DNEVI NOVOTEHNE '93
OD 2. DO 20. JUNIJA
DO 30% POPUSTA
NOVOTEHNA

DOLENJSKI LIST

Št. 24 (2287) • Leto XLIV • Novo mesto • četrtek, 17. junija 1993 • Cena: 85 SIT

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST

VSAK ČETRTEK

ELEKTRIKO IZ NEK NADOMEŠČA UVOZ

KRŠKO - Delavci NEK bodo s pomočjo tujih izvajalcev še ves junij in tudi polovico julija pregledovali uparjalnike in opravljali še nekatera remontna dela na drugih delih elektrarne. Zaradi zastoja nuklearke ima slovenski elektroenergetski sistem 7 milijonov kWh na dan premalo električne energije, ki jih mora pokriti iz drugih virov. Ker tudi hidroelektrarne proizvajajo nekoliko manj elektrike, kot bi je po načrtih morale, največ izpada nadomestijo termoelektrarne in iz Švice uvožena elektrika. Slovenski dispečerji računajo, da jim bo na ta način uspelo zadovoljiti slovenske potrebe po energiji do ponovnega zagona NEK.

BARAGOV DAN V MALI IN KNEŽJI VASI

KNEŽJA VAS - Zavod za urbanistično načrtovanje in turistično društvo Trebnje vabita v nedeljo, 27. junija, po otvoritvi Baragove sobe - muzeja v Mali vasi, ob prireditvi Baragov dan v Mali vasi in Knežji vasi ob 16,30 v Knežjo vas, kjer bo nastopila folklorna skupina "France Marolt" iz Ljubljane. V odmorih med plesi bodo prikazali tradicionalna kmečka opravila in predstavili raziskovalni projekt OŠ Trebnje "Iz teh korenin smo". V Knežji vasi se bo s slovenskimi pesmimi predstavil še oktet Lipa.

SIGNAL Z GORJANCEV

NOVO MESTO - Minuli teden so delavci Televizije Novo mesto in strokovnjaka podjetja MicroGIGA iz Ljubljane preizkusili mobilno mikrovalovno zvezo med studiom na Glavnem trgu v Novem mestu in planinsko kočo pri Gospodični. Prenos enournega televizijskega programa je bilo na Gorjancih mogoče sprejemati brez kakršnihkoli motenj. Taka brezžična zveza ali "link" bo lahko najprej služila za poskusno oddajanje regionalnega TV programa na kanalu 41 s Trdinovega vrha, pozneje pa za prenose dogajanj s terena do studia. Poskusno oddajanje regionalnega programa na kanalu 41 bo vključeno tudi v novomeško kabelsko razdelilno omrežje, s čimer se bo kakovost sprejema "Vašega kanala" v Novem mestu bistveno popravila.

V Šentvidu na taboru 6.000 pevcev

V nedeljo bo v tem kraju 201 zbor

ŠENTVID PRI STIČNI - Letošnji tabor pevskih zborov, že 24. po vrsti, bo v nedeljo, 20. junija, ob 11.30 v Šentvid pri Stični privabil kar 201 pevski zbor in združil v skupno pesem več kot šest tisoč pevcev, prav zagotovo pa se ga bodo udeležili tudi številni ljubitelji zborovskega petja iz vse Slovenije. Že dan prej, v soboto, bo na taboru nastopilo sedem zamejskih zborov.

Slavnostni govornik bo minister za kulturo Sergij Pelhan, v zaključni prireditvi pa bosta vključeni tudi folklora s petjem in godba slovenske policije. Skupne pesmi bodo dirigirali Marijan Žula iz Gornje Radgone, Tanja Kuštrin iz Nove Gorice in Damijan Močnik iz Cerkelj na Gorenjskem. Glavni sponzor letošnje prireditve je Zavarovalnica Triglav, pri organizaciji pa je predvsem v programskem delu sodelovala tudi ZKO Slovenije.

Novolesova bitka za življenje

Novo vodstvo Novolesa predlaga sanacijski program in išče podporo zanj - V štirih mesecih za 4 milijone mark izgube - Grozeči stari dolgovi - Firma ima program in trg

STRAŽA - Če se bodo stvari v Novolesu nadaljevale tako, kot so šle zadnje mesece, za poslovni sistem ni rešitve. "Sedanja bilanca stanja podjetju ne omogoča preživetja. Ali ga je treba sanirati ali bo šlo v stečaj. Če se ne bi zgodilo nič od tega, čaka Novoles počasna ustavitev zaradi nelikvidnosti, to pa bi bilo najslabše," pravi vršilec dolžnosti generalnega direktorja inž. Andrej Kosec.

Vsekakor bi bila velika škoda, če bi se tak sistem ustavil ali če bi razpadel. Brez Novolesa bi bila Straška dolina močno osiromašena. Tudi tak, kakršen je sedaj, Novoles še vedno ustvarja dobre 4 milijone nemških mark mesečne realizacije. Ko je Kosec pred dvema mesecema prevzel krmilo Novolesa, je bil le-ta kratkoročno zelo zadolžen, da ne govorimo o velikem znesku že zapadlih obveznosti. Izredno slabo finančno Novolesovo stanje izhaja iz izteka prisilne poravnave ter iz slabih poslovnih rezultatov v lanskem letu, ki so ga zaključili z dobrimi 4 milijoni mark izgube. Slabi poslovni rezultati so se nadaljevali tudi v prvih letošnjih mesecih, reprogramiranje plačil obveznosti iz prisilne poravnave ni bilo uspešno, hkrati so začele pritiskati obveznosti iz novih kreditov. Ker Novoles ni mogel redno izplačevati plač, so se začele stavke. "Te so pokazale tudi, da se Novolesovi delavci in njihov sindikat niso zavedali resnosti položaja in stopnje ogroženosti vseh delovnih mest," pravi Kosec.

Sedanja oblika organiziranosti poslovnega sistema Novoles - gre za holding, ki temelji na neodvisnem vodenju vsakega podjetja znotraj sistema - je še pripomogla k porušenju notranjega sodelovanja in k temu, da poslovnega sistema ni moč voditi, ampak le nekako upravljati z njim.

V prihodnjih tednih naj bi novo vodstvo dobilo podporo za izpeljavo tako zastavljenega sanacijskega programa, in to od upnikov in dobaviteljev, države, delavcev in sindikata Novolesa. "Če te podpore ne bomo dobili, bosta naš trud in delo neuspešna in bomo pač morali prepustiti svoje mesto drugim," pravi Kosec. "Prepričan pa sem, da se Novoles da rešiti in da ima ta poslovni sistem prihodnost. Ima program in trg, to pa je ogromno."

A. BARTELJ

• In kako naprej? "Sanacije Novolesa ni mogoče izpeljati brez finančne in druge podpore glavnih upnikov," pravi Kosec. "Žal kljub pogostim intervencijam od Dolenjske banke nismo dobili odgovora, kdaj in kako se mislijo lotiti sanacije Novolesa." Ker je stanje vsak dan slabše, je novo vodstvo Novolesa upravnemu odboru predlagalo več ukrepov. Večje upnike in dobavitelje bodo obvestili, da Novoles ne more in ne bo mogel poravnavati vseh svojih obveznosti. Po mnenju vodstva podjetja je sedanja organiziranost in nevodljivost podjetja, ki iz nje izhaja, ena ključnih ovir za sancijo, zato predlagajo koncernsko obliko organiziranosti Novolesa. Tak predlog naj bi potrdila jutrišnja skupščina podjetja.

SLIKAR JOŽE SLAK - ĐOKA NA FILMU

LJUBLJANA - Danes, v četrtek, 17. junija, bo v Informacijskem centru Moderne galerije v Ljubljani premierna predstavitev 20-minutnega video filma o slikarju Jožetu Slaku - Đoki, dolenjskem rojaku, doma iz Jablana pri Mirni Peči, ki ga je režirala Nataša Prosenc. Film je nastal v produkciji A kanala in Informacijskega centra ob Slakovi pregledni razstavi, ki je bila letos marca v Moderni galeriji. Projekcije se bosta udeležila slikar in avtorica filma.

PRAZNIK ČEŠENJ V BRUSNICAH

BRUSNICE - Praznik češenj je največja prireditev v Brusnicah, ki jo povrhu vsega prirejajo že od leta 1966. Letos bo v nedeljo, 20. junija. Vsa stvar se bo začela ob 10. uri dopoldne, ko bodo v šoli odprli razstavo češenj, ob treh popoldne bo šla skozi vas povorka s prikazom kmečkih opravil, nato pa bo, kot ponavadi, gasilska veselica, kjer bo igral ansambel Tonija Verderberja. Kot vsako leto, bodo znane brusniške in okoliške češnje naprodaj, pripravili bodo tudi specialitete iz češenj, ki jih bo prav tako moč kupiti. Pokrovitelja letošnjega brusniškega praznika češenj sta samopostrežna trgovina Azalea in bistro Kaval ter Zavarovalnica Triglav.

45 LET ORKESTRA SLOVENSKE POLICIJE

LJUBLJANA - Orkester slovenske policije letos praznuje 45 let delovanja. Ustanovljen je bil marca 1948 in je s prizadevnim delom prerastel okvire pihalne godbe. Od leta 1991 oz. od samostojnosti Slovenije dalje pa je tudi slovenski protokolarni orkester. V zadnjih letih, še zlasti od leta 1991 dalje, ko je njegovo umetniško vodstvo prevzel mojster Milivoj Šurbek, orkester beleži nenehen umetniški vzpon.

Namesto dežja osušena polja dočakala točo

Od Pišec do hrvaške meje

BREŽICE - V krajih pod Orlico, kjer že dalj časa pustoši suša, konec tedna niso dočakali dežja. Tisto, kar je v soboto popoldne padalo z neba, jih je do konca razočaralo. Debela zrna toče so dodobra oklestila še tisto, čemur je doslej prizanesla suša. Toča je padala v približno kilometer širokem pasu od Pišec pa vse do hrvaške meje. Prizadete površine so na območju krajevnih skupnosti Pišece, Sromlje, Bizeljsko in Kapele.

Škoda je vidna na koruzi, vendar je ta v taki dobi rasti, da si bo še lahko opomogla, medtem ko si stolčeni krompir več ne bo. Močno so zdelane vrtnine, ki kar nekaj zasebnikom na tem koncu pomenijo vir preživljanja in bodo zato krepko oškodovani. Na žitnih poljih je toča otepla klasje.

Škoda je nastala tudi v sadovnjakih. Jabolka so obtolčena in bodo zaradi tega slabše kakovosti, poleg tega jim zdaj mnogo bolj grozijo različne bolezni. Kot je povedal Bojan Jevševar iz brežiškega sekretariata za kmetijstvo, so se v preprečevanje škode z nasveti prizadetim kmetom takoj vključili kmetijski svetovalci.

"V soboto popoldne je nastala škoda že zaradi tega, ker je namesto dežja padala toča, zato se suša še nadaljuje in stopnjuje. Toča je prizadela samo ozko območje, medtem ko je suša v celi občini, tako da moramo še naprej v čedalje več vasi dovažati vodo. Po lanski suši se ni veliko premaknilo v izgradnji namakalnih naprav, sicer pa vode za namakanje zaradi nizkih (in onesnaženih) vodotokov in podtalnice tako primanjkuje. Iz dneva v dan je manj upanja, da se bo zemlja še lahko dovolj napojila, da bodo vsaj jesenski pridelki zadovoljivi," pravi Jevševar.

B. D.-G.

NOVO POKOPALIŠČE V STRANSKI VASI - V nedeljo popoldan so z vsemi častmi odprli novo pokopališče pri cerkvi v Stranski vasi. O zadnjem počivališču za krajane KS Birčna vas so pričeli razmišljati že pred 15 leti, želje pa so se uresničile šele sedaj. Petsto grobnih polj, ki bodo negovana le s travo in ploščo, naj bi zadoščalo do leta 2100. Pokopališče je slovesno odprl predsednik novomeške občinske skupščine Franci Koncilija, križ pa je blagoslovil monsinjor Jože Kvas. Na slovesnosti so peli pevci moškega pevskega zbora Ruperčvrh, recitirali pa so osnovnošolci iz podružnične šole v Birčni vasi. (Foto: J.Pavlin)

Stečaj Rika je le vprašanje časa

Ribniškemu Riku se obeta stečaj že v začetku julija - Možnosti za prisilno poravnavo so majhne - Največji upnik so delavci - Kaj pravi Mirjam Trdan

RIBNICA - Od 1. januarja do danes je Riko prostovoljno zapustilo okoli 400 delavcev. Množično odhajanje na zavod za zaposlovanje je nakazovalo, da ljudje ne verjamejo več v čudežno rešitev Rika, njihova predvidevanja pa se bodo verjetno že v kratkem pokazala kot pravilna. Eden izmed Rikovih upnikov je namreč že sprožil postopek, ki bo v kratkem privedel do oblikovanja predloga za stečaj Rika.

Riku se obeta stečaj že v začetku prihodnjega meseca. Predsednica upravnega odbora podjetja, Mirjam Trdan, ki po razrešitvi Mirka Jančigaja s položaja generalnega direktorja Rika in dveh zaporednih neuspelih zunanjih razpisih za direktorja zastopa podjetje, pojasnjuje, da bi za oblikovanje stečajne mase zadostovalo, da bi šel v stečaj samo Holding. Ker pa je ta lastnik vseh devetih Rikovih družb, saj razmejitvena bilanca ni bila narejena, pomeni, da bodo družbe prek prodaje na javni dražbi dobile novega lastnika.

"Pri sedanjem obsegu poslov je zelo malo verjetno, da bodo upniki pristali na prisilno poravnavo," meni Trdanova. Še vedno je namreč zaposleno preveč ljudi. Dela je le za okoli 300 ljudi, zaposlenih pa jih je približno 500, med katerimi jih je 100 že trajni presežek. K tem je treba dodati še 170 zaposlenih na Holdingu, ki že imajo status trajnih presežnih delavcev. Slednji bodo v teh dneh prejeli šele nadomestila za januar, sicer pa tudi ostali zaposleni, z izjemo Riko Maga, ki plače izplačuje tekoče, prejemajo plače s pol- do enomesečno zamudo.

M. LESKOŠEK-SVETE

• "Zadolženost podjetja ne dosega polovice knjižne vrednosti družbenega kapitala, ki znaša milijardo in 700 milijonov, vendar so največji del Rikovih obveznosti do upnikov listine, ki so jih v letu in pol prejeli zaposleni kot razliko med izplačanimi plačami in plačami, ki bi jih morali dobiti po kolektivni pogodbi. Gre za vrednost 9 milijonov mark, kar bi zadoščalo za notranji odkup celotnega Rika, če bi prišlo do lastninjenja po zakonu o lastninskem preoblikovanju podjetij," pojasnjuje Trdanova in dodaja, da bi bilo lahko za upnike zelo ugodno glede poplačil, saj znašajo Rikove obveznosti do dobaviteljev le 3-4 milijone mark, če ne bi bili "največji Rikov upnik" pravzaprav delavci.

Danes v Dolenjskem listu

na 3. strani:
• Brežičanom se kolca po mlekarni
na 5. strani:
• Prav povsod le še niso na psu
na 7. strani:
• Na Krškem polju suša še od lani
na 8. strani:
• Novomeški kulturni večeri so tu
na 9. strani:
• Strog zakon proti črnim gradnjam
na 11. strani:
• Ribarjenje v kalnem se ne obnese
na 12. strani:
• Zastrupljeni zmagovalec
na 13. strani:
• Bodo oživele davno izumrle pošasti?
na 15. strani:
• Smo dolžni vse mirno prenašati?

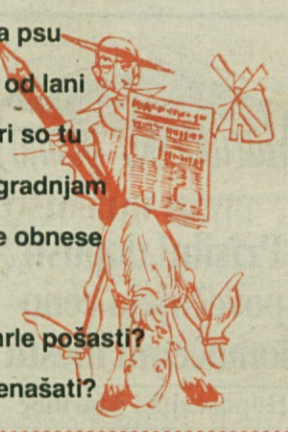

Počitnice ali stavka?

Že od februarja je čutiti nemir za šolskimi katedri. Tako, kot se je šolsko leto bližalo vrhuncu, se je vrhuncu bližala tudi učiteljska namera, da z vsemi sredstvi, ki jih dopušča sindikalni boj, podpro svoje zahteve po zvišanju plač in po izpolnjevanju nekaterih drugih zahtev, kar naj bi učiteljskemu poklicu spet vrnilo ugled, ki mu v družbi gre. Nekajkrat se je že zabliskala iskra opozorilne stavke. Brez pravega uspeha. Zdaj je vrelišče zelo blizu. Danes, ko to berete, verjetno že veste, kako se je odločil državni zbor, pa tudi, kako so se odločili učitelji. Ne enim ne drugim verjetno ni lahko, vendar bi človek pričakoval, da bo pri tistih, ki so s tako lahkoto dvigovali roke za plače, ki nekajkrat presegajo učiteljske (z mnogimi drugimi ugodnostmi vred), našel drobtinico razumevanja tudi za tiste, ki so jim po izobrazbi, težavnosti opravil in osebni odgovornosti vsaj enaki, če ne nadmočni. Res je, da učiteljske plače skupno v davnem proračunu pomenijo veliko več kot pa poslanske, a življenje se konec koncev vedno ustavi na medsebojni osebni primerjavi: kaj si ti, in kaj sem jaz? Koliko dobiš ti in koliko dobim jaz? Tu pa nekatera razmerja - roko na srce! - ne zdrže primerjave. Pa ne samo, kar se poslancev tiče. Ti so le, kot vedno, najbolj izpostavljeni.

TONE JAKŠE

HALO — ALO PIZZA!
☎ (068) 24-415
ZARADI VAS

VREME

V drugi polovici tedna bo sončno in toplo vreme.

PRVI KOPALCI ŽE V KOLPI - Letos so se najpogumnejši pognali v Kolpo že okrog 15. maja, kopanje v začetku junija pa ni bilo več nobena redkost. Pretekli petek, ko je bil narejen posnetek na Primostku, je imela reka kar 23 stopinj Celzija. V semiški Iskri so povedali, da so gostinski lokal na Primostku odprli 5. junija, in ne pomnijo, da bi ga že kdaj tako zgodaj. Prav te dni bodo dokončno uredili javno razsvetljavo, ogradili kamp ter zgradili zunanji šank. Sicer pa bodo v restavraciji dobili kosilo vsi kopalci, le da se bodo morali naročiti nanj do 10. ure dopoldne. Prav tako v Iskri vabijo vse, ki bi želeli kampirati, da se ustavijo na Primostku, saj je v njihovem kampu veliko prostora. (Foto: M.B.-J.)

V naravni park sodi tudi človek

Z okrogle mize "Kočevski narodni park - nova podoba Kočevske" - Lastnik gozda je le lastnik lesa - Poseben pomen Kočevske za študijski turizem - Še dve okrogli mizi

KOČEVJE - Na Kočevskem je največji strnjeni gozdni kompleks, ki ga lahko kaj lahkomiselno zapravimo. Tam žive mnoge redke rastlinske in živalske vrste, ki jih je treba zavarovati. Kočevski prostor pa je treba povezati še z Belo krajino in vse do Brkinov. To je nekaj misli iz uvoda v okroglo mizo "Kočevski naravni park - nova podoba Kočevske", ki je bila minuli četrtek v Kočevju; sklical pa jo je predsednik odbora Kočevskega naravnega parka dr. Mihael Petrovič.

V razpravi se je pokazalo, da povsem drži misel, ki jo je povedal v uvodu voditelj okrogle mize Peter Skoberne, da mnenja o Kočevskem naravnem parku niso usklajena niti v posameznih resorjih na republiški ravni in da jih je potrebno uskladiti za vse dejavnosti, da ne bi ponavljali napak, ki so jih delali v bolj razvitih državah.

V dokaj burni rzapravi je bilo ugotovljeno, naj bi naravni park ne bil park, v katerem za človeka ne bi bilo prostora. Od tega parka naj bi imeli ljudje (ki so tudi del narave) koristi, res pa je, da bodo nekatere omejitve, ki so včasih za gozd že veljale, spet obnovili, vendar vse v korist človeka, države in človeštva na sploh. Mag. Janez Černač, direktor GG Kočevje, je med drugim poudaril, da je lastnik gozda le lastnik lesa, ne pa zraka, vode itd., se pravi, da bo park ekološki sistem, ne pa neka obrtna delavnica. Nakazal je tudi možnosti, ki jih ima lahko Kočevski naravni park za turizem in še posebno študijski turizem.

J. PRIMC

● Ob zaključku je bilo ugotovljeno, naj naravni park ne bo le rezervat za rastlinstvo in živalstvo, saj v naravo sodi tudi človek. Gre torej za sonaraven razvoj kočevskega območja. Na osnovi okroglih miz o tem parku - na programu sta še dve - in javne tribune bo potrebno izdelati več inačic prostorskega plana in jih ponuditi ljudem v razpravo.

KOROŠCI NA OBISKU - Mohorjeva ljudska šola v Celovcu je dvojezična in jo obiskuje 87 učencev, ki jih poučuje 7 učiteljev. Pred dvema letoma so bili učitelji osnovne šole iz Bršljina prvič gostje na tej šoli, v petek pa so jim učitelji iz Avstrije vrnili obisk. Pri pouku zaradi stavke res niso mogli prisostvovati, saj v učilnicah ni bilo učencev, vseeno pa so bili bršljinski učitelji sila prijazni in v učilnicah pripravili kopico raznih doma narejenih učil ter avstrijskim kolegom za okroglo mizo povedali marsikaj koristnega za lažje in učinkovitejše izobraževalno delo. Enodnevni obisk so zaključili s sprejemom pri novomeškemu županu Franciju Konciliji in z ogledom znamenitosti Novega mesta. (Foto: J. Pavlin)

● Politiki so prva skupina, pri kateri bi bilo treba dopustiti usmrtitev iz usmiljenja (evtanazija) brez njihove pismene privolitve. (Burda)

Na javnih delih 263 brezposelnih

V štirih dolenjskih občinah 4417 brezposelnih - 6 odst. jih je vključenih v javna dela - Največ programov na komunalnem in socialnem področju

NOVO MESTO - V občinah Novo mesto, Črnomelj, Metlika in Trebnje je ta čas v 75 programov javnih del vključenih 263 nezaposlenih občanov, kar v skupnem številu 4417 nezaposlenih znese 6 odst. Največ jih je zaposlenih pri komunalnih delih, predvsem pri čiščenju črnih odlagališč odpadkov in vzdrževanju vodovodnega omrežja. Na socialnem področju prevladujejo zaposlitve v begunskih centrih, veliko pa jih je zaposlenihtudi v domu starejših občanov. Presenetljivo malo zanimanja za javna dela kažejo krajevne skupnosti, ki bi lahko zaprosile za poceni pomoč pri vzdrževanju cest in ulic. Te možnosti so se v štirih občinah poslužili le v Suhi krajini in Straži.

Čeprav so javna dela praviloma nekomercialni zaposlitveni programi, včasih delavci v okviru javnih del priskočijo na pomoč tudi podjetjem, ki za začasna dela ne morejo zaposliti ustrezno strokovno usposobljenih delavcev. V javna dela so vključeni tudi novomeški Romi, ki si v naselju Žabjek urejajo nekoliko kulturnejša bivališča. V javna dela so želeli vključiti tudi program zdravstvenega prosvetljevanja Romov, a je med brezposelnimi premalo občanov z ustrezno medicinsko izobrazbo.

Zaposlovanje v okviru javnih del je močno odvisno tudi od posluha občinskih oblasti. Največ razumevanja kažejo občinski možje v Novem mestu in Črnomlju, medtem ko je najtežje zagotoviti potreben denar za javna dela v Trebnjem, kjer je na ta način zaposlenih 9 oseb oz. le 1,2 odst. nezaposlenih.

IGOR VIDMAR

● V Novomeški občini je po najnovejših podatkih 2439 nezaposlenih, v občini Metlika 361, Črnomelj 912 in Trebnje 705, pri javnih delih pa jih sodeluje v občinah Novo mesto 180, Metlika 20, Črnomelj 54 in Trebnje 9 delavcev, prijavljenih na zavodu za zaposlovanje.

● Lenoba hodi tako počasi, da jo prav kmalu dohiti beda. (Malgaški pregovor)

Mariborsko pismo

Prisilni dopusti povečujejo ceno domačemu mestu

Dopustniški Maribor

MARIBOR - Na to, da se Mariborčani in Štajerci v teh dneh ne zanimajo več toliko za politiko in afere (to dvoje postaja pri nas eno in isto) in da že razmišljajo o dopustih in počitnicah, vpliva kar nekaj okoliščin. Zaradi stavke učiteljev so mnogi otroci pravzaprav že začeli uživati počitnice, saj so jih starši poslali k babicam in tetam na deželo, kjer se - ne ob knjigah, pač pa ob kravah na paši - pripravljajo za vstop v združeno Evropo in na evropski trg delovne sile. Sicer pa: koliko največjih mož v zgodovini Evrope je začelo svojo kariero s pastirsko palico v rokah?

Po drugi strani pa tudi veliko odraslih Štajercev "uživa" dopust, saj je v mariborski regiji po najnovejših podatkih že prek 27 tisoč brezposelnih, več kot 6 tisoč delavcev pa doma čaka na delo. Mnogi so zato odšli na deželo, kjer je še moč najti kakšno priložnostno zaposlitev.

Mnogo Štajercev zadnje čase odhaja tudi v Avstrijo, ne na dopust, pač pa trdo delat za 60 do 100 šilinogv na uro. Avgust Zavernik, predsednik občinske vlade v Lenartu, kjer je šla v stečaj že večina tamkajšnjih podjetij, ugotavlja, da je v Slovenskih goricah 50 odst. manj socialnih problemov, ker ljudje za svojo socialno varnost poskrbijo sami z delom na črno v Avstriji.

Medtem ko hodijo Štajerci v Avstrijo delat, pa prihaja zadnje čase tudi vse več Avstrijcev v Maribor. Vendar Avstrijci ne prihajajo sem zaradi dela, pač pa običajno večerjat, zelo radi pa zavijejo tudi v mariborsko igralnico. Le-ta prinaša mariborskemu turistično-gostinskemu podjetju Pohorje zadnje čase lepe dobičke, zato je to podjetje med redkimi, ki še investirajo. Na tiskovni konferenci pred turistično sezono je načrte tega turistično gostinskega podjetja predstavil njegov direktor Krešimir Čabrijan, ki je tako trmasto vztrajal pri iskanju termalne vode v Mariboru, da so jo po nekaj letih lani končno našli sredi mestnega rekreacijskega predela v Stržunskem gozdu. Nekateri v šali pravijo, da je Čabrijan pravi čarovnik, saj so termalno vodo našli natančno tam, kjer so jo želeli imeti. Sedaj nameravajo zgraditi termalno kopališče in zdravilišče v Mariboru, ki bo zares obogatilo turistično ponudbo mesta pod Pohorjem ter omogočilo oddih tudi tistim vse številnejšim Mariborčanom, ki so dopust prisiljeni preživljati kar doma.

V štajerski metropoli se je torej že začelo počitniško in dopustniško življenje, ki ga je ob večerih še posebej mogoče čutiti na zares lepo prenovljenem obrežju Drave na Lentu, kjer se vsak večer zbere več tisoč mladih Mariborčanov kot na kakšni obmorski "rivi". Zdi se, kakor da so se mladi in starejši Mariborčani šele sedaj, ko ne odhajajo več tako trumoma na morje, naučili ceniti in uživati lepote domačega mesta.

TOMAŽ KŠELA

Obnovljeno zaupanje na Gačah

Shod Kočevarjev in domačinov

GAČE - Če bi zgodnjega sobotnega jutra ne zagrnili črni oblaki, iz katerih se je močno ulilo, bi verjetno Gače, opuščeno kočevarsko vas, v soboto dopoldne obiskalo več ljudi. Tako pa se je, kljub temu da je kmalu prevedrilo, zbralo le kakih tristo najbolj vztrajnih. Prav to je spodbudilo Hansa Ivana Jaklitscha, predsednika Društva Kočevarjev staroselcev, ki je bilo organizator srečanja na Gačah, da je potegnil vzporednico med trenutnim vremenom in razmerami, v katerih so se morali znajti prvi naseljenci na Kočevskem. Kultivirali so pokrajino in ustvarili lastno kulturo, ki je skozi stoletja živela vzporedno s slovensko. Odpihnil pa je ni ta veter, ampak moderni čas, nov način življenja in nove potrebe, zaradi česar so ti najbolj izpostavljeni kraji najprej opusteli. Nosilce te kulture pa je v glavnem odnesel piš druge svetovne vojne. Le redki so ostali. Ti so zdaj združeni v Društvu Kočevarjev staroselcev, to društvo pa je hkrati postalo vez med staro domovino in številnimi kočevarkimi društvi, raztresenimi po vsem svetu, pa tudi vez med slovenskim in kočevarskim življem v domovini.

Obnovitvi spomina na prve naseljence je bilo namenjeno tudi nedeljsko srečanje pri obnovljenem znamenju na Gačah. Ob 600- letnici naselitve so ga slovesno odkrili leta 1930, a so ga čas, vojna in ljudje poškodovali.

V kulturnem delu srečanja je maševal župnik Josef Seitz iz Gradca skupaj z župnikoma iz Dolenjskih Toplic in Semiča, pel je kočevarski zbor iz Celovca, navzoče pa so pozdravili še Avgust Gril iz Slovenije, predsednik nemškega združenja Maks Jaklitsch, novomeški župan Franci Koncilija, kočevski župan dr. Mihael Petrovič in slavnostni govornik dr. Viktor Michitsch. Med udeleženci slavja so bili še predsednik svetovnega kočevarskega združenja dvorni svetnik dr. Herbert Krauland, avstrijski konzul v Chicagu Adler, predstavnik Kočevarjev iz Ohia Josef Seider, Jože Plut, direktor krkinega Zdravilišča Dolenjske Toplice, ki je poskrbelo za pogostitev, ter še mnogi drugi.

T. JAKŠE

ZNAMENJE STAROSELSTVA - Pri obnovljenem znamenju na Gačah, ki so ga leta 1930 postavili v spomin na 600-letnico naselitve, je kakih 300 zbranih Kočevarjev in domačinov v imenu Društva Kočevarjev staroselcev pozdravil predsednik Hans Ivan Jaklitsch. V spomin na srečanje so za znamenjem zasadili tudi lipo. (Foto: T. Jakše)

Donats, novost na trgu

Mozetičevi so ob sovlaganju kanadskega Slovenca prvi v Sloveniji pričeli s peko peciva donats, ki je pri nas novost

METLIKA - V zadnjem času je v metliški občini nastalo precej novih podjetij, a podjetje Manja je med njimi gotovo nekaj posebnega. V njem so namreč v začetku junija pričeli peči pecivo, ki je v Ameriki in Kanadi dobro poznano pod imemom donats, medtem ko je v Sloveniji popolna novost. Gre za pecivo, cvrto v rastlinski masti, ki ni ne mastno ne sladko, odlikujejo pa ga številne oblike in okusi. V Manji so za začetek začeli z eno vrsto testa ter štirimi oblikami peciva, ki jim dodajajo različne dodatke, toda kmalu bodo ponudbo popestrili.

"V Sloveniji sedaj edini pečemo takšno pecivo, ki je redkost tudi drugod po Evropi. S temi izdelki smo se spoznali na obisku pri sorodnikih v Kanadi. Brat Aleš je bil lani na usposabljanju pri kanadskem Slovencu Dragu Kvasu, sicer doma iz trebanjske občine, ki se je odločil, da bo sovlagal v proizvodnjo donatsov v Sloveniji," pove direktorica Manje Alenka Mozetič. "Poleg tehnologije je Kvas prenesel k nam vse, kar je potrebno za peko, od receptov do mnogih dobrodošlih navodil, v začetku pa nas je tudi učil. Zelo se je potrudil, iz izkušenj, ki smo si jih nabrali ob tujem sovlaganju, pa lahko rečem, da je naša birokracija še tako toga, da tuja vlaganja na slovenskih tleh bolj zavira kot spodbuja. Zato mora biti tisti, ki se odloči, da bo iz tujine vlagal pri nas, zares trdno prepričan, da bo posel uspel."

Drago Kvas iz Kanade (v sredini) poučuje Mozetičeva Alenko in Aleša, kako pripraviti čim bolj okusne donatse.

V Manji so se potrudili, da so že pred začetkom proizvodnje z novim izdelkom temeljito seznanili tovarniške menze in prodajalne v metliški, črnomaljski in novomeški občini. Po prvih odzivih sodeč, je zanimanje za donatse veliko, saj so Mozetičevi z njimi poživili in zapolnili skromno ponudbo cvrtega peciva. "Zagotovo je trg mnogo večji, kot so naše zmogljivosti, in če bo povpraševanje vsaj takšno kot na začetku, bo postala pekarna kmalu premajhna. Lahko bi sicer podaljšali delovni čas, a želimo, da pride pecivo na trg sveže, zato ga pečemo le ponoči in razvažamo zgodaj zjutraj," pove Alenka. To je precej naporno, saj glavno breme pade na Aleša in Alenko, oba še študenta.

M.B.-J.

naša anketa

Neuspeh zmerne politike

Hrvaški, predvsem poreški turistični delavci v teh dneh objavljajo popuste in druge ugodnosti za Slovence, ki bodo letovali na poreški rivieri. Nekateri iz sosednje države so torej prijazni, vendar Slovenija južne sosede najbrž ne more ocenjevati po prijaznih posameznikih, zlasti ne v zadnjem času. Za previdnost in premišljenost pri teh rečeh je več kot en razlog, saj hrvaška zunanja politika do Slovenije zaposluje našo diplomacijo in dobršen del notranjega političnega življenja bolj kot marsikatera druga zadeva. Premisleka je vreden zlasti odnos Hrvaške do svoje meje s Slovenijo, saj se ta država že leto dni izmika podpisu sporazuma o razmejitveni črti na kopnem in na morju. Gledano v celoti, so hrvaško-slovenska pogajanja o medsebojnih odnosih v slepi ulici. To je pred časom potrdil tudi predsednik parlamentarnega odbora za mednarodne odnose Zoran Thaler, saj je, ko se je skliceval na informacije slovenske vlade, zanikal otoplitev v medsebojnih stikih Slovenije in Hrvaške. Slovenija v pogajanjih s Hrvaško igra vlogo naivnega političnega začetnika, zato bi lahko do omenjene sosede odločneje nastopila. Za to govori tudi neuspeh dosedanje slovenske zmerne politike.

VERICA MÜLLER, prof. fizike iz Črnomlja: "Hrvati bi morali najprej v svoji državi urediti ozemlje, ne pa riniti v drugo državo. Po drugi strani pa so njihovi apetiti prav zaradi neurejenosti na domačih tleh razumljivi. Mislim pa, da bo stvari moč urediti, le da doslej Slovenci in Hrvati še niso našli skupnih meril. Sem optimist in verjamem, da bo Peterletu z njegovo zmerno politiko uspelo rešiti te probleme s Hrvati na lep način."

ZMAGO KOČEVAR, mizar-modelar v metliški Kolpi: "Bolje bi bilo, da bi Hrvati najprej počistili svoje smeti na lastnem dvorišču, kot da silijo v druge države, s čimer ne mislim le Slovenije. Slovenci zagotovo ne bomo dali, kar je slovenskega. Rad bi, da bi imeli dobre sosedske odnose, a sedaj res ne vem, kaj bi Hrvati pravzaprav radi. Je to izsiljevanje? Kako lahko trdijo, da imajo na Hrvaškem demokracijo, če pa se obnašajo na takšen način?"

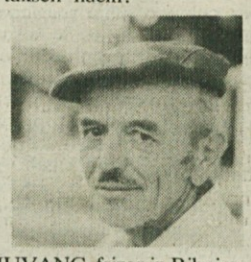

IVAN KRALJ, upokojenec iz Brusnic: "Nikoli nisem verjel, da bi med nami in Hrvati lahko vzplamtelo tako sovraštvo, da bi se za to prekleto mejo morali zravsati. Prav bi bilo, da bi vsak malo popustil, kot pravimo mi na kmetih. Seveda naj se pomenijo politiki tako, da bo v korist obeh strani. Hrvati naj bolj kot slovensko mejo varujejo svoje južne meje, ki so ta čas bolj v nevarnosti."

ROMAN JUVANC, frizer iz Ribnice: "Med Slovenijo in Hrvaško bi morala obveljati tista meja, ki je bila določena z londonskim sporazumom, se pravi na reki Mirni. Istra ni bila nikoli hrvaška. Vendar je treba vse reševati pametno, da ne bi zadeve prerasle v hud spor ali celo vojno. Videti pa je, da Hrvatje gledajo le na svojo korist in manj na pravičnost, saj vedno predlagajo za določitev meje tisto merilo, ki je njim v korist."

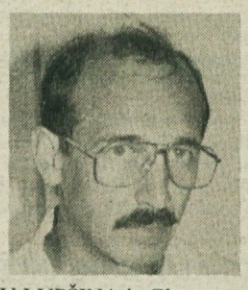

FRANC GORNIK, ravnatelj Osnovne šole zbora odposlancev Kočevje: "O mejah naj se najprej dogovorijo strokovnjaki, ki naj pripravijo osnovo za pogajanja. Šele potem naj nadaljujejo delo politiki. Hrvatje postavljajo pogoje, kar kaže, da so v težavah in da jim zmanjkuje časa za vodenje pametne politike. Če Hrvatje zaostrujejo, moramo podobno odgovoriti tudi mi. Morali bi imeti trdnejša pogajalska stališča, kot smo jih imeli doslej."

LADISLAV LUPŠINA iz Glogovega Broda pri Artičah: "Meje med državama nikakor ne bi smeli spreminjati. Ostane naj tam, kjer je bila do sedaj. Po mojem je najboljši in tudi edini primeren način, da se pristojni iz sosednjih dveh državah pogovorijo med sabo. Vse druge poti bi lahko pripeljale še do večjih konfliktov. Saj je vsepovsod tako. Tudi na vasi se soseda razumeta dobro samo, če se znata dogovarjati."

DRAGO DERŽIČ iz Krškega: "Po mojem so naši ljudje, ki so odgovorni za odnose s sosednjo državo, preveč mlačni in ne reagirajo dovolj zavzeto pri urejanju odnosov s Hrvati. V vsakem primeru mislim, da mora ostati pri pogovarjanju in pogajanjih, saj bi drugače odnosi med državama lahko zašli v nevarne vode. Če spornih vprašanj kljub naporom ne bodo mogli rešiti, naj si na koncu pomagajo še z mednarodno arbitražo."

SANDI KOSTANJŠEK, obrtnik iz Sevnice: "Mi smo vedno Hrvate vlekli za sabo oziroma so se nas držali za krilo kot otrok matere. Ne vem, zakaj kot v bivši Jugoslaviji Hrvati iščejo nekakšnega notranjega in zunanjega sovražnika. Zveni sicer malce oguljeno, toda menim, da Hrvati vsi niso taki, kakršno je njihovo vodstvo. Vseeno pa me ne mika, da bi šel na primer na oddih k njim na morje. Naj tudi tako izrazim svoj protest zoper njihovo početje!"

FRANC TRAMTE, upokojenec iz Brezovice pri Mirni: "Čim manj posla bomo imeli s Hrvati, tem bolje bo za nas. Pustimo jih pri miru in upajmo, da nas bodo potem tudi oni. Oni so bili dobri do nas vedno le toliko, kolikor so vedeli, da bodo imeli od nas koristi. Zato ne bi smelo biti nobenega popuščanja pri ozemeljskih zahtevah do naše države. To pomeni, da na bodo naši bolj odločni, ko se pogovarjajo s Hrvati."

KMEČKI PRAZNIK V TRŽIŠČU

TRŽIŠČE - Tisti, ki bi se radi na že osmem Kmečkem prazniku v Tržišču v nedeljo, 4. julija, ob 14. uri pomerili na tekmovanje koscev in grabljic ter v vlečenju voza, se lahko prijavijo na Kmetijski svetovalni službi v Sevnici do 24. junija, lahko tudi po telefonu (0608) 82-725. Predsednica Društva mladih kmetijcev Tržišče, Marjetka Rantah, zagotavlja, da nikomur ne bo žal, kdor se bo tudi tokrat odločil za obisk njihove prireditve, kjer bodo tamkajšnje kmetice prodajale kmečke jedi, po tekmovanju pa bo za ples igral ansmbel Brodniki.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Prvič letos so se na stojnicah znašle gozdne borovnice. Branjevke, ki so jih ponujale po 250 tolarjev za liter, so povedale, da jih je v gozdovih okoli Velikega Slatnika kar precej. Na stojnicah so bile tudi domače češnje hrustavke po 250 tolarjev, jagode po 200, breskve 250, solata 150, hruške 250, kumare 160, krompir 50, ribez 150, grah 400, sadika paradižnika 20, sadike zelja 100, koleraba 160, jajca 15, orehi 450, smetana 400 in sirček po 150 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so ponujali pomaranče in jabolka po 60, paradižnik po 200, orehe 945, breskve 288, cvetačo 296 in kolerabo po 179 tolarjev. Đeladini je imel to pot nekaj slabše založeno stojnico, saj je pričakoval svežo pošiljko sadja. Banane je prodajal po 90, češnje so veljale 250, paradižnik 150-190, paprika 250, lubenice 130, krompir 120, mlada čebula 120, ananas 220, cvetača 180, korenček 130 in fižol 120 tolarjev. Kot konkurenčno so na bližnjem parkirišču postavili zelenjadarsko stojnico tudi upravljalci podjetja Alping iz Ljubljane.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem rednem tedenskem sejmu je bilo naprodaj 143 do tri mesece starih in 45 starejših prašičev. Prvih so prodali 67 po 280 do 300 tolarjev, drugih pa 16 po 180 do 200 tolarjev kilogram žive teže.

Drevesnica - samopostrežba za srne

V nasadu Jožeta Preloga na Potov Vrhu divjad povzroča škodo - Škropljenje ni odgnalo živali - Neuspešna pogajanja z lovci - Inšpekcije za lovsko škodo ni

NOVO MESTO - V drevesnici Jožeta Preloga na Potov Vrhu je stalen gost divjad, ki objeda mlade sadike. Prelog pravi, da mu s tem povzroča veliko škodo. "V treh letih so mi srne uničile okrog sedemsto dreves. Ta drevesa bi lahko že kje rodila, pa so še pri meni v drevesnici, da si bodo opomogla. Divjad požre vrhove in potem drevesce ne raste. Teh sadik ne morem prodati, saj mi jih inšpekcija izloči iz prodaje, če so prenizke in nekvalitene. Srne jedo, lovci pa ne storijo ničesar," se pritožuje Prelog.

Pravi, da se z lovci ne more zmeniti ničesar v zvezi z odškodnino pri teh drevesih. "V lovski družini Gorjanci je tajnik obljubil, da bo prišel predsednik na pogovor in da bodo plačali. Pred pričami so lovci izjavili in v zapisniku piše, da bodo plačali odškodnino. Lovci se zdaj ne zmenijo za to. Tajnik je izjavil, da ne bodo plačali."

V lovski družini Gorjanci bi se, kot zatrjujejo v tajništvu, pogovarjali s Prelogom o odškodnini, vendar samo v primeru, če bi on zaščitil nasad. Po besedah lovcev drevesničar ni naredil ničesar v tem smislu. Trdijo, skličujoč se na zakon, da bi moral nasad zavarovati vsaj na krajevno običajen način. "Vsi drevesničarji, s katerimi imamo stike, imajo okrog nasadov ograjo, medtem ko je Prelog nima," vedo povedati v tajništvu lovske družine.

Prelog zavrača očitke, da ni storil ničesar zoper prihod divjadi. "Škropil sem proti divjadi. Je garancija, da odžene divjad, vendar kljub temu so srne obžrle tretjino drevja," trdi Prelog. Pravi pa tudi tole: "Lovcem sem rekel, da bi pomagali pri ograji. Dal sem predračun tajniku, a od tega ni koristi. Da njegovi kolegi niso ogreti za to, da bi ograjo kupili, je rekel," zatrjuje Prelog.

Poškodovani nasad, za katerega naj bi Prelog dobil odškodnino, si je ogledala komisija, v kateri sta bila poleg lastnika tudi predstavnik Mercatorjeve Kmetijske zadruge Krka Novo mesto in kmetijski inšpektor. Od tega ogleda do danes Prelog ni imel koristi, saj še zmeraj čaka na to, da bi mu lovci plačali škodo, ki so jo povzročile srne. Ne pomaga niti to, da je Prelog že 20 let kooperant novomeške Kmetijske zadruge Krka. V zadrugi se sicer trudijo, da bi kooperantu pomagali pri lovski škodi. Jože Starič, direktor KZ Krka, je povedal, da so oni naredili vse, kar je v njihovi moči. "O vsem tem smo obvestili lovsko družino, ki je dolžna povrniti škodo, če je nasad zaščiten. In Prelog trdi, da ga je zaščitil s škropivom. Če lovci niso plačali, je očitno nekaj zatajilo v stikih med njimi in Prelogom. Potrudil se bom glede te odškodnine," pravi direktor Starič.

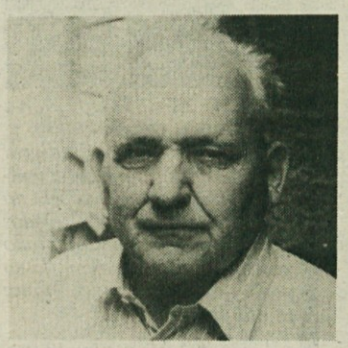
Jože Prelog

Ali lahko kaj storijo inšpektorji? V Upravi inšpekcijskih služb v Novem mestu pravijo, da glede škode, kakršno omenja Jože Prelog, njihova služba nima nikakršne besede. Nekatere občine imajo posebno inšpekcijo, ki deluje po zakonu o lovu. V Novem mestu te ni, kmetijski inšpektor pa glede take škode nima pristojnosti. V zvezi s sadikami skrbi le za to, da drevesničarji oddajo na trg kakovostne sadike.

Kaj torej preostane Jožetu Prelogu? Naj toži nemško proizvajalko po njegovem neučinkovitega škropiva ali naj še naprej moleduje pri lovcih in si dopoveduje, da paragraf bolj ščiti srne kot jablane? Nekaj je jasno že zdaj: medtem ko se ljudje pogovarjajo o lanski lovski škodi, si srne v teh dneh spet tešijo lakoto v Prelogovi drevesnici na Potov Vrhu, ki je postala kar nekako samopostrežba za divjad.

M. LUZAR

ZA OBRT IN KMETIJSTVO

TREBNJE - V letošnjem občinskem proračunu so za pospeševanje razvoja obrtništva, podjetništva in kmetijstva predvideli 2,7 milijona tolarjev. Trebanjska vlada je pretekli četrtek sklenila, da 100.000 tolarjev od tega zneska nameni za sofinanciranje programov izobraževanja v obrti in podjetništvu, za katere je občinski sekretariat za družbeno planiranje in gospodarstvo pridobil nekaj denarja tudi iz sklada za razvoj malega gospodarstva. S temi sto tisočaki naj bi prispevali tudi za izdelavo pospeševalno-razvojnega projekta za malo gospodarstvo. Da pa bi zajezili veliko število zahtevkov za posojila (iz 2,6 milijona) oz. nerealne predračunske vrednosti naložb so sklenili, da je to lahko največ 100.000 mark v tolarski protivrednosti.

SAD ŠT. 5

KRŠKO - Izšla je majska številka revije za sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo. V njej piše inž. Tine Benedičič o nedavno preminulem po vsej Sloveniji znanem sadjarskem strokovnjaku Francetu Lombergarju, inž. Peter Molan o razmahu drevesničarstva v Posavju, inž. Marko Babnik o drevesničarstvu nasploh, mag. Anita Solar o rezultatih natečaja zbiranja orehov v letu 1992, inž. Tine Benedičič o vlogi ptic v sadovnjaku, inž. Milena Jazbec o dveh novih odpornih sortah jabolk, mag. Gabrijel Seljak o škodljivih škržatih na vinski trti, dr. Mirko Leskošek o prelomu v gnojenju vinogradov in inž. Alojz Pirc o trnovi poti v razvoju vinogradništva v domovini cvička.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Zakaj se trta vse manj sama upira bolezni

Dognojevanje vinograda

Prav gotovo je gnojenje eno od tistih opravil, ko mislimo, da bomo največ pridobili, če trosimo razkošno. Večini ljudi se zdi, da so rezultati res takšni, kot so želeli. Spomladi trta požene močne poganjke, na katere so ponosni. Kaj jim mar, če bodo prihodnjo pomlad šparoni iz takih bujnih poganjkov debeli in se lomili pri vezi! Pustijo jih več, pa bo vseeno dovolj. In če ne bo rozga pozimi zaradi večje občutljivosti pozebla, delno očesa ne pognala zaradi večjega napada črne pegavosti in botritisa, bodo malo bolj pognojili, pa bo spet veliko pridelka! Tako mislijo.

Sčasoma pa se seveda pojavijo nepričakovane težave. Nekateri poganjki so zelo močni in se na njih grozd močno obrije, drugi zakrnijo, ostanejo kratki in niso zmožni prehraniti nastavka grozdja, ki ga imajo, zato bo kakovost bistveno slabša. Marsikdo sprašuje, če je smotrno lomiti vrhove pred cvetenjem in kljub zamudnemu delu to opravi. Ne posluša pa, ko razlagam, da je treba redčiti odvečne poganjke in grozde, da bi s tem izboljšal dozorelost grozdja in predvsem lesa.

S pametno rezjo in upoštevanjem naravnih zakonitosti pa lahko v nekaj letih spet ustvarimo primeren vinograd.

Videl pa sem že več vinogradov, ki so kljub zanemarjenosti spomladi kasneje popolnoma zdravi, kljub temu da je nastavek bolezni iz preteklega leta bil velik. Razlog je v tem, ker tak vinograd marsikdaj sploh ni bil gnojen, zato je trta sposobna v pravilnem razmerju črpati hranila, iz katerih ustvarja snovi, potrebne za odpor proti boleznim in škodljivcem. Dokaz za to je tudi vedno večja občutljivost ameriške hibridne trte za bolezni, čeprav je bila prej vedno odporna. Ta odpornost se je zmanjšala prav zaradi gnojenja.

Po cvetenju trta potrebuje veliko hranil, predvsem dušika. Te potrebe ne more kriti iz zaloge humusa v tleh. Kljub preveliki bujnosti, kar je posledica gnojenja ob nepravem času, moramo trto takoj po cvetenju dognojiti. Priporočam uporabo 1-odst. raztopine ureje za škropljenje po listu. Še bolj koristno je, če je trta prebujna, uporabiti listna gnojila, ki vsebujejo mikroelemente. Gnojila z mikroelementi je treba dodajati 2- do 5-krat na leto, odvisno od tega, koliko je vinograd pregnojen z NPK gnojili. Z urejo škropimo 2- do 4-krat v presledkih 5 do 10 dni.

Kljub škropljenju s sistemiki (bajleton, tilt, topaz, rubigan, systane 12E, dorado panch in drugi) moramo v vinogradu pregledovati redno vsak drugi dan občutljive trse; kateri so to, vemo iz preteklih let. Če se okužba kljub škropljenju širi, moramo uporabiti žveplo v prahu, in sicer 25 kg na hektar.

Inž. JOŽE MALJEVIČ

Suša na njivah in travnikih

Žito zori prisilno, trava je nehala rasti

NOVO MESTO - Kot ugotavlja komisija za elementarne nesreče v kmetijstvu občine Novo mesto, ki si je v razširjeni sestavi ogledala v začetku junija kmetijske posevke,

• Komisija za elementarne nesreče si je ogledala posevke in nasade po klicih kmetov. Ministrstvo za kmetijstvo v začetku junija še ni zahtevalo informacije o posledicah suše v novomeški občini.

trajne nasade in travnike v novomeški občini, je pomanjkanje vlage že povzročilo precej škode tako na njivah kot na travnikih. Ječmen je začel zoreti prezgodaj, kar je videti zlasti na območjih okrog Šentjerneja, Mirne Peči, pod Gorjanci in v Suhi krajini. Zaradi suše je začela zoreti tudi pšenica. Poleg tega so to žitarico napadle uši, zaradi katerih bo žetev še slabša, kot bi bila sicer. Tudi za oves je komisija ugotovila povsod slabo rast. Zaradi suše je po prvi košnji prenehala rasti travna ruša. Zaradi pomanjkanja vlage, ki je prizadelo zlasti kakovostne trave, bodo kmetje drugič kosili nekaj tednov pozneje kot običajno.

Sadovnjaki in vinogradi so bili v dneh, ko si je komisija za elementarne nesreče ogledala nasade, zaradi suše v glavnem neprizadeti.

L. M.

Brežičanom se kolca po mlekarni

Nečlani KZ Brežice ne morejo prodati mleka - Občina podpira konkurenco med zadrugami - Pogodba o odkupu vsega mleka - Spet mlekarna v Brežicah?

BREŽICE - Brežiški zadrugi ne gre na boljše, pravzaprav že s četrtim direktorjem v tem letu zanesljivo stopa proti razpadu. Kot kaže, nikomur razen kmetom ni kaj dosti mar za to. Občinska oblast se otepa tega vprašanja, ki se tiče kmetijstva, a obenem sodi pod domeno Sekretariata za gospodarski razvoj. Ker gre za gospodarsko organizacijo, se občina v njeno poslovanje ne more vmešavati.

Tone Cerjak, občinski sekretar za kmetijstvo, je povedal, da zadruga trenutno posluje brez legalnih organov. "Na nesklepčnem občnem zboru so izvolili začasni upravni odbor, ker se je prejšnjemu mandat iztekel. V upravnem odboru zdaj trije, ki preglasijo ostala dva, odločajo o usodi 900 mlekarjev. Jeseni bo na tržišču 4 do 5 tisoč manj prašičev iz brežiške občine, saj so ukinili to proizvodnjo in počasi nazadujejo tudi druge," je povedal Cerjak.

Zadruga ima samo še 155 članov, ker jih je kar nekaj izstopilo in se organiziralo po svoje. Pri tem pa so naleteli na nepremostljive ovire, saj se Kmečka zadruga Brežice otepa konkurence in jo onemogoča. To je razumljivo, vendar za odgovorne v občini ne bi smelo biti sprejemljivo,

• Zdaj ko se Brežičanom vse bolj kolca po nekdanji sodobni mlekarni, spet razmišljajo o lastni mlekarni. Slišati je tudi ugibanja, da se Ljubljanske mlekarne trdno navezujejo na KZ Brežice tudi zato, da bi onemogočile zasebno Kržanovo mlekarno, ki bi morala že pred časom začeti obratovati v Cundrovcu pri Brežicah.

da mora za obstoj enega monopola propasti več drugih manjših zadrug ali kmetov in njihovih podjetij.

Zadruga zaradi svoje zadolženosti ne izplačuje redno svojih obveznosti do kmetov. Najbolj občutljiva dejavnost je mlekarstvo, saj kmetje, ki niso v zadrugi, nimajo kam z mlekom. Zdaj je Brežičanom vsem po vrsti žal, da so po neumnosti izgubili svojo mlekarno. Ljubljanske mlekarne so ob njenem prevzemu zagotovile, da bodo na območju občine odkupovale vse mleko. Zdaj se zapleta.

Kmetje imajo težave s prodajo mleka in nekateri večji proizvajalci prodajajo na Hrvaško, vendar Ljubljanske mlekarne želijo še naprej monopolno prodajati svoje izdelke v občini. Člani izvršnega sveta so menili, da Ljubljanske mlekarne nimajo osnove, po kateri bi prenehale odkupovati mleko od nečlanov zadruge. Toda to bodo posamezniki očitno morali dokazovati preko sodišča, kar bo trajalo. Ker krava daje mleko vsak dan, so sprejeli sklep, naj v občini podpirajo konkurenco na področju kmetijske dejavnosti in s tem tudi druge zadruge.

B. DUŠIČ-GORNIK

Kmetijski nasveti

Sedemkrat proti fitoftori

Krompirjevi nasadi slabo kažejo, slabše, kot bi v tem času morali. Slabi kakovosti semena, ki jo je rezanje gomoljev še poslabšalo, se je pridružila suša, zato je normalna letina pod velikim vprašajem. Zato je zdaj tembolj potrebno vestno poskrbeti za nujne agrotehnične ukrepe, predvsem pa za varstvo pred krompirjevo plesnijo ali fitoftoro in koloradskim hroščem.

Primeren čas za poseg nastopi, ko se strnejo krompirjeve vrste, natančnejši datum pa napove protifitoftorna služba in seveda avtomatski odzivnik, kjer ga že imajo. Prav tako kot izbira primernega časa odloča o uspehu škropljenja nujno menjavanje uporabljenih škropiv oz. zaščitnih sredstev. Povzročitelji bolezni in škodljivci se v svojem boju za obstanek prilagodijo in sčasoma postanejo odporni, tako da je škropljenje lahko povsem brez učinka.

Stroka priporoča, naj bi krompirjeve nasade škropili proti plesni kar sedemkrat. Prvič naj bi uporabili bakreni antrakol, drugič kuprablau, tretjič sistemik ridomil MZ, četrtič prav tako ridomil MZ, petič galben M, za zadnji dve škropljenji pa priporoča bakrene pripravke, kot so bakreno apno, bakreni antrakol, kuproprin ipd. Ker bakreni pripravki, kot je vobče znano, zavirajo rast, je koristno škropivu primešati kako tekoče foliarno (listno) gnojilo. Le-to se mora med seboj dobro mešati, to pa ugotovimo s preizkusom v kozarcu.

Koloradski hrošč ni niti malo več tako nevaren, kot je bil nekoč, vendar še vedno lahko naredi na njivi pravo razdejanje. Velja nenapisano pravilo, da naj bi zoper njega škropili šele tedaj, ko je na posamezni krompirjevi rastlini moč opaziti več kot deset ličink. Tudi tedaj še ni treba s škropljenjem preveč hiteti, da se bodo izlegle tudi tiste ličinke, ki so še v jajčecih na spodnjih straneh listov. Priporočeni pripravki so: volaton, decis, karate, pirifos, beta bajtroid idr. Naravi najbolj prijazno sredstvo je novodor, ki je zato bolj uporabno tudi na vrtovih, kjer pa tako in tako lahko škodljivce oberemo z roko.

Inž. M. L.

• Z liberalizmom v kmetijstvu se nikakor ne strinjam. Priznava le profit in ne priznava drugih vrednot. (Osterc)

• Ni žlice, ki ne bi kdaj zadela ob rob sklede. (Kitajski pregovor)

• Kljub temu da so mlatili prazno slamo, so zase namlatili belo moko. (M. Logar)

SUDANSKA TRAVA IN KRMNI SIREK ZOPER SUŠO - Na pobudo sevniške kmetijske svetovalne službe in ob letošnji zgodnji suši najbolj prizadetih velikih kmetov so prišli na kmetijo Milana Lončarja na Marofu kmetom pojasnjevat pomen strniščnih posevkov proti izsuševanju tal, še zlasti pa prednosti sudanske trave in krmnega sirka, strokovnjaki Biotehniške fakultete iz Ljubljane: dr. Tatjana Štupica, mag. Katarina Kastelic in mag. Tone Marinčič. Kmetom je sevniški kmetijski minister Tine Zupančič obljubil vsaj 70 odst. regresa za seme sudanske trave, ki je ta čas še na voljo, medtem ko je seme krmnega sirka že pošlo, in kmetje so se še lažje odločali za naročilo semena, ki naj bi jih rešilo ob grozeči suši, da bodo lahko s to krmo zadržali stalež živine v hlevih. (Foto: P. Perc)

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Sladki in pikantni zavitki

Zavitke pripravljamo iz vlečenega testa in nadeva. Če je nadev pikanten, je ta lahko glavna jed, če pa polnimo zavitek s sadjem, skuto ali orehovim nadevom, pa je okusna sladica. Sestavina vlečenega testa je gladka moka, olje, jajca in mlačna voda. Pripravljene izdelke lahko pečemo ali kuhamo. Pri testu za pečenje lahko jajce tudi opustimo. Od gnetenja in vrste moke je odvisna njegova kakovost in vlečnost.

Gnetemo vedno tako dolgo, da se prične testo svetiti, postane voljno in prožno. Zgnetene hlebčke na vrhu premažemo z oljem, da se ne naredi skorjica. Počivati mora pokrito najmanj pol ure. Vlečeno testo največkrat uporabljamo za zavitke, štruklje, gibanice, mlince in podobno.

Po sestavinah in tehniki je vlečenemu testu podobno testo za rezance, le zamesiti ga moramo bolj trdo. Gnetemo tako dolgo, da postane testo prožno, gosto in brez luknjic. Prav tako kot vlečeno testo naj počiva pol ure. Za pripravo vlečenega testa potrebujemo 250 g moke, 2 rumenjaka, ščepec soli, olje za premaz in moko za posipanje. V skledo stresemo moko, v sredini naredimo jamico, dolijemo olje in pridenemo še rumenjaka, sol in približno osminko litra mlačne vode. Vse sestavine gnetemo tako dolgo, da se testo loči od sten posode. Nato gnetemo še z rokami in nadalje postopamo po omenjenem navodilu. Na pomokanem prtu testo najprej razvaljamo in nato razvlečemo na vse strani. Površino testa premažemo z oljem, raztopljenim maslom ali margarino in nato s poljubnim nadevom.

In še nekaj nasvetov. Ko dajemo nadev na testo, pustimo na vseh stranicah 5 cm prostega roba, da testo laže zavijemo. Ko testo položimo na pekač, ga na več mestih prebodemo, da se dobro prepeče. Preden zavitek razrežemo, naj nekaj časa počiva, da se nadev malo ohladi in zgosti. K zavitku ponudimo stepeno sladko smetano, sveže sadje ali ustrezen preliv.

Nova imena za 48 novomeških ulic

Na zadnji seji skupščine sprejeti odlok o ulicah v Novem mestu naj bi vpeljal pregleden red na tem področju - Stroške bo kril občinski proračun

NOVO MESTO - S prepričljivo večino so poslanci na zadnji seji občinske skupščine sprejeli Odlok o ulicah v Novem mestu. Pred glasovanjem so zavrnili predlagana amandmaja: da bi nekatera ulična imena, ki bi jim po predlogu odloka spremenili imena, pustili, oz. da bi se o spremembi imena odločali prebivalci z referendumom. Tako je odlok sprejet v predloženi obliki.

Tega, da je v pripravo tega odloka vloženega ogromno dela in da je bilo za to potrebno veliko znanja številnih strokovnjakov, so se delegati zavedali že v razpravi, ko so pred časom sprejemali osnutek. Največ pripomb in zamer tako v skupščinski razpravi in kasneje v javnih razpravah - te pa, resnici na ljubo, kot take razprave nasploh niso bile močno obiskane - je veljalo stroškom nove ulične ureditve v Novem mestu; nekaj odporov pa je bilo do spreminjanja nekaterih imen, zlasti je šlo tu za Kristanovo ulico in Ulico Majde Šilc pa tudi za uvedbo nekaterih novih uličnih imen. Tako na primer ni "šel skozi" predlog, da bi eno od ulic na Grmu poimenovali po pokojnem direktorju IMV Juriju Levičniku.

Kakorkoli že, ta odlok, za katerim v resnici stoji trdno in strokovno delo, naj bi v sistem uličnega poimenovanja v Novem mestu končno prinesel red, in to ne velja le za sedanje stanje, ampak tudi za naprej. Po odloku imajo sedaj imena vse mestne vpadnice, povezovalne ceste, mostovi, parki in seveda ulice in trgi. Pri poimenovanju je komisija, ki je pripravljala "podstat" odloka, izhajala iz sprejetih izhodišč in kriterijev, po katerih so se v večini primerov tudi ravnali. Tako bo po odloku v Novem mestu 48 ulic dobilo novo ime, ukinjenih, spremenjenih in prestavljenih pa je 18 uličnih imen.

Računi kažejo, da bodo obnova in zamenjava hišnih tablic ter izdelava uličnih tabel in smerokazov stale okoli 8,6 milijona tolarjev. Stroške za označevanje naselij, ulic in za zamenjavo tablic s hišnimi številkami bo kril občinski proračun. Če bodo zaradi sprememb ljudje morali zamenjati osebne izkaznice, bodo občani oproščeni taks. Vse spremembe po odloku mora geodetska uprava izvesti v dveh letih.

A. B.

ODPRT BISTRO KAVAL - V stari šoli v Brusnicah je družina Kralj v četrtek odprla prvo gostišče s ponudbo izdelkov iz konjskega mesa. Za sedaj bodo obiskovalcem nudili narezke, golaž in zrezke iz konjskega mesa, kot svojo specialiteto pa bodo pekli pico kaval. (Foto: J. P.)

OBLETNICA DRUŠTVA INVALIDOV

NOVO MESTO - Društvo invalidov Novo mesto bo organiziralo 26. junija pod pokroviteljstvom krajevne skupnosti Dolenjske Toplice prireditev ob 11-letnici svojega delovanja. Tega dne med 9.30 in 10. uro se bodo udeleženci zbrali k zakuski na dvorišču žage v Soteski, ob 10. uri bodo odšli na praznično rekreativni pohod do gostišča Henrik v Loški vasi. Tu bo ob 11. uri osrednja prireditev s kulturnim programom. Po kosilu bo zabava z ansamblom Franca Ocvirka. Društvo invalidov bo v okviru prireditve podelilo plakete.

PRIZNANJA KRVODAJALCEM

OTOČEC - Jutri ob 18. uri se bodo v motelski restavraciji na Otočcu srečali krvodajalci Krke, ki bodo ob tej priložnosti prejeli priznanja.

DEŽURNE TRGOVINE

- **V soboto, 19. junija,** bodo odprte naslednje prodajalne živil:
- **Novo mesto:** od 7. do 19. ure: Dolenjka, Samopostrežba, Šmihel
  od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
  od 7. do 18. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
  od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33
  od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
  od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
  od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas
  od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
  od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
  od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
  od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče
  od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru
- **Šentjernej:** od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market
- **Dolenjske Toplice:** od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Prodajalna Rog
- **Žužemberk:** od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krka, Samopostrežba
- **Straža:** od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market

V nedeljo, 20. junija, bodo odprte naslednje prodajalne živil:
- **Novo mesto:** od 8. do 11. ure: Dolenjka, Samopostrežba, Glavni trg
  od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
  od 7. do 12. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
  od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33
  od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
  od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
  od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas
  od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
  od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
  od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
  od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče
  od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru

30 let zvestobe

Krkini jubilanti

NOVO MESTO - Krka, novomeška tovarna zdravil, se vsako leto zelo svečano spomni delavcev, ki so podjetju zvesti 10, 20 in 30 let. Generalni direktor Miloš Kovačič je na petkovi proslavi, posvečeni jubilantom, povedal, da niso redki, ki so si v Krki našli le priložnostno zaposlitev in potem tovarni ostali zvesti vse do upokojitve. Letos je bilo jubilantov več kot druga leta.

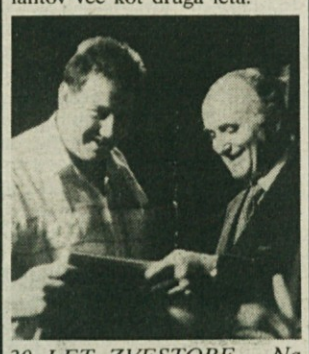

30 LET ZVESTOBE - Na svečanosti v Domu kulture je Krkinim jubilantom zaigral ljubljanski Big band pod vodstvom Pera Ugrina in zapel Oto Pestner, generalni direktor Miloš Kovačič pa je takole stisnil roko in izročil darila krkašem, ki so podjetju zvesti že 30 let. (Foto: I. Vidmar)

Leta 1963, ko so se v tovarni zdravil zaposlili 30-letniki, je Krka preživljala morda najtežje čase. Dve leti predtem se je združila z Lekom in Tokom v kombinat Farmis, ki pa je že leta 1964 razpadel, saj se centralizacija farmacevtske industrije v Ljubljani ni obnesla. Ravno leta 1963 pa je Krka navezala prve stike z bivšo Sovjetsko zvezo, ki je danes eden izmed njenih najpomembnejših kupcev.

"Stari krkaši" se radi spominjajo časov, ko je bila Krka kot velika družina. Včasih je bilo treba delati noč in dan, v prostem času pa so udarniško urejali nove proizvodne prostore, čistili okolico in sadili drevesa, ki še danes krasijo park med tovarniškimi stavbami. Tudi za šport so našli čas in bili vedno med najboljšimi na delavskih tekmovanjih. Tudi kultura je v Krki vedno imela častno mesto. Vse to je Krkine delavce zbliževalo, da so vsa ta leta ostali skupaj.

I. V.

Avtomobila, garaža in še kaj zraven

Tombola v Šentjerneju

ŠENTJERNEJ - Konjeniški klub in krajevna skupnost Šentjernej bosta organizirala 27. junija ob 15. uri na tukajšnem hipodromu veliko tombolo s privlačnimi nagradami. Za zdaj organizatorja že z gotovostjo trdita, da bo prvi dobitek avtomobil BMW 316, drugi renault 5 in tretji dobitek Strešnikova garaža. Poleg teh bodo pripravili še 120 manjših dobitkov. Tisti, ki bodo ostali praznih rok v tomboli, in seveda vsi ostali bodo lahko poskusili srečo v srečelovu.

Organizatorja si delita v enakem deležu stroške izvedbe in izkupiček tombole. Krajevna skupnost Šentjernej bo zbrani denar uporabila v skladu s prednostnimi razvojnimi cilji, kot pravijo v vodstvu. Konjeniški klub namenja izkupiček za dokončanje večnamenskega objekta na hipodromu.

TOTALNO ODŠTEKAN DAN

NOVO MESTO - Zveza prijateljev mladine občine Novo mesto tudi letos pripravlja tradicionalno prireditev Totalno odštekan dan, ki bo v četrtek, 24. junija med 16. in 2. uro na igriščih Loke. Organizatorji sicer ne vedo, če bo zaradi stavke učiteljev prireditev na zadnji šolski dan, zagotovo pa bo na predvečer praznika Dneva osamosvojitve. Totalno odštekan dan je prireditev za vse generacije. V zgodnjih popoldanskih urah bodo na svoj račun prišli najmlajši, popoldan osnovnošolci, zvečer srednješolci, ves dan pa odrasli. Na prireditev so organizatorji letos povabili: vrtiljak Miki miška, motoriste Mel kluba, balon Velikan iz Novega mesta, lokostrelce, motornega zmaja, konje s Struge, padalce iz Lesc, proste plezalce, gasilce in nekatere druge. Ob prireditvi bodo pripravili tudi sejem šolskih knjig in ostalih stvari, ki jih želijo šolarji prodati ali zamenjati, pripravljen bo festival sladoleda ljubljanskih mlekarn, nastopili bodo plesalci Plesne šole Novo mesto, plesne skupine ter številni znani in manj znani ansambli.

Novomeška kronika

KNJIŽNICA - Novomeška študijska knjižnica je zaradi zdaj že nepojmljive prostorske stiske uredila časopisno čitalnico na hodniku. Na ta način je pridobila nekaj prostora v tako imenovani veliki čitalnici, druga prednost pa je, da je tisk bolj pri roki zainteresiranemu občinstvu. Ljudje so na čitalnico na hodniku komaj čakali. Zlasti nekaterim od njih se je ob novosti tako povečala bralna strast, da se sploh ne morejo ločiti od časopisa, ampak ga preprosto odnesejo iz knjižnice s seboj. Ne zmanjkujejo samo časopisi. Noge so že dobile tudi priročne skodelice s posebnega aparata za točenje štirih vrst pijač, ki ga je knjižnica dala postaviti na hodnik. Vse to kaže, da zanimanje za študijsko knjižnico nezadržno narašča.

NI SE DALO - Mladim zgodovinarjem, ki so se pred dnevi mudili v Novem mestu, so z največjimi mukami našli prostor pri vrstnikih, medtem ko drugod po Sloveniji s tako namestitvijo pri družinah šolarjev niso imeli težav. Omenjeno godljo v Novem mestu so najbrž pomagali zakuhati učitelji, ki zaradi stavke niso imeli časa poskrbeti za bivanje mladih gostov.

TURIZEM - S hvaležnostjo omenjajo, da se je župan že nekajkrat izkazal kot dober in prijazen turistični vodnik po Novem mestu. Nekaterim se zdi nevsakdanje, da se prvi meščan osebno odpravi na tako pot s turisti, vendar v resnici ni čudno, ko pa mestno turistično društvo spi spanje pravičnega.

Ena gospa je rekla, da se v mestu policijska stavka ne bo prav nič poznala, vsaj kar zadeva promet v mestu, ne. Večjega nereda, kot je že zdaj tu, ne more biti.

JAVNA TRIBUNA

NOVO MESTO - Občinska organizacija SDP Novo mesto bo organizirala jutri ob 19. uri v prostorih zavarovalnice Tilia v Novem mestu javno tribuno, na kateri bodo sodelovali predsednik Združene liste socialnih demokratov mag. Janez Kocijančič ter člani strankinega vodstva, poslanci, državni svetniki in ministri. Udeležnci javne tribune bodo razpravljali o delu Državnega zbora in Državnega sveta in o Programski izjavi Združene liste.

Svarilo /in pomoč? /Amerike

Dr. Karl Bonuti, častni konzul Slovenije v Clevelandu, obiskal Novo mesto - Izseljenci želijo pomagati

NOVO MESTO - Prejšnjo sredo se je v Novem mestu mudil dr. Karl Bonuti, častni konzul republike Slovenije v Clevelandu in redni profesor na clevelandski univerzi, kjer predava makroekonomijo in ekonomiko kupca. Na Dolenjsko so ga povabili študentje managementa v socialnem delu, ki so pred kratkim v okviru podiplomskega študija na obisku v ZDA poslušali njegova predavanja.

Med svojim kratkim obiskom na Dolenjskem se je profesor Bonuti srečal z novomeškim županom Francijem Koncilijo. Živo se je zanimal za življenje ljudi na jugu Slovenije, koliko Neslovencev imamo in ali to vpliva na izide volitev ter kako je možno, da je vladajoča koalicija v novomeški skupščini sestavljena iz drugih strank kot v državnem zboru. Začudilo ga je, da imamo v skupščini kar 96 delegatov ter v šali dejal, da je to vrhunec demokracije. V Clevelandu, ki ima 2 milijona prebivalcev, so namreč mestni parlament zaradi neučinkovitosti zmanjšali od 33 na 21 članov.

Dr. Karl Bonuti živi v Zduženih državah Amerike že 40 let. Mati je bila Primorka, oče pa Furlan. Vedno se je čutil Slovenca in je tudi eden izmed najbolj zavednih slovenskih izseljencev v Clevelandu, kjer živi okoli 80.000 naših rojakov. Mnogi slovenski izseljenci so v novi domovini uspeli, vendar kljub temu niso pozabili na kraje, od koder izvirajo. Radi bi pomagali svoji domovini in so pripravljeni investirati v njeno gospodarstvo. Po mnenju dr. Bonutija smo v Sloveniji naredili že nekaj večjih napak, ko smo svoja podjetja prodali tujcem, ki jih je k nam privedla le želja po dobrem zaslužku na račun cenene delovne sile, za slovenskega človeka pa jim je kaj malo mar.

Boji se, da bomo v času lastninjenja nepremišljeno razprodali, kar smo ustvarili v vseh povojnih letih. Da bi se izognili prevelikemu vplivu tujcev, našim podjetnikom svetuje najprej izdajo manjšega števila upravljalskih delnic, ki morajo ostati doma. Šele nato naj bi razpisali prednostne delnice, ki jih lahko pokupijo tujci, a s tem ostanejo brez pravice do upravljanja. Na ta način so tudi v Ameriki pritegnili tuji kapital in odločanje zadržali doma. V naša podjetja so pripravljeni vlagati tudi naši izseljenci, ki pa ne želijo le zaslužiti, temveč tudi pomagati. Že julija bo dr. Bonuti pripeljal v Slovenijo gospoda Tomšiča, ki je v ZDA lastnik velike letalske družbe. Pri nas želi vložiti 700 do 800 milijonov ameriških dolarjev, zanima pa ga predvsem razvoj turizma.

Po razgovoru z novomeškim županom je Karl Bonuti obiskal še kartuzijo Pleterje, kjer ga je sprejel prior Jean Marie Hollenstein.

I. VIDMAR

BOŽIDAR JAKAC NA KONZULATU - Med kosilom z novomeškim županom Francijem Koncilijo v Jakčevi sobi je dr. Bonuti povedal, da pisarno njihovega konzulata v Clevelandu krasi Jakčeva slika Novega mesta. (Foto: I. Vidmar)

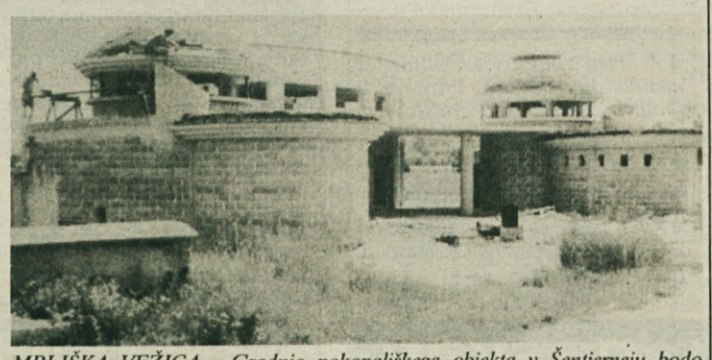

MRLIŠKA VEŽICA - Gradnjo pokopališkega objekta v Šentjerneju bodo prisiljeni podaljšati verjetno vsaj za kakšno leto. Stavba nastaja tudi po zaslugi prizadevnega gradbenega odbora, v katerem so Alojz Bambič, Marjeta Vide Lutman in Jože Bregar. Na fotografiji: objekt z mrliško vežico, ki je svoje čase dvignil nekaj prahu in požel tudi aplavze. Glasove za in proti je sprožila arhitektonska podoba, v nekaterih primerih tudi precej visoka predračunska vrednost del. (Foto: L. M.)

V slabem letu zlezli že do strehe

Mrliška vežica v Šentjerneju sicer dobiva končno podobo, vendar se gradnja časovno podaljšuje _ Pomanjkanje denarja kot problem - Dobro sodelovanje v krajevni skupnosti

ŠENTJERNEJ - Deloma zgrajena mrliška vežica v Šentjerneju postopoma sicer dobiva končno podobo, vendar tempo gradnje ne dosega pričakovanega. Glavni problem, zaradi katerega objekt po vsej verjetnosti letos še ne bo služil končnemu namenu, je pomanjkanje denarja.

Šentjernejci so pričakovali več pomoči, kot so je bili dejansko deležni v dosedanji gradnji. "Kar smo za objekt naredili do zdaj, nas je stalo okrog 12 milijonov tolarjev in to smo že plačali. Za vse tisto, kar nas še čaka, bomo morali zbrati 25 milijonov tolarjev. Denar, ki smo ga porabili do sedaj, so posojila in sredstva krajevne skupnosti. Milijon tolarjev smo dobili iz občinskih sredstev za komunalno urejanje, ob tem pa mislimo, da je to premajhna občinska finančna podpora. Pri gradnji smo pričakovali od občine več razumevanja in več denarja," pravi Bregar.

Na vežici, ki so jo začeli graditi lani avgusta, zdaj delajo streho. V preostalih letošnjih mesecih jim bo verjetno uspelo v stavbi še vgraditi okna in nekaj napeljav. Ker je vse odvisno od denarja, tajnik in drugi ljudje iz vodstva KS Šentjernej pričakujejo, da bo občina naložbo izdatneje podprla.

Vežico oziroma pokopališki objekt z dvema mrliškima vežicama in poslovilno dvorano, kar stavba dejansko je, Šentjernej gradi ob obstoječem krajevnem pokopališču. Sčasoma bo na tej lokaciji nastalo novo pokopališče. S takimi načrti, ki jih razlaga tajnik Bregar, se menda v celoti strinja tudi župnišče, s katerim krajevna skupnost ves čas gradnje objekta dobro sodeluje. Sedanje dobro sodelovanje krajevne skupnosti in lokalnih cerkvenih oblasti v teh rečeh po Bregarjevih besedah olajšuje gradnjo.

L. M.

JAVNA DELA V ŠENTJERNEJU

ŠENTJERNEJ - Krajevna skupnost Šentjernej se je tudi letos prijavila na razpis za javna dela. Na ta način so se zaposlili štirje ljudje, in sicer zdaj delajo na območju krajevne skupnosti skozi celo leto. Z javnimi deli med drugim urejajo nekatere javne ceste in poti, odstranjujejo črna smetišča in čistijo potoke.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 4. do 13. junija so v novomeški porodnišnici rodile: Damjana Kovačič iz Šentjerneja - Andrejo, Marjanca Kern iz Škocjana - Glorio, Jožica Tomažin iz Dobrave - Anito, Marijana Pust iz Sred. Globodola - Jana, Slavka Kovačič iz Železnega pri Dobrniču - Janeza, Tatjana Jerman z Male Cikave - Patricijo, Alenka Kočevar iz Rosalnic - Anito, Alenka Majerle iz Lipovca - Nino, Nada Kraševec iz Šentjerneja - Anjo, Marija Jerač iz Dol. Karteljevega - Primoža, Jožica Hrovat iz Podgozda - Petra, Andreja Žagar iz Radne vasi - Janeza, Natalija Radovan iz Loke - Simona, Jožica Brinc iz Škrilj - Teo, Brigita Štupar iz Sadinje vasi - Denisa, Veronika Plut iz Drašičev - Urbana-Martina, Martina Povše iz Dolenje vasi - Petro, Irena Frankovič iz Hrasta pri Vinici - Saro, Marija Radman iz Metlike - Roka, Slavica Miklavž iz Podbočja - Mateja, Tatjana Levstik s Senuš - Nastjo, Marjana Murn z Dvora - Marka, Ankica Kutija iz Šentjerneja - Ivano, Nataša Rebselj iz Dol. Mokrega Polja - Nino, Ana Križan iz Gribelj - Petra, Mojca Miheve iz Trebnjega - Matica, Bernarda Kestnar iz Smolenje vasi - Nino, Zdenka Puhek s Sel pri Dragatušu - Majo, Mateja Zoran iz Loške vasi - Aleša, Anica Kocjan iz Gorenjega Grčevja - Barbaro, Jerneja Dragan s Cerovca pri Trebelnem - Barbaro, Gordana Bukovec iz Črnomlja - dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Alenka Gorenčič iz Paderšičeve ulice 34 - Katjo. **Čestitamo!**

POPRAVEK

Na seznamu novorojencev, ki smo ga prejeli iz novomeške bolnišnice, je bilo prejšnji teden napačno zapisano, da je rodila Andreja Vici iz Otočca - Majo. Pravilno je Andreja Vidic, za kar se prizadetim in bralcem, čeprav nič krivi, opravičujemo.

Uredništvo DL

Črnomaljski drobir

TELEVIZIJA - Precej občanov je dolgo časa lahko preko srbskega pretvornika na Petrovi gori gledalo oddaje beograjske televizije - pa če jim je bilo to prav ali ne - medtem ko jim nikakor ni uspelo dobiti programa TV Slovenije. Odgovorni pravijo, da bo sedaj, ko je začel delati oddajnik na Plešivici, tudi Belokranjcem veliko bolje - če se temu tako reče - ker bodo lahko gledali tudi slovenski spored. Skrajni čas, saj se je bilo že bati, da bodo poleg Viničanov še kje v Beli krajini ustanovili klub prijateljev Televizije Slovenija.

ČRNE GRADNJE - Odgovornim črnomaljskim možem so uspelo najti podjetje, ki bo po naročilu rušilo črne gradnje. To je Begrad, ki bo delo zagotovo opravil strokovno in poznavalsko, saj je znano, da so se nekateri znani črnograditelji založili z gradbenim materialom prav pri Begradu.

VINO IN KULTURA - Ko je želel eden od fotografov narediti s fotoaparatom posnetek, s katerega bi bilo razvidno, kako sicer številni obiskovalci otvoritve 3. belokranjskega likovnega bienala občudujejo umetniška dela, razstavljena v kulturnem domu, mu to nikakor ni uspelo. Ljudje so namreč razstavljenim umetninam precej učinkovito obračali hrbet. Ko se je hotel tudi sam prepričati, kaj neki tako zanimivega imajo razstavljenega pod stopnicami, je ugotovil, da so se obiskovalci namesto kulturnim raje prepustili pivskim užitkom.

Sprehod po Metliki

NOGOMETNI KLUB KOLPA iz Podzemlja privabi vsak teden ob nogometno igrišče pri osnovni šoli množico gledalcev, ki glasno navijajo za edino nogometno ekipo v metliški občini. Vodstvo kluba namerava zgraditi blizu igrišča slačilnice s tuši in vsem potrebnim. Ko bo to ureničeno, se bodo zahvalili vodstvu Osnovne šole Podzemelj, ki jim je dalo na razpolago telovadnico, garderobe in vse drugo. Domala vzorno sodelovanje šole in kluba gre na jetra predvsem zdraharjem, ki bi bili najbolj srečni, če bi klub propadel, zato mečejo polena na vse strani.

PO KRAJŠI SEJI so se člani metliškega izvršnega sveta odpravili v kamnolom blizu Dragomlje vasi, kjer so streljali, da je bilo veselje poslušati. Prebivalstvo, ki je slišalo prasketanje, se je razveselilo, da gre za medsebojno obračunavanje občinskih ministrov, v resnici pa so se ti zgolj vojaško usposabljali. Izobraževanje so zaključili v gostilni.

• Čaj pokvarimo s sladkorjem, ljubezen s poroko. (Kitajski pregovor)

NAJLEPŠE SO DOBLIČE

ČRNOMELJ - Pred jurjevanjem je slovenska ljudska stranka pripravila ocenjevanje vasi v črnomaljski občini in sicer odnos do kulturne in sakralne dediščine ter urejenost naselij. Ocenjevalci so bili akademski kipar Jože Vrščaj, dipl. biologinja Mira Ivanovič, dipl. inž. agronomije Greta Avguštin in pravnik Leopold Pucelj. Rezultate so razglasili na jurjevanju. Izmed 18 vasi so se najbolje odrezali Dobliče, Mladica pri Semiču, Zilje, Vinji Vrh in Bojanci. Veliko pripomb so imeli ocenjevalci na račun Cerkvišč in Jelševnika. Sicer pa je bil njihov splošni vtis dober, saj se vaščani v glavnem trudijo za čim lepšo podobo svojih krajev. V SLS predlagajo, naj bi prihodnje leto organizacijo ocenjevanja prevzela občina ali pa naj bi postalo celo belokranjsko.

Trebanjske iveri

ZVONKA - Noč se je že levila v jutro, ko se je v soboto cvetober trebanjske godbe in komornega zbora zadovoljno poslavljal s petkove gala prireditve. In pesniško razpoloženi kulturniki so se nadalje spraševali, kako to, da so še zvezde prišle in lunca tudi, le njihove predsednice občinske zveze kulturnih organizacij, Zvonke Falkner, ni bilo. Brž so našli tudi odgovor, češ da Zvonka pride le na tiste prireditve, na katerih lahko sama zvončklja. Tu pa je to uspešno počela konkurenca iz Studia D v pojavi Renate Mikec.

LORENCI - Prodorni podjetnik Janez Lorenci, izdelovalec alkoholnih pijač s prgiščem nagrad z raznih sejmov oz. ocenjevanj, se seli z Jezera v Veliki Gaber, v prostore bivšega Polikema oz. Kemije - Impex. To nam je že pred časom prišlo na uho, a podjetnik, o katerem gre glas, da ima posluh za trebanjsko kulturo, tedaj še ni bil pripravljen za nastop v javnosti. Zdaj ima po nepotrebnem občutek, da se ga Dolenjski list izogiba.

Prav povsod le še niso na psu

V Danfoss Copressors se lahko pohvalijo, da opremljanje tovarne in proizvodnja tečeta po načrtih - Pohvala Dancev - Do konca leta bodo zaposlili še 100 novih delavcev

ČRNOMELJ - Lanskega oktobra je danski koncern Danfoss International kupil od Gorenja obrat v Črnomlju ter tako postal 100-odst. lastnik tovarne in opreme v njej. Načrti, ki jih je imelo ob nakupu dansko podjetje, so bili zelo obetajoči, vendar je že takrat sedanji direktor črnomaljskega Danfoss Compressors Leopold Panjan dejal, da tisti, ki namerava odšteti za kupnino in novo opremo tovarne 17 milijonov DEM, zagotovo misli resno.

Danes je moč reči, da je imel Panjan še kako prav. Vse namreč poteka po načrtu in tako so do konca marca, ko so že pričeli s proizvodnjo kompresorjev za hladilno in zamrzovalno tehniko, obnovili tovarno ter staro opremo zamenjali z novo, sedaj pa dograjujejo še proizvodne objekte.

• Sedaj je v Danfoss Compressors zaposlenih 93 ljudi, od tega 72 iz nekdanjega Gorenja. Vendar bodo avgusta nadaljevali z zaposlovanjem delavcev, saj pride julija v tovarno večji del nove opreme. Načrtujejo, da bodo takrat zaposlili okrog 30 delavcev, proti koncu leta, ko bodo prešli na dvoizmensko delo, pa še dodatnih 70. Tako velja to podjetje za eno redkih v črnomaljski občini, ki na novo zaposluje, po številu na novo zaposlenih delavcev pa je prav gotovo med prvimi na Dolenjskem in v Beli krajini. Ko bo čez približno leto dni naložba dokončana, bo v Danfossu neposredno zaposlenih okrog 220 delavcev, posredno - torej kot snažilke, kuharji, pri proizvodnji pomožnih delov ipd. pa vsaj še 30.

Kompresorje za tovrstne namene so sicer v Črnomlju že delali v nekdanjem Gorenjevem obratu, vendar so sedanji sodobnejši in konkurenčnejši na svetovnem trgu, kamor jih prodajajo. "Vsa prodaja je, tako kot tudi razvoj izdelkov, skrb Dancev. Črnomelj ne bo imel od tovarne prav nič drugega kot delovna mesta," odkrito pove Panjan.

Aprila in maja so v Črnomlju sicer delali z manjšimi zastoji zaradi slabe odkrbe z repromaterialom, ki ga za sedaj skoraj v celoti - z izjemo elektromotorjev, ki jih dobavlja Rotomatika iz Spodnje Idrije - dobivajo iz Nemčije. Konec maja pa se je oskrba uredila, tako da naredijo v eni izmeni po 1.500 kompresorjev na dan, kar pomeni, da je zmogljivost tovarne izkoriščena 90 - odst. "To je za nas uspeh, saj smo takšno proizvodnjo dosegli v zelo kratkem času, v pičlih dveh mesecih. Zahvala za to gre zagnanosti in požrtvovalnosti vseh zaposlenih, ki v tej tovarni vidijo bodočnost in socialno varnost," pravi direktor Panjan ter pristavi, da je tudi vodstvo koncerna Danfoss ugodno ocenilo dosedanje delo Črnomaljcev.

M. BEZEK-JAKŠE

MLADI GLASBENIKI SO SE PREDSTAVILI - V glasbeni šoli Črnomelj z dislociranima oddelkoma v Metliki in Semiču se je v iztekajočem se šolskem letu šolalo 220 mladih glasbenikov; 60 izmed njih se je pretekli petek predstavilo na zaključnem koncertu v črnomaljskem kulturnem domu. Med njimi so bile tudi štiri mlade violinistke Žana Povše, Tamara Sajovic, Nataša Šuštar in Tadeja Vrtin. (Foto: M.B.-J.)

Boljši časi za gradaški grad?

GRADAC - Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto že dlje časa predlaga, naj bi zavarovali grajski kompleks v Gradcu. Ta kompleks predstavlja spomeniško celoto, ki je prostorsko in funkcionalno neločljivo povezana, zato omenjeni zavod predlaga istočasno zavarovanje celote. In sicer bi celotno območje polotoka, razen stavbnih parcel objektov, ki bodo zavarovani kot kulturni spomenik, razglasili za spomenik oblikovane narave, torej za naravno znamenitost. Grad in pripadajoče stavbe kot so kašče, mavzolej, šola, hlevi, pa bi razglasili za kulturni spomenik.

Naloga Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine je tudi določitev varovanega območja grajskega kompleksa, saj bi ga s tem lahko ohranili v čim bolj pristnem okolju. S tem bi ustavili degradacijske procese in hkrati zavarovali območje nekdanjih grajskih drevesnic in livarne.

Metliški izvršni svet je dal zeleno luč za takšno razglasitev, zadnjo besedo pa bo seveda rekla občinska skupščina. Sicer pa razglasitev za naravno znamenitost in kulturni spomenik ne bi pomenila, da v varovanem območju ne bi bila dovoljena nikakršna dela. Vendar pa bo kakršen koli poseg mogoč le z upoštevanjem pogojev in smernic, ki jih bo predpisala pristojna strokovna organizacija za varstvo naravne in kulturne dediščine. V Metliki upajo, da bodo prav z omenjeno razglasitvijo bližje tudi republiški pomoči za ureditev grajskega kompleksa.

M.B.-J.

Jurjevanje na pragu četrtega desetletja

Letos več izvirnosti

ČRNOMELJ - Črnomaljsko jurjevanje s kresovanjem je bilo letos že tridesetič. In če mu je doslej kdo očital stereotipnost, za letošnje to gotovo ne velja. V pestrem programu, ki se je nizal kar pet dni prejšnjega tedna, je lahko našel vsak prijatelj Bele krajine kaj zase. Prizadevni organizatorji so pod okriljem ZKO in pod pokroviteljstvom skupščine občine poskrbeli, da niso predstavili občine in življenja v njej zgolj s folklorne oz. etnološke plati, ampak tudi z likovne, glasbene, prirodoslovne, športne in ne nazadnje tudi estetske.

Vseeno pa so še vedno - kar so seveda tudi spodobi - velikoe časa namenili nastopom folkloristov. Okrog 400 jih je bilo, a ne le iz Bele krajine, temveč iz vseh slovenskih pokrajin. Ob tem pa ne gre zamižati pred "lepotno napako": mnoge belokranjske folklorne skupine še vedno prav jurjevanje prebudi iz zimskega spanja, ki ga žal nadaljujejo do naslednje prireditve v prihodnjem letu. Da je za njihov spanec krivo pomanjkanje denarja, ni potrebno posebej poudarjati. Toda če bo, kot obljubljajo v ZKO, v prihodnje program jurjevanja podoben letošnjemu in torej bogatejši kot leta doslej, bi bilo gotovo prav, da bi ga del porazdelili tudi čez leto, saj, kot pravi rek, tudi veliko dobrega na kupu ni najboljše.

Ob vsem skupaj je vsekakor pohvalno, da v Črnomlju, kljub temu, da vstopa jurjevanje že v četrto desetletje, še ne bodo odnehali. Nasprotno, iskali bodo nove načine, kako predstaviti Belo krajino ne le obiskovalcem od drugod, ki jih je žal še vedno premalo, ampak tudi domačinom, saj mnogi še vedno premalo vedo o svoji dediščini. Razumljivo pa je, da bodo morali biti organizatorji pri tem čim bolj izvirni. In vsaj letos jim pomanjkanja izvirnosti ni moč očitati.

M. BEZEK-JAKŠE

Iz trebanjskega koša že petič

Od 24. do 27. junija

TREBNJE - Že pete prireditve "Iz trebanjskega koša", ki jih je spodbudila in jih še zmeraj usmerja neutrudna trebanjska turistična delavka, gostilničarka Marija Cugelj, se bodo uradno pričele v četrtek, 24. junija, ob 19. uri v parku pred stavbo občinske skupščine v Trebnjem. V kulturnem sporedu bodo poleg trebanjskega občinskega pihalnega orkestra sodelovale še mažoretke pivovarne Union. Do jutranjih ur pa se bo zagotovo zavleklo rajanje z ansamblom Lojzeta Slaka.

V petek, 25. junija, na dan državnosti, bo krajevna skupnost Trebnje obeležila prvo obletnico, odkar so razglasili Trebnje za mesto, turistično društvo pa bo spet primaknilo zabavni del sporeda, in sicer tokrat z ansamblom Henček. V soboto, 26. junija, ob 18. uri bo otvoritev že 26. tabora likovnih samorastnikov v Trebnjem. V kulturnem sporedu bo sodelovala folklorna skupina Franceta Marolta, za zabavnega pa naj bi poskrbeli Fantje z vseh vetrov.

V nedeljo, 27. junija bo v okviru letošnjih prireditev Iz trebanjskega koša Baragov dan. Ob 10. uri bo imel upokojeni nadškof g. Turk iz Novega mesta mašo za beatifikacijo slovenskega misijonarja Friderika Barago. Ob 11. uri naj bi z muzejskim vlakom iz Ljubljane prispelo v Trebnje veliko odličnih gostov. Ogledali si bodo galerijo samorastnikov, v avli trebanjske osnovne šole pa zanimivo razstavo "Iz teh korenin smo". Zatem bodo ob 14. uri z avtobusi odpotovali v Malo vas, kjer bo ob 15. uri nadškof in slovenski metropolit Alojzij Šuštar blagoslovil in odprl še drugo Baragovo sobo.

Organizatorji prireditev Iz trebanjskega koša in občinski sekretariat za notranje zadeve obveščajo, da bo ob tej priložnosti od 24. do vključno 27. junija glavna cesta skozi Trebnje zaprta za promet, in sicer od 18. do 2. ure zjutraj.

P. P.

Dolge sanje o vodovodnih ceveh

Ljudje v jugorski krajevni skupnosti bi bili kar zadovoljni z življenjem pod Gorjanci, če bi le imeli vodovod - Veliko prostovoljnega dela in prispevkov

JUGORJE - Krajevna skupnost Jugorje velja z okrog 140 prebivalci za eno najmanjših v metliški občini. A do nedavnega tudi za eno najbolj zaostalih, saj so imeli v petih vaseh - na Jugorju, Božič Vrhu, Mačkovcu, Škemljevcu in na Selih - le en sam telefon, precej neasfaltiranih cest, še vedno pa se brez vodovoda.

"Pred tremi leti nam je z velikim prispevkom krajanov v denarju, materialu in delu uspelo dobiti 35 telefonskih številk, kar pomeni, da sedaj skoraj ni hiše v KS, ki bi ostala brez telefona," pravi predsednik krajevne skupnosti Jugorje Stane Sodja. Prav tako so z udarniškim delom in prostovoljnimi prispevki postavili večnamenski dom. Vendar

Stane Sodja

Sodja pohvali, da zadnje čase tudi na občini bolj prisluhnejo njihovim željam. Tako so v začetku junija tudi z občinsko pomočjo asfaltirali del ceste od Jugorja proti Selom. Krajani so upali, da bodo asfalt potegnili še približno pol kilometra naprej, do meje s črnomaljsko občino, a so za sedaj to ostale zgolj pobožne želje. Sicer pa vasi imajo asfalt, z izjemo Božič Vrha in Mačkovca, kjer je le nekaj gospodinjstev, ki bi težko zmogla takšno naložbo.

Sodja je zadovoljen tudi z agromelioracijo, ki jo prav sedaj zaključujejo. Z odstranitvijo kamenja bo lažja za obdelavo mersikatera njiva, pa tudi dostop do njih bo lažji. "To je za nas, ki živimo v hribovitem svetu, zelo pomembno. Toliko bolj, ker se pri skoraj vseh hišah ukvarjajo s kmetijstvom, mladi pa se kljub hribovitosti ne odseljujejo tako množično kot od drugod, in tako ima vsaka domačija mladega naslednika," je zadovoljen predsednik.

Manj razlogov za zadovoljstvo ima, ko omeni vodovod, saj je jugorska krajevna skupnost edina v občini, ki ga še nima. "V vsak letni načrt ga vnesemo, a smo še vedno odvisni od kapnice v vodnjakih. Te zaradi suše v zadnjih časih hitro zmanjka, potem pa moramo vodo s cisterno, ki nam jo je na srečo lani kupila občina, dovažati iz vaškega vodnjaka na Selih. Ko bi le dobili vodovod, potem bi bili ljudje kar zadovoljni z življenjem pod Gorjanci. A naše upanje vse bolj plahni," potarna Sodja, ki sicer omeni tudi javno razsvetljavo, a ni povsem prepričan, če jim bo kdaj uspelo priti do nje. Zato pa bodo letos zagotovo obnovili obzidje na pokopališču in dokončali mrliško vežico.

M. BEZEK-JAKŠE

SREČANJE OBRTNIKOV

METLIKA - Tukajšnja obrtna zbornica je organizator tradicionalnega, že 14. srečanja obrtnikov, pri njih zaposlenih delavcev ter njihovih družinskih članov iz črnomaljske, novomeške, trebanjske in metliške občine. Prireditve, ki se bo pričela v petek, 25. junija, ob 14. uri na Veselici nad Metliko, se bo udeležil tudi Dušan Milenkovič, obrtnik iz Kopra ter svetnik za področje obrti v državnem svetu. Organizatorji pripravljajo bogat športno-zabavni program. Vsi zainteresirani se lahko prijavijo v svojih obrtnih zbornicah do torka, 22. junija.

METLIŠKIM VINOM TUDI V TURČIJI ZLATA MEDALJA

METLIKA - Pred kratkim je bilo v Turčiji mednarodno ocenjevanje vin, in sicer po enakem sistemu kot na mednarodnem ocenjevanju vin v Ljubljani. Metliška vinska klet je poslala dva vzorca: vzorec metliške črnine - letnik 90 in vzorec laškega rizlinga - pozna trgatev, letnik 88. Za oba vzorca so Metličani prejeli zlato medaljo. To je le še potrdilo več o dobri kakovosti metliških vin, ki so na turškem ocenjevanju tokrat sodelovala tretjič, vedno pa so bila dobro ocenejna.

Mirna je bila presenetljivo čista

Tabor mladih raziskovalcev, 23 osmošolcev trebanjskih osnovnih šol, je povsem upravičil pričakovanja - Zahvala mentorjem in podjetjem - "Trebnje - zdrava občina"

TREBNJE - Tabor mladih raziskovalcev, na katerem je od 7. do 9. junija sodelovalo 23 najboljših osmošolcev iz osnovnih šol trebanjske občine, je ob zaključku pri koči na Debencu, kjer so nadobudni raziskovalci prenočevali, tudi številnim gostom iz trebanjskega gospodarstva zapustil zelo ugodne občutke. Da je namreč pri raziskovanju, kako čista je reka Mirna, dva ducata mladenk in mladeničev pokazalo veliko zagnanost, da ob pomoči svojih mentorjev iz šol in strokovnjakov podjetij, predvsem iz Dane in Kolinske, pridejo do zanesljivih podatkov, uporabnih za nadaljnje raziskave.

Potem ko je psihologinja na mirenski osnovni šoli Ana Nahtigal, ki je imela ob ravnatelju s prav te šole, Petru Podobniku, in kolegici, psihologinji s trebanjske šole Olgi Pust, v rokah vse organizacijske niti, pojasnila, da spada tabor v sklop lani sprejetega projekta "Trebnje - zdrava občina, sta učenki presenetili zbrano občinstvo s podobnim krajšim povzetkom poteka im smotrov tabora, in sicer sta tabor predstavili v angleščini in nemščini. Zahvalili sta se pokroviteljem oz. sponzorjem tabora: občini Trebnje, Trimu, Tomu, Akripolu, Dani, Kolinski in krajevni skupnosti Mokronog, ki so omogočili, da so se tri dni tudi terensko ukvarjali z geografijo, biologijo in kemijo. V mirenski vodi so na treh mestih, pri valjčnem mlinu, pred in za čistilno napravo na Mirni, ugotavljali, koliko je še življenja v tej lepotici Mirenske doline, ki je bila nekoč del Panonskega morja. Zato so iskali v reki in vzorcih njene vode organizme, količino vodika itd., prosti čas pa so mladim popestrili dr. Jože Ramovš, šentruperški župnik Janez Vidic in trebanjski športni delavec Marko Kapus. Ker je bilo dogajanje silno pestro, so trije dnevi kar prehitro minili. Mladi raziskovalci in njihovi mentorji upajo, da bodo vsaj prihodnji udeleženci tabora, ki naj bi postal tradicionalen, imeli na voljo 5 dni, kot je bilo sprva predvideno tudi za letošnji tabor.

P. P.

TABOR MLADIH RAZISKOVALCEV - Mladi raziskovalci biologi so 7. junija ugotovili, da je bila voda pri valjčnem mlinu čista, pred čistilno napravo na Mirni je bila voda 2. stopnje onesnaženosti, pod čistilno napravo pa je bila stopnja onesnaženosti srednja. Kemiki so istega dne ugotovili, da je Mirna celo v 1. kakovostnem razredu. Predsednik trebanjske vlade Jože Rebolj je mladim raziskovalcem (na posnetku zbrani za "gasilski posnetek") položil na srce upanje, da bo tudi ta tabor prispeval, da bodo ljudje tod nekoč bolje živeli. (Foto: P. P.)

Kočevje na igrah prijateljstva

V Halluinu je bila ekipa Kočevja druga, kar je lep uspeh - Za tovrstno predstavljanje Slovenije v svetu v Ljubljani ni bilo ne posluha ne denarja, kar je vredno graje

HALLUIN (FRANCIJA) - 8. junija je predsednik občinske skupščine Kočevje dr. Mihael Petrovič pripravil sprejem za mlade kočevske športnike, ki so 30. maja uspešno nastopili na "Igrah prijateljstva" (to so podobne igre kot nekdanje "Igre brez meja", ki smo jih pred leti gledali po televiziji), saj so med šestimi ekipami zasedli drugo mesto. Zbrali so 30 točk, le eno manj kot ekipa mesta-gostitelja Halluina in točko več od nemške ekipa iz Lubbenaua v nekdanji vzhodni Nemčiji. Na četrto mesto se je uvrstila ekipa Oer-Erkenschwicka (Nemčija-zahod), mesta, ki že nekaj let prijateljsko sodeluje s Kočevjem.

Kočevski športniki so tako morali predati veliki prehodni pokal teh iger, ki potekajo pod okriljem Evropske skupnosti, domačinom. Kočevarji so si pokal priborili z zmago na takih igrah pred dvema letoma v Oer-Erkenschwicku.

V kočevski ekipi je nastopalo 20 fantov in deklet iz vseh kočevskih športnih društev. Kočevska ekipa je imela med gledalci veliko navijačev, ki so tudi burno protestirali, ko je sodnik tekmovanja razglasil, da Kočevarji niso prvi, ampak "šele" drugi. Za svoj uspeh in ponašanje so prejeli mnogo pohval in celo sam župan tega francoskega mesta je dejal, da so Kočevarji moralni zmagovalci tekmovanja, in to ne le zaradi izrednih športnih rezultatov, ampak tudi zato, ker so na igre prišli po 1.500 km vožnje, ki je trajala kar 21 ur. Nadalje je župan Halluina povabil Kočevarje, naj bi pri njih brezplačno prenočili čez dve leti, ko se bodo tam mimo peljali na podobne igre v Anglijo (North Tyneside).

Udeležba kočevske ekipe je bila na letošnjih igrah vprašljiva. Stroški so namreč znašali 5.000 DEM. Kočevska občina tega denarja ni imela, prav tako pa ni niti tolarja ali marke prispevala Republika Slovenija. Za športnike, ki so pomagali predstaviti Slovenijo v svetu, v Evropi - nekateri udeleženci tekmovanja in gledalci so še vedno mislili, da je Slovenija v Rusiji ali pa v Jugoslaviji - pa naša država ne premore niti tolarja.

Vendar se je vse srečno izteklo. Polovico potrebne vsote, 2.500 DEM, je za Kočevarje prispevala nemška občina OER-Erkenschwick, s katero občina Kočevje prijateljsko (vendar neuradno) sodeluje že okoli šest let. Nadaljnih 2.000 francoskih frankov je prispevalo mesto Halluin, gostitelj tekmovanja. 1500 ECU pa je prispevala še Evropska skupnost, ki pospešuje taka srečanja in prijateljevanje evropskih mest in držav.

Predstavniki vseh prijateljsko sodelujočih občin pa so imeli razgovore o bodočnosti teh iger in drugem. Ugotovili so, da je v interesu vse Evrope prijateljsko sodelovanje med narodi. Župani in drugi so z zanimanjem prisluhnili izvajanju kočevskega župana dr. Mihaela Petroviča, ki je izrazil zadovoljstvo s prijateljskim sodelovanjem držav in narodov Evrope, hkrati pa jim je posredoval izkušnje mesta Kočevje.

J. PRIMC

KONCERT MPZ SVOBODA

KOČEVJE - Jutri ob 20. uri bo v avli kočevske osnovne šole Zbora odposlancev koncert moškega pevskega zbora Svoboda iz Kočevja. Gre za zborov redni letni koncert, na katerega so vabljeni vsi ljubitelji slovenske ljudske pesmi.

ŠE TRIJE NA SREDNJO GLASBENO ŠOLO - Učenci kočevske glasbene šole prirejajo med šolskim letom vsaka dva meseca nastop, na katerem pokažejo, kaj so se naučili, 8. junija pa je bil zaključni javni nastop, na katerem so bili deležni največje pozornosti trije učenci, ki so že opravili sprejemni izpit za srednjo glasbeno in baletno šolo v Ljubljani. To so Mojca Hribar, Jasmina Tomšič (obe klavir) in Miha Krkovič (trobenta). Po njihovem nastopu je ravnatelj Glasbene šole Kočevje Adi Škorjanc izročil vsem trem spominska darila, tako darilo pa je dobil še Matevž Novak (harmonika), ki že drugo leto obiskuje srednjo glasbeno šolo in se je tudi predstavil na letošnjem zaključnem nastopu. Na fotografiji: z zaključnega nastopa in obdaritve. (Foto: Primc)

TOČA KLESTILA

SEVNICA - V soboto, nekaj po 15. uri, se je nevihti z dežjem nad Sevnico pridružila še kot lešnik debela toča. V nekaj minutah je naredila veliko škodo ne le vrtičkarjem, temveč zlasti sadjarjem. Medtem ko so jo trše hruške še dokaj dobro odnesle, skoraj ni jabolka, ki ga ne bi načela toča. Direktorica profitne enote Proizvodnja pri sevniškem Mercatorju, dipl. inž. Martina Koritnik, je v torek povedala, da v sevniških sadovnjakih, kjer običjano na 15 ha pridelajo okrog 30 vagonov sadja, letos zaradi posledic toče ne bo jabolk prvega kakovostnega razreda, vprašanje pa je, koliko bo drugega razreda in če ne bodo vsa jabolka končala kot industrijska. V Mercatorjevih sadovnjakih v Šentjanžu je toča naredila manj škode, na srečo le na posameznih plodovih. Očividci sevniške ujme pravijo, da se je protitočna obramba oglasila šele potem, ko je bilo najhujše že mimo. Star pregovor pa pravi, da je po toči zvoniti prepozno.

Več ostrih besed in obtožb

Z okrogle mize v Kočevski Reki - Vse še po starem

KOČEVSKA REKA - Minulo soboto je bila v Kočevski Reki okrogla miza o odnosih med krajevno skupnostjo Kočevska Reka, Vadbeno-oskrbnim centrom (VOC) Gotenica (oz. ministrstvom za notranje zadeve) in specialno brigado Moris. Na pogovoru je bilo povedano v glavnem vse tisto, o čemer je bil govor pred mesecem dni na zaprtem sestanku s predstavniki ministrstva za notranje zadeve Gotenice in krajevne skupnosti Kočevska Reka, o čemer smo že poročali.

Odnosi od srečanja pred mesecem dni se niso spremenili in posebnih novih ukrepov ni bilo. Krajevna skupnost še vedno hoče sama gospodariti z vsem prostorom, VOC pa želi predati Snežniku gospodarsko dejavnost, vendar brez objektov, ki jih potrebuje za svoje namene oz. z objekti pod pogojem, da dobi denar in lokacijo za ureditev novih prostorov za svojo dejavnost. Nakazana je bila tudi možnost, da bi se VOC preselil, morda v eno izmed izpraznjenih vojašnic, saj je takih vojašnic po Sloveniji kar precej. Območje KS Kočevska Reka namreč težko prenaša tako veliko uniform vojakov in policistov.

Izrečenih je bilo tudi precej ostrih besed, lahko bi rekli kar obtožb, ki pa so bile preslabo podkrepljene z dokazi, nekatere trditve so bile odločno zavrnjene, mimo kakšnega očitka pa so morda prešli tudi za poslušalce nekoliko prehitro... V torek zvečer je bila v Gotenici že nova okrogla miza, o kateri več prihodnjič.

J. P.

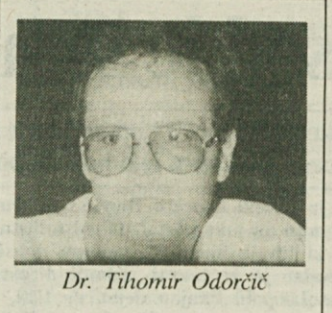

Dr. Tihomir Odorčič

V Kočevju prvi zasebni zdravnik

KOČEVJE - Dr. Tihomir Odorčič, zdravnik splošne medicine, je 7. junija odprl ordinacijo v Turjaški ulici 2 v Kočevju. To je za zdaj edini zasebni zdravnik v kočevski občini, smo zvedeli pri pristojnih na občinski skupščini. Dr. Odorčič pa je povedal:

"Že prve dni se je oglasilo v ordinaciji več ljudi, kot sem pričakoval. Iz pogovorov z njimi sem razbral, da se nekateri boje, da bodo morali preglede plačati. Vendar to ni potrebno, saj delam pod istimi pogoji kot zdravniki v zdravstvenem domu. Nekateri so nekoliko zbegani, ker so se že vpisali pri drugih zdravnikih in ne vedo, če se lahko prepišejo k meni. Upam, da bomo to v sodelovanju s pristojnimi v zdravstvenem domu zadovoljivo uredili, saj se bodo gotovo našli pacienti, ki ne bodo zadovoljni z mano ali mojim delom in se bodo prepisali k zdravnikom zdravstvenega doma, nekateri pa se bodo od tam želeli prepisati k meni, verjetno predvsem tisti, ki stanujejo v bližnji okolici.

Povem naj še, da delam dopoldne (od 9. do 12. ure) in popoldne (od 16. do 19. ure), ob petkih pa od 8. do 18. ure, medtem ko ob sobotah, nedeljah in praznikih ne delam. Bolnikom ni treba čakati, ker jih naročam točno ob določenem času, le prvi pregled je brez naročanja."

J. P.

Zaplet na meji

Hrvatje postavili znak na naši strani, potem pa ga odstranili - Namerno?

OSILNICA - V minulem tednu je prišlo do manjšega obmejnega zapleta pri Osilnici, natančneje pri kraju Zamost, kjer je most, ki spaja slovensko in hrvaško obalo Čabranke. Hrvatje so namreč na slovenski obali Čabranke postavili tablo, s katero so označili, da je tu meja, in tudi omejili hitrost vozilom. Hkrati so izkopali v Zamostu, se pravi na hrvaški strani, turistični (reklamni) kozolček osilniške gostilne Kovač. Kmalu nato so delavci Cestnega podjetja iz Kočevja odstranili hrvaško tablo z oznako hrvaške carine in omejitve hitrosti.

Na policijski postaji v Kočevju so povedali, da so bili o vsem tem obveščeni nekoliko pozno in da je v tem primeru šlo za postavitev prometnih oznak, in ne državnih (republike Hrvaške) na slovenski strani. Hrvaške oznake so bile odstranjene zato, ker so bile postavljene brez ustreznih dovoljenj s slovenske strani. Menili so, da verjetno ne bi bilo posebnih ovir, če bi hrvaška stran zaprosila za soglasje o postavitvi tabel. Seveda bi v tem primeru postavilo table slovensko cestno podjetje, in ne hrvaško. Naša stran spoštuje dogovor, po katerem velja sedaj, ko meja še ni dokončno določena, razmejitev po sredi Čabranke in Kolpe.

Predsednik KS Osilnica dr. Stanko Nikolič je dodal, da njihova KS ne namerava sprejemati podobnih ukrepov in da ne bo odstranila turistične table v Osilnici, ki kaže pot v sosednjo vasico Hrvatsko na hrvaški obali Kolpe, do katere vodi zdaj edina pot preko Osilnice.

J. PRIMC

NOV TURISTIČNI URAD

KOČEVJE - Avtobusno prevozno podjetje Integral-Stojan je 15. junija odprlo na pobudo občinskega izvršnega sveta Turistično informativno pisarno, in sicer na avtobusni postaji. Pisarna dela ob delavnikih od 7. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 13.30, ob nedeljah pa je zaprta.

CERTIFIKAT KAKOVOSTI ISO 9001 INPLETU - Specializirano podjetje za proizvodnjo elastičnih in neelastičnih pletiv, 115-članski kolektiv Inpleta z Dolnjega Brezovega, je po poldrugem letu trdega dela uredilo obvladovanje kakovosti po standardu ISO 9001 in si tako odškrnilo vrata na najzahtevnejša tržišča. Kot je v petek ob podelitvi tega cenjenega in pri nas redkega certifikata povedala direktorica Inpleta Marija Jazbec (na posnetku ji listino izroča Zoran Lekić, vodilni presojevalec iz londonskega Bureau Veritas Quality International, so vsi delavci in zunanji sodelavci podjetja pokazali obilo zagnanosti pri tem zahtevnem delu. Osnovni cilj Inpleta pa je obdržati proizvodnjo 2 milijonov tekočih metrov pletiv, ustvariti za 15 milijonov mark realizacije, ustvarjati dobiček in obdržati 115 zaposlenih. Več prihodnjič! (Foto: Perc)

Sevniško poletje pred durmi

V soboto na Glavnem trgu 14. revija gasilskih pihalnih godb Slovenije, že jutri Čudežna polja in modna revija

SEVNICA - Program letošnjih kulturnih, zabavnih in športnih prireditev, ki ga je gmotno podprla tudi sevniška vlada, organizatorji pa so praviloma različna prosvetna, gasilska, kmečka društva ter sevniška zveza kulturnih organizacij in športna zveza, bo te dni doseglo enega vrhuncev. Po petkovi predstavitvi Srednje tekstilne šole na sevniškem gradu se ta petek na Glavnem trgu v Sevnici pričenja Sevniško poletje.

Poglavitni organizatorji te kulturno-zabavne prireditve so sevniški gasilci, ki priredijo v soboto, 19. junija, ob 17. uri že 14. revijo gasilskih pihalnih orkestrov. Poleg domačinov, Delavske pihalne godbe pri GD Sevnica, bodo po tri skladbe samostojno zaigrale še godbe iz Loč, Lovrenca na Pohorju in s sevniškimi gasilci pobratene Spodnje Polskave. Na koncu revije naj bi godbeniki skupno zaigrali še dve skladbi. Letos med gosti žal ne bo zaželenih Kapelčanov in Novomeščanov niti Vuzeničanov. Organizatorji revije s predsednikom sevniške godbe Francem Ogorevcem na čelu upajo, da se bodo prihodnje leto ti godbeniki vendarle pojavili na jubilejni 15. reviji. Sobotno Sevniško poletje bodo popestrili gasilski veterani, ki so lani številne obiskovalce v vročem popoldnevu do solz nasmejali ob tekmovanju s starimi, častitljivimi brizgalnami, ko so nekateri gasilci dosledno spoštovali olimpijsko geslo, da je pomembno sodelovati in ne zmagati, in so z vodo bolj škropili po sebi kot po cilju. Za razvedrilo in ples bo od 20. do rane ure poskrbel ansambel Stopar iz Mengša, zmagovalec cenjenega tekmovanja slovenskih narodno-zabavnih ansamblov na Ptuju. Sevniški gasilci, gostinci in kmetice bodo gotovo zagotovili dovolj dobre jedače in hladne pijače v soboto in tudi dan poprej, v petek, 18. junija, ko bodo imeli od 20. ure svojo "fešto" z mariborskim ansamblom Čudežna polja verjetno predvsem mlajši obiskovalci. Presenečenje petkovega žura obeta modna revija sevniškega butika Bombi, ki bo s priznano manekensko skupino predstavil najnovejše modele znanih proizvajalcev italijanske jeans in casual mode za poletje '93 in jesen-zimo '93-'94. Vstopnine ne bo, pač pa bo Društvo za pomoč duševno prizadetim Sevnica pobiralo prostovoljne prispevke.

P. P.

Črnih sečenj zdaj vendarle manj

Sevniška gozdna uprava ugotavlja, da lastniki gozdov še zmeraj sekajo pretežno najboljša drevesa - 9 ha goloseka - Podlubnik letos že na 89 novih žariščih

SEVNICA - "Kot smo že nekajkrat povedali, ni sporna količina poseka, ampak izbira posekanih dreves. Zavedamo se splošne gospodarske krize, ko ljudje posežejo v rezervo - v gozd, znano nam je, da je zelo težko prodati drobne sortimente (drva in celulozni les), a hkrati vemo, da je veliko lastnikov gozda preveč poseglo v glavnico - gozd. Podatki za letošnje prvo četrtletje so sicer nekoliko bolj vzpodbudni in tudi v drugi polovici lanskega leta smo opazili, da so črne sečnje v upadanju," komentira upravitelj sevniške gozdne uprave inž. Danilo Pavlin delo v preteklem letu.

Po podatkih sevniške gozdne uprave, ki zaposluje ob upravitelju še 9 revirnih gozdarjev (6 revirjev s 16.000 ha se nahaja v sevniški občini, trije pa so v sosednji trebanjski občini), so lani v zasebnih gozdovih posekali 21.499 dreves oz. 24.788 prostorninskih metrov lesa. Od tega so gozdarji odkazali 9.670 dreves oz. 9733 kubikov, neodkazanega pa je bilo kar 61 odst. posekanega lesa oz. 15.055 m^3. Po Pavlinovih besedah bi bilo strokovno sprejemljivega, čeprav neodkazanega poseka 6.153 m^3, strokovno nesprejemljivega neodkazanega poseka lesa pa je bilo 7.107 m^3. Še več: nekateri gozdni posestniki so si privoščili celo golosek na površini 9 hektarov, kjer so na črno pospravili 1.795 m^3 lesa, pri čemer se seveda niso ozirali na posledice takega neodgovornega početja.

V družbenih gozdovih so lani posekali le približno 60 odst. (4.970 m^3) količine lesa, predpisane z gozdnogospodarskimi načrti. Za letos so sevniški gozdarji v družbenih gozdovih odkazali 5.337 m^3. Za zasebne gozdove so izdelali 112 podrobnih gozdnogojitvenih načrtov za površino 3.338 ha gozdov, za družbene pa 17 za 419 ha gozdov. Lani so v zasebnih gozdovih načrtovali 223 ha potrebnih gojitvenih del. Med lastniki gozdov so opravili anketo, kdo je pripravljen izvesti gojitvena dela (država bi sofinancirala četrtino ali natanko 700 tolarjev dnevno), in dobili odgovor le od dobre desetine lastnikov površin. Dejansko pa so lastniki opravili le 6,25 ha ali slabe 3 odst. načrtovanih gojitvenih del. Na 9 ha so gojitvena dela opravili delavci GG Brežice.

Podobno kot v letu 1991 se je tudi lani ponovil problem sofinanciranja gojitvenih del v zasebnih gozdovih, še slabše kaže letos. Gozdarji ocenjujejo, da bo veliko nasadov propadlo, če tudi v prihodnje ne bodo opravili gojitvenih del. Kot zanimivost naj omenimo, da so gozdarji v približno 80 ha družbenih gozdov in v gozdovih, ki jih morajo po zakonu o denacionalizaciji vrniti, opravili vsa načrtovana in potrebna gojitvena dela.

P. P.

• Zaradi hude suše, intenzivnega obroda smreke in pomanjkljivega gozdnega reda se je, kot smo že poročali, tudi v sevniških gozdovih hudo razmnožil lubadar. Lani so gozdarji evidentirali 88 žarišč podlubnika, letos pa so ga odkrili še na 89 krajih!

Drobne iz Kočevja

NERESNI POLITIKI - Zadnja skupna seja vseh zborov občinske skupščine Kočevje spet ni bila sklepčna, ker se je je udeležilo premalo delegatov družbenopolitičnega zbora. Zato sta zasedala le preostala dva zbora, ki sta sprejela nekatere akte, nekateri pa bodo dokončno sprejeti, ko jih bo potrdil še družbenopolitični zbor.

NARAVNI PARK BO BREZ OPIC - Na Kočevskem potekajo te dni v strokovnih krogih razprave o ustanovitvi kočevskega naravnega parka. Nekateri občani se ga boje, saj niso povsem prepričani, da ne bo park zaprt za ljudi, ker bodo v njem varovali živalstvo in rastlinstvo in morda v pragozdove naselili opice. Zagotovimo jim lahko, da v dosedanjih strokovnih razpravah ni bilo govora o opicah in da bodo podrobnosti o parku lahko zvedeli na javni tribuni, ki bo 24. junija ob 18. uri v dvorani Ljubljanske banke v Kočevju.

DOBILI TRG SV. JERNEJA - Zaradi premajhne seznanjenosti je kljub sestankom in pojasnjevanjem prihajalo do hude krvi zaradi predloga, naj bi del Trga Zbora odposlancev preimenovali v Trg. sv. Jerneja. Ta predlog je bil na zadnji seji zbora krajevnih skupnosti tudi sprejet. Gre za preimenovanje, ki zajema le manjši del (7 hiš in cerkev) Trga Zbora odposlancev in je bila zato huda kri med verniki in neverniki oz. strankami odveč.

ODPRTA INVESTICIJA - Delegat je na seji občinske skupščine opozoril, da je kanalizacija skozi Mestni log končana, kanal pa zasut in zdaj ljudje vanj mečejo smeti. Odgovor Komunale je bil, da kanal ni zaprt, ker je investicija še odprta.

Ribniški zobotrebci

BUJNA BISTRICA - Strugo Bistrice so na odseku skozi središče Ribnice pred komaj nekaj leti temeljito očistili. Pa ni bilo dolgo bolje. Zdaj je spet v strugi polno zelenja, ki raste iz njenega dna, kot ga je bilo pred čiščenjem. Torej je spet vse normalno.

VESELI NABORNIKI - Minuli teden so ribniški fantje spet odhajali na nabor. Pravzaprav so nekateri stare običaje malo posodobili. Namesto na okrašenih vozovih so se peljali z okrašenim traktorjem. Po stari navadi jim tudi pijače ni manjkalo. Novost je bila le, da so imeli namesto državne ribniško zastavo in so z njo nevarno mahali proti avtomobilom, ki so jih srečevali.

VABLJIV RIBNIŠKI GRAD - Območje ribniškega gradu je lepo urejeno, kar je prav. Obiskovalca tako moti le delno porušena kamnita ograja na hodniku v prvem nadstropju in komaj še čitljiv napis "Petkova galerija".

JELŠEVCEV NI VEČ - V Črnem potoku so včasih živeli veliki raki - jelševci, zdaj jih že okoli 50 let ni več. Domačini so jih lovili, ko so raki ponoči zlezli na suho. Zakaj so izginili, ne vedo. Pravijo pa, da so se višje, proti izviru tega potoka, obdržali raki, ki pa so precej manjši od jelševcev.

Sevniški paberki

VODA - Kadar je pomanjkanje vode med porabniki v mestnem vodovodu, ki so plačevali razne samoprispevke, tudi za vodo izpod Lisce, ki naj bi zadoščala po zagotovilih tedanjih (kam so se potuhnili danes?) "strokovnjakov" vsaj do leta 2000, in še plačujejo vse prispevke, a ostajajo ne po svoji krivdi brez vode, kaže to sila občutljivo in neprijetno pomanjkanje razdeliti med vse porabnike. Tako bi lahko svobodno interpretirali sevniškega sekretarja za okolje Jožeta Kolarja, ki je korajžno prišel med dokaj razsrjene prebivalce ob Drožanjski cesti. Tistim, ki so nekakšno slepo črevo sevniškega vodovoda, naj bi vsakodnevno pomanjkanje vode najprej nadomestili s cevovodom s Sv. Roka. O denarcih (govorijo o približno 600 tisočakih) se bosta zmenila Komunala in sevniška vlada, krajani pa so pripravljeni sodelovati pri zasipavanju in, če bo treba, tudi pri izkopu jarka. Še vedno bolje kot pa da zaprejo sevniško kopališče ali kakšno pralnico avtomobilov, kot so povsem resno zahtevali nekateri in pri tem poudarjali, da nimajo nič proti bazenu ali obrtnikom.

MAGIC ZAPRT - Magic Clubu No 1, kot se imenuje pred kratkim odprta sevniška diskoteka oz. nočni lokal na Kvedrovi cesti, niso pomagale nikakršne coprnije, da bi še naprej vegetiral brez vsakršnih papirjev. Pretekli četrtek je oblast ta lokal, vse bolj priljubljeno shajališče mladine, po odredbi medobčinske inšpekcije preprosto zaprla, ker je najbližja soseda dala soglasje le za dejavnost penzionskega značaja, ne pa za hrupni disko klub. Zdaj mora lastnik Niko Fric, ki ima k sreči v najemu še bife v gasilskem domu, spet pričeti od črke A pri iskanju vseh potrebnih papirjev.

Krške novice

PINGPONG - Če bi sešteli vse minute, ki jih za svoje pobude, pripombe, predloge in pritožbe porabi na sejah skupščine Vojko Omerzu, bi prišli do zanimivih ugotovitev. Odkar omenjeni ni več predsednik skupščine, ampak le poslanec, ga je na sejah večkrat slišati kot takrat, ko je bil še funkcionar. S svojo gorečo aktivnostjo brez prizanesljivosti udriha po sedanjem občinskem vodstvu. V pingpongu med bivšim in sedanjim županom še najmanj uživajo ostali poslanci.

KOMISIJA - V tisti zgodbi o najbolj debeli laži je možakar posadil fižol, ki je zrasel visoko v nebo. Po njem je splezal tja gor in nato še dol. Ko je skočil na tla, je obtičal v globoko v zemlji. Šel je domov po orodje in se izkopal. Zakaj ta zgodba? V skupščini so glasovali o tem, da bi ustanovili komisijo, ki bi ugotovila, kdo laže o razsvetljavi in cesti na Senovem. Poslanci pobude o komisiji, ki "naj ugotovi resničnost trditev in razkrinka lažnivce", niso sprejeli. Z našo zgodbo smo jim zato želeli pomagati, da bi lažnivca lahko sami prepoznali.

TAKTIKA - Vsi, ki bi se radi znebili kakšnega neugodnega predsednika, ki kar naprej nekaj vrta po kočljivih zadevah, lahko v kabinetu dr. Tajnikarja dobite zelo praktičen nasvet. Tam se znebijo nepriljubljenih oseb s posebno taktiko. Skličejo sestanek komisije o krškem Vidmu. Vabila pošljejo po faksu in po naključju predsedniku komisije (v tem primeru je to predsednik krškega IS Herman Kunej) pošljejo vabilo na napačno številko. Napako ugotovijo pet minut pred sejo in predsednika obvestijo po telefonu. Sledi vljudno opravičilo in zadeva je opravljena. Veselo na delo - brez predsednika!

KRŠKI KOLESARJI ČEZ PET DRŽAV

KRŠKO - Včeraj zjutraj je bil v Krškem start kolesarskega maratona "5 evropskih držav". Skupina sedmih kolesarjev in njihovih spremljevalcev bo v desetih dneh prekolesarila Hrvaško, Madžarsko, Slovaško, Avstrijo in Slovenijo ter glavna mesta teh držav. Svoj maraton bodo zaključili spet v Krškem, kamor se bodo vrnili na dan državnosti, 25. junija, ob 17. uri.

KOLIKO ZA ŠTUDIJO O ODLAGALIŠČU RAO

LJUBLJANA - Študijo "Izbor lokacije odlagališča nizko in srednje radioaktivnih odpadkov v Republiki Sloveniji" je naročilo javno podjetje Agencija RAO in za njeno 1. in 2. stopnjo, ki je bila opravljena v letu 1990 in 1991, porabilo takratnih 6,4 milijona tolarjev. Tretja stopnja študije je v letu 1991 in 1992 terjala še 12,2 milijona tolarjev (znesek ni valoriziran) in nato še 7,2 milijona za dokončanje del pri izboru lokacije v lanskem letu.

Novo v Brežicah

NOVO - Kadar je treba, ko gre za življenjsko pomembne zadeve, se lahko požrejo tudi načela demokratičnosti in poštene igre. Taka zadeva je na primer načrtovani športno-rekreacijski center v Brežicah. Ureditveni načrt nekdanje Titove ceste ga po prvi varianti ne pridvideva, po drugi pa ga. Metoda glasovanja je taka. Prvo vprašanje: "Kdo je proti drugi varianti?" (Sledi opomin člana IS z malo več demokratične vesti.) Torej: "Kdo je za drugo varianto?" In nato zahteva po pojasnilu tistih, ki niso za. Ve se, kdo je sejo vodil, zato bo športno-rekreacijski center seveda vrisan v ureditveni načrt. Odločitev ni bila pretirano težka, saj gre samo za zarisane načrte, znano pa je, da za njihovo uresničitev še ne bo kmalu denarja. Do takrat lahko poklicani sprejmejo še vrsto novih načrtov.

NJIVSKI ŠPORT - Sploh pa zaenkrat nobena gradnja na omenjenem terenu ni možna, saj ljubljanski kmetijci vztrajajo, da je na kmetijskih površinah, čeprav so te sredi mesta, možna le kmetijska dejavnost. Njim je to lahko reči, ker gledajo iz slovenske metropole. Brežiška vlada jih je pa spregledala. Obnašajo se namreč tako, kot da na podeželju rekreacijskih in športnih objektov ne potrebujejo. Verjetno mislijo, da se podeželani rekreirajo na njivi.

ZA 4 MARKE - V Brežicah so sklenili narediti konec poceni najemninam za občinska stanovanja. Socializma ni več, zato naj vsak plača, kar uporablja. Prošnje mladih ljudi, ki so zaposleni v občinski upravi ali službah, ki jih je ustanovila občina, kar dežujejo. Enako je potem še z zahtevami za znižanje najemnine ali za prekinitev pogodbe. Večina prosilcev namreč kaj kmalu ugotovi, da 4 mark za kv. meter ni sposobna plačevati. Glede na ponavljanje enih in drugih vlog bi izvršni svet lahko uvedel kar stalno točko dnevnega reda.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Hišice za letovanje otrok so še prazne

Za 70 otrok brezplačno

KRŠKO - Tukajšnja Zveza društev prijateljev mladine je lastnica počitniških zmogljivosti v hišicah Počitniške skupnosti v Nerezinah, ki pa že dve leti niso bile naseljene. Posebnega interesa za letovanje otrok tudi letos ni, čeprav si šole in zdravstveni dom prizadevajo, da bi na morju letovalo čimveč otrok.Zavod za zdravstveno zavarovanje bo regresiral 70 otrokom letovanje za 15 dni, nekaterim delno, drugim popolnoma. Za letovanje otrok, ki imajo zdravstvene razloge za bivanje, bo namenil 1,26 milijona tolarjev. Da bi pridobili sredstva ZZZS, morajo Krčani opraviti nekatera nujna vzdrževalna dela v hišicah, kar jih bo stalo najmanj 18 tisoč mark.

Ker je zasedenost preko sezone razen omenjene izmene otrok z zdravstvenimi indikacijami še vedno zelo vprašljiva, so tudi v krškem izvršnem svetu v dvomih, kaj storiti. Vložiti denar v hišice, ki bi stale prazne, se pač ne splača, enako se ne splača vlagati denar v zmogljivosti, s katerimi bo služil nekdo drug. Zveza društev prijateljev mladine se namreč dogovarja s Počitniško skupnostjo Krško, da bi ta po pogodbi prevzela hišice in jih ponudila trgu. Ker je sezona pred vrati, bo krški izvršni svet s proračunskim denarjem poskrbel za vzdrževanje hišic, vendar pa si bo zato tudi vzel pravico, da bo sam podpisal pogodbo s Počitniško skupnostjo Krško, čeprav ni lastnik.

B. D.-G.

PLESNI TURNIR V LESKOVŠKI ŠOLI

LESKOVEC PRI KRŠKEM - V nedeljo ob 10. uri in 30 minut ter ob 16. in 19. uri bo v športni dvorani OŠ Leskovec kvalifikacijski turnir v standardnih in latinskoameriških plesih. Preko 180 plesnih parov iz desetih plesnih klubov iz vse Slovenije se bo potegovalo za točke v petih starostnih kategorijah od pionirjev, mlajših mladincev in mladincev do starejših mladincev in članov. Na turnirju bosta tekmovala in se borila za točke, ki jima bodo omogočile prehod v višji tekmovalni razred, tudi dva para Društva za plesno dejavnost Krško: par Sebastjan Vodlan - Urška Klakočar ter par Matija Kržan - Teja Dumenčič. Pokroviteljica turnirja je Krajevna skupnost Krško.

IZ STARE SKRINJE

KRŠKO - Prejšnji četrtek so v Krškem odprli razstavo tamkajšnjega Društva kmetic, ki so si jo obiskovalci lahko ogledali tudi naslednjega dne. Članice tega društva so v avli kulturnega doma razstavile ročna dela, predvsem pletene, kvačkane in vezene prte, ki so nastajali in v nekaterih domovih še vedno nastajajov samotnih večernih urah ali ob deževnih dneh, ko kmečke žene že postorijo vsa ostala dela. Razstavile so celo vrsto umetnij in priložile ročna dela iz starih skrinj ter za popestritev še nekaj predmetov iz nekdanje kmečke hiše in mojstrovin kmečkih kuharic.

Načrt obnove regionalke Križaj-Cerklje

Obnova in rekonstrukcija 2,2 km razdrapane ceste

CERKLJE OB KRKI - Vsi, ki večkrat potujejo po regionalni cesti med Kostanjevico in Cerkljami ob Krki, se bodo prav gotovo razveselili novice o obnovi in rekonstrukciji na njej, saj je s številnimi udrtinami in izboklinami že zelo nevarna za vožnjo. Republiška uprava za ceste je investitor projekta in del, ki jih bo opravilo Cestno podjetje Novo mesto. Gre za obnovo in rekonstrukcijo vozišča na odseku od Križaja do Cerkelj, natančneje do križišča regionalne ceste z lokalno cesto v Gazice.

Dela bodo opravljali na odseku ceste, ki se nahaja v brežiški občini: 980 metrov vozišča bodo rekonstruirali, kar pomeni, da bo cesta potekala povsem po isti trasi, medtem ko je 1300 metrov ceste predvidenih za obnovo z manjšimi odstopanji od sedanje trase. Največja sprememba (odmik za približno 10 metrov) bo v ostrem in sedaj nevarnem ovinku, ki ga bodo pri obnovi popravili. Pri tem bodo morali posečI v bližnji sadovnjak.

Soglasje k projektu so že dali: občinski sekretariat za kmetijstvo, sekretariat za urejanje prostora in varstvo okolja, krajevna skupnost, Zavod za prostorsko načrtovanje in nazadnje še izvršni svet. Krajevna skupnost Cerklje ob Krki je ob obravnavi projekta zahtevala, naj se po obnovi in rekonstrukciji zagotovijo vsi sedaj obstoječi dovozi na kmetijske površine. Prav tako želijo, da se po končanih delih izvrši odmera cestnega zemljišča in se postavijo mejniki.

B. D.-G.

PLAKETE KS KRŠKO

KRŠKO - Krajevna skupnost Krško bo letos podelila tri zlate, tri srebrne in dve bronasti plaketi. Zlate plakete so namenili mešanemu pevskemu zboru "Viktor Parma", Lojzetu Štihu in Tonetu Bučarju, srebrne krškemu Kulturnemu domu, Zavarovalni skupnosti Triglav in Jožetu Kukovičiču ter bronasti plaketi Planinskemu društvu Videm in Poklicni gasilski enoti Krško.

Na Krškem polju suša že od lani

Zelo malo padavin pozimi - Kljub dežju bo pridelek okrnjen - Komisiji popisujeta škodo - Kdo bo pomagal kmetom, ki si še od lani niso opomogli?

KRŠKO, BREŽICE - Čeprav je konec minulega tedna končno padlo nekaj dežja, ta škode, ki jo je že doslej napravila suša na Krškem polju, ne bo mogel popraviti. Najbolj se suša pozna na spomladanskih posevkih. Ječmen in pšenica ob prisilnem dozorevanju ne moreta napraviti lepega zrnja, na travnikih po pokošenem senu ni več nobene rasti. Prizadeta je tudi koruza, vendar bi si ta ob obilnejšem deževju še lahko opomogla.

Sadjarji opažajo nenormalno veliko trebljenje plodov, kjer je, podobno kot v vinogradih, opaziti še dediščino lanske suše. Na bizeljski merilni postaji so zasledili velik odmik od povprečne količine padavin. V januarju je tako padlo le 10 litrov dežja na kvadratni meter, čeprav je povprečje 58,5 litra. V februarju je bilo še slabše, saj je padlo le 3 litre padavin (običajno ta mesec pade 52,9 litrov). Marca je padlo 45,9 litrov (povprečje 68,2 l), aprila 69,7 (povprečje 82,5) in maja 54,4 litra (povprečje 96,6).

Podatki govorijo, da se je lanskoletni hudi poletni suši pridružila še zimska suša, zaradi česar so upadli vodotoki in podtalnica. Posledica tega so slabša ozimna žita in slabše kaljenje spomladanskih posevkov. Kmetijci ocenjujejo, da se bodo morali zateči k agrotehničnim ukrepom, s katerimi bodo zavestno zmanjšali letošnji pridelek, da bi na ta način preprečili odmiranje dreves in trt.

V Brežicah so že pred dvema tednoma sklicali izredno sejo izvršnega sveta, opozorili na sušo in pomanjkanje pitne vode ter sprejeli potrebne ukrepe in navodila. Nastalo škodo je začela ocenjevati posebna komisija, podobno pa so v teh dneh na teren poslali tudi v krški občini. V krškem sekretariatu za kmetijstvo pravijo, da bo mnogo težje kot ugotavljati škodo najti sredstva, s katerimi bi jo kmetom lahko povrnili. Šele nedavno so si namreč izborili sicer že dodeljeno količino koruznega zrnja zaradi lanskoletne suše. Lani je k republiški pomoči lep del sredstev priložila še občina in poskrbela tudi za kreditiranje nabavljanja krme, medtem ko letos v občinskem merilu za te namene ni nobenega denarja.

V brežiškem sekretariatu za kmetijstvu so poskrbeli za objavljanje nasvetov in navodil za ravnanje ob suši in tako dopolnili delo območnih kmetijskih svetovalcev. Ugotovili pa so, da republiška uprava kmetijske svetovalne službe sploh ni seznanjena s sušo na Krškem polju. Zato so o kritičnih razmerah obvestili državnega sekretarja za kmetijstvo, ki naj bi v naslednjem tednu obiskal občino. Predlagali so še, da bi kmetijsko ministrstvo zagotovilo spremljanje suše preko satelitskih posnetkov, ki zelo natančno in objektivno kažejo stanje v naravi.

B. DUŠIČ-GORNIK

• Zaradi izkušenj s sušo v preteklih letih mnogi kmetje sami iščejo možnosti preprostega namakanja z različnimi črpalkami in razpršilci, saj je do načrtovanih namakalnih sistemov na brežiško-krški ravnini in na njenih obronkih še daleč. Za namakanje so dobro poskrbeli predvsem trsničarji ter lastniki značilnih nasadov kumaric in jagod, ki pridelka brez tega ne bi imeli. Res pa je, da gre v teh primerih za majhne površine.

PRIREDITVE OB PRAZNIKU KS kRŠKO

KRŠKO - Krajevna skupnost Krško bo svoj praznik 15. junij obeležila s celo vrsto prireditev. Že včeraj zjutraj je bil pred gasilskim domom v Krškem start kolesarskega maratona, jutri ob 20. uri bo v kulturnem domu slavnostni koncert ob 20-letnici mešanega pevskega zbora "Viktor Parma", v soboto zjutraj bodo v športnem parku pri OŠ Leskovec športne igre posavskih obrtnikov, v nedeljo pa pohod krajanov na Sremič, kjer bodo otvorili planinski hram. V nedeljo bo v športni dvorani OŠ Leskovec tudi kvalifikacijski turnir v standardnih in latinskoameriških plesih in v sredo ob 19. uri še zaključni koncert krške glasbene šole. Danes teden bodo v Dalmatinovi ulici odprli pivnico Apolon, naslednji petek pričakali vrnitev kolesarskih maratoncev in v naslednjo soboto pripravili še večer ob glasbi v preddverju kulturnega doma ter kresno noč pri lovski koči na Libni.

DOLENJSKI LIST
Vaš četrtkov prijatelj

Brežice so ujeto mesto

Prepovedano širjenje na prvovrstna kmetijska zemljišča - Kako bo z razvojem ob mestni obvoznici?

BREŽICE - Zaradi zakonske zaščite kmetijskih zemljišč je mesto Brežice stisnjeno na prostor, ki ga na ČNI strani omejuje Vrbina, na drugi pa bivša Titova cesta oziroma zdajšnja Cesta svobode. Načrtovalcem razvoja mesta ne gre v račun, da je širjenje mesta omejeno s cesto, ki so jo na tem mestu pred leti po naključju vrisali njihovi kolegi.

Brežičani imajo ravno ob Cesti svobode velike načrte. O njih govori ureditveni načrt, ki predvideva na tem območju poleg razvpitega športno-rekreacijskega centra s poslovnimi prostori tudi gospodarsko cono. Ena najbolj naravnih poti in skorajda edina možnost širjenja mesta je desno od Ceste svobode, vendar trenutno za kaj takega ni nobenih možnosti. Tudi ne kaže, da bi Brežičani kmalu v prihodnosti smeli pozidati območje med Agroservisom in Vrbino ali pa travnato površino med bolnico, Škofljančevo halo in Cesto svobode (Titovo), kjer načrtujejo športno-rekreacijski center.

V pregovarjanjih med Zavodom za prostorsko načrtovanje Ljubljana in kmetijskim ministrstvom je zmagala kmetijska stran, ki pod nobenim pogojem ne pristaja na pozidavo kmetijskih območij 1. kategorije. Ker Brežice dobesedno ležijo sredi teh območij, se v občini bojijo, da bo taka politika zavrla razvoj mesta in njegovega gospodarstva. Menijo, da bo mesto na ta način ostalo stisnjeno v sedanje meje, ker pa razvoja sami zakoni ne morejo zaustaviti, bo sčasoma to prineslo anarhijo v urejanju prostora.

Na podobne težave so načrtovalci razvoja naleteli tudi ob mejnem prehodu Obrežje, kjer so želeli izkoristiti enkratno priložnost zgraditi gospodarski plato in vsaj na ta način sebi v prid izkoristiti obmejni položaj občine. Tudi tu so mnenja kmetijcev jasna. Na kmetijskih zemljiščih se lahko razvija samo kmetijska dejavnost. O tem, da občina in v zadnjem času tudi kmetje od te ne morejo živeti, v zakonu nič ne piše.

B. D.-G.

OPOZORILNO PO SAVI - SDP Slovenije je tudi letos ob dnevu varstva okolja organizirala spuste s čolni po nekaterih naših najbolj ogroženih rekah. Akciji se je pridružila tudi občinska organizacija iz Krškega, ki je pripravila spust po Savi od jezu pri HE Vrhovo do Jermanove skale pri Krškem (na sliki pristanek pri skali). Spusta in kasnejšega tradicionalnega piknika na Trški gori se je udeležil tudi strankarski veljak dr. Ciril Ribičič, ki je ob tej priložnosti predstavil svojo knjigo "Rad sem jih imel". (Foto: B. D.-G.)

Inkubator za podjetniške ideje

Pospeševanje razvoja malega gospodarstva je v Brežicah ena od prednostnih nalog - Za začetek projekt, pozneje tudi ustanovitev inkubatorskega podjetja

BREŽICE - V brežiški občini bi radi pospešili nastajanje malih podjetij in odpiranje obrti, zato so si zamislili, da bi tudi sami vzpostavili pospeševalno mrežo. Ta naj bi zbirala in razpoznavala podjetniške pobude in jim pomagali zaživeti. Povezala naj bi nosilce podjetniških idej z republiško mrežo in jim priskrbela vse potrebne informacije: kje in kako se opravi registracija podjetja, kako je s poslovnimi prostori, kje dobiti finančno pomoč.

Drobno gospodarstvo je v občini razmeroma dobro razvito, vendar se je lani število zaposlenih pri obrtnikih zmanjšalo za okoli 120, čeprav je število obrtnikov ostalo nespremenjeno. Istočasno se povečuje število zasebnih podjetij in število zaposlenih v njih. Občina v vseh dokumentih daje prednost razvoju drobnega gospodarstva in se je lani tudi vključila v republiško pospeševalno mrežo za malo gospodarstvo.

Občinski sekretariat za gospodarski razvoj je prijavil štiri gospodarske cone na razpis za projektno nalogo o njih. Projekt bo omogočil mednarodno tehnično pomoč za organizacijo in pomoč partnerjem v coni ter povezovanje in vključevanje v mednarodno verigo poslovnega sodelovanja. Tudi brežiška Obrtna zbornica se je odzvala na razpis ministrstva za malo gospodarstvo in za izvedbo štirih projektov pridobila 500.000 tolarjev.

Med izbranimi projekti je tudi organizacija pospeševanja in promocije malega gospodarstva v občini, za kar je Obrtna zbornica prejela dve ponudbi: prvo od podjetja EDIL ING iz Ljubljane in drugo od sevniškega podjetja KIN, poslovne storitve. Brežiški izvršni svet se je odločil za program podjetja KIN, ki bi za začetek ustanovilo "Podjetniški center", strokovno svetovalno organizacijo za te namene.

Za izdelavo projekta bo 100 tisočakov namenila Obrtna zbornica, medtem ko jih bodo preostalih 150 primaknili iz proračuna. Samo ustanovitev centra za razvoj podjetništva predvidevajo v naslednjem letu, seveda, če jim bo uspelo za te namene (poslovni prostor, oprema, delo) zagotoviti 30 tisoč mark. Tudi razpoznavanje podjetniških pobud, svetovanje in izdelava poslovnih načrtov bo seveda kar nekaj stalo. Za zdaj še ni dogovora o tem, kdo in kako bo to plačal, kar pa menda še ne pomeni, da bo vsa stvar ostala pri načrtih.

B. DUŠIČ-GORNIK

DAN DIABETIKOV

ČATEŽ OB SAVI - Društvo diabetikov Posavja za boj proti sladkorni bolezni bo to soboto v čateških Termah priredilo srečanje posavskih diabetikov. Zbrali se bodo ob 9. uri v zdraviliškem domu, kjer jim bo prof. Anton Franović, doktor znanosti, predstavil zdravstvene programe Term Čatež. O zdravljenju sladkorne bolezni bo spregovorila dr. Vanda Kostevc - Zorko, o sladilih in sladkorni bolezni dipl. farmacevtka Marija Vidic in o telesni aktivnosti diabetikov dr. Mira Semen.

Inšpektorji nimajo za kilometrino

Inšpektorji so tiste vrste ljudje, ki jih kar naprej kličemo in se jezimo nanje, a jih nič kaj radi ne vidimo. Brez njihovega učinkovitega dela ni mogoče zagotavljati reda niti že tolikokrat opevane pravne države. O tem danes čivkajo že vrabci na veji in to vedo tudi posavske občine, a vendar same bolj malo prispevajo k učinkovitosti.

Načelnik Medobčinskega inšpektorata v Krškem Miroslav Mikeln že celo pomlad ponuja svoj odstop. Z njim opozarja na nevzdržen položaj te službe, ko se na eni strani od nje zahteva učinkovitost, a se na drugi prav nič ne naredi, da bi se ji dobro delo omogočilo. Posavske občine so se pred 7 leti dogovorile za skupno medobčinsko inšpektorsko službo in tudi za način financiranja. Po besedah načelnika Mikelna se v vseh teh letih predstavnikom inšpektorata ni uspelo niti enkrat sestati s financerji. Ti denar za inšpekcijsko službo nakazujejo, kot se jim zljubi, zato ima Medobčinski inšpektorat večkrat blokiran račun.

Takšen položaj je seveda neznosen. Če morajo inšpektorji, preden se odpravijo na inšpekcijski ogled, preveriti, ali bo dovolj denarja za plačilo potnih stroškov in dnevnic, potem je nekaj v tej službi potrebno pošteno spremeniti. Medobčinski inšpektorat je že skoraj pred dvema letoma predlagal, da bi njegovo financiranje prevzela občina, kjer je sedež službe, in nato izterjala še deleža ostalih dveh občin. Predlog ni uspel, tako da služba že dolga leta posluje z izgubo in je imela tudi lani za 3 milijone tolarjev izgube.

Inšpekcijske službe nimajo enega nadrejenega organa, ampak ima vsak inšpektor svojega. V bodoči organiziranosti bi bilo dobro, če bi končno postali neodvisna služba, ki bi bila odgovorna samo državnemu zboru, ne pa posameznim ministrstvom. Do takrat, ko bomo dočakali kakšno boljšo ureditev, pa bi občine morale kaj več narediti za učinkovito službo. Sedanje stanje namreč kaže, da ni dovolj samo ustanoviti inšpektorat, mu nameniti nekaj denarja in imenovati inšpektorje (čeprav je tudi to očitno težko). Tudi očitki, da načelnik inšpektorata ni dovolj glasen v svojih zahtevah in si ne zna izboriti denarja, niso upravičeni. Inšpekcijske službe so namreč preveč pomembne, da bi jih smeli prepustiti zgolj ambicioznosti in zagnanosti posameznika.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

kultura in izobraževanje

SEJEM RABLJENIH UČBENIKOV

NOVO MESTO - Konec šole je tu in rabljeni učbeniki bodo morali zamenjati lastnike. Prva priložnost za tako zamenjavo se že ponuja. V soboto, 19. junija, organizira Študijska knjižnica Mirana Jarca sejem rabljenih učbenikov pa tudi drugih knjig, in sicer od 8. ure naprej pred vhodom v knjižnico.

MOČ SLIKE IN GIBA - Veliko prisotnih otrok pa tudi odraslih obiskovalcev je na otvoritvi razstave knjižnih ilustracij Mojce Cerjak v avli poslovnih protorov Krke, tovarne zdravil, očaral nastop mladih plesalcev Plesnega foruma iz Novega mesta. Če za ilustratorko, katere razstava bo odprta do 15. julija, velja, da "nepremostljivo razdaljo med sliko in besedo v najboljših slikanicah popolnoma izbriše", potem za mlade plesalce velja, da so s svojimi plesnimi ilustracijami izbrisali tudi razdaljo v trikotniku slika - gibanje - gledalec. (Foto: T. Jakše)

JERICA NA KONJU - Po dveh samostojnih razstavah predlani na sevniškem gradu in v Mengšu ter sodelovanju na treh skupinskih razstavah se je pretekli petek na Mokricah s samostojno razstavo svojih najnovejših del predstavila 29-letna Sevničanka Jerica Šantej (na posnetku v pogovoru s prijatelji po otvoritvi razstave). Jerica, ki je v Ljubljani študirala na FNT, smer oblikovanje tekstilij, je presenetila obiskovalce, ko je na grajsko dvorišče prijahala na konju. Tam jo je pričakal Vlado Kreslin, ki je s "črno kitaro" poskrbel za prijetno vzdušje. (Foto: P. P.)

ROŽE ZA DIRIGENTA - "Musica noster amor" - pod tem geslom, ki bi ga po naše prevedli "Glasba, ljubezen naša", so Trebanjci v petek zvečer v mestnem parku uživali ob sproščenem nastopu Občinskega pihalnega orkestra in Komornega pevskega Trebnje, ki je hkrati promoviral tudi svojo prvo avdiokaseto. Obe tudi v slovenskem merilu uspešni skupini je vodil prof. Igor Teršar, ki ima za njun uspeh največ zaslug, zato je bila zahvala, ki so mu jo po nastopu s šopkom cvetja izrekli nastopajoči, povsem zaslužen. Scenarij večera je napisal Stane Peček, vodila pa ga je Renata Mikec. (Foto: T. Jakše)

POJEM, TOREJ SEM SLOVENEC - "Slovenec sem" so priljubljeno Ipavčevo pesem pod vodstvom prof. Toneta Finka združeno zapeli pevci, ki so se v soboto udeležili 9. srečanja pevskih zborov gasilskih društev Slovenije v novomeškem Kulturnem domu. Že drugič v zgodovini teh srečanj je bila organizacija zaupana zboru Gasilskega društva Šmihel, katerega zborovodja je že dolga leta prav prof. Fink. Pevci so skupno zapeli še "Oj Triglav moj dom" pod vodstvom Olge Kangler iz Zreč in "Gasilsko" pod vodstvom Janeza Kolariča iz Turiške vasi pri Slovenj Gradcu. Predtem je vsaka od gostujočih pevskih skupin zapela nekaj pesmi, pri čemer je treba omeniti, da so srečanju dali svežino predvsem nastopi dekliškega pevskega zbora iz Turiške vasi, Noneta Podbrdo in Kvarteta Bevče. Večino od nastopajočih zborov bomo ponovno srečali na 24. taboru pevskih zborov to nedeljo v Šentvidu pri Stični, saj je junij v resnici pravi slovenski pevski praznik. (Foto: T. Jakše)

Belokranjski bienale razdrobljen

Po mnenju Marinke Dražumerič so zaradi pomanjkanja umetnostne tradicije dela tretjega belokranjskega likovnega bienala na ogled na dveh mestih

ČRNOMELJ - Minuli petek so v Črnomlju odprli tretji belokranjski likovni bienale, ki sta ga pripravila posebni pripravljalni odbor in Miniart. Dela 23 umetnikov bodo v galeriji Miniart in v kulturnem domu na ogled do 3. julija. Od 14. julija do 11. avgusta bo razstava gostovala v Jožefovi galeriji v Ljubljani, od 3. do 25. septembra pa v Ganglovem razstavišču v Metliki. Ob otvoritvi, na kateri je o bienalu govorila umetnostna zgodovinarka Marinka Dražumerič, je bil tudi zaključni koncert učencev glasbene šole Črnomelj.

Bienale združuje likovnike, ki so kakor koli vezani na Belo krajino. Tako se predstavljajo ustvarjalci, ki so rojeni v Beli krajini in tukaj vztrajajo v težkih pogojih, vendar trmasto iščejo svojo pot v svet likovne umetnosti, a hkrati tudi tisti, ki so pridobili akademsko izobrazbo, ki jih je pognala po svetu, kjer so doživeli uspeh, toda se kljub temu vračajo nazaj in skušajo povedati, da je v tem svetu še kaj drugega, česar drugi niso navajeni ali pa spregledajo. Predstavlja se tudi umetnik, ki je prišel z Nizozemske, a mu je Bela krajina tako prirasla k srcu, da se je tu ukoreninil. Kot so različni ljudje, ki se predstavljajo na bienalu, so različna tudi njihova dela: slike, plastike, pa tudi material: od kamna, kovine, plastike do olja in celo fotografij. Kot je ocenila Dražumeričeva, je izbor na bogatem in plodovitem bienalu zares pester. Poudarila je, da Bela krajina ni dežela, ki bi imela velike umetniške ustvarjalce. "Likovniki se morajo poditi po svetu, dobiti tam ceno in veljavo in se potem vrniti nazaj. Morda je razlog za to revna pokrajina, odmaknjenost od velikih središč in nerazumevanje okolja, v katerem umetniki živijo in ustvarjajo. Mogoče je neprisotnost likovne in nasploh umetniške tradicije tudi razlog, da so dela na ogled na dveh mestih. Žalostno je, da Črnomelj še vedno nima primernega prostora, kjer bi bila lahko dela na ogled večkrat in ne le vsaki dve leti," je dejala Dražumeričeva. Zaželela je, da bodo ob naslednjem bienalu dela zbrana na enem mestu in da bo likovna tradicija v Beli krajini še bolj zaživela ter da bodo vztrajni mladi ljudje trmasto vztrajali še naprej. Na ostale pa je naslovila apel, naj jih pri tem podprejo.

Predsednik skupščine občine Črnomelj Martin Janžekovič, ki je bienale odprl, je poudaril, da je prireditev pomembna tudi zato, ker vedno znova osvešča vse večji krog občinstva. Bienale je po njegovem dragocena belokranjska kulturna prireditev, ki pomembno vpliva na kulturno ozračje pokrajine.

M. BEZEK-JAKŠE

• Na tretjem belokranjskem likovnem bienalu razstavljajo: Janko Butala, Butoraj; Lojze Cestnik, Ljubljana; prof. Franci Fortun, Črnomelj; Ksenija Gorše, Črnomelj; Slavo Grahek, Metlika; akademski kipar Dirk Heij, Dragatuš; Bogomir in Janja Jakša, oba iz Gradca; Robert Lozar, Črnomelj; Bojan, Cita in Jože Matkovič, vsi iz Dragatuša; Alenka Mušič, Semič; Erika Omerzel, Metlika; Sašo Pavlovič, Semič; Peter Plut, Otovec; Janez Rajmer, Črnomelj; akademska slikarka Marija Rus, Ljubljana; Martin Skoliber, Črnomelj; Boris Udovč, Naklo; Neva Virant-Vranešič, Ljubljana; akademski kipar Jože Vrščaj, Črnomelj, in Mladen Vukšinič, Metlika.

KO BELOKRANJCI DELA NA OGLED POSTAVIJO - Likovni umetniki, ki so kakor koli povezani z Belo krajino, so se s svojimi deli že tretjič srečali na likovnem bienalu v Črnomlju. Medtem ko so dela nekaterih poznana po svetu, ustvarjanje drugih pozna le ozek krog ljudi. Da bi se z njimi in njihovo umetnostjo seznanilo čim več ljudi, bodo dela z bienala na ogled tudi v Ljubljani in Metliki. (Foto: M.B.-J.)

SREČANJE Z JOŽETOM DULARJEM NA HRIBU

NOVO MESTO - V okviru gostilniških kulturnih večerov, ki jih prireja gostilna Na hribu na Škrjančah pri Novem mestu, bo v petek, 18. junija, ob 21. uri razgovor s pisateljem Jožetom Dularjem. Svoje slike bo ob tej priliki razstavljal novomeški slikar Miran Hočevar, na citre pa bo igral priljubljene viže Darko Duh.

UMRL JE PISATELJ JOŽE POTRČ

LJUBLJANA - V nedeljo je umrl Ivan Potrč, novinar, pisatelj, dramatik in založniški delavec. Rodil se je 1913 V Štukih pri Ptuju. V Ptuju je tudi obiskoval gimnazijo, poklicno pa je deloval v Mariboru in Ljubljani. Večina Potrčevih pisateljskih del je vezana na socilano in politično problematiko štajerskega podeželja. Najbolj znana so: povest Svet na Kajžarju, izbor novel Nesmilečno življenje in roman Na kmetih, po katerem je bil posnet tudi film Rdeče klasje.

CERKVE NA KOČEVSKEM NEKOČ IN DANES

KOČEVJE - Ob šeststoletnici, ki jo letos praznuje kočevska župnija, bo izšla zanimiva in za raziskovalce ter ljubitelje Kočevske dragocena knjiga v slovenskem in nemškem jeziku z naslovom: Cerkve na Kočevskem nekoč in danes. Knjiga - izid je predviden za mesec oktober - bo obsegala 150 strani, v njej pa bo 80 črnobelih arhivskih in 120 barvnih fotografij. Povzema vse razpoložljive domače in mnoge tuje zgodovinske vire, kratke opise cerkva pa sta zanjo pripravila zgodovinar Mitja Ferenc in umetnostni zgodovinar Gojko Zupan. Zgodovino kočevske župnije je napisal dr. France Dolinar. Knjigo bosta izdala Župnijski urad Kočevje in Muzej Kočevje, prednaročniška cena do 15. septembra letos pa je 4.000 tolarjev.

DR. BUČAR IN DR, RUPEL V ŠTUDIJSKI KNJIŽNICI

NOVO MESTO - V študijski knjižnici Mirana Jarca se bomo Novomeščani v torek, 22. junija, srečali z uglednima slovenskima kulturnima delavcema in politikoma, borcema za osamosvojitev Slovenije, dr. Francetom Bučarjem in dr. Dimitrijem Ruplom. Predstavila bosta lastni knjigi: prvi knjigo Prehod čez rdeče morje, drugi pa knjigo Odčarana Slovenija.

TRŠARJEVO OTROŠTVO

DOLENJSKE TOPLICE - Danes, 17. junija, bo ob 20. uri v zdraviliški restavraciji predstavitev najnovejše knjige Marjana Tršarja z naslovom Otroštvo, ki je izšla pri Dolenjski založbi. Prof. Tršar, ki velja za vrhunskega umetnika in poznavalca, je v njej zbral spomine na otroška leta, ki jih je preživel v Dolenjskih Toplicah. Avtor bo prisoten tudi na predstavitvi knjige.

Knez predava v Nemčiji

Zanimanje za našo preteklost

NOVO MESTO - Na povabilo Arheološkega društva dežele Würtemberg v Stuttgartu znani novomeški arheolog Tone Knez danes in jutri, 17. in 18. junija, predava v Nemčiji o halštatskih knežjih grobovih iz starejše železne dobe v Sloveniji. Najdenine iz tega časa - največ jih je bilo odkritih v grobovih na Dolenjskem - so najprivlačnejši in najdragocenejši spomeniki naše prazgodovinske dediščine, ki zbujajo tudi v tujini veliko zanimanja. Halštatski veljaki, ki so v med 7. in 3. stoletjem pred našim štetjem načelovali tukajšnjim plemenom, so bili sodobniki bogatih knezov, ki so vladali keltskim plemenom severno od Alp in v Porenju. Vrh je tukajšnja prazgodovinska ustvarjalnost dosegla v 6. in 5. stoletju pred našim štetjem, kar dokazujejo prav najnovejše najdbe na Kapiteljski njivi.

PONOVITEV PRIGLASJA NA GORI EIGAR

NOVO MESTO - V petek, soboto in nedeljo, 18., 19. in 20. junija, ob 21. uri bomo imeli Novomeščani spet priložnost videti futurno-avantgardistični špektakel Priglasje na gori Eiger, ki se bo dogajal na Loki na plezalni konstrukciji ter v njeni bližini. Vstopnice so naprodaj pri Kompasu na Novem trgu 6, tel 21-333 in 23-404, od 9. do 16 ure, naprodaj pa bodo tudi eno uro pred predstavo v Študentskem servisu, Novi trg 4.

SV. GORA PRI FRANČIŠKANIH

NOVO MESTO - V Frančiškanski cerkvi bo v soboto, 19. junija, ob 19.40 po večerni maši otvoritev razstave umetniških fotografij Rafaela Podobnika pod skupnim naslovom "Sv. Gora pri Gorici". Hkrati bo tudi predstavitev barvne monografije "Sv. Gora pri Gorici", ki je opremljena z razstavljenimi fotografijami. Po programu v cerkvi bo ogled razstave skupaj z avtorji fotografij in monografije. Razstava bo na ogled ob nedeljah dopoldne, sicer pa vsak dan od 18.30 do 20. ure ali pa po dogovoru s patrom Felicijanom Pevcem po telefonu št. 21-629.

500 LET
DOLENJSKEGA KAPITLJA
V NOVEM MESTU

DRAGOTINE KAPITELJSKE CERKVE V NOVEM MESTU

DOLENJSKI MUZEJ NOVO MESTO
APRIL - SEPTEMBER
1993
Muzejska 7, 68000 Novo mesto
Tel. 068/21-169

Novomeški poletni večeri '93 so tu

Že jutri pričetek s koncertom zagrebške sopranistke Ljiljane Molnar - Talajić - Atrij kapiteljske proštije in muzejski vrtovi prizorišči letošnjih prireditev

NOVO MESTO - Novomeški poletni večeri so se rodili lani kot spremljajoča prireditv Slovenskega grafičnega bienala na Otočcu. Brez njih pa bi letošnje poletje v Novem mestu zazijala prevelika kulturno praznino, saj so se Novomeščani nanje navadili. Tega se zaveda tudi organizatorica, novomeška Zveza kulturnih organizacij, zato je pripravila osem prireditev, ki bodo zagotovo dajale ton novomeškemu kulturnemu dogajanju v naslednjih mesecih.

Poleg že omenjega koncerta zagrebške sopranistke Ljiljane Molnar - Talajič jutri ob 20. uri bo danes teden, v četrtek, 24. junija, ob 21. uri, tudi v atriju kapiteljske proštije koncert Novomeškega orkestra v počastitev dneva državnosti. Prvi koncert bo sponzorirala novomeška Tovarna zdravil Krka, drugega pa novomeški občinski izvršni svet. To s sponzoriranji je pomembno, kajti ZKO za Novomeške poletne večere v svojem že tako skromnem proračunu nima denarja, zato za organizacijo posameznih predstav išče sponzorje, to pa nikakor ni olajšalo sestavljanja letošnjega koledarja poletnih večerov.

Čeprav sta torej sponzorja znana le za prva dva večera, pa je sestavljen koledar prireditev - z enomesečno prekinitvijo od sredine julija do sredine avgusta, ko je čas dopustov - za celo poletje. Tako bo v petek, 9. julija, ob 21. uri v kapiteljskem atriju predstava "Piaf", koncert za dva igralca, v petek, 16. julija, ob 20.30 na muzejskih vrtovih pa koncert violinistke Petre Gačnik in harmonikarja Branka Rožmana. Po dopustovskem premoru bo prva prireditev v petek, 20. avgusta, ob 20. uri, ko bo v kapiteljskem atriju nastopil pihalni orkester iz Krškega, naslednja pa prav tam in ob isti uri v soboto, 28. avgusta, ko se bo predstavil pihalni orkester iz Straže. 11. septembra bo v atriju kapiteljske proštije ob svoji 20-letnici predvidoma nastopil New Sving Quartet, Novomeške poletne večere pa bo v soboto, 25. septembra, ob 20. uri prav tako v atriju kapiteljske proštije zaključila flavtistka Irena Grafenauer. Poudariti je treba, da je možno, da pride še do sprememb, ker pa so to poletne prireditve na prostem, bo nanje vplivalo tudi vreme. Nastop manjših skupin bo zaradi slabega vremena moč prenesti v Kulturni dom, nastop večjih skupin pa bo v primeru slabega vremena pač odpadel.

• Koncert po domala vseh svetovnih odrih znane zagrebške sopraniske Ljiljane Molnar - Talajić bo jutri ob 20. uri v atriju kapiteljske proštije spremljal pianist Darko Domitrović. V primeru slabega vremena bo nastop v novomeškem Domu kulture.

Novo mesto ima poleg prizorišč, kjer se bodo odvijali letošnji poletni večeri, še več primernih lokacij, kjer bi lahko organizirali manjše pa tudi večje kulturne prireditve ter tako poletno dogajanje še bolj popestrili. To so predvsem atrij v Domu obrtnikov, trg pred frančiškansko cerkvijo in Glavni trg, zlasti v zvezi s poletnim kinom pa se omenja tudi terasa za nekdanjim Domom JNA. Toda sama primernost prostorov ni vse. Treba je imeti tudi tehnično opremo, ki omogoča izvajanje in slišnost predstav ter udobje udeležencem. Skoraj nič od tega razen idej pa sedaj v Novem mestu ni.

"Poleg finančnih težav, ki jih rešujemo s sponzorji, deloma lajšamo pa tudi tako, da nam Kapitelj in Dolenjski muzej zastonj odstopata prostor in nudita druge najnujnejše usluge, za kar jima gre najlepša zahvala, nas pri organizaciji omejuje pomanjkanje primernih rekvizitov. V prvi vrsti je to moderen montažni oder (sedanji je star že preko 30 let), primerno ozvočenje in razsvetljava," pravi tajnica novomeške ZKO Staša Vovk, "s tako opremo bi lahko razširili krog nastopajočih, ki so zdaj predvsem glasbeniki, tudi na plesalce in druge artiste."

No, upajmo, da gostov letošnjih Novomeških poletnih večerov to ne bo motilo, prav tako ne slabo vreme, in da se bo lahko vsaj del omenjenih pomanjkljivosti do prihodnje sezone že uredil.

T. JAKŠE

Strog zakon proti črnim gradnjam

Po novem zakonu visoke kazni in tudi zasežba - Takoj odločba o odstranitvi - S plačilom do legalizicije

NOVO MESTO - Črne gradnje vseh vrst so ena največjih nadlog naše družbe v zadnjih 20 letih. To grozljivo razraščajoče se rakasto tkivo je povzročilo ogromno škode in poškodb prostora. Do sedaj temu tudi zaradi neustrezne zakonodaje niso mogli narediti konec in na tem za narod in državo izredno pomembnem področju uvesti red. Zakon o urejanju naselij in drugih posegih v prostor je sicer veljal od leta 1984 in tudi v zasnovi ni bil slab, a reda ni naredil, ker inšpekcijskim službam ni dajal dovolj možnosti za učinkovito ukrepanje, kazni so bile mile, zaradi inflacije večkrat prav smešno nizke, postopki so se vlekli. Če bi šlo tako naprej, bi črnograditelji prostor in pokrajino do konca uničili in razvrednotili. Od Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o urejanju naselij in drugih posegih v prostor si obetajo, da bo temu enkrat za zmeraj naredil konec in vpeljal red na tem področju.

Po novem je za vse gradnje in dela, ki posegajo v prostor, potrebno lokacijsko dovoljenje, tudi na primer za odkopavanje ali nasipavanje zemljišč in gradnjo raznih pomožnih objektov, za prizidke, nadzidavanje, za gospodarska poslopja, nadstrešnice, za oporne zidove, ograje itd. Tudi vsako drugo delo, še tako majhno, kot je na primer zapiranje balkona, pa je treba priglasiti. Za nedovoljeno gradnjo veljajo tudi tiste, ki so grajene v nasprotju z izdanimi dovoljenji.

Doslej so črnograditeljem izdajali najprej odločbe o ustavitvi del, potem se je postopek vlekel in redko je prišlo do odstranitve. Po novem inšpektor takoj izda odločbo o odstranitvi, v kateri je naveden datum, do katerega mora investitor nedovoljeno gradnjo odstraniti, sicer bo to opravila pooblaščena organizacija. Vse to velja ne glede na to, ali je gradnja na zazidljivem ali nezazidljivem zemljišču. In tudi ne gre samo za gradnje, ampak tudi za onesnaževanje, poškodbe ali razvrednotenje okolja, škodo na naravni in kulturni dediščini itd.

Tudi izmikanju črnograditeljev pri vročitvi odločb je konec. Če odločbe o odstranitvi investitor noče sprejeti, mu jo lahko nabijejo na objekt oz. na gradbišče in s tem se smatra, da je vročena. Brez ustreznih dovoljenj ni mogoč priključek objekta na vodo, kanalizacijo, elektriko, telefon itd, ni moč dobiti hišne številke, ni se moč ne za stalno ne začasno prijaviti; prepovedani so vsi vpisi in spremembe v zemljiški knjigi, katastru in drugih evidencah; prepovedana je uporaba takih objektov, opravljanje gospodarskih, najemnih ali drugih dejavnosti v njih; prepovedan je promet s takimi objekti ali zemljišči, na katerih stoji črna gradnja. Za tak objekt ni moč skleniti kreditnih, zavarovalnih ali najemnih pogodb.

Novi zakon zagotavlja odstranitev črne gradnje in vzpostavitev v prejšnje stanje oz. drugačno saniranje prostora, omogoča pa tudi zasežbo predmetov za gradnjo in materiala na črnem gradbišču, vsega, kar bi omogočalo nadaljnjo gradnjo, se pravi od mešalca do cementa, opeke itd. Poleg visokih kazni in odvzema predmetov in materiala zakon predvideva tudi zasežbo protipravno pridobljenega premoženja. Seveda so vse kazni kazni za prekršek, črna gradnja pa ostane črna in jo je treba odstraniti.

A. BARTELJ

● Zakon vsem dosedanjih črnograditeljem omogoča, da na občini vložijo vlogo za odlog prisilne izvršbe, a za to postavlja več pogojev:
- če investitor nedovoljenega posega, za katerega je zahtevano lokacijsko dovoljenje, v 90 dneh od dneva uveljavitve zakona, se pravi najkasneje do 9. julija 1993, zaprosi pri pristojnem organu za urejanje prostora za odlog prisilne izvršbe, pri čemer ni pomembno, ali je bil inšpekcijski postopek že uveden in ukrep izrečen ali ne;
- če investitor vplača depozit v višini 2500 tolarjev za kvadratni meter bruto etažne površine stanovanja, počitniškega, gospodarskega ali poslovnega objekta, vendar ne manj kot 150.000 tolarjev oz. 150.000 tolarjev za druge nedovoljene posege v prostor, in če ne bo nadaljeval z nedovoljenim posegom v prostor.
Le v teh primerih velja moratorij na izvršbe. Inšpekcijske službe svoje delo opravljajo naprej.

Le novinarjeva odgovornost?

Petkov posvet o odgovornosti za novinarsko besedo, ki ga je na Brdu pri Kranju organiziral Izobraževalni center Ministrstva za pravosodje v sodelovanju z Društvom državnih tožilcev RS, je pri navzočih novinarjih zbudil sum, da ga je ministrstvo organiziralo zato, da bi vplivalo na novinarsko pisanje. Dr. Janez Novak, sodnik Vrhovnega sodišča RS, Zdenka Cerar, namestnica višjega javnega tožilca v Ljubljani ter vodja Izobraževalnega centra Ana Krajnc - Žnidaršič so očitke novinarjev odločno zanikali.

Vendar četudi posvet ni imel namena dajati napotke za pisanje, pa tistega, kar so od posveta pričakovali novinarji, ni bilo. Glede na razmere, v kakršnih smo se znašli, ko pravna država še ne deluje kot bi želeli, ko se v nekaterih primerih še naslanjamo na stare jugoslovanske zakone, pogosto pa se gibljemo v brezzakonju, ki je raj za razne goljufije, kraje in prevare, so novinarji pričakovali predavanje, ki ne bo govorilo le o osnovah pravic do izražanja. V času, ko imamo kar nekaj afer v državi, bi novinarjem prišli prav kakšna dodatna informacija, pa tudi pravni nasveti.

Tako pa je predavanje govorilo predvsem o novinarju kot krivcu, nikjer pa o novinarju kot žrtvi. Predvsem pa ni bilo nič rečenega o odgovornosti za javno izrečeno ali zapisano besedo, ki jo nosijo tudi viri informacij. Spomnimo se le predvolilnih bojev, ko so mnogi strankarski veljaki izkoriščali novinarje za prenašanje informacij, mnogokrat neresničnih. Vendar to še zdaleč niso bili in niso edini primeri zlorabe.

J. DORNIŽ

POŽAR V LAKIRNICI SEVNIŠKE KOPITARNE

SEVNICA - V sredo, 9. junija, je prišlo do požara v lakirnici lesenih kopit in pohištva Kopitarne v Sevnici. Nastala je večja materialna škoda; uničeni sta dve pištoli za brizganje, lakirna komora in cevi za dovod laka in kompresorskega zraka. Strokovnjaki so ocenili, da je požar naredil za okrog 450.000 tolarjev škode. Vzrok požara še ni znan, verjetno pa je tehnične narave.

ZLATO ŠLO Z NEZNANCEM

KOČEVJE - Hišo na Rozmanovi 14 v Kočevju je pred kratkim obiskal neznanec in odnesel nekaj zlatega nakita in denarja. Lastnik P. A. je potožil 8. junija ob 20.50 policistom, da je oškodovan za okoli 100.000 tolarjev.

RAZMETAL STANOVANJE IN ODNESEL DENAR

NOVO MESTO - 8. junija je neznan storilec na Cesti herojev v Novem mestu prišel v stanovanjski blok in pod predpražnikom našel ključ, odklenil stanovanje ter odpiral predale, razrezal rokav usnjene jakne in vzglavnik ter peno razmetal po stanovanju. Iskal je denar in ukradel 11.000 tolarjev. Lastnika M. S. je oškodoval za 20.000 tolarjev.

PO DOLENJSKI DEŽELI

● Tudi ta teden so bili kurji tatovi zelo delavni. Kokoši in petelini so izginili kar pri štirih lastnikih v različnih dolenjskih krajih. Pa tudi pojedine, ki so si jih zmikavti privoščili, so bile večje in izdatnejše, saj se niso zadovolili le z eno ali dvema, ampak so odnesli skoraj cel kurnik. V noči na 8. junij je nekdo vlomil v kokošnjak lastnika T. S. v vasi Hudo in ukradel 10 kokoši in 1 petelina. Lastnika je oškodoval za 15.000 tolarjev. Po isto število, a verjetno malce lažje kokoši in enega petelina je prišel nekdo na Radovici. Gospodinja M. M. je ostala brez kokoši, vrednih okrog 6.000 tolarjev. Kurji tat je hodil tudi po Zalogu in v kokošnjaku L. T. polovil 21 kokoši in 4 peteline. Ob kokoši pa je bil tudi J. K. iz Zafare. Tat mu je odnesel 16 kokoši in enega petelina. Pri tako velikem številu ukradenih kokoši bo verjetno veliko pojedin, žal pa nanje ne bodo povabljeni tisti, ki so jih zredili.

● Kaj je imel v mislih storilec, ki je v Zagorici pri Velikem Gabru vlomil v starejšo hišo ter z ostrim predmetom na jogiju kavča izrezal oškodovančev priimek in ime, se še ne ve. Na skrivnostnem pohodu je razbil tudi ogledalo, pisal po zidu, razbil radio ter ukradel štiri lonce. lastniku A. I. z Lavrice je s tem dejanjem povzročil za več kot 3.000 tolarjev škode.

● Veselega razpoloženja Ž. G. iz Drežnika na jurjevanju v Črnomlju ni pokvaril dež, ampak nepridiprav, ki mu je iz zadnjega žepa hlač ukradel denarnico z dokumenti in 700 tolarji. Za lastnika denarnice je bilo jurjevanja konec, prav gotovo pa se je na njegov račun poveselil zmikavt.

Za fanta je bila vožnja usodna

Kabina brez vrat

PODBORŠT - Leta nazaj, ko mnogi lastniki traktorjev še niso imeli pritrjenih kabin, je pod njimi zgubilo življenje veliko traktoristov. Sedaj so kabine obvezne, kljub temu pa na voznike še vedno prežijo nevarnosti, ki so lahko tudi usodne.

11. junija se je vožnja nesrečno končala za 17-letnega J. U. iz Leskovca pri Podborštu. Fant se je tega dne ob 16.15 peljal s traktorjem z nakladalko po lokalni cesti Šentjanž - Leskovec. V Podborštu pri kraju Srednik je v rahlem klancu zapeljal prek roba ceste, nakar sta se traktor in nakladalka prevrnila po strmini. Pri tem je traktorist padel iz kabine, ker na njej niso bila pritrjena vrata. J. U. je dobil hude poškodbe in je na kraju nesreče podlegel.

Dobra polovica jih je kršila predpise

KRŠKO - V mesecu maju in prvih dneh junija so policisti UNZ Krško obravnavali 9 prometnih nesreč, v katerih so bili udeleženi 3 kolesarji, 3 vozniki koles z motorjem in en sopotnik ter 2 voznika motornih koles. V teh nesrečah so bili kolesarji in motoristi lažje poškodovani.

Zaradi zgostitve teh nesreč so policisti 12. junija na območju UNZ Krško izvedli preventivno akcijo. Prekontrolirali so 94 voznikov koles z motorjem, 47 kolesarjev in 20 voznikov motornih koles. Ugotovili so 55 prekrškov. Več kot 20 kolesarjev so opozorili zaradi manjših prekrškov, napisali so tudi 16 predlogov sodniku za prekrške ter izrekli 7 mandatnih kazni na kraju prekrška.

Po statističnih podatkih in glede na rezultate sobotne akcije kaže, da motoristi in kolesarji v precejšnji meri kršijo prometne predpise in da zato pogosto prihaja do nesreč. V naslednjih dneh, ko se bo končal pouk, bodo predstavniki krškega UNZ-ja obiskali tamkajšnje šole z namenom, da otroke opozorijo na nevarnosti, ki jim pretijo, kadar so udeleženi v prometu. Večjo pozornost pa bodo na cesti, še posebej v počitniških dneh, tej kategoriji voznikov posvečali tudi policisti.

POTA IN STRANPOTA

dežurni poročajo

IZTOČIL JE NAFTO - V času od 4. do 7. junija je neznan storilec v Dolenji Nemški vasi iz dveh delovnih strojev odvil pokrov rezervoarja in iztočil 200 litov nafte. S tem dejanjem je oškodoval Cestno podjetje iz Novega mesta za okoli 10.000 tolarjev.

VLOMIL V GARDEROBNO OMARICO SOJETNIKA - 8. junija je neznan storilec v KPD Dob pri Mirni vlomil v garderobno omarico ter ukradel obsojencu, ki je na prestajanju kazni, 3 majice, hlače, srajco ter spodnje perilo. Obsojenca A. N. je oškodoval za več kot 5.000 tolarjev.

UKRADEL OTROŠKO KOLO - 9. junija je neznan storilec v Ulici Majde Šilc izpred stanovanjskega bloka ukradel otroško kolo BMX ter s tem dejanjem oškodoval S. K. za 16.000 tolarjev.

VLOMIL V BIFE - V noči na 12. junij je neznan storilec vlomil v bife TTG Črnomelj na železniški postaji ter ukradel 50 zavojčkov cigaret West in 500 tolarjev. Storilca še iščejo.

PO NESREČI ODPELJAL

VELIKA VAS - 10. junija se je na cesti Ljubljana - Zagreb pri naselju Velika vas zgodila prometna nesreča, v kateri je prišlo do večje materialne škode, povzročitelj nesreče pa je po nesreči odpeljal. Hrvaški državljan Ž. K. se je peljal iz Ljubljane proti Zagrebu. Pri Veliki vasi je dohitel osebni avtomobil, ki ga je vozil M. N. iz Krškega in ga začel prehitevati. V tem trenutku je iz nasprotne smeri pripeljala T. G., švicarska državljanka. Ko se je ta hotela izogniti trčenju, je zavirala in zapeljala s ceste ter se je večkrat prevrnila. Voznik, ki je prehiteval, je oplazil vozilo M. N., in odpeljal naprej, ne da bi ustavil. Na Čatežu so ga ustavili policisti zaradi drugih prekrškov, nakar so ugotovili, da je on tisti, ki je povzročil prometno nesrečo pri Veliki vasi. Napisali so prijavo sodniku za prekrške.

AVTOLINE, d.o.o.
P-165
Bohoričeva 20
68270 KRŠKO
razpisuje
LICITACIJO KARAMBOLIRANIH VOZIL

Tip vozila	Letnik	Izklicna cena v SIT
1. BMW 316 I	1991	1.200.000,00
2. R 5 Campus	1992	250.000,00

Licitacija bo 19. junija ob 9. uri v prostorih Avtoline, d.o.o., P-165, Bohoričeva 20, Krško, po sistemu VIDENO-KUPLJENO.
Poznejših reklamacij ne upoštevamo.
Ogled vozil: dan pred licitacijo, 18. junija.
Za udeležbo je potrebno plačati 10% varščine od izklicne cene.
Kupec mora plačati izlicitirano odkupnino v petih dneh.
Prometni davek in druge dajatve plača kupec.

Praznik slovenske policije

Delavci UNZ Novo mesto bodo imeli proslavo 23. junija v Dol. Toplicah - Po raziskanosti primerov so v vrhu

NOVO MESTO - 27. junija bodo organi za notranje zadeve Republike Slovenije drugič praznovali Dan slovenske policije. Delavci novomeške UNZ bodo imeli proslavo 23. junija na jasi Zdravilišča v Dolenjskih Toplicah. Pripadnikom organov za notranje zadeve ter tistim posameznikom in delovnim organizacijam, ki so še posebej zaslužni za širjenje varnostne kulture, bodo podelili priznanja.

V zadnjem obdobju je po raziskanosti kaznivih dejanj novomeška UNZ ena izmed boljših uprav v Sloveniji, saj jim je uspelo raziskati vse hujše oblike kaznivih dejanj. V februarju so izsledili storilce vlomov v bencinsko črpalko ter menjalnico v Trebnjem in Črnomlju. Konec aprila in v začetku maja so prijeli in privedli k preiskovalnemu sodniku dva storilca, ki sta na območju občine Črnomelj vlomila v več gostinskih lokalov in trgovin in odnesla prehrambene artikle in tehnične predmete v večji vrednosti. Zaradi porasta vlomov v osebne avtomobile so se še posebej posvetili raziskavi teh dejanj. Odkrili so dve skupini storilcev, ki so na območju Dolenjske in Zasavja storili prek 20 vlomov in odnašali vrednejše predmete. Zaradi uspešnejšega varovanja premoženja bo policija v Trebnjem prav v tem tednu odprla nadzorni center, kjer bo vzpostavila sodobnejši sistem tehničnega varovanja premoženja. Delavci novomeške UNZ in delavci policijske postaje Novo mesto pa opravljajo svoje delo v zelo slabih delovnih razmerah in mnogokrat nimajo prostora za opravljanje osnovnih policijski del, zato se že pripravljajo za gradnjo nove stavbe.

Na novomeški UNZ so v okviru Dneva policije organizirali tekmovanje v streljanju, borilnih športih, mnogoboju, medtem ko bo turnir v nogometu med enotami na dan praznovanja. V Mariboru pa je bilo 8. junija XIX. prvenstvo delavcev UNZ v streljanju z vojaškim orožjem. Policisti UNZ Novo mesto so v streljanju s pištolo zasedli 3. mesto, posamično pa je zmagal Alen Turk, policist novomeške policijske postaje, ki se bo udeležil evropskega prvenstva v streljanju s pištolo.

J. D.

Z OSTRIM PREDMETOM NAD AVTOMOBILE

NOVO MESTO - M. G. iz Dol. Stare vasi je utemeljeno osumljen, da je 2. junija nekaj po polnoči na Malem Slatniku z ostrim predmetom poškodoval lak na osebnih avtomobilih znamke Jugo koral 55 in Golf ter lastnikoma povzročil za 140.000 tolarjev škode.

PRISILNO PRISTAL Z JADRALNIM LETALOM

ŽUŽEMBERK - 8. junija popoldne je na travniku izven naselja Žužemberk prisilno pristal z jadralnim letalom 19-letni Kristijan Hanjšek iz Celja, član Aerokluba iz Celja, ki je tudi lastnik letala. Pri pristajanju se pilot ni poškodoval, medtem ko je na krilu jadralnega letala nastalo za okrog 110.000 tolarjev škode.

Poslanec legel pod tovornjak

Marijan Dolenšek je tako skušal preprečiti ponovno izkoriščanje kamnoloma na Žalostni gori

TREBNJE - Poročali smo že, da je predsednik občinske komisije za denacionalizacije, pojovne pomore in druge nepravilnosti, poslanec družbenopolitičnega zbora trebanjske občinske skupščine Marijan Dolenšek, na seji te komisije protestiral zoper ponovno izkoriščanje kamnoloma na Žalostni gori, ker krajanom uničuje okolje, zlasti pa cesto. Dolenšek je takrat vprašal, kaj delajo inšpekcije, da težki tovornjaki Betonala lahko še naprej uničujejo cesto.

Ker se je to početje nadaljevalo, je Dolenšek demonstrativno celo s svojim telesom skušal preprečiti tovornjaku Betonala prehod. K sreči se ni končalo tragično. Podpisi še 37 krajanov, ki so proti ponovnemu odpiranju peskokopa na Žalostni gori, podobno mnenje lovske družine, KS in župnijskega urada Mokronog ter Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto, so prispevali k temu, da so na občinskem izvrnemu svetu v Trebnjem pretekli četrtek sprejeli stališče, da mora Betonal Trebnje takoj prenehati izkoriščati peskokop. Občinski sekretariat za družbeno planiranje in gospodarstvo ter Zavod za urbanistično načrtovanje Trebnje bosta vodila postopek za izdelavo ureditvenega načrta za izkoriščanje in sanacijo peskokopa v skladu z veljavnimik predpisi. Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine pa naj bi čimprej pripravi strokovne podlage za potrebe ureditvenega načrta.

Malo je verjetno, da bi se nasprotovanje krajanov po pol leta, kolikor bo najmanj preteklo do izdelave potrebnih papirjev, bistveno spremenilo. Prav je, da svoje pove še stroka, a mimo volje ljudi tudi tu ne bo šlo. Pri Betonalu pa se sprašujejo, če je potrebno za zadovoljitev nekaterih političnih želja zavirati drobno gospodarstvo, pahniti Betonal v stečaj in tako uničiti 18 že obstoječih delovnih mest, češ da so še hujši grešniki pri posegih v okolje, a so jim doslej gledali skozi prste.

P. PERC

● NASPROTNIKI KAMNOLOMA - Po besedah Darka Goluba iz trebanjskega Betonala so se zoper početje Betonala pri ponovnem izkoriščanju kamnoloma na Žalostni gori, ki so ga kupili januarja letos, odkar so sredi marca letos vložili prošnjo za pridobitev lokacijskega dovoljenja, zvečine pritoževali tisti, ki za legalilzacijo svojih kamnolomov niso storili nič več ali še manj kot Betonal. Med to bratovščino Golub uvršča krajevno skupnost Mokronog, ki izkorišča za svoje potrebe in prodaja surovino drugim, ter podjetje Strešnik iz Dobruške vasi, ki v ogromnih količinah izkorišča komnolom v Dolenjih Laknicah. Med glavne nasprotnike legalizacije kamnoloma Žalostna gora šteju Golub še Marjana Dolenška in župnijski urad Mokronog, pri tem pa pozablja, kaj je bilo prej: jajce ali pišče.

Poskrbimo za varnost med dopusti

Kako se sami zavarujemo pred neprijetnimi dogodki in kako poskrbimo za varnost avtomobila, stanovanja ali hiše, da bo dopustovanje minilo prijetno in brez skrbi

NOVO MESTO - Čas poletnih počitnic je tu. Čas, ko se mnogi odpravijo na nekajtedenske počitnice. Nekateri bodo šli po počitniške radosti čez mejo. Mnogi v tem času ne vedo, kako naj poskrbijo za svojo varnost in za varnost njihovih premičnin in nepremičnin. V zavrovalnici Triglav so nam povedali na splošno, kaj in kako se lahko zavarujemo oz. o zavarovanjih, ki jih imajo z manjšimi razlikami vse zavarovalnice, opozorili pa so nas tudi na pravno zaščito motornega vozila, ki ga ima le njihova zavarovalnica.

V Triglavu pravijo, da ljudje še vse premalo poskrbijo za svojo varnost kot tudi varnost premičnin in nepremičnin, predvsem ko se odpravljajo na dopust. Voznikom, ki se bodo odpeljali na letovanje čez mejo, priporočajo, naj imajo pri sebi zeleno karto, ki jo je konec lanskega leta izdal Slovenski zavarovalni biro, in evropski obrazec za morebitno poročilo o škodi, da ne bodo imeli težav pri uveljavljanju plačila škode. Še bolj pa priporočajo, naj avtomobil kasko zavarujejo, saj potem ni pokrita le škoda, ki jo povzročijo do drugih, ampak tudi njihova škoda. Še posebej priporočljivo je kasko zavarovanje, ker tako po naših kot tudi po tujih cestah vozijo nezavarovani avtomobili.

Preden greste na dopust, pri Triglavu priporočajo tudi t.i. turistično zavarovanje. S tem zavarovanjem lahko zavarujete sebe in družinske člane ter vse, kar nosite seboj, in avtomobil. Naenkrat pa se zavarujete za vse vrste nezgod in nevšečnosti, če se odločite za paketno zavarovanje, pri tem pa morate vzeti vsaj dve vrsti zavarovanj. Pri Triglavu pravijo, da so edina zavarovalnica v Sloveniji, ki voznikom nudi tudi pravno zaščito njihovega vozila, ki jo v tujini poznajo že dolgo. To zavarovanje zagotavlja pravno pomoč v kazenskih in upravnokazenskih postopkih zaradi prometne nesreče, v kateri ste bili udeleženi z zavarovanim vozilom. Pravzaprav je to najširša zaščita, ki jo nudijo voznikom. Predvsem je dobrodošla, če se nam prometna nesreča zgodi v tuji državi.

Pred odhodom od doma ne smemo pozabiti tudi na svoj dom, še posebej ne v današnjih dneh, ko je vse več zmikavtov, ki brskajo po tujih hiša. Pred tem in še ostalimi nevšečnostmi se lahko zavarujemo s stanovanjskim zavarovanjem, dobro pa je, da imamo stanovanje oz. hišo zavarovano tudi pred požarom in vsemi ostalimi naravnimi ujmami kot so strela, toča, poplava, vihar. Če si nabavite tudi alarmne naprave, imate pri zavarovanju popust, tako pri zavarovanju stanovanja kot tudi avtomobila. Pri nakupu pa bodite pazljivi, da bo naprava imela A-test!

J. DORNIŽ

V šport

V ČRNOMLJU NAJBOLJŠI KRKAŠI - Kolesarsko društvo Črnomelj je pod pokroviteljstvom črnomaljske občinske skupščine pripravilo v okviru jurjevanja v soboto 6. kolesarski kriterij po ulicah Črnomlja. V štirih kategorijah se je pomerilo 124 tekmovalcev iz številnih slovenskih ter dveh hrvaških klubov. Med dečki B skupine so bili najboljši Jure Zrimšek (KD Krka), Bor Vrščaj (KD Črnomelj) in Primož Četrtič (KK Savaprojekt Krško). Pri dečkih A skupine so se najbolje odrezali Uroš Dular (KK Savaprojekt, Krško), Peter Ribič in Goran Galamič (oba KD Krka). Pri mlajših mladincih je prvi pripeljal na cilj Martin Derganc, pred Mihom Maceletom (oba KD Krka) in Darkom Lisjakom (Hit casino). Pri starejših mladincih pa je bil najhitrejši Andrej Kastelic (na fotografiji v sredini), drugi je bil Robert Gašperin (levo), oba KD Krka, tretji pa Marjan Trček (desno), KK Astra. (Foto: M.B.-J.)

Glivar drugi na Grossglocknerju

Glivar 7. po Avstriji - Eržen drugi na Milk raceu - Mladinci odlični v Italiji

AVSTRIJA - Srečko Glivar je na dirki po Avstriji dokazal, da je še vedno naš najboljši gorski kolesar. Avstrijci so namreč speljali progo po meri svojih tekmovalcev in na dirki nastopili kar s štirimi reprezentančnimi vrstami ter štartali na zmago predvsem na gorskih etapah, kjer so dobili skupnega zmagovalca, mladega Georga Totschniga, ki je rumeno majico vodilnega oblekel po vzponu na ledenik Kaunertal, kjer je bil Glivar 8. Še bolje je Srečko Glivar vozil na Grossglockner, kamor se je povzpel kot drugi za Avstrijcem Hauerjem in pred skupnim zmagovalcem avstrijskega toura Totschnigom. Z dobrimi uvrstitvami na gorskih ciljih 1. kategorije je na koncu dirke Srečko pristal na odličnem 3. mestu med gorskimi vozniki in 7. mestu v skupni razvrstitvi, kar je letos najboljši slovenski rezultat na mednarodnih etapnih dirkah.

ANGLIJA - Kolesarji novomeške Krke so se v nedeljo zvečer vrnili z največje amaterske kolesarske dirke na svetu Milk race z nagradnim skladom prek 50.000 funtov. Vsako etapo si je ogledalo več kot 30.000 gledalcev, dirko pa je neposredno spremljala britanska televizija. V prvem delu dirke, na kateri so tekmovala tudi tri profesionalna moštva, se je izkazal Milan Eržen. Po osmi, 207 km dolgi etapi, v kateri je prišel v cilj 14. na čelu glavnine, je še držal odlično 16. mesto v skupni razvrstitvi. V 9. etapi z vrsto težjih vzponov in zelo razgibanim ravnejšim delom so Erženu na najdaljšem klancu pošle moči in na cilj je pripeljal s skoraj 17 minutami zaostankom ter v skupni razvrstitvi zdrsel na 44. mesto. Po 9. etapi so se Krkini kolesarji za cilj zastavili etapne uspehe, kar jim je na dirki tudi uspelo. Eržen je imel svoj dan ponovno v predzadnji 140 km dolgi etapi, kjer je po velikem prerivanju pred ciljem za las zgrešil prvo mesto. Iz ozadja ga je na sami ciljni črti za las prehitel le Poljak Mickiewicz. V istem šprintu si je mladi Puš izboril odlično 7. mesto.

Milan Eržen je bil v 12 etapah kar šestkrat med prvimi desetimi, Fink dvakrat in Puš enkrat. V skupni uvrstitvi bi po besedah Iztoka Uršiča, vodje novomeške ekipe na Milk Raceu, lahko uspešno nastopali kolesarji, kot sta Papež ali Štangelj, medtem ko Eržen kot izrazit šprinter ni imel večjih možnosti za uspeh na tako težki dirki. Povrhu vsega je bil Ravbar bolan, Puš je še premlad pa tudi Turk ni v najboljši formi.

Še zanimivost: cilj 8. etape je bil v mestu Llandudno, ki je bilo dva dni po odhodu kolesarjev popolnoma poplavljeno.

TRENTINO - Za reprezentanco Slovenije sta na mladinski kolesarski dirki za veliko nagrado Trenta v Italiji nastopila tudi Krkaša Murn in Filip. Med 110 kolesarji iz 20 ekip je slovensko moštvo osvojilo 1. mesto, med posamezniki pa rogovec Hauptman, ki je v ciljnem šprintu ugnal Uroša Murna. Oba sta imela 2 minuti in 13 sekund prednosti pred tretjeuvrščenim Brankom Filipom, ki se je zapletel v padec 50 kolesarjev in kasneje dirko nadaljeval sam. Zmagovalca sta na 128 km dolgi progi vozila s poprečno hitrostjo 42 km na uro. Več kot 2000 gledalcev je bilo razočaranih nad skromnim četrtim mestom najboljšega Italijana, medtem ko je bil glavni pokrovitelj dirke z zmago tujcev zelo zadovoljen.

Mlajši mladinec Krke Tine Derganc je nastopil na dirki v Manzineseju pri Udinah. V močni mednarodni konkurenci je zmagal in tako nadaljuje serijo uspešnih nastopov.

NOVO MESTO - Te dni se vsi najboljši Krkini kolesarji pripravljajo na dirko v Kranju, ki bo ena največjih enodnevnih dirk vseh časov v Sloveniji in bivši Jugoslaviji. Prijavljenih je že 8 nacionalnih moštev, med drugimi nizozemsko, dansko, švicarsko, češko, madžarsko, slovaško, belorusko in štiri avstrijske, ena nizozemska in ena beloruska klubska ekipa ter vsi naši najboljši kolesarji.

I. VIDMAR

ATLETI PO GASILSKO - Brežiški atleti se s svojimi rezultati uvrščajo med 8 najboljših slovenskih klubov. Kljub slabim možnostim za delo dosegajo vidne rezultate, za kar se imajo zahvaliti tudi domačemu podjetju Vino, ki je lani pomagalo klubu in sponzoriralo nekaj najboljših atletov. Brez takega razumevanja bi se uspešnejši atleti morali seliti v finančno močnejše klube. Klub ima 6 kategoriziranih atletov, ki so državni prvaki in reprezentantje v večih disciplinah. Na sliki so v prvi vrsti od leve proti desni atleti: Branko Grubič, Vladka Lopatič, Martina Jelčič in Jure Rovan; stojijo pa: Marjan Gregorič, predsednik kluba, Henrik Omerzu, trener, Karl Recer, direktor Vina, trenerja Marjan Ogorevc in Leopold Rovan ter enolog Vina Brežice Roman Šepetavc. (Foto: B. D.-G.)

BERA KOLAJN VSE VEČJA - V tekmovalni sezoni 1992-93 je 7 tekmovalcev sevniškega karate kluba osvojilo 5 medalj na državnem prvenstvu, na svetovnem prvenstvu pa so Sevničani za Slovenijo priborili 5. mesto in dve 9. mesti v športnih borbah. Najuspešnejši tekmovalec pravkar minule sezone je že drugič zapored Denis Orač, ki je na tekmovanjih zbral doslej rekordnih 12.090 točk. Drugi najuspešnejši karateist je 18-letni dijak Smiljan Hriberšek, ki je osvojil srebro v športnih borbah na DP v Idriji, tretji v generalni razvrstitvi pa je Marko Stopar. Na posnetku: od leve proti desni v prvi vrsti Rok Črepinšek, Denis Orač, Dejan Uranjek in Danilo Lisec, ki so osvojili bronaste kolajne na DP, v ozadju drugi z leve Janko Metelko, ki je presenetil s srebrno kolajno na zadnjem DP. (Foto: P. Perc)

Konec dober - vse dobro

Visoka zmaga Studia D v zadnjem krogu - 7. mesto na koncu je kljub vsemu uspeh

NOVO MESTO - V zadnjem krogu državnega prvenstva v nogometu se je Studio D z zmago nad Rudarjem s 4:1 na najlepši način poslovil od zvestih gledalcev. radijci so v sredo pOkazali eno svojih najboljših iger in gostom, ki na prvenstveni lestvici niso mogli nič več pridobiti, že v 11. minuti z lepim Kostrevčevim golom pokazali, kdo je gospodar na igrišču pod Portovalom. Niz golov je nadaljeval Bracovič, ki je mrežo gostujočega vratarja zatresel še v 26. in 44. minuti. V drugem delu igre so se gostje sicer nekoliko prebudili in v 61. minuti igre je Cvikl razliko zmanjšal na 3:1. Končni izid zadnje tekme na prvenstvu je dosegel S. Mesojedec po ubranjeni enajstmetrovki, ko je odbito žogo s treh metrov poslal v mrežo.

7. mesto v prvem letu igranja v družbi najboljših slovenskih nogometnih klubov je sicer manj, kot se je pred začetkom prvenstva nadejala klubska uprava, a vseeno ni neuspeh. Radijci so dobro začeli in bili v prvem delu prvenstva tik pod vrhom. Zalomilo se jim je v srečanjih s Potrošnikom in Publikumom, ko je že kazalo, da ugaša svečka upanja za dolenjski nogomet. Po carskem rezu, ki je odnesel trenerja Gugolja in nogometne legionarje Prelogarja, Gliho in Mohorja so si Novomeščani spet opomogli in v zaključku prvenstva z domačimi močmi zaigrali kot prerojeni ter nizali zmago za zmago.

Škoda je, da Studio D ni izkoristil priložnosti za uvrstitev v evropski pokal, ki se mu je ponujala v polfinalnem srečanju s Publikumom. Da Novomeščanom ni uspel veliki met, ki bi že z eno samo tekmo v elitni evropski konkurenci dodobra napolnil klubsko blagajno, ne gre kriviti samo nogometašev, čeprav so se domači igralci krepko sprli z najemniki, temveč tudi upravo, ki v moštvu ni znala ustvariti pravega vzdušja.

Letošnje prvenstvo je pokazalo, da se nogometna "jugokuhinja" le počasi hladi in so se je na žalost navzeli tudi slovenski igralci in nogometni delavci. V prihodnje bo treba bolj računati na plejado mladih in nadarjenih domačih nogometašev, ki komaj čakajo, da oblečejo zeleni dres in pokažejo svoj talent, kar z dobrimi igrami že potrjujeta Gruden in Zamida.

SLAVKO DOKL

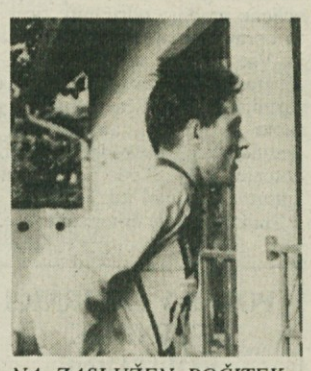

NA ZASLUŽEN POČITEK - Sandi Bracovič po dveh zadetkih odhaja v slačilnico. (Foto: I. V.)

Atleti uspešni v Evropi

Novomeška trojica uspešna na evropskem pokalu skupine C

NOVO MESTO - Novomeški atleti Igor Primc, Matjaž Zupančič in Tomaž Božič so uspešno nastopili na prvem uradnem nastopu slovenske državne atletske reprezentance za evropski pokal skupine C. Primc in Zupančič sta osvojila četrti mesti, Božič pa je bil sedmi. Slovenija si je v skupini sedmih držav, Avstrije, Cipra, Grčije, Hrvatske, Izraela in Turčije s Hrvatsko razdelila 4. mesto.

Novomeščani so lahko ponosni, da so k temu prvemu mednarodnemu vtisu atletske državne reprezentance prispevali svoj delež. Matjaž Zupančič je v teku na 110 m z ovirami s časom 14,95 osvojil četrto mesto; do polovice proge je tekel izvrstno, na peti oviri pa si je poškodoval stegno. Zato bi v normalnih razmerah posegel še višje, čeprav je tudi 4. mesto velik uspeh. Igor Primc, ki ga je v začetku sezone dajala poškodba, je disk vrgel 52,46 m in prav tako osvojil 4. mesto. Ker je njegov osebni rekord celo 6 metrov boljši, ga v naslednjih reprezentančnih nastopih, ko si bo opomogel od poškodbe, čakajo še lepše uvrstitve. Tomaž Božič je nastopil v teku na 200 m in v štafeti 4x100 m. V prvem nastopu je bil z 22,09 sedmi, enako mesto pa je zasedla tudi štafeta.

Novomeški atleti so po tem nastopu svojih državnih reprezentantov prepričani, da je njihova atletika močno pridobila tudi na tržni vrednosti in da bodo sedaj lažje dobili pokrovitelje, ki bodo kraljici športov v Novem mestu pomagali še za kako stopničko višje.

J. P.

MIRNOPEŠKI TEK ŽE ENAJSTIČ

MIRNA PEČ - Organizacijski odbor 11. mirnopeškega teka pričakuje, da bodo 26. junija na malem maratonu poleg najboljših slovenskih dolgoprogašev tudi predstavniki Italije, Avstrije, Madžarske in Etiopije z lanskim zmagovalcem Teresom Makonenom na čelu. Mirnopeški tek je v sklopu tekmovanj Alpe - Adria vpisan v evropski koledar maratonov in četnih tekov ter velja za slovensko in dolenjsko prvenstvo v malem maratonu ter prvenstvo teritorialne obrambe Slovenije. Pripravili bodo kar 4 proge: mali maraton na 21 km, trim tek na 10 km in pionirska teka na 600 in 1500 m. Tekače bodo razdelili v kategorije od pionirjev pa vse do veteranov. Na dolenjskih osnovnih šolah je v predtekmovanjih nastopilo okoli 8.000 otrok. Prijave in informacije lahko dobite na telefonu (068) 78-490 ali 78-027.

19. IGRE BODO V NOVEM MESTU

Po slovenskem zaključku 18. športnih iger upokojenskih društev iz Dolenjske so se predstavniki društev dogovorili, da bodo naslednje, 19. športne igre upokojencev v Novem mestu. Ker na Dolenjskem ni dobrih kegljišč, bo organizator proučil, če bo med tekmovalnimi panogami tudi kegljanje. Balinanje, streljanje in šah še nadalje ostanejo. Priporočajo, naj se vključijo nove panoge, kot pohodništvo, vlečenje vrvi in druge. Tudi ženske tekmovalne ekipe je potrebno vključiti v celotno točkovanje, ker so bile doslej zapostavljene.

J. D.

OBNOVITI ŠPORTNE IGRE OB MEJI

FARA -Turistično-športno društvo Kostel je te dni posredovalo pobudo Telesnokulturni skupnosti Kočevje in krajevnim skupnostim Draga, Osilnica, Kočevska Reka in Kostel, da bi spet obnovili športne igre teh krajevnih skupnosti, ki so jih imeli redno pred osamosvojitvijo Slovenije. Tekmovanja naj bi potekala v istih disciplinah, kot so že prej, se pravi v malem nogometu, balinanju, namiznem tenisu, šahu, vlečenju vrvi in morda še v kakšni novi panogi. Obnovitev iger bi bila še posebno zaželena tudi zato, ker so zdaj zaradi državne meje ob Kolpi in Čabranke tudi prometne vezi med nekaterimi izmed naštetih krajevnih skupnosti skoraj povsem pretrgane.

DU GROSUPLJE JE BILO PRVO

V začetku junija so bile v Grosupljem 18. športne igre upokojencev iz Dolenjske. Udeležilo se jih je kar 10 društev. Tekmovali so v štirih disciplinah. Udeležba je bila rekordna: nastopilo je 22 ekip s 156 tekmovalci. V celotni razvrstitvi so bili najboljši domačini, ki so dosegli 20 točk in bili prvi v balinanju in šahu; Novomeščani so bili drugi z 18 točkami. Kočevje jih je doseglo 15, Ribnica 12. Domačini so tekmovanje vzorno organizirali.

J. D.

NAJBOLJŠI ŠPORTNIK - Ob zaključku šolskega leta so v podružnični osnovni šoli Vas-Fara v Kolpski dolini učenci in učitelji pripravili tradicionalni dan šole. Tokrat nekoliko drugače, saj so na odprtem prostoru učenci nižje in višje stopnje predstavili nekatere šolske dejavnosti v "živo". Ob tej priložnosti je vodstvo šole podelilo najboljšim učencem priznanja za izvenšolske dejavnosti (bralna značka, športna priznanja). Na sliki: Franc Cimprič podeljuje priznanja za najboljšega športnika. (Foto: M. Glavonjić)

ZMAGALI LOVCI IZ BOŠTANJA - Lovska družina iz Kostanjevice je bila organizatorica nedeljske finalne tekme posavskih lovcev za pokal Jožeta Jurečiča. Tekmovanje v streljanju na glinaste golobe in v tarčo srnjaka pa je veljalo tudi za kvalifikacijo za državno prvenstvo. Pred izbirno tekmo so bila predtekmovanja že v organizaciji LD Brežice, Sevnica in Studenec. To pot so se na strelna mesta postavile tričlanske ekipe lovskih družin iz Artič, Boštanja, Brežic, Kostanjevice, Brestanice, Sevnice, Kapel, Krškega, Studenca, Zabukovja, Pišec in Loke. Ekipno so največ točk zbrali: LD Boštanj (480,73), LD Krško (451,76) in LD Pišece (451,42). Med posamezniki so se v zadevanju glinastih golobov in streljanju na srnjaka najbolj odrezali lovci Marjan Barbič iz LD Krško s 164,24 točkami, Rudi Mlinarič iz LD Boštanj s 163,24 točkami in Marko Mihev iz LD Boštanj s 162,58 točke. V generalni razvrstitvi posavske lovske lige so zmagali lovci iz Boštanja, pred ekipo Globoko I. in lovci iz Krškega, med posamezniki pa je bil najuspešnejši Marjan Barbič iz Krškega, ki bo skupaj z Markom Mihevom in Jožetom Koritnikom z Vidma ob Savi zastopal barve posavskih lovskih družin na državnem prvenstu, ki bo 27. junija v Murski Soboti. (Foto: J. Pavlin)

USPEHI ŠAHISTOV OŠ MIRNA PEČ

V senci uspešnih šahistov iz Starega trga so uspešno nastopili na številnih šahovskih tekmovanjih tudi šahisti z OŠ Mirna Peč kot druga najboljša šahovska ekipa Dolenjske regije. Učenci so v letošnjem šolskem letu sodelovali na 12 šahovskih tekmovanjih. Tekmovalo je 125 šahistov, od tega 68 dečkov in 57 deklic. Na treh občinskih tekmovanjih so Mirnopečani osvojili 7 občinskih prvenstev in le eno prepustili OŠ Grm. Na Dolenjskem prvenstvu so bili ekipno drugi, med posamezniki pa sta Matej Perpar in Blaž Ogulin osvojila drugo, oz. tretje mesto in se uvrstila na državno prvenstvo. Na treh državnih ekipnih tekmovanjih so se dečki uvrstili na 7. mesto, zelo uspešne so bile mlajše deklice, ki so osvojile 5. mesto med 13 ekipami iz cele Slovenije. Med posamezniki je dosegla najboljši uspeh z 12. mestom Erika Zupančič in se uvrstila na absolutno državno prvenstvo, zaradi finančnih težav pa ni nastopila. Tovrstne težave so spremljale šahiste skoraj na vseh tekmovanjih. Ker je večina naših učencev zavarovanih pri zavarovalnici Tilia, smo pričakovali njeno pomoč, ostalo pa je le pri obljubah.

ANTON PERKO

V FARI NOGOMETNI TURNIR ZA PRAZNIK

FARA - V počatitev dneva državnosti organizira Turistično-športno društvo Kostel v petek, 25. junija, turnir v malem nogometu na igrišču v Fari. Vabljene so ekipe iz Slovenije in sosednje Hrvaške. Pojasnila in prijave na tel. (061)-802-175 in 802-203. Po sedanji zamisli naj bi postal turnir tradicionalen.

ŠPORTNA OBVESTILA

- V okviru praznovanja 1. obletnice proglasitve mesta Trebnje bodo v športnem centru Vita v Trebnjem v četrtek in petek, 24. in 25. junija, pripravili 2. teniški turnir za pokal mesta Trebnje in nagrado podjetij Tesnila in Tesnila TMT Trebnje. Nagradni sklad znaša 1000 nemških mark.
- V soboto ob 17.30, se bosta na Mirni na odločilni tekmi za vstop v 1. ligo medobčinske nogometne zveze Ljubljana pomerili moštvi domačega nogometnega kluba Dana Mirna in Jezera iz Zbilj.
- Športno društvo Podbočje bo v počastitev dneva državnosti v petek, 25. junija, pripravilo 7. nočni turnir v malem nogometu. Nagradni sklad znaša 70.000 tolarjev, 20 večerij, 20 pic in več manjših nagrad.
- Nogometni klub Podljuben bo v nedeljo pripravil nogometni turnir. Prijavite se lahko do sobote do 19. ure v trgovini Maja v Birčni vasi. Nagradni sklad za 3 najboljša moštva znaša 35.000 tolarjev.

Sajevec je ponovil zmago

Kljub dodatnemu krogu trojna zmaga Novomeščanov

LJUBLJANA - Mladi novomeški triatlonci so v soboto na mini sprint triatlonu v Ljubljani znova dokazali, da med vrstniki nimajo pravega tekmeca. Med mlajšimi mladinci je že drugič zapored zmagal Peter Sajevec, drugi je bil Goran Pešič in tretji Siniša Delajkovič. Vsi trije so zaradi napake sodnikov na cilju kolesarjenja prevozili en krog več od tekmecev, a je bila njihova prednost pred tekmeci kljub temu dovolj velika za trojno zmago. Na tekmovanju so sodelovali tudi mlajši dečki, od katerih pa na samem začetku športne poti še ne moremo pričakovati uvrstitev med najboljše, glede na njihovo zagnanost pri vadbi in željo po dokazovanju pa časi njihovih uspehov niso daleč.

I. VIDMAR

● Jaka Švent, najboljši mlajši mladinec novomeškega triatlonskega kluba, je v nedeljo nastopil na duatlonu v Bohinju, ki je štel za izbirno tekmo za nastop na evropskem prvenstvu duatloncev septembra v Nemčiji. Zasedel je odlično drugo mesto in se s tem uvrstil med kandidate za prvenstvo, ki pa ni njegov cilj, saj ga bolj zanimajo nastopi v triatlonu, kjer ima veliko večje možnosti za uspeh tudi v mednarodni konkurenci.

● Predsednik triatlonskega kluba Novo mesto Andrej Švent je bil minuli vikend na Finskem, kjer se je udeležil sestanka v zvezi z organizacijo evropskega prvenstva v triatlonu, ki bo prihodnje leto v Novem mestu. Na Finskem se je srečal tudi s ta čas najboljšim triatloncem na svetu, Paulijem Kiurujem, ki bo letos tekmoval v Novem mestu na tekmi za evropski pokal.

Peter Sajevec teče zmagi naproti. (Foto: I. V.)

Ribarjenje v kalnem se ne obnese

Tehnološki sistemi Sevnica so se po volji in odločitvi republiškega sklada za razvoj, navkljub dvema resnima ponudnikoma za nakup TSS, znašli pred stečajem. Kaj je vodilo sklad do take odločitve in kako sploh posluje?

Razplet v Tehnoloških sistemih d.o.o. Sevnica (TSS) je pred durmi. Pravzaprav se je za 76 delavcev pričela nejasna usoda že lani jeseni, ko je bivši direktor TSS Dušan Borštar od delavskega sveta izsilil prodajo podjetja republiškemu skladu za razvoj, čeprav so delavci, tudi na zboru delavcev, tej nameri direktorja odločno nasprotovali. Danes, ko govorimo o svetu kot globalni vasi, so seveda tudi do delavcev TSS kaj hitro prišle nekatere informacije, da se jim pod skladovo streho ne obeta nič dobrega, češ da utegne postati sklad grobar njihovega podjetja, podobno kot mu je to že uspelo v nekaterih slovenskih podjetjih. Zdaj, ko je že na dlani, da so se gospodje v Ljubljani odločili za najbolj črno inačico, za stečaj podjetja, čeprav sta se za njegov nakup zavzemala dva podjetnika iz sevniških logov, so tudi na sevniški občini zelo odkrito izrazili svoje razočaranje nad nestrokovnimi potezami sklada, skladovo odločitev o stečaju pa so ocenili kot nesprejemljivo. Delavci in eden izmed kandidatov za nakup TSS Jure Šlogar menijo, da bi občina morala podobno reagirati že dosti prej, čeravno bi to, gledano zgolj paragrafarsko, presegalo njene pristojnosti.

Minister za gospodarske dejavnosti dr. Maks Tajnikar sicer zatrjuje, da stečaj zagotovo ni glavni cilj sklada, ampak je prvi cilj, da podjetje, ki je prišlo v last sklada, finančno sanirajo, drugi cilj pa je, da tako finančno ozdravljeno podjetje odprodajo, privatizirajo. Da pa minister, ki hkrati vodi upravni odbor sklada, ni najbolj zadovoljen z njegovim delom, potrjujejo njegove izjave v javnosti, da v zadnjem času precej spremljajo, kako sklad deluje. Po novem statutu ima upravni odbor večje pristojnosti pri poseganju v upravljanje sklada. Upravni odbor, ki je doslej deloval kot neke vrste nadzorni organ nad skladom, bo v prihodnje po besedah dr. Tajnikarja analiziral posamezne primere večjih vlaganj sklada v podjetja in bo tako neposredno posegal v reševanje problemov podjetij, ki so pod streho sklada.

Požvižgajo se na mnenje sevniških politikov

Predsednik sevniške vlade Marjan Kurnik je povedal, da so na občini ponovno proučili razmere v TSS in ugotovili, da je predvsem za podjetje in zaposlene delavce najugodnejša inačica prodaja podjetja kot celote, stečaj pa najbolj skrajna inačica. Na občini so še ugotovili, da je kar veliko možnosti za dokaj ugodno prodajo podjetja po obstoječem razpisu sklada, enemu izmed dveh ponudnikov. Predsednica sevniške občinske skupščine Breda Mijovič in predsednik izvršnega sveta Marjan Kurnik sta 15. maja pisno seznanila sklad za razvoj s skrbjo za ohranitev delovnih mest, saj bi za delavce TSS v primeru stečaja izjemno težko našli delo, kajti na občini so prepričani, da kupec proizvodne hale, opreme in zemljišča ne bi nadaljeval kovinsko-predelovalne proizvodnje. Zato je ob 14- odstotni stopnji brezposelnosti v občini scenarij stečaja še toliko bolj nesprejemljiv. Na to pismo vodilnih sevniških politikov so se na skladu očitno požvižgali, saj se jim ni zdelo vredno niti odgovoriti.

"Posredno, od delavcev smo bili obveščeni, da je upravni odbor TSS zasedal 18. maja, torej po prejemu tega našega dopisa in mnenja, in da se je na tej seji odločil za stečaj podjetja. Predsedniku sindikata je bilo rečeno, da je ta odločitev zaenkrat še skrivnost, česar še posebej ne razumem, kajti takša odločitev je lahko samo javna, pomembna za lastnika in delavce. Na naše zahteve, naj nam sklad pove, kakšna je bila ta odločitev, smo dobili s sklada točno informacijo, da se je resnično odločil za stečaj, šele 31. maja. Tega dne so se razmere v TSS ponovno zaostrile, prišlo je do stavke in zahtev, zato smo se z delavci ponovno sestali. Ugotovili smo, da so socialne razmere v podjetju v resnici do konca zaostrene, zato smo na področjih, kjer imamo neke neposredne pristojnosti, sprejeli nekatere ukrepe," poudarja predsednik Kurnik in te ukrepe razloži. Naredili so analizo, kako bodo delili socialne pomoči. Že v tem tednu naj bi delavcem izplačali enkratne socialne pomoči, da bi vsaj omilili težak položaj delavcev in njihovih družin. Izplačali bodo tudi otroške dodatke za april in maj. Rdeči križ bo pomagal s paketi s hrano in drugimi potrebščinami. Po Kurnikovih besedah gledajo na razmere v TSS predvsem s socialnega vidika in z vidika delovnih mest, to mnenje pa so občinski možje ves čas tudi predstavljali skladu.

Delavci TSS se že zelo dobro zavedajo, kaj zanje pomeni stečaj. Tistega dne, ko bo temeljno sodišče v Novem mestu objavilo stečaj TSS, se bodo vsi še zaposleni v TSS znašli na listi brezposelnih pri zavodu za zaposlovanje. Izkušnje kažejo, da bo do te objave preteklo še kar nekaj tednov, in v najtežjem položaju so delavci ravno v tem vmesnem času, ko podjetje ni več sposobno izplačati nikakršnih plač, na drugi strani pa nimajo na zavodu za zaposlovanje uveljavljenih še nikakršnih pravic kot delavci na t.i. odprti brezposelnosti. V Sevnici pripravljajo tudi inačico t.i. programiranega stečaja, kakršnih je bilo v Sloveniji dosti že kar uspešno izvedenih. Gre pa zato, da gredo v razgovore z vsemi upniki TSS. In če bodo pripravili načrt, ki bi upnikom zagotavljal večjo poravnavo njihovih terjatev do podjetja v obliki programiranega stečaja, se pravi, da bi obdržali določeno proizvodnjo in jo celo oživili, so prepričani, da bodo upniki s tako inačico bolj zadovoljni kot pa s stečajem, kjer se poplačajo upniki z manjšim deležem kot v primeru programiranega stečaja. Pri dokončnem oblikovanju programiranega stečaja bi bilo poleg nasvetov občinarjev seveda nujno sodelovanje sklada za razvoj in delavcev TSS, vso stvar pa bi morali voditi v dogovoru s sodiščem.

Takega direktorja takoj razrešiti

"Tudi v primeru TSS se kaže, da je upravljanje na razdaljo - pri tem ne mislim le na razdaljo v prostoru, ampak tudi drugače - dokaj težavno. Vse kaže, da sklad ne ravna tako, kot bi ravnal z vložkom svojega kapitala pravi lastnik. Zame je dokaj relevatno že to, da se je sklad od prevzema do danes sestal na upravnem odboru kot temeljnem institutu upravljanja podjetja le štirikrat, petkrat. Glede na to da je šlo od septembra lani poslovanje vseskozi navzdol, bi se moral upravni odbor nujno bolj poglobljeno ukvarjati z vodenjem in poslovanjem TSS. Tega ni delal. Imamo informacijo, da je že lani jeseni takratni direktor izrecno seznanil sklad, da nima namena sprejemati poslov, češ da ne more dati nikakršnih zagotovil, da bodo ti posli tudi izvedeni. Upravni odbor, ki to ve, bi moral takega direktorja takoj razrešiti. Ob tem vedenju je sklad vztrajal pri istem menedžerju oz. direktorju, čeprav ni pridobil novih poslov niti ni nič delal za razvoj podjetja.

Tretja pomembna napaka sklada je, da je v TSS postavil vršilca dolžnosti direktorja (gre za Milana Senico, lastnika trgovskega podjetja Lucia - op. p.), ki se kasneje pojavi kot eden možnih ponudnikov za nakup firme. S tem je sklad naredil medvedjo uslugo ponudniku in sebi, kajti s takim načinom je postavil v dvom celoten postopek prodaje in v neenakopraven položaj druge ponudnike. Pri tem nič ne komentiram kvalitete enega ali drugega ponudnika, vendar to nikakor ne gre skupaj, da nekdo vodi podjetje, ki bo jutri na odprtem natečaju za nakup. Mislim, da je še najtežja napaka sklada ta, da se je sklad kot lastnik TSS odločil za stečaj, čeprav je imel ponudbi dveh lastnikov kapitala, ki sta bila pripravljena v TSS vložiti svoj kapital, svoje dosedanje reference, svoje dobro ime in podjetje začeti reševati.

Sklad je s stečajem zavrgel dve dobri podjetniški ideji, dva programa, in to v času, ko povsod izjemno manjka novih programov in svežega kapitala. Če ob prodaji TSS ne bi bilo nikogar, ki bi bil zainteresiran za nakup, in bi se sklad odločil za stečaj, potem bi bilo to popolnoma razumljivo. Zavreči dva ponudnika, ki se z vsemi načini in sredstvi borita, da bi to podjetje kupila, lastnik pa potem meni, da to ni nič vredno, in se odloči za stečaj podjetja - to ni sprejemljivo niti strokovno! Ne smem sicer reči, da sklad ni ničesar naredil, saj je zagotovil enomesečne osebne dohodke, opravil je določene pogovore z upniki TSS in se pogajal z delavci, toda naredil je dosti premalo za tako krizne razmere," komentira predsednik sevniške vlade Marjan Kurnik.

FOTO: P. PERC

Franc Jošt

Zaukazan molk o stečaju

Presednik sindikata TSS Franc Jošt zagotavlja, da se je ves čas zavedal svoje dolžnosti, da dela v interesu delavcev, da pa so ga na skladu očitno zavajali. Po njegovih besedah naj bi nova predsednica UO TSS Elda Šircelj s sklada na upravnem odboru 17. maja, ko so se odločali o stečaju, zatrdila, da se je o tem pogovarjala s sevniško županjo; ponovno je to zatrdila 31. maja, medtem ko na občini niso o tem vedeli ničesar. Od Jošta so na UO TSS zahtevali, da mora o stečaju molčati, da ne bi prišlo do kakšnih posledic, morebitnega odtujevanja premoženja, a je vseeno naslednji dan seznanil območni sindikat v Krškem. "Razočaran sem nad pokvarjenostjo nekaterih. Večkrat so mi skušali nastaviti zanko, bil sem velikokrat v položaju, da ne bi bilo dobro, karkoli bi že napravil. Nad občino sem razočaran le v toliko, da so dolgo potrebovali, da danes govorijo tako. Mislim, da so preveč pričakovali od mene. Med zadnjo stavko so delavci opazili, da je delavka iz našega računovodstva popoldne nosila v vrečki neke papirje. Naše delovne knjižice so ležale kar na balkonu, tako rekoč pod milim nebom. Nekaj dokumentov smo našli celo v peskirnici," pripoveduje Jošt.

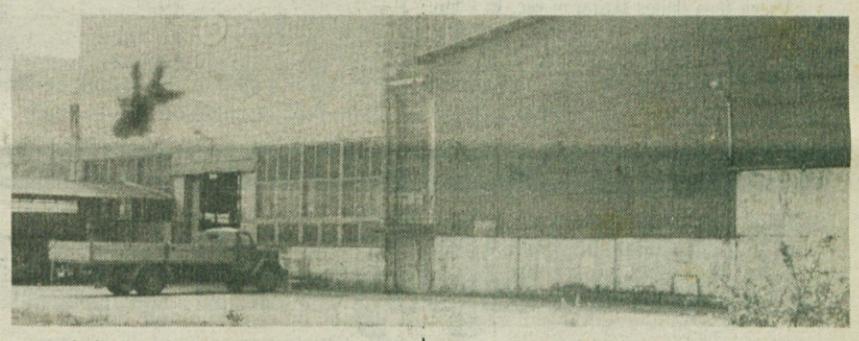

Boštanjski podjetnik Jure Šlogar tudi meni, da bi občinarji morali to, kar je predsednik sevniške vlade povedal zdaj, povedati že ob prodaji TSS ali pa vsaj potem, da bi takoj dobili človeka, ki bi tovarno spravil v pogon. Po njegovem o stečaju ne bi smelo biti govora, če se pojavljata dva kupca. "Gre za veliko lumparijo sklada, vse je zavito v meglo, nobenega odgovora mi niso dali razen tistega, da je v prednosti za nakup TSS Milan Senica. Nisem povsem prepričan, da je Senica dvignil roke proč od TSS, ker sta računovodkinja in še ena delavka TSS zdaj pri njem v službi. Še zdaj sem prepričan, da je bila moja ponudba boljša od Senicove. Ponujal sem zaposlitev 30 delavcev, 30 pa jih bi šlo na dokvalifikacijo oz. prekvalifikacijo, in to v firmi. Tisti, ki bi to opravili, bi imeli tudi zagotovljeno delo. Ponujal sem 950.000 mark, za Senico pa se govori o ponudbi 350.000 mark. Še na občini so mi povedali, da so mi na skladu očitali, češ da sem jih v Ljubljani zafrkaval, zdaj pa vidim, da sem jih še premalo drezal. Če sem se prijavil na razpis, ne bi smel biti že na začetku drugorazredni kupec. To tovarno smo zgradili Sevničani, ne Ljubljančani," je odločen Šlogar, ki razmišlja, da je morda Ljubljančane motilo celo ime njegove firme - Zagorec.

Milan Senica tudi nima v rokah nobenih papirjev s sklada za razvoj, kako je postal v. d. direktorja TSS, o tem, da je posojal denar za plače delavcev TSS, zatorej ga utegne zaradi velike podjetniške (pre)drznosti in mladostne naivnosti še hudo boleti glava, če naj bi si poplačal vsaj svoj dosedanji vložek v podjetje, ki ga je nameraval kupiti. Še dokaz več, da so pri skladu, vsaj v primeru TSS, delali hudo po domače, zvečine po nekih ustnih dogovorih. Pri nas, ko še tisto, kar je na papirju bolj malo drži, tak način poslovanja, kakršnem je v razvitem zahodnem svetu, še ne bo tako kmalu dobil domovinske pravice.

PAVEL PERC

glasba

Malce drugačna godba

V organizaciji Glasbene mladine Slovenije in Radia Študent je pred dnevi že devetič zapored izzvenela Druga godba, glasbeno-kulturna prireditev, ki pomeni vključevanje Slovenije v sodobne evropske pa tudi svetovne glasbene trende.

Že kakšno desetletje veljavna oznaka "world music" - naš najbližji izraz bi bil "glasba sveta", ki pa ga ne bi smeli jemati dobesedno - je v zadnjem času vse bolj prisotna v glasbeni industriji Zahoda, verjetno pa bo z odprtjem širnega prostora, ki ga je skoraj neprodušno zagrajeval komunistični vzhodni blok, zanimanje po vsem svetu za dosedaj skloraj nepoznane glasbene kulture silovito poraslo. Ljubljanska Druga godba je od vsega začetka stopala v korak s svetovnimi trendi, seveda kolikor je bilo to zaradi skromno odmerjenega denarja za kulturo mogoče. Tako je dober teden dolga prireditev, ki poteka predvsem na različnih prizoriščih Križank, skoraj vedno zbrala umetnike in ljudske godce, ansamble in soliste z različnih področij pretežno manj uveljavljene ali manj popularne glasbe. Kot "world music" na splošno je tudi Druga godba v svoj program vključevala glasbo, ki slogovno, včasih povsem jasno, včasih zgolj bežno sega na področje jazza, reggaeja, rocka, ljudske glasbene ustvarjalnosti oziroma etnične glasbe, kot ji pravijo danes, ter folka, countryja, bluesa in še kakšne druge sodobne glasbene oblike.

V svetu že nekaj let vlada silno zanimanje za sodobno afriško glasbo in se je kar nekaj glasbenikov, predvsem pevcev, trgovsko uveljavilo tudi že v Ameriki in Evropi, n.pr. Salif Keita, Youssou N'Dour, Baaba Maal, Manu Dubango idr. Tudi različne oblike južno- in srednjeameriške glasbe so vedno dobrodošle na nosilcih zvoka in koncertnih odrih v Evropi in Ameriki ter na vse bolj pomembnih trgih, kot so Japonska, Avstralija ali Nova Zelandija. Prava mrzlica med diskografskimi založbami, tako velikimi kot malimi, ki se šele uveljavljajo, je nastopila z razpadom sovjetskega imperija. Bajno glasbeno bogastvo edine nekdanje sovjetske diskografske založbe Melodija se je namreč pričelo predvsem zaradi podkupnin naglo odlivati na Zahod. Za peščico dolarjev je bilo moč v arhivih "kupiti" nekaj metrov magnetofonskih trakov in jih pretihotapiti iz dežele ter jih zatem izdati na ploščah in lepo zaslužiti.

Vsekakor je ne le za world music, temveč za glasbeno ustvarjalnost nasploh izjemno dobrodošel kulturni pretok, zaenkrat sicer večidel le v eno smer, ki se je pričel z nekdanjega sovjetskega, Bližnjega in Daljnega vzhoda. Koliko novih idej so že ali pa še bodo ob bližnjih srečanjih s temi glasbenimi kulturami dobili ustvarjalni umetniki! In nekaj tega razgibanega in svežega dogajanja na glasbenem prizorišču je bilo čutiti tudi ob spremljanju letošnje Druge godbe. Od izvrstnega nastopa albanske družine Lela do komornega ansambla Borisa Kovača z glasbeniki iz treh nekdanjih jugoslovanskih republik, od slogovno različnih evropskih zasedb do sibirske pevke Sainkho NAmchylak in afriških zasedb Glasbeniki z NIla in Farafina iz Burkine Faso - tak je bil pester izbor.

Ob zaključku letošnje Druge godbe si seveda želimo, da bi naslednja, jubilejna prinesla še več imenitnih nastopov, da bi morda postregla tudi s kakšnim zares vrhunskim umetnikom ali ansamblom. Vsekakor bi bilo dobrodošlo, če bi nekatere goste Druge godbe, četudi manj znane, lahko slišali v še kakšnem drugem slovenskem kraju. Na Dolenjskem in v Beli krajini je primernih okolij za koncerte precej, le še zagnane prireditelje je treba najti. Držimo pesti - korajža je vedno nekaj veljala!

DRAGO VOVK

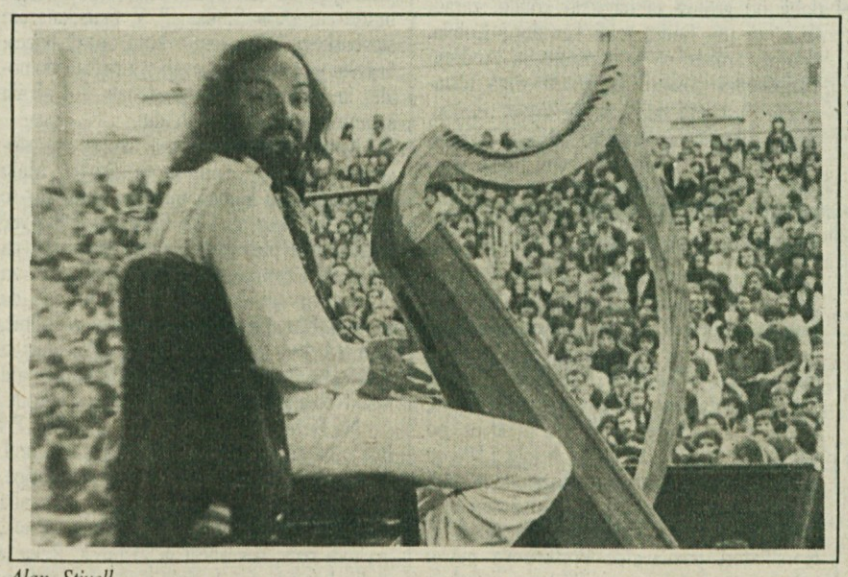

FOTO: D. VOVK

Alan Stivell

Dolenjska na njunih slikah ne umira

Likovnika Franc Železnik in Danja Bajc sta na svojih ustvarjalnih potepanjih po skritih kotičkih Dolenjske v več letih ustvarila zanimiv slikarski fond, v katerem je upodobljena izginevajoča dolenjska kulturna dediščina.

Dolenjska ima pravzaprav dva obraza. Vsakdanjega, sodobnega, bi lahko rekli, z naselji, ki se širijo in zajedajo v nekdanja polja in travnike, s tovarniškimi obrati, ki so kot betonski plevel zrasli vsepovsod, z asfaltnimi cestami, novimi in novimi hišami ter gospodarskimi poslopji, ki se bahato kitijo v steklu in okrasnem kamenju, z regulirani potoki, hidromelioriranimi zemljišči...Drugi obraz je drugačen, bolj skrit je, kot bi se ga pokrajina sramovala, zato ga ne vidi več vsakdo. To so samotne stezice med hribi, zaplate njiv v odmaknjenih globelih, stari hrami in zidanice po vinskih goricah, kmečke hiše z rezljanimi vrati, okenci in slamnato streho, ki jo zarašča mah, samotni opuščeni mlini ob potokih.

To je obraz tiste Dolenjske, ki nezadržno izginja in tone v pozabo. Ostaja sicer zapisana v knjigah, ki pa jih ljudje ne berejo več, v verzih polpozabljenih pesmi, odzvanja v zvokih narodne pesmi, ki jih otroci ne poznajo več. K sreči je upodobljena na slikah nekaterih slikarjev, ki so so z odprtim srcem prisluhnili pesmi dolenjske pokrajine in jo ovekovečili na platnu ali risalnih listih. Ko sta Lamut in Jakac, znana upodobljevalca dolenjske krajine, hodila okoli in prenašala na platno razkošje barv, je bil zdaj izginjajoči obraz Dolenjske še živ, povsod prisoten. Za vsakim vogalom si naletel na kozolce, na stare hiše, ropotajoče mline ob potokih, na dehteča ajdova polja, in tihih kotičkov ob čisti Krki je bilo, kolikor si jih je duša poželela.

Vsega tega danes skoraj ni več. In komu so še mar dolenjske starožitnosti, bi človek dejal. Toda ni tako. Še so ljudje, ki jih kliče izginevajoča Dolenjska, ustvarjalci, ki z ljubeznijo izrisujejo njene izginevajoče poteze in se opajajo ob njih. Med današnjimi slikarji sta to nedvomno Danja Bajc iz Novega mesta in Franc Železnik iz Peče pod Dobračem na avstrijskem Koroškem. Že nekaj let zapored ob lepih in manj lepih dnevih redno zahajata na pozabljene steze v Podgorje, h Krki, v vinske gorice in odmaknjene vasi ter iščeta stare lesene kozolce, razpotegnjene ob travnikih in poljih, stare hiše, lesene kašče ter te podobe z ljubeznijo prenašata na papir in platno, zraven pa Železnik še prizadevno vse beleži na fotografski film. Tako sta ustvarila bogat arhiv dolenjske stavbne dediščine, na stotine fotografij in na stotine slik in risb, ki še zgovorneje kot fotografije govore o Dolenjski in njeni starožitnosti. Bajčeva slika predvsem s pastelnimi barvami, medtem ko Železnik najraje sega po oljnih barvah. Veliko slik, ki so nastale v slikarskih srečanjih in tihih pogovorih z Dolenjsko, imajo danes shranjene njuni prijatelji in znanci kot ljubeznivo darilo ustvarjalcev; mnogi so slike kupili in jih obesili doma na steno, ker jim pripovedujejo stvari, ki jih v hrupu vsakdneva ne slišimo, jih pa človek duhovno potrebuje, da se pretolče skozi življenje. Železnikove slike vise tudi po domovih v Italiji, Avstriji, celo onkraj velike luže - v Ameriko so že odromale. Med drugim visi podoba razkošne jeseni ob Krki na steni pisarne župana avstrijskega mesta Beljak.

Franc Železnik je prekaljen ustvarjalec. Rodil se je v vasi Kolk nad Zagorjem. Po gimnaziji, končani v Litiji, je obiskoval šolo za umetno obrt v Ljubljani in diplomiral iz kiparstva pri prof. Božu Pengovu in prof. Karlu Zelenku ter iz slikarstva pri prof. Gojmiru Kosu. Izpopolnjeval se je na Dunaju in v Dortmundu. Na samostojno umetniško pot je stopil leta 1988 po dolgih letih dela kot industrijski in potem grafični oblikovalec v Mehanotehni, pri Tomosu in piranski turistični zvezi ter se posvetil oblikovanju v lesu in slikanju v oljni tehniki. Sprva je veliko slikal istrsko pokrajino, saj je živel na Obali in bil celo eden od ustanoviteljev zdaj že dobro znanega piranskega ekstempora, zadnja leta pa se je posvetil predvsem dolenjski in koroški krajini. Odkar je samostojni umetnik namreč živi v Avstriji, v Peči, kjer je dobil primeren atelje. V domovini ga je zaman iskal oziroma ga še vedno išče. Za seboj ima celo vrsto razstav, sodeloval je na mnogih slikarskih kolonijah doma in po svetu ter za svoje delo prejel mnoga priznanja.

Njegova dolenjska sopotnica Danja Bajc je Novomeščanka. O slikanju je dolgo samo sanjarila. Končala je vzgojiteljsko šolo, nato se je ukvarjala z oblikovanjem, bila nekaj časa tudi novinarka pri Dolenjskem listu, nazadnje pa jo je življenje popeljalo v kulturo, kjer je delovala predvsem kot organizatorka. Želja po slikanju jo je spremljala od otroških nog in po malem je vedno kaj risala in ustvarjala, naj je šlo za kreiranje oblek ali oblikovanje plakatov in podobnega gradiva, s katerim je imela opravka v ZKO Novo mesto in kasneje v Domu kulture. Pred kakimi dvajsetimi leti je začela zahajati v naravo in ob prostih nedeljah ali sobotah prenašala na papir svet pod Gorjanci in ob Krki. Vse od tistega, zdaj že odmaknjenega rojstnega dne, ko je dobila v dar pastelne barve, dela zvečine le v tej zahtevni slikarski tehniki. Slikanju se je temeljiteje posvetila šele pred leti, ko je pustila službo in postala samostojna kulturna delavka. Javnosti se je kot likovnica predstavila najprej na skupinskih razstavah, prva je bila že leta 1973 v Dugi Resi, potem pa tudi s številnimi samostojnimi in skupnimi razstavami.

S Francem Železnikom se poznata že od leta 1986, njuno znanstvo pa je v zdaj že skoraj nerazdružen slikarski tandem sklenila dolenjska krajina. Leta 1987 se je Železnik udeležil Labodovega ekstempora; tistikrat je prvič v življenju videl Dolenjsko in jo takoj vzljubil. Od tedaj redno prihaja v Novo mesto, od koder z Bajčevo romata v Podgorje, svet ob Krki in drugod po Dolenjskem. Obhodila in preslikala sta že skoraj vse skrite kotičke, a kljub temu vedno znova najdeta kaj novega, vredno njune pozornosti. Te poti in srečanja niso vedno le radostni. Premnog motiv, ki sta ga doslej zabeležila, je danes povsem drugačen, številni kozolci, hramčki, kašče in stare kmečke hiše pa so ostale samo še na njunih slikah.

MILAN MARKELJ

FOTO: M. MARKELJ

Danja Bajc in Franc Železnik

400-letnica bitke pri sisku in turjačani

Zastrupljeni zmagovalec

Čez nekaj dni, 22. junija, bodo na gradu Turjak svečano proslavili 400-letnico zmage pri Sisku. Med najbolj zaslužnimi za poraz Turkov je bil poveljnik Andrej Turjaški. Od takrat je bila vsako leto 22. junija maša v cerkvici na Ahcu, duhovnik pa je maševal v plašču, uplenjenem turškemu paši Hasanu.

Za slavno zmago nad Turki je bil Andrej Turjaški odlikovan v Zagrebu s činom generala. Vendar časti ni dolgo užival, saj se je še tisti večer, med slavnostno pojedino, zgrudil pod mizo in umrl. Bil je zastrupljen. Umrl je samski in bil komaj 37 let star. Čeprav je bil iz šumberške veje Turjačanov, pa njegovo turjaško poreklo očitno nekaterim ali mnogim ni bilo všeč in so ga spravili s poti. Andrej Turjaški je bil poveljnik trdnjave Karlovec, ki je bila v okviru Vojne krajine glavna ovira za prodiranje Turkov na zahod.

Po nekaterih trditvah se od zmage nad Turki pri Sisku vsak dan ob istem času oglašajo v cerkvah zvonovi. Po drugih pa je cesar Rudolf II. po nemških, ogrskih in drugih njegovih dednih deželah ukazal zjutraj, opoldne in zvečer zvoniti, kar naj bi kristjane opominjalo k molitvi za rešitev in zmago nad neverniki. Temu zvonjenju so rekli kar "turški zvon".

Prekaljeni v bojih s Turki

V bojih s Turki so si pridobivali slavo in izgubljali življenju tudi drugi Turjačani. Tako je njegov dedek Ivan IX. Turjaški padel leta 1529 v boju s Turki pred Dunajem. Še posebno pa je zanimiva tragična in zgodovinsko izpričana smrt Herberta Turjaškega leta 1575 pri Budačkem. Ustne in pisne pripovedi o tem se nekoliko razlikujejo. Tako nekateri menijo, da sta bila Herbert Turjaški in Friderik Višnjegorski zaletava vojščaka, ki sta se nepremišljeno podala na boj s Turki, da so ju ti pobili ali ujeli in obglavili. Vendar to gotovo ne drži povsem, saj je bil Herbert Turjaški namestnik glavnega poveljnika Vojne krajine, ki je prej v dolini Une premagal turško vojsko, ujel njihovega poveljnika in ga izpustil šele za odkupnino 30.000 cekinov. Za to dejanje je bil imenovan za deželnega glavarja Kranjske.

Pri Budačkem pa se je devet let kasneje vse ponovilo še v bolj grozni obliki, tokrat v škodo za Herberta Turjaškega. Med bojem so najprej Herbertu ubili konja, nato pa podrli še njega in mu odsekali glavo. Podobna usoda je doletega tudi Friderika Višnjegorskega, Herbertovega sina pa so Turki odpeljali v suženjstvo. Turki so v svečanem sprevodu odnesli obe glavi samemu turškemu sultanu. Vojščaka, ki sta obglavila Turjaškega in Višnjegorskega, sta bila bogato obdarovana in sta v službi napredovala. Ljubljana je potem z žalno slovesnostjo počastila brezglavo truplo svojega glavarja.

Kam sta izginili glavi?

Turki so posneli z glav obeh junakov kožo in obe koži nagačili s slamo. Herbertovi sorodniki so nato za odkupnino 20.000 tolarjev odkupili obe nagačeni glavi. Z odkupnino je Ferhad-paša zgradil v Banjaluki lepo džamijo, ki so jo imenovali Ferhadija. Obe nagačeni glavi pa so vse do leta 1943 hranili v orožarni na gradu Turjak v skrinjici iz cipresnega lesa. Septembra 1943, ob partizanskem napadu na belogardistično postojanko v gradu Turjak in partizanski osvojitvi tega gradu (takrat je bil grad Turjak prvič in zadnjič osvojen), pa sta obe nagačeni glavi izginili neznano kam. Domačini menijo, da ju je nekdo odnesel, morda celo v tujino, in da sta tako rešeni ter da zato obstaja velika možnost, da se bosta spet slejkoprej kje pojavili.

Turjaški grad

Vpliv Turjačanov na slovensko kulturo

Turjačani-Auerspergi so imeli kar velik ali vsaj precejšen vpliv na vero in slovensko kulturo. Bili so navdušeni podporniki protestantizma. V Lutrovi kapeli na Turjaku je pridigoval Jurij Dalmatin, ki je tu prevajal in prevedel Biblijo in po eni izmed pripovedi dobil od grofov za nagrado kobilo, zaradi česar so mu ljudje rekli kar Jurij Kobila. Primož Trubar pa je Krištofu in Andreju Turjaškemu posvetil knjigo "Noviga testamenta puslednji dejl", saj je v njej zapisal, da so (Turjačani) pogosto izkazali različne dobrote njemu in njegovim, mu nudili podporo pri treh preganjanjih in da je zato v spomin in potrdilo sedanjega in bodočega prijateljstva izdal to knjigo.

Na turjaškem gradu je v letih 1908 do 1910, se pravi zadnji dve leti svojega življenja, župnikoval pesnik Anton Medved in se tudi na tem gradu in pod grajsko lipo pogosto pogovarjal s prijateljem pisateljem Franom Saleškim Finžgarjem. Znamenito turjaško lipom, ki naj bi jo posadili okoli leta 1.000 oz. po nekaterih drugih trditvah okoli leta 1.500, je opeval v pesmi Turjaška Rozamunda tudi France Prešeren, vendar je lipo spremenil v hrast. Lipo ljudje občudujejo še danes in marsikateri poznavalec Prešernove pesmi začuden ostrmi, ko mu namesto hrasta pokažejo lipo.

JOŽE PRIMC

slovenci po svetu

Ta klobasa je pa čisto domača

"Tukaj v kleti je sušilnica in kadilnica za meso. Sam izdelujem klobase in prav tak okus imajo kot v starem kraju. Tudi šunke so prav tako slastne. Za marsikatero slovensko družino pripravim koline jaz in na marsikateri slovenski veselici so šle dobro v tek klobase, ki sem jih jaz začinil," mi pripoveduje Ivan Vukšinič. Človek bi dejal, da je nekje na Božakovem, tam, kjer se je Ivan rodil, ne pa kakih deset tisoč kilometrov stran, med farmami zunaj kanadskega Toronta, kajti tako po belokranjsko teče Ivanu beseda in tako domače po dimu in suhem mesu diši v kletnem prostoru. Pokaže mi še sosednji prostor, kjer so pomivalna korita in pulti z vsem orodjem za mesarijo. A Ivan ni mesar. Le tako dobro rad je, kot je nekoč v starem kraju. In kaj hitro je spoznal, da marsikateri rojak, ki pokusi njegove izdelke, zadovoljno zacmoka z usti in pravi: "Mmm, to je pa domača klobasa. Take smo imeli doma." Potem tudi ni daleč vprašanje: "Čuj, Ivan, jih ne bi naredil tudi meni kakih pet ali deset?" Ivan težko odreče. Nikoli ni bil mesar, a je vesel, da ljudje uživajo ob njegovih izdelkih, zlasti zdaj, ko je upokojen ima čas za to.

"Koliko vonjav, okusov in barv pravzaprav ima domovina?" se sprašujem, ko poslušam Ivana. In spomnim se, kako so me drugod na obiskih rojaki silili, češ jej to juho, ta je čisto domača, pa kruh, ali ni čisto tak, kot je v starem kraju, in orehova potica, ali ne diši prav tako, kot tista, ki jo je spekla mati za veliko noč? Celo vinu, ki ga iztisnejo iz grozdja, dozorelega v ameriški zemlji in pod ameriším soncem, skušajo vdihniti slovensko dušo. Prav ganljivo je to prizadevanje najti stik z duhom starega kraja, in nenehno mi prihahjajo na um Prešernovi verzi: "Mogla umreti ni stara Sibila ..." V marsikaterem slovenskem domu sem v kotu opazil bogca, kakršni so nekoč kraljevali v kmečkih domovih, in božje podobe na stenah, kot se jih spominja oko iz mladih dni.

Ivana Vukšiniča pozna skoraj vsa slovenska srenja v Torontu in okolici. Malo zaradi okusnih klobas, malo pa zato, ker se tu v tujini tako ali tako Slovenci veliko več srečujejo in pogovarjajo med seboj, kot pa mi v stari domovini. Združuje jih skrb za ohranitev svoje identitete. Le naključje je, da se tudi Ivan piše tako kot Slavo Vukšinič, ki me je prej vodil po Chicagu. Vukšiniči iz Križevske vasi in Vukšiniči z Božakovega, od koder izhaja Ivan, si namreč niso v sorodu.

Na Božakovo ima Ivan lepe spomine. Pri hiši je bil nekoč mlin, ki je že zdavnaj utihnil. Še zlasti pa mu je ostala v spominu Kolpa, bistra in živahna reka, ki mu je pomenila marsikaj: radost poletnega kopanja, užitek, pa tudi izziv, nevarnost in zaslužek. Reka je dolga leta združevala ljudi z ene druge strani reke. Srečevali so se na sejmih, žegnanjih, veselicah, trgovali so med seboj, si pomagali pri delu, se skupaj veselili. Potem pa je prišla vojna in Kolpa je postala meja. Onkraj so hodile ustaške patrulje, tostran je bila italijanska postojanka. Prav blizu Vukšiničeve domačije. A to ni kaj dosti oviralo mladega Ivana. Čeprav jih je ob začetku vojne dopolnil šele petnajst, je bil bister in neustrašen. Meja je kaj hitro postala donosna zadeva za prebivalce ob reki, zlasti za tiste, ki so tako kot Ivan dobro poznali vse njene skrivne kotičke in nevarne pasti. Kajti meja je bila ob nizkem vodostaju in podnevi dobro zastražena, ponoči in ob visoki vodi pa so se stražarji manj nadejali, da se bodo tihotapci blaga, živali in ljudi spuščali v nevarnost. Takrat je stopil na prizorišče Ivan. Hrana, obleka, obutev, tobak, konji, vse to je romalo preko reke skozi njegove roke. Postal je spreten organizator in si je organiziral lastno ekipo. Celo starejši so delali zanj. To so bili zlati časi, vsaj kar se zaslužka tiče. Z Italijani je bilo lahko. Stresel jim je vrečo cigaret v postojanko in hitro so postali gluhi in slepi za vse, kar se je dogajalo okoli njih. Huje je bilo z ustaši, ki jih je prst na sprožilcu vedno rahlo srbel. Enkrat so Ivana ujeli, ko je pristal ob hrvaškem bregu. K sreči je imel v čolnu le prejo, pa se je izgovoril, da jo nese na hrvaško stran v obdelavo. Ustaši so ga le prebunkali, mu pobrali čoln in blago in napodili, lahko pa bi se končalo čisto drugače.

FOTO: T. JAKŠE

Ivan Vukšinič iz Toronta

Najbolj napeto je bilo tihotapljenje ljudi, povečini Židov. Če bi jih dobili ustaši, bi jih čakala smrt, pa tudi tistega, ki jim je pomagal. A ljudje so bili v hudi stiski. Ivan se spominja, kako mu je židovski trgovec razkazal svoje skrivno skladišče v Zagrebu. "Izberi si, kar hočeš. Tako ali tako bodo vse pobrali, samo pomagaj nam poreko meje," ga je prosil. In Ivan je poskrbel, da je židovska družina prišla preko Kolpe in dobila stik z ljudmi, ki so jo spravili naprej v Italijo. Nazadnje pa bi pomoč potreboval Ivan sam. Kot vsak fant njegovih let je imel rad orožje. In ker so ga prvi poklicali k sebi belogardisti, je pristopil k njim. Bister kot je bil, pa je kmalu spoznal, da nima čiste vesti nobena od bojujočih se strani, zato mu je kar prav prišla italijanska kapitulacija. Oblekel si je italijansko uniformo in Nemci so ga z zajetimi Italijani vred odpeljali v ujetništvo. Tam je dočakal konec vojne. Dobro desetletje po vojni je še životaril doma, nato pa se je z ženo Anico napotil čez mejo v Kanado, kjer je že bil njegov brat.

"Zdaj je spet meja na Kolpi, zdaj bi bilo spet posla," mu pravim v šali, on pa zamahne z roko: "Drugi časi so zdaj. Na nobeni strani Kolpe takrat ni bilo države, ki bi jo ljudje spoštovali. Tako državo okoli prenesti pa ni bilo greh."

TONE JAKŠE

NAGRADA NA OTOČEC IN ČRNOMELJ

Žreb je izmed reševalcev 22. nagradne križanke izbral DARJO ZADNIK iz Otočca in MARIJA BANOVEC iz Črnomlja. Zadnikovi je pripadla denarna nagrada 3.000 tolarjev (sporoči naj nam številko tekočega računa ali bančne knjižice in EMŠO), Banovčeva pa bo prejela knjižno nagrado. Nagrajenkama čestitamo.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 28. junija na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 24. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 22. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 22. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: SAD, LAGOS, SPREJEM RS V, LABOD, ETE, AMEN, SKAT, SVET EVROPE, LIJ, SIAM, COPATAR, AMATO, ATENE, ANN, NOS, ZALIVAČA, TIPA, IREC, RUMENJAK, NUJA, ANASTAZA.

prgišče misli

Prav ob najglobljem in najžlahtnejšem obupu človeku ne preostane drugega kot upanje.
MARJAN ROŽANC

Takšnega spoštovanja do dela, tako visokega vrednostenja dela, kot je pri kmetu, ne najdemo pri nobenem sloju ljudi.
ANTON TRSTENJAK

Vsak totalitarni režim črpa svoje življenjske sokove iz dveh virov: iz laži in iz prepričanosti, da ljudje hitro pozabljajo.
ZVONKO MAKOVIĆ

Mrtveci žive včasih bolj silovito kot živi ljudje, njihova delovanja so lahko usodnejša in pogubnejša.
JOŽE JAVORŠEK

NAGRADNA KRIŽANKA 24

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST — PEVEC SKUPINE LAČNI FRANZ (ZORAN) — PREDRIMSKA ŽELEZNA DOBA — VRSTA BOJNEGA STRUPA — BRINOVEC — IVO ANDRIĆ — JAVOR — ČRNILO — DEL VOZA — PARADIŽ

SLOVSTVENI TAT

ŽARČENJE

SESTAVINA ZEMELJSKEGA PLINA — TROJANSKI JUNAK / REDKEJŠE ŽENSKO IME

OKR. ZA N. MARKO / ČRNOMOR. LETOVIŠČE — ŽUŽKOJEDA ŽIVAL / SLOV. POPEVKAR (VLADO) — VRSTA CESTNEGA TLAKA — ZVRST VIŠNJE

ISKALKA BISEROV / JUDOVSKI KRALJ

AVTOR: JOŽE UDIR — DARITVENI PROSTOR — TURŠKO JEZERO / ORG. DRŽAV V JV AZIJI — ŽENSKO IME / MIT. KELTSKI KRALJ — KEM. SIMBOL ZA AMERICIJ / SKUPEK CELIC

OSJE GNEZDO — BREZBOŽNICA / NEKD. AM. POPEVKAR (PAUL)

TRAM PRI SPUŠČANJU SODOV — RASTLINA IZ RODU SLAKOV / PISATELJIC PEROCI

STRUPENI PAJEK — POSEBNI DNEVI RIM. KOLEDARJA / OKAY

GRŠKA BOGINJA NESREČE — JAPONSKI DENAR — OVALNA SKLEDA

PLEME — OTOČJE OB ZAH. IRSKI OBALI — OMEDLEVICA

praktični KRIŽKAŽ

Bluza

Z eno samo bluzo lahko močno popestrite svojo garderobo, če jo nosite na različne načine. Seveda bluza v letošnjem poletju še vedno ostaja široka in nekoliko daljša, tako kot lani. Nosite jo lahko čez ozko ali široko, kratko ali dolgo krilo. Pa čez pajkice, kratke, klasične ali široke hlače, čez kopalke ali celo namesto blazerja. Lahko jo prepašete s pasom, ji na spodnji rob vpeljete elastiko, da se spremeni v bluzon, ali pa jo spredaj preprosto zavežete v vozel. Pod njo lahko oblečete majico ter jo tako nosite tudi odpeto. Če pa bluzo podaljšate in jo v pasu zožite z všitki, dobite udobno domačo haljo ali celo elegantno obleko. Sicer pa so letos primerni vsi materiali, ki lepo padajo in niso prevroči za poletne dni.

Vodni madeži

Čeprav je voda eno od sredstev za odstranjevanje madežev, pa so nam marsikdaj v nadlogo prav vodni madeži. Vodnih madežev na pohištvu se znebite, če jih zdrgnete s petrolejem, s sveže pleskanih okenskih polic in okvirjev pa, če jih zdrgnete s soljo in oljem. Madeže od vode na lakiranih predmetih odstranite s petrolejem, s parketa, ki ni polakiran, pa z drgnjenjem z bencinom, lanenim oljem ali rumenim voskom. S poliranega pohištva jih odstranite tako, da jih zdrgnete z vrečico soli, potopljeno v olje. Vodne madeže na svili ali volnenem blagu prelikajte na narobni strani čez le rahlo vlažno krpo, s tafta jih zradirajte z radirko, klobuk, ki ga je namočil dež, pa pred sušenjem zdrgnite z alkoholom.

Testenine s porom

Potrebujemo: 100 g prekajene mesnate slanine, 750 g pora, 240 g vloženih paradižnikov, sol, poper, 1/4 l sladke smetane, 250 g širokih rezancev, 4 jajca, 50 g nastrganega sira. Slanino narežemo na majhne kocke. Por očistimo in ga narežemo na tanke kolobarje. V ponvi segrejemo malo olja, na olju popečemo slanino, da se scvre, dodamo por, ga na hitro prepražimo, potem pa dodamo paradižnike, malo vode, začimbe in po želji še malo jušne kocke. Kuhamo na močnem plamenu v nepokriti posodi 5 minut, da se omaka zgosti in povre, por pa naj se zmehča. Prilijemo smetano, premešamo in kuhamo dalje na srednjem plamenu približno 5 minut. Skuhamo rezance in jih odcedimo. Jajca razžvrkljamo s sirom in jih takoj zmešamo med zelo vroče rezance. Rezance damo v skledo, jih prelijemo s porovo omako in ponudimo s solato za samostojno jed.

Plesen in uši na vrtnicah

Vrtnica je in bo ostala kraljica vrta. Za to bodo poskrbeli žlahtnitelji, ki vzgajajo vedno nove in nove sorte. Sortna lista pozna že na tisoče primerkov in najbrž ga ni strokovnjaka, ki bi jih lahko vse poznal in ločil med seboj. Žal žlahtnjenje večkrat oslabi rastlino in tako so mnoge sorte vrtnic postale bolj občutljive na pepelasto plesen, ki se zelo močno razvije v suhih in vročih poletjih, kakršno je letos. Kaj ukreniti? Brez škropljenja skorajda ne gre. Vrtnarska stroka priporoča karathane in euparen, izjemoma tudi t.i. sistemične fungicide, ki delujejo znotraj rastline s pomočjo rastlinskega soka. Od plesni oslabljene rastline so tudi lažji plen listnih uši, ki se na popkih vrtnic kaj radi zaredijo. Oboje, plesen in uši, je mogoče zatreti z eno potezo, če uporabimo pripravek pirox fluid.

Kampirajmo ceneje!

Kdor se bo podajal na kampiranje, bodisi doma bodisi v tujini, bo storil prav, če si bo nabavil mednarodno kartico za kampiranje (CCI). Svojim članom jo prodaja AMZS, kartica pa je identifikacijski dokument, hkrati pa tudi zavarovalno polico za člana in njegove sopotnike. Član tako izkaznico lahko odda v recepciji kampa namesto osebne izkaznice ali potnega lista, velja pa tudi kot dokaz, da so imetnik in njegovi sopotniki zavarovani pred civilno odgovornostjo za škodo, ki bi jo med kampiranjem povzročili drugim. Pomembno je tudi, da kartica v večini kampov prinaša popust, pri naših kampih 10 odstotkov, kar je pri cenah, ki se gibljejo okoli 8-10 mark pri osebi na dan, že kar prihranek. Omeniti velja, da so popustov pri plačilu v naših kampih deležni tudi vsi naši državljani, marsikje pa posebnega popusta tudi člani AMZS.

zanimivosti iz sveta

Bodo oživele davno izumrle pošasti?

V filmu Park iz jure, ki ga je te dni dokončal slavni režiser in mojster znanstvene fantastike Steven Spielberg, znanstveniki ustvarijo iz milijone let starih fosilnih ostankov nova živa bitja, strašne dinozavre, ki so romali po našem planetu pred davnimi obdobji in skrivnostno izumrli pred 60 milijoni let. Se lahko filmska fantazija lepega dne spremeni v resničnost in bodo že davno izumrla bitja ponovno zaživela na svetu?

V dobri znanstveni fantastiki nikoli ne gre samo za fantastiko, veliko 2vlogo igra v nji tudi znanost, zato Spielbergov film kljub dinozavrom, ki napadajo avtomobile, ni čista fantazija. Temelji na dognanjih sodobne biogenetike in najsodobnejše tehnologije, ki je sposobna delati prave čudeže. Z DNK, deoksiribonukleinsko kislino, ki vsebuje popoln "načrt" živega bitja, znajo znanstveniki početi zelo zanimive reči, res še ne povsem takšnih, kot jih opisuje Michel Grichon v svojem romanu Park iz jure, po katerem je nastal že prej omenjeni film, vendar pa so znanstveni dosežki že zelo blizu temnu, kar je bila pred leti še gola fantazija.

Roman in film sta zasnovana na pripovedi o tem, kako so gentiki, biologi in računalniški strokovnjaki iz fosilne DNK obudili v življenje predpotopne plazilce. Do dinozavrove DNK so prišli s pomočjo komarjevega fosila. V jantarju, to je okameneli smoli, so našli komarja, ki je pred davnimi 230 milijoni leti pil kri nekemu dinozavru, potem se je nalepil na drevesno smolo in potonil v nji. Skozi milijone let se je smola spremenila v jantar in v njem je ostal fosil komarja, v žuželki pa dinozavrova kri. Strokovnjaki so iz fosilne krvi izločili dinozavrovo DNK, jo s pomočjo močnih računalnikov pregledali, odkrili, kaj majka, in manjkajoče dele dopolnili z DNK žabe ter tako dobljeni genom vcepili v krokodilje jajce, iz katerega se je čez čas zvalil dinozavrov mladič.

Milijone let stara DNK

Gola fantazija? Nikakor. Prvi korak, odkrivanje DNK izumrlih živih bitij, je že resničnost. Lani septembra, ko so film snemali šele dobra dva tedna, sta biologa Raul Cano s kalifornijske Politehnične državne univerze in George Poinar s Kalifornijske univerze objavila, da sta klonirala DNK iz 40 milijonov let starega fosila čebele, shranjene v jantarju. Skoraj hkrati so strokovnjaki Ameriškega prirodoslovnega muzeja v New Yorku sporočili, da so klonirali DNK iz 25 milijonov let starega fosila termita, prav tako ujetega v jantarju.

Ti izredni dosežki so bili vrhunec desetletnega iskanja "življenja v jantarju", kot so znanstveni projekt poimenovali. Poinar je skupaj z ženo Roberto Hess že leta 1982 odkril, da v jantarju niso ohranjeni le odtisi insektov, kot so sprva mislili paleontologi, marveč v mnogih primerih tudi njihovi posušeni ostanki. Močni elektronski mikroskopi so pokazali, da so v okameneli smoli ostanki tkiv in v njih geni. Takrat se je odprlo vznemirljivo vprašanje, ali je mogoče iz fosilnih ostankov izločiti DNK. Poinar in njegovi raziskovalni kolegi so zaprosili več agencij, da bi jih podprle pri tem projektu, a so jih povsod zavrnili kot fantaste. Tako so nazadnje Poinar in njegovi somišljeniki začeli z zahtevnim znanstvenim projektom kar sami.

Dve leti kasneje so že beležili prve uspehe. Skupina raziskovalcev pod vodstvom Allana Wilsona je uspešno izločila DNK iz kvagine kože (kvaga je afriška žival, podobna zebri, ki je zaradi prekomernega lova izumrla v prejšnjem stoletju, od nje pa se je ohrnilo samo nekaj kož). Ta znanstveni podvig je dal zagon znanosti o starodavni DNK. V naslednjih devetih letih so znanstveniki izločili DNK iz 40.000 let starega mamuta, ki so ga našli zmrznjenega v sibirskem ledu, DNK iz 5.000 stare egipčanske mumije in DNK iz mumificiranih možganov floridkega Indijanca, ki je umrl pred 7.500 leti. Uspehi pa so se še množili. V novejšem času so strokovjaki dobili DNK iz fosilov čebele, termita in drugih žuželk, starih od 17 do 30 milijonov let.

Dinozavri čez 40 let?

Temu odločilnemu koraku so sledili novi. Najprej je Poinarov sin Hendrik odkril postopek, kako dragocene drobce s težavo in muko pridobljene DNK iz fosilov namnožiti. Odkril je postopek polimerne verižne reakcije, s katerim se starodavna DNK lahko poljubno namnoži. Tako so raziskovalci dobili možnost za pridobivanje zadostnih količin starodavne DNK za obdelavo in analizo.

Vendar pa je vse to še daleč od tega, da bi lahko iz fosilov ustvarili nova bitja. DNK, pridobljena iz fosilov, sama po sebi ni dovolj, ker ni popolna in ne vsebuje celotnega načrta za razvoj novega bitja. Zato strokovnjaki poskušajo manjkajoče dele izpisati z raziskavami dedne snovi tistih živali, ki so izumrlim živalim sorodne. Dinozavri so denimo davni predniki današnjih ptic in plazilcev, v dedni snovi teh živali je del instrukcij enak kot v dedni snovi dinozavrov. Seveda pa je treba odkriti, katera "poglavja v knjigi življenja" enih in drugih živali so enaka, katera pa različna.

Dobiti DNK iz fosilnih kosti dinozavra je postalo zares lahko, meni Jack Horner, eden od vodilnih molekularnih paleontologov, je pa izredno težko dokazati, ali gre res za dinozavrovo DNK, ne pa morda za DNK kake bakterije, ki je kasneje prišla na fosil. Sicer pa si molekularni biologi ne prizadevajo odkriti DNK dinozavrov in drugih starodavnih izumrlih živali, da bi naredili nove dinozavre, pač pa za znanstvene analize in primerjave, ki bi pojasnile, kako je šel razvoj živih bitij. Razmišljanja o oživitvi in stvaritvi izumrlih živali strokovnjaki prepuščajo pisateljem znanstvenofantastičnih knjig in filmarjem.

Pustimo času in prihodnosti odgovor na vprašanje, ali se bo zgodba o oživitvi dinozavrov kdaj preselila iz fantazije v resničnost, kot so se denimo osvajanje morskih globin, roboti, polet na Luno in druge fantazije. David Botstein, predsednik oddelka za genetiko na stanfordski univerzi pravi: "Ne dvomim o tem, da je znanost sposobna ponovno ustvariti dinozavre s pomočjo genetskega inženiringa. To se lahko dogodi že čez kakih 40 let."

MILAN MARKELJ

zdravnikov kotiček

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Rak dojke

Pri **hormonskem zdravljenju** bolnic pred ali v zgodnji menopavzi je metoda izbora odstranitev jajčnikov, bodisi kirurško ali pa z obsevanjem. Zdravljenje z estrogeni je uspešno pri 40 odstotkih bolnic, ki so že več kot 10 let v menopavzi. Pri mlajših ženah uporabljamo za zdravljenja raka dojk testosteronske preparate. Hormonska terapija pride v poštev pri bolnicah s kroničnim potekom bolezni, pri raku dojke z zasevki v mehkih tkivih ali okostju, pri ponovitvi osnovne bolezni in kadar so v tumorskem tkivu hormonski receptorji (sprejemniki). Istočasna uporaba različnih citostatikov je bila uspešna kar pri 75 odstotkih bolnic, kjer je bolezen hitro napredovala oziroma pri bolnicah z oddaljenimi metastazami in kadar v tumorskem tkivu niso našli hormonskih sprejemnikov.

Pri bolj napredovalih tumorjih, z visoko malignostjo ali vnetnih oblikah raka začnemo takoj s sistemskim zdravljenjem. Ne glede na klinično nerazširjeno bolezen pričnemo dajati takoj po operaciji kemoterapijo zlasti ženam v menopavzi in tistim, ki imajo prizadetih več pazdušnih bezgavk.

Ker vseh dejavnikov tveganja za raka na dojki ne poznamo, ne moremo govoriti o preventivi tega obolenja. Tako nam preostaja le zgodnje odkrivanje, zlasti pa iskanje obolelih med navidezno zdravimi ženskami. Najboljša preventiva je prav redno mesečno samopregledovanje dojk. Če pa ženska ugotovi pri pregledu spremembo v dojki, naj se takoj posvetuje z zdravnikom. Brez dvoma je danes mamografija nenadomestljiva pri odkrivanju najbolj začetnih znakov obolenja.

Verjetno se še dobro spominjate, cenjene bralke in bralci, zbiranja sredstev za nakup te dragocene aparature, zato v negotovosti in strahu ob odkritju sprememb v dojkah pokličite ambulanto za dojke v Zdravstvenem domu Novo mesto! Naročate se lahko osebno ali po telefonu 322-124, interna 239, vsak dan dopoldne. Ambulanta za bolezni dojk dela v ponedeljek in četrtek od 7. do 13. ure, v torek pa od 11. do 17. ure.

Konec

preteklost v gosteh

FOTO: Arhiv Posavskega muzeja

POKOŠENE TRAVE - Prva v letu je bila košnja v maju. Noč pred košnjo gospodar in gospodinja skoraj nista zatisnila očesa. Imela sta na skrbi, da sta pravočasno zbudila dogovorjene kosce iz različnih hiš. Zgodaj so vstali, da so lahko popili kozarček žganja in pojedli kislo juho. Kositi so začeli ob treh zjutraj, da je bilo do osmih pokošeno. Takrat so dekleta prinesla koscem malico, nato pa raztrosila redi pokošene trave, da se je sušila. Obračali so še ob deveti, enajsti in tretji uri popoldne, nato pa seno spravili v kopče - kupe. Ob ugodnem vremenu so popoldne naslednjega dne že vpregli, naložili seno in ga odpeljali domov. Na fotografiji so kosci in grabljice z vozom sena v Dobovi z začetka tega stoletja. (Pripravila: etnologinja Ivana Počkar)

Iz Trdinovih zapiskov

Duh *- Nazaj hodil je Šurla, ki je predstavljal kmečke mejnike v korist ruprške graščine s psom vred - oba bila ognjena. Na mostu v Baltovi vasi sreča ga človek in obgovorivši ga reši pekla - če ne bi ga obgovoril, bil bi že eno uro potem frdaman. Tako je hodil nazaj i Gorše v Selih, ki je prestavljal mejnike na njivah. In tako še mnogi hodijo tod nazaj.*

Grda coprnija *- Pop Šalamon zacopral je, ko je bil še dijak, taricam, da so vzdignile vse na enkrat kiklje in kazale pizde njemu in pa Martinu (mesarju), ki mi je to pravil. Dijaki, profesorji in farji znajo vsi coprati.*

Zaljubljene v petje *- Deklice strastno ljubijo petje, dobivši kako pesmarico jo prebirajo, prepisujejo, posojajo, skrbno nazaj zahtevajo etc. Kedar jim pride v last, smatra se to v celi soseski za važno zgodbo med dekliči, vsi vro skupaj, da čudo vidijo.*

Radi imajo grlice *- Dolenci ljubijo posebno grlice, domače in hostne. Če je le moč si dobe ktero v hišo. Hostne znajo tako ukrotiti, da po letu letajo sicer zunaj z drugimi hostnimi ali spat hodijo v hišo, tudi prezimujejo v hiši. Sprijaznijo se celo z mačkami, da se igrajo z njimi.*

Nemarni vozniki *- Vozniki so mnogi Dolenci slabi. Eden peljal je 8 ur daleč hraste na Videm. Ko gre na pot opazi nekdo, da mu je os strta in pove to vozniku. Ta pa reče smeje se: O nič ne de, moj voz je na to že navajen. Na sredi pota in še pred polomi mu se voz, mora ostati, da mu ga popravijo in najeti tuja kola in zgubi tako voznino in še več. Če gospodar sam vozi, vse zapravi, če pa hlapec, zanemaruje živino.*

Obiski hudiča *- Zidarski mojster Babnik v mestu na Bregu imel je vsaki dan vizite hudiča kot malega 4 letnega dečka z rdečo kapico ob 11. zjutraj in zvečer. Ob tej uri silen strel v hiši. Vsi mislili, da strelja vrag. Anica slišala tudi strel. Tudi žena je menila, da hodi hudič takrat, ker je tisti dan mož kakor obdivjal, vse razmetal po hiši, jo zlostavljal etc.*

VAŠA ZGODBA

Marija Nemanič:

Počitek v senci

Utrujena in razgreta sedim pred vinskim hramom. Vas nad mojo domačijo je razgrnjena kot svetišče. Lahen vetrič pozibava veje dreves. Nič več ni revnih kajžic iz mojih otroških let, lepo urejeni vinogradi ovijajo mojo predrago Lokvico kakor živ venec.

Pred menoj se vali reka spominov, zanimivih in manj zanimivih. Zanimivih zato, ker smo vse to obnovili po končani drugi svetovni vojni s trdim delom in z mnogo odrekanja. Trpek je spomin, ko čujem marsikaj negativnega na račun prejšnjih časov. Nihče od mlade generacije noče slišati, da smo veliko obnovili in da smo bili zato pri marsičem močno prikrajšani. Saj ne moremo pozabiti, da nam je kruta vojna zagrnila mladost v ruševine in pogorišča. Solze mi stopijo v oči, če pomislim na vse tiste vojne grozote.

A že pred mojim rojstvom so predniki tolkli revščino. Še zelo mlad je moral moj oče tastom oditi v tujino za kosom kruha, pri hiši je bilo namreč veliko otrok. Janez je sanjaril, da bi šel v daljno Ameriko, kjer se je bil brat Tone že uveljavil in staršem v pismih pošiljal dolarje. To ni bilo kar tako, saj ostareli kmetje niso imeli pokojnin. Dobro se spomninjam, da so pobirali po tleh odvržene ogorke cigaret.

Janez se je težko znašel, ko je prvič stopal po ameriških ulicah, da bi poiskal svojega brata Toneta. Pomagal mu je policaj in ga privedel v dom Antona Nemaniča. Ta je bil v uredništvu lista Ameriška domovina, zato je bil bolj znan. Ko je policaj privedel Janeza v Tonetovo hišo, je Tone osupnil in ga dolgo opazoval: "Ja, Janez, kaj te vrag moti, zakaj si zapustil domovino?"

"Dobro veš, kakšna revščina je doma. Ti pa si si uredil hišo po kraljevsko, tudi po teži tvojega telesa vidim, da ti nič ne manjka. A mene sprašuješ, čemu sem prišel."

Švigali so ostri pogledi. Prvi je zinil Tone: "Koliko potrebuješ za prvo silo? Zbral bom morda še več, in hitro nazaj v rodni kraj! Veš, da nas bodo takoj izgnali, ko bo kriza. Prvi so njihovi državljani, Janez, samo Amerikanci bodo dobili službo. Lepo te prosim, ubogaj me, brat. Nekdo more delati tudi doma. Kaj bo, če propade dom? Kam se lahko potem vrneva, če bo dom propadel? Lepo te prosim, pojdi nazaj!"

Tako se je usoda obrnila in Janez se je vrnil domov. Previ čas. Res je nastopila kriza. A s pomočjo rojakov iz Amerike mu je v dolgih letih uspelo sezidati v domovini svoj dom. Žal je bil v 2. svetovni vojni razbit, po njej pa znova obnovljen.

M.Č.:

Nekoga moraš imeti rad

Da, nekoga moraš imeti rad, je napisal naš pesnik Ivan Minatti. In še kako prav je imel. V tem svetu, polnem bede, privoščljivosti, zahbrtnosti, zavisti in častihlepnosti, je ljubezen res potrebna, če hočeš preživeti. A koga imaš lahko rad, brez suma v srcu, da te bo prevaral, ko mu enkrat odpreš svoje srce? Težko je dandanes verjeti, celo dober prijatelj te prevara. Ljudje se vse bolj zapiramo vase, bojimo se biti izigrani, saj je marsikoga ta svet že prevečkrat izigral. Odhajajo v gostilne, da v kozarčku najdejo uteho in se jim po nekaj kozarčkih odveže jezik in se lahko zaupajo svojim pivskim prijateljem. V pijanosti so ljudje še lahko iskreni, se počutijo med seboj enake, so si prijatelji - do iztreznitve. Prav je imel Hemingway, ko je dejal, da je razumen človek tu in tam prisiljen, da se napije, da bi lahko preživel z norci. In prav res je ta svet nor. Neizmerno sovraštvo in želja po izničenju bližnjega je bistvo današnjega življenja. Starejši stokajo in obupujejo nad mladino, kakšna je. Mladina in otroci so ogledalo svojih staršev, ti pa v boju za imetje pozabljajo na svoje otroke, pozabljajo, da potrebujejo tudi ljubezen.

Zgodi se, da premožen oče najde svojega sina zadrogiranega in zapitega. Ne bo ga vprašal, če potrebuje ljubezen, vprašal ga bo, če hoče avto, motor, videorekorder. Ali pa bo rekel: "Kaj ti vendar manjka? Saj imaš vse, kar hočeš." Da, vse! A ubogi sin nima tistega, kar v mladosti najbolj potrebuje, nima razumevanja in ljubezni svojih staršev.

Hujši ko je boj za obstanek, bolj ljudje pozabljajo na to, da je nekoga moraš imeti rad. O, saj imamo ljudje marsikaj radi: denar, lepo hišo, lep avto, radi imamo stvari, ki drugim kažejo naše finančno stanje. A ko moramo ljudem pokazati svoje srce, takrat se ustavi. V boju za bogastvo so ga izgubili.

"O groza, izgubil sem srce! Bom pogledal v kateri trgovini imajo najcenejšega", pravi današnji sodobni človek.

KNJIŽNA POLICA

Kako pišejo

Še kot novinarka je zdaj samostojna kulturna delavka, publicistka in urednica Marjeta Novak-Kajzer na pobudo urednika Sobotne priloge Dela Janka Lorencija konec leta 1992 začela objavljati vrsto intevjujev z znanimi slovenskimi besednimi ustvarjalci, pri čemer se je skušala kar najbolj osredotočiti na razmišljanja o ustvarjalnem procesu posameznega avtorja, ob pogledu v ustvarjalno delavnico posameznega literata pa spregovoriti o pobudah in vzgibih za nastanek njegovih literarnih del, o postopku samem ter o navadah in početjih, ki spremljajo pisanje. Ker je ustvarjanje globoko povezano s človekovo intimo, je v teh razgovorih prišlo na površje še marsikaj drugega, kar se dotika drugih področij in vprašanj. Vsekakor so objavljeni intervjuji zbudili precej pozornosti tako med bralci kot literarnimi strokovnjaki. To in pa dejstvo, da je avtorici ostalo precej gradiva, ki zaradi omejenega prostora v časopisu ni moglo biti objavljeno, je Kajzerjevo vodilo k zamisli, da bi intervjuje zbrala v knjigi. Po dogovoru z založnikom Mihelačem se je lotila priprave knjige, ki pa jo je še razširila z novimi ustvarjalci. Poleg že intervjuvanih 18 je izbrala še 16 besednih umetnikov, tako da se je končno število zaokrožilo na 34. To naj bi bili tiste ustvarjalci, ki ta hip predstavljajo vrh v slovenski prozi, poeziji in dramatiki. Pogovri z njimi so izšli v knjigi KAKO PIŠEJO, ki jo je te dni izdala Založba Mihelač.

Pri nedvomno zahtevnem projektu je avtorica s pridom izkoristila svoje 12-letne novinarske izkušnje kot tudi še zgodnejše izkušnje iz obdobja, ko je bila na pariški Sorboni in je opravila več pogovorov z znanimi francoskimi ustvarjalci. Pri pogovorih ji je pomagalo poznavanje sodobne slovenske književnosti, ki jo po lastnem zagotovilu redno spremlja že dolgo časa, osebno znanstvo s številnimi ustvarjalci, njeno lastno pisateljevanje (je avtorica ceč leposlovnih del), lahko pa dodamo še eno "prednost", in sicer to, da je avtorica ženska, pri čemer mislimo na intuicijo in večjo zaupnost pri pogovoru (ženska-mati). Vsi intevrjuji so avtorizirani.

Sestavni in nepogrešljivi del knjige so portretne fotografije, ki so zvečine nastale posebej za to knjigo. Z očesom fotografske kamere intervjuvance predstavlja Joco Žnidaršič.

MILAN MARKELJ

Slovarja in priročnik

Pot v svet, naj bo mišljena turistično, poslovno ali strateško, je dandanes nedvomno tlakovana z znanjem tujih jezikov in računalništva. V tem pogledu je najnovejši paket dveh slovarjev in priročnika, ki je te dni izšel pri Cankarjevi založbi, še kako koristen. Izšel je namreč krepko prenovljen Angleško-slovenski in slovensko-angleški moderni slovar, priročnik s kaseto Govorimo nemško in obnovljen ter dopolnjen Računalniški slovarček.

Angleško-slovenski in slovensko-angleški moderni slovar je prvič izšel že pred več kot 23 leti in je v tem času doživel kar 12 ponatisov, kar nedvomno potrjuje njegovo uporabnost. Že nekaj časa pa se je kazala potreba po prenovi tega priročnega slovarja, saj se tudi sodobna angleščina spreminja, nastajajo nove besede in izrazi, frekventnost besed se spreminja. Daša Komac, soavtorica prve izdaje, se je lotila prenove in pripravila slovar, ki prinaša precej sprememb, predvsem pa je geslovnik obogaten z besedami, ki jih poprej nismo potrebovali, a so z razvojem posameznih področij postale del vsakdanjika poslovnežev, študentov, turistov, športnikov in še koga, tako da zdaj slovar obsega 44650 gesel.

Angleščina je nesporno najbolj razširjen svetovni jezik, vendar se z novimi razmerami pri nas krepi tudi potreba in želja po znanju nemščine. Takim, ki nemščino malo že poznajo, bi se je pa radi naučili bolje in pravilneje govoriti, je namenjen priročnik s kaseto Govorimo nemško, ki ga je pripravila Nanika Muster-Čenčur. Priročnik je razdeljen na tri dele: v prvem so navedeni stavki, ki jih uporabljamo, ko iščemo ali dajemo informacije, izražamo mnenja, čustva, se pozdravljamo ipd., v drugem so nanizane vsakdanje situacije in njim primerno izrazje (potovanje, carina, policija, hotel, restavracija, banka, nakupovanje itd.), tretji del pa je namenjen tistim, ki uporabljajo nemščino v poslovnih pogovorih.

Izredno hitro se s tehnološkim razvojem dopolnjuje in spreminja računalniško izrazje, zato je bil računalniški slovarček, ki je pri Cankarjevi založbi prvič izšel pred skoraj 10 leti, res potreben ponovne obdelave. Več kot 60 sodelavcev, ki oblikujejo slovensko računalniško izrazje, je sodelovalo pri pripravi najnovejšega angleško-slovenskega in slovensko-angleškega računalniškega slovarčka, ki zdaj ponuja primerno slovensko računalniško izrazje.

V džungli slovengleščine vsekakor potrebna in uporabna knjižica.

MILAN MARKELJ

Miloš Jakopec

1848

Narodna garda v Novem mestu

1 Nacionalna garda - zgodovinarja dr. Josip Mal in Josip Apih uporabljata v svojih spisih za nacionalno gardo poimenovanje narodna straža, mi pa jo bomo kot večina zgodovinarjev imenovali narodna garda - je bila oborožen odred buržoazne marčne revolucije, ki se je dogodila v letu 1848 v Avstriji. Njene pojavne oblike v Sloveniji so v slovenskih zgodovinskih spisih omenjene le mimogrede. Natančneje pišeta o njej v svojih delih zgodovinarja dr. Josip Mal in Josip Apih. Na primeru ljubljanske narodne garde podrobno razčlenjujeta narodnostni boj in slovenska zavzemanja, ki so se splela okoli spora glede barvnih oznak, ki so jih nosili gardisti.

V raziskavi o časnikarstvu na Dolenjskem sem v Sloveniens Blatt, nemško pisanem, toda slovensko zelo zavzetem časniku, ki je izhajal v Novem mestu prav v letu 1848, našel precej o narodni gardi v Novem mestu. Podrobnejša razčlemba tega gradiva in vsebine svežnja ohranjenih arhivskih listin dokazuje, da so se v Novem mestu okoli narodne garde poleg narodnostnega razžarjala tudi nekatera druga vprašanja s povsem revolucijsko in političnoideološko vsebino. Dejstvo, da se je to dogajalo v majhnem podeželskem mestu, daje pojavu nenavaden lesk in pomen. Prav to je bila spodbuda za pisno obdelavo delčka novomeške pretekosti, ki je dozdaj ostajal skrit, pa vendar zasluži osvetlitev.

K lažjemu razumevanju narodne garde naj bralcem pomaga naslednji uvod, ki vsebuje splošne orise vzrokov in dogajanj okoli njenega nastanka in delovanja. Povzet je iz knjige Josipa Apiha Slovenci in leto 1848, ki je izšla 1888 v Ljubljani v založbi Matice slovenske, in iz dr. Josipa Mala Zgodovine slovenskega naroda, ki je izšla 1928. pri Mohorjevi družbi v Celju.

Dunajska marčna revolucija je bila tako odmev februarske v Parizu, kot hkrati posledica takratnih revolucionarnih vrenj na Madžarskem, osamosvojitvenih teženj in vojne v severni Italiji ter odločnih čeških zahtev po avtonomiji.

Začetniki marčne revolucije na Dunaju so bili študentje. Pod vplivom februarske revolucije v Parizu so na avstrijskega cesarja Ferdinanda I. naslovili adreso z zahtevami po svobodi vere, izobraževanja, govora in tiska ter oblikovanja narodnega zastopstva. 13. marca 1848 se je pri vročanju te adrese pred Deželno hišo številnim študentom pridružila množica Dunajčanov. Nato so se začeli nemiri, ki so se nadaljevali v noči od 13. na 14. marec in se razširili po vsem Dunaju. Vojska in policija sta v posameznih četrtih posredovali tudi z orožjem, nato pa, ko sta ugotovili svojo nemoč, sta se umaknili v vojašnice in policijske postaje.

Študentje so se začeli že v isti noči oboroževati. Orožje so si prilastili v orožarni v enem izmed opuščenih stolpov nekdanjega dunajskega obzidja. Nekaj orožja je bilo razdeljenega tudi med ostale udeležence demonstracij. Iz teh prvih oborožencev je nastala narodna garda, ki je po umiku vojske in policije začela vzdrževati na Dunaju red in mir. Gardisti so spočetka nosili kot oznako na rokavu bel trak, na prsih ali na pokrivalu pa belo pentljo. Bela barva naj bi po takratnih razlagah simbolizirala zavzetost za mir in red.

Dotlej trdna, legalna avstrijska oblast je ob revoluciji bila sprva zbegana in brez moči. Z Dunaja so pobegnili nosilci dotedanjega absolutizma (med prvimi predsednik vlade Metternich in notranji minister Sedlnicky, sledili pa so jima še mnogi drugi). Po zidovih dunajskih hiš so letaki razglašali svobodo tiska, govora, oborožitev naroda, ustavnost, narodno zastopstvo, enakost stanov idr.

Cesar Ferdinand I. je že 15. marca pod pritiskom dogodkov, čeprav nerad, s patentom utemeljil narodno gardo, vendar "na načelih imetja in izobrazbe". Gardisti so torej lahko postali samo tisti, ki so imeli posest in izobraženci. Na dlani je, da je omajana oblast s tem določilom skušala izločiti iz oboroževanja nevarne nižje sloje. Po določilih tega patenta so enote narodne garde volile svoje poveljnike.

Novice o dogodkih na Dunaju so se dokaj hitro razširile po Avstriji. Tu in tam je prišlo do nemirov, po vseh večjih mestih pa so hiteli po dunajskem zgledu snovati narodno gardo. Toda začetno revolucionarno vrenje, ki ga je prinesla v avstrijski prostor marčna revolucija, se je kaj kmalu zapolnilo z dodatnimi vprašanji. Ta so bila izven njenih domen in so jo celo pomagala dušiti. Stara oblast je skupaj z vladarsko hišo v teh zaviralnih procesih sodelovala po najboljših močeh. obojni so se zavedali, da je v dneh stiske popuščanje najboljša taktika. Zato so navidezno pritrjevali vsem zahtevam, ki jih je prinašala na dan revolucija, z uresničevanjem obljubljenega pa kar se do odlašali. Vedeli so, da čas deluje v njihovo dobro.

Študentske demonstracije pred dunajsko mestno hišo 13. marca 1848 ob vročanju adrese naslovljene na cesarja, v kateri so zahtevali svoboščine. Študentom so se pridružili še meščani in začeli so se nemiri po vsem Dunaju in marčna rvolucija (Risba: F. Kollarž)

Marčna revolucija je v narodih, ki so živeli pod avstrijsko streho, sprožila zlasti narodnostno vrenje in zahteve. Proklamirana enakopravnost narodov je bila eden od osrednjih naslovov le v začetku. Kaj kmalu se je pojavil velikonemški frankfurtski program s svojimi težnjami. Oblikoval je idejo velike Nemčije.

Že v aprilu 1848 se je po avstrijskih deželah razvila zelo ognjevita velikonemška propaganda, polna radikalizma. Tudi v Avstriji so bili večinski narod Nemci, vendar so bili notranje prežeti z avstrijskim duhom in vsaj kolikor tolikor strpni proti slovanskim narodom. Velikonemški radikalizem, ki je vel iz frankfurtskih idej, pa je bil pravo nasprotje avstrijske miselnosti. V pojavnih oblikah, s katerimi je nastopal v Avstriji, je kot najpomembnejše poudarjal nemštvo. Nemška propaganda je bila tako silovita, da je v aprilu na Avstrijskem pomenilo proglašati se za Avstrijca isto kot biti reakcionar.

Slovanski narodi v Avstriji so zelo hitro spoznali, da od velike Nemčije, ki se je oblikovala v Frankfurtu, nimajo kaj pričakovati. Vedeli so, da glede narodnostnih pravic zagotovo še manj od tistega, česar so bili deležni v Avstriji. Avstrijski politiki so tisti čas iskali težišče in središče svojemu narodu zunaj Avstrije, avstrijski Slovani pa v Avstriji sami in so v tistih usodnih dneh s tem dejanskoreševali Avstrijo.

Kot vsiljena ločnica je Frankfurt odrinil na stran mnoga vprašanja, ki jih je prinesla na plan revolucija. Nekaj mesecev so se lomila kopja predvsem okoli vprašanja: za veliko Nemčijo ali proti njej. Ta premor sta izrabili sprva omajana avstrijska oblast in vladarska hiša za svojo utrditev in nato v poznojesenskih dneh udušili revolucijo.

Ob meji so kraji, ki so odrezani od lastne države

Poslanca ZLSD dr. Kreft in dr. Kožuhova v Fari

Občinski odbor Združene liste socialnih demokratov (ZLSD) Kočevje je organiziral srečanje oz. zbor krajanov KS Kostel v Fari. Osnovna tema je bila: obmejna problematika in v okviru tega razgovor o trenutnem stanju in razvojnih možnosti te doline. Kot gosta sta se udeležila srečanja dr. Lev Kreft, podpredsednik državnega zbora, in dr. Mateja Kožuh-Novak, poslanka tega telesa. Prisotno je bilo kar precejšnje število članov in simpatizerjev, žal pa ni bilo veliko domačinov, kot da ne živijo tukaj in to niso njihovi problemi.

Razgovor je bil dokaj živahen, izpostavljeni pa so bili predvsem problemi glede cestne povezave proti Osilnici, saj so kraji od Petrine pa vse tja do Podplanine praktično odrezani od lastne države in taista država nima posluha, da bi zgradila to cestno povezavo. Raje pušča ljudi v nejevolji in popolni izoliranosti, saj je za mnoge, tu mislim predvsem naravovarstvenike in še nekatere, vidra bolj pomembna kot človek.

Poleg tega osrednjega problema je bil govor še o maloobmejnih prehodih, o režimu na reki Kolpi in o nadaljnjem razvoju tega območja. Veliko pojasnil je takoj dal predsednik IS občine Kočevje, ki je med drugim povedal, da naj bi ta prostor postal prosta turistična cona.

Gosta sta menila, da bi morala novonastala meja imeti prednost in da so ti kraji nekaj edinstvenega, saj so postali obmejni kraji, ležijo v zelenem pasu, so demografsko popolnoma nerazviti pa še narava je lepa in neokrnjena. To pa so agrumenti, ki jim Slovenija mora prisluhniti. Če vzamemo v poštev še dejstvo, da je naseljena meja najbolj varna meja, potem mora država v najkrajšem času omogočiti tem ljudem boljše življenje.

Obljubila sta, da bosta vložila vse svoje moči, da bi tudi ostale poslance prepričala o resnosti problemov in nujnosti reševanja le-teh.

Dogovorjeno je bilo, da se septembra ponovno srečajo. Takrat naj bi povabili vse poslance državnega zbora in sveta, ki "odgovarjajo" za kočevski prostor, in jim ponovno predočili te zadeve, da bi lažje podprli krajevne in občinske programe razvoja, ki so tako ali drugače vezani na državni proračun.

FRANC CIMPRIČ

Prijetno srečanje

Med udeleženci celo trije devetdesetletniki, ki so družbo držali pokonci

Krajevna skupnost Mrzlava vas se razprostira na pobočju Gorjancev in spada v župnijo Čatež ob Savi. V njo spadajo vasi Globočice, Kraška vas in še dve mali vasici pod Stojdrago, Čedem in Kamence. Hriboviti svet in nerodovitna kraška zemlja sta tem ljudem nudila težko življenje in šele zadnja leta so jim naklonila malo bolj prijazno življenje.

V teh vaseh živi veliko starejših ljudi. Mnogi so ostali sami in tako jesen svojega življenja preživljajo v odmaknjenosti. Aktivisti Rdečega križa so jim v nedelji, 6. junija, pripravili prijetno srečanje. Najprej so imeli mašo v podružni cerkvi sv. Duha, potem pa so imeli družabno srečanje v Prahovi zidanici v Kozolcu. Zbralo se je okoli 20 ljudi. Skrbne žene so jim pripravile kosilo, in so napekle tudi razne dobrote. Prijetno druženje se je potem ob pesmi, harmoniki in prijetnem pogovoru nadaljevalo v veliko zadovoljstvo vseh prisotnih do večernih ur. Med temi udeleženci so bili tudi trije devetdesetletniki, ki so s svojo neverjetno trdoživostjo in čilostjo držali pokonci celotno družbo. Vsi so obujali spomine in zanimivo je bilo prisluhniti njihovim doživetjem, ki so nekatera resnično pretresljiva.

Pozornost, prijazen pogled, prisrčen nasmeh žena in mož, ki so srečanje pripravili tem starejšim ljudem, je bilo zanje prijetno doživetje. V jesen njihovega življenja je tako posijalo košček sonca in topline. Prirediteljem gre za njihovo človekoljubno dejanje vse priznanje. Starejši ljudje taka srečanja prav gotovo potrebujejo.

JOŽE PAČEK

• *Medicina lahko ozdravi vse bolezni razen zadnje. (Pende)*

• *Rodimo se na en način, umremo na tisoč. (Srbski pregovor)*

Oznanilo česa?

Bralci naj sami ocenijo, ali je tak uvodnik res prispevek k spravi

Uredništvu Dolenjskega lista pošiljam 15. št. glasila Oznanilo, ki je izšla 30. maja, z željo, da ponatisnete njen uvodnik, ki je po mojem mnenju vse prej kot prispevek k spravi, ki jo slovenski narod bolj kot kdajkoli prav zdaj potrebuje. Sicer pa naj bralci verodostojnost in (ne)dobronamernost napisanega presodijo sami. (J. P.)

DA NE BI POZABILI!

Kristjani že od nekdaj prosimo v naših molitvah, posebno ob rožnem vencu, naj nam Bog utrdi spomin. Prošnja velja za osebe in narode. Posamezniki se moramo spominjati naših grehov in slabosti, da se jih moremo pokesati in popraviti krivice; narodi pa, da napak prednikov ne bi ponavljali.

V Sloveniji je močno prisotna popolnoma nekrščanska država: "Pozabimo! Ozrimo se naprej! Prihodnost je važna!" Pri tem pozabljajo, da vse, kar narod pomete pod preprogo pozabe, pride na dan in povzroči mnoge spore in težave.

Začelo se je julija 1941, ko so takrat, Slovencem neznani partizani v imenu OF začeli pobijati Slovence, ker da nameravajo v prihodnosti sodelovati z okupatorjem. Tako so jih umorili več kot tisoč in pognali Slovence v upor proti takemu nasilju. Revolucija je zahtevala več kot 30000 žrtev med nami. A žrtve morajo biti, so pravili borci...

To dejstvo, da so komunisti v monopolni funkciji voditeljev revolucije pod krinko OF začeli revolucijo in ne osvobodilnega boja, se ne da izbrisati. Vse ostale dogodke je treba presojati v tej luči.

Kdo je začel in zakaj je začel oborožen upor proti velesili sveta? Kakšni so bili sadovi tako velikih, neprostovoljnih žrtev?

Ko smo si odgovorili na taka temeljna vprašanja, bomo opustili sramotno označevanje izdajalstva tistih, ki so se borili za dom, narod in vero.

Katoličani v Sloveniji smo dolžni gojiti spomin na naše pobite brate. Mnogi sodijo med mučence naše vere. Ne pozabimo jih, priporočajmo se jim v molitvi in si prizadevajmo, da bomo kljub 45-letni laži uspeli resnico uveljaviti s prepričevanjem in dejstvi.

Vaš vikar.

Smo dolžni vse mirno prenašati?

Razmišljanje o odlagališču radioaktivnih odpadkov in obratovanju JE Krško - Primer, kako mačehovska je država Slovenija do krajanov v okolici jedrske elektrarne

Javno mnenje v Sloveniji ni naklonjeno možni rešitvi o zgraditvi odlagališča nizko in srednje radioaktivnih odpadkov iz Jedrske elektrarne Krško. Da je tako, so krive razne ustanove in posamezniki, ki v teh desetih letih niso odigrali vloge, za katero so prejemali plačila, da bi javnost s tem pošteno in objektivno seznanjali ter izobraževali. Pomanjkljivost ni vprid ne enim ne drugim, zlasti konstruktivnemu reševanju izjemno občutljive problematike ne. Ni težko oblikovati negativno mnenje, veliko truda, časa in denarja pa bo potrebno, da se stanje ublaži.

Glede na izjave posameznih predstavnikov države (iz republike in občin), da brez soglasja krajanov, kjer so predvidena odlagališča ne bo posega v prostor, je vsakemu državljanu republike Slovenije jasno, da po legalni, tako opevani demokratični poti lakacije za zgraditev odlagališča ni možno dobiti. Kdo le je vprašal občane pred izgradnjo Jedrske elektrarne Krško, če soglašajo z lokacijo? Ali so občani dali soglasje na izgradnjo začasnega skladišča nizko in srednje radioaktivnih odpadkov? Tudi zunanji minister Republike Hrvatske je uradno izjavil, da odlagališča nizko in srednje radioaktivnih odpadkov na področju Republike Hrvatske ne bo.

Preveč posegov v prostor na zasebni lastnini je že bilo izvršenih (tudi v krški občini) brez soglasja lastnikov, da bi lahko še zaupali predstavnikom države, ki vse preveč radi obljubljajo, obljub pa ne držijo. Vedno se najde način in sredstvo (posebni interes, razlastitev), s pomočjo katerih posameznika onemogoči pri uveljavljanju njegovih pravic.

Sprašujem se, ali smo krajani v okolici Jedrske elektrarne Krško res dolžni vse prenašati, kar je drugim trn v peti. Kako, da je naša oblast pristala, da so v JE zaposlovali državljane Hrvatske, da so se gradili stanovanjski objekti za potrebe JE na območju Republike Hrvatske, da so se zasedale vodilne funkcije v JE tudi v razmerju z udeležbo pri koriščenju, da pa se ni uredilo pred začetkom obratovanja JE o odlagališču tudi za 50 odst. potreb na območju Republike Hrvatske? Lahko bi še nizal podobna vprašanja, ki pa bodo itak brez odgovora ali pa bo ta tak, da so za stanje krive neznane osebe in "objektivna dejstva". Zmotno je pričakovati, da bi prišlo do izgradnje odlagališča za 50 odst. odpadkov na območju Republike Hrvatske, ko je še za poravnavo stroškov za dobavljeno električno energijo potrebno zapreti s prekinitvijo dobave električne energije. Kako bomo pa izsiljevali poravnavo stroškov za zapiranje JE, ko bo do tega prišlo?

V Jedrski elektrarni Krško ni samo okrog 9.000 sodov nizko in srednje radioaktivnih odpadkov, temveč tudi odpadno gorivo od začetka obratovanja, ki pa je visoko radioaktivno in dosti nevarnejše, se o njem v javnosti nič ne polemizira.

Kako mačehovska je država Slovenija do krajanov v okolici JE! Krajani se morajo strinjati, da so nizko in srednje radioaktivni odpadki kar v JE v začasnem skladišču, da je odpadno gorivo v JE, da poslušajo parajoči zvok izpusta pare v nenormalnih okoliščinah obratovanja, da so njihovi stanovanjski objekti (zaradi bližine JE) manj vredni kot drugje v Sloveniji, da se povečuje obolelost otrok... Električno energijo, proizvedeno v JE za potrebe Slovenije, plačujejo po enakih tarifnih postavkah kot ostali uporabniki v Sloveniji, ki niso deležni naštetih "dobrin". Kako imajo odnose s krajani v bližini jedrskih elektrarni in odlagališč urejene v evropskih državah, odgovorni poznajo, žalostno je, da vedno razlagajo in utemeljujejo le "tisto" kar jim je v prid, ostalo pa zamolčijo ali pa preslišijo. Principa "daj-dam" ne poznajo, temveč samo "daj, daj, daj..."

Pošteno bi bilo, da krajani v okolici JE neposredno čutijo, da so za svoje razumevanje in strpnost do problemov, ki se jih drugi z vsemi štirimi otepajo, in za to, ker so materialno oškodovani, vsaj delno deležni (realne cene za to itak ni) odškodnine - rente.

Vlada Republike Slovenije je 7.3.1992 z levo roko dala vsakemu uporabniku električne energije gospodinjskega odjema na stalnem bivališču 50 kWh x 700.000 uporabnikov = 35,000.000 kWH). Za to količino se ni vprašala, kje bo energijo brezplačno dobila, oz. ni pojasnila, koga bo s temi stroški obremenila. Z 31.12.1992 je bil ta popust ukinjen.

Če bi uporabnikom na območju n.pr. do 10 km okoli JE namenila 270 kWh električne energije mesečno na uporabnika brezplačno, kar je povprečna poraba na uporabnika, bi za krajane, ki pa so upravičeni do neke vrste odškodnine, namenila le cca 3,200.000 kWh mesečno, kar je bogih 1,7 odst. proizvedene električne energije v JE. Kaj je to v primerjavi z lastno rabo JE?

Tudi vodstvo JE ni na tem področju odigralo svoje vloge. Problematiko rešuje le na institucionalni ravni, kjer so neposredno prizadeti krajani, kot posamezniki zapostavljeni. Čas bi že bil, da se tudi vodstvo JE prebudi v prid razumevanja prizadetih krajanov, saj je še dolga doba pričakovanega obratovanja JE in skupnega življenja v tem okolju.

Ali bomo odlašali z reševanjem te problematike tako dolgo, da se bo "prebudilo" prizadeto okolje? Se problemi rešujejo samo s prisilo?

VILI ZORKO
Leskovec, Pionirska 1A

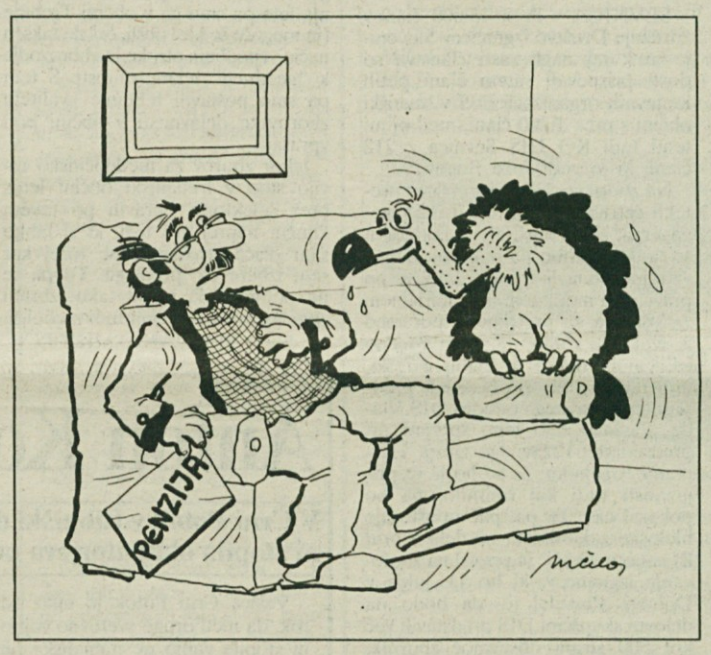

• *Ne spotaknemo se ob goro, ampak ob majhne kamne. (Indijski pregovor)*

• *Dihanje je onesnaževanje čistega zraka. (Petan)*

• *Čim več zakonov imamo, tem bolj se oddaljujemo od pravne države (Petan)*

• *Svoboda je svoboda tistega, ki je drugačen. (R. Luxemburg)*

ZLATOPOROČENCA ŽIBERT - Preteklo soboto sta si Milka in Jože Žibert iz Rovišč pri Studencu v krogu svojih najdražjih in vpričo sevniške županje Brede Mijovič, ki je vodila slovesni obred zlate poroke v poročni dvorani na sevniškem gradu, znova simbolično izmenjala poročna prstana (na posnetku). Jože pa je zaprosil, da mu naj ta dogodek zaznamujejo še v poročni knjižici, ki jo je dobil ob poroki v taborišču Reute v okrajù Ravensburg v Nemčiji, kamor ju je vodila trnova pot izgnanstva. Jožetu so sotrpini v taborišču zaupali in po Hitlerjevem padcu je bil celo vodja taborišča in delegat Jugoslavije. Ostalim taboriščnikom je pomagal urejati papirje za vrnitev v domovino, z ženo Milko in hčerko Marijo, ki se jima je rodila v Nemčiji, sta se vrnila domov avgusta 1945. Jože je bil izvoljen za tajnika KLO Studenec. To nalogo in matičarsko službo pa je tod opravljal do invalidske upokojitve leta 1977. Žena Milka je ob gradnji hiše v Roviščih in vzgoji petih hčera ter obdelovanju njiv morala prevzeti veliko breme, saj je bil Jože zelo zavzet v številnih društvih in organizacijah v KS Studenec. Danes imata v Roviščih, kjer živita z najmlajšo hčerko Edito in njeno družino, topel dom, posebej pa sta vesela, kadar se zbero vsi otroci z devetimi vnuki in dvema pravnukoma vred, kot je bilo to ob praznovanju zlate poroke. (Foto: P. Perc)

Pisatelju Ivanu Potrču v spomin

Namesto nekrologa

Enajstega junija je umrl Ivan Potrč, človek, pisatelj in prijatelj kmečkih ljudi, resnice in pristnega vina. Kot tak se je pridružil nam zasebnim vinogradnikom, ko smo ustanavljali Zvezo prijateljev vina Slovenije, predhodnico Zveze društev vinogradnikov Slovenije. Ustanovne skupščine se zaradi zadržanosti ni mogel udeležiti, napisal pa nam je pismo, ki je prevzelo slehernega prisotnega in ki naj bo trajen napotek za slehernega vinogradnika in kletarja! Pa za kmetijskega ministra in njegovo vlado! Namesto nekrologa in v trajen spomin si preberimo njegovo pismo, posneto po originalu.

Ustanovni skupščini Zveze prijateljev vina Slovenije! Naj Vam napišem, da pozdravljam ustanovitev Zveze prijateljev vina Slovenije. Nisem pijanec, ali rad bi, da bi si lahko vedno natočil pristno in čisto vino. Vsako vino iz vsakega našega brega ima svoj značaj, kakor ga ima vsakteri izmed nas. Ohranjajmo to različnost! Tudi v tem je bogastvo naših vin. Ne siromašimo tega našega različnega vinskega bogastva. Alkoholizem pa bi morali začeti odpravljati s prepovedjo narejenih in dejansko strupenih vin. Narejena vina so naša največja nacionalna nesreča!

Zares bi si morali v hotenjih za socialistične odnose natakati tudi čista vina.

Zelo mi je žal, da sem zadržan in da ne morem priti na ustanovno skupščino. Rad bom pa vedno pomagal, ker imam rad naše gorice in pristnost in ker sem vedno nesrečen, ko moram piti prančo namesto čistega domačega vina. Želim Vam dosti uspeha. Vaš Ivan Potrč.

ŠTEFAN KUHAR

SREČANJE BRIGADIRJEV

LJUBLJANA - Po nekajletnem premoru se bodo v soboto, 19. junija, ob 10. uri pri Šternu (Avtocamp Ježica-Ljubljana) dobili brigadirji veterani in ostali udeleženci mladinskega in drugega prostovoljnega dela. Na srečanju bo ob krajšem kulturnem programu sprejem programa dela in izvolitev republiškega odbora združenja udeležencev prostovoljnega dela v Sloveniji. Srečanje bo ob vsakem vremenu. Prevoz in ostalo poravnajo udeleženci sami.

Kdo se bo opravičil Albini Luzar?

GABRJE - Takole preprosto, po kmečko bi rekli: pravna država pomeni, da v državi veljajo zakoni in da jih ta država tudi izvaja. To pa ne pomeni samo, da kaznuje tiste, ki so se prekršili zoper zakone, ampak tudi, da varuje in ščiti nedolžne, tiste, ki se ravnajo po zakonih - po domače bi rekli poštene ljudi - še posebej, če se poštenim zgodi krivica. In naša pravna država ima v našem primeru lepo priložnost, da se pri tem izkaže, kajti sama oz. njeni predstavniki in izvajalci so storili veliko krivico malemu človeku. In to krivico, ki je tega, vse svoje življenje poštenega in visoko moralnega človeka močno prizadela.

Albina Luzar iz Gabrja 5, rojena 5. novembra 1932, je dobila iz mesta pisanje, da se mora 8. junija zglasiti pri sodniku za prekrške v Novem mestu, ker naj bi na svoji gozdni parceli lani junija brez odkazila posekala 28 dreves listavcev v bruto izmeri 30 m3. Ta prekršek Luzarjeve Albine naj bi, tako piše v predlogu za uvedbo postopka o prekršku, lani septembra ugotovil področni revirni gozdar, kubatura na črno posekanega lesa pa je ugotovljena na osnovi izmere panjev posekanih dreves.

Albina Luzar sicer res ima v Gorjancih parcelo, rečejo ji Poganška ruta: njen oče jo je dobil, vso zaraščeno, od agrarne. Lepo so jo očistili in jo pridno kosili, dokler so imeli doma kravico. Ko je Albina pri dvaintridesetih letih ovdovela in jo je težaško delo in skrb za dva nepreskrbljena otroka zvilo, je morala po zdravnikovem nasvetu pustiti težaško delo. Od takrat oddaja košnjo na tej košenici oz. gozdni parceli, kot je zavedena, za plačilo pa dobi nekaj gnoja. "Nikoli v 35 letih nismo na Poganški ruti sekali, ves čas drva za kurjavo kupujemo. Na košenici v Gorjancih rastejo štirje hrasti, najbrž še iz graščinskih časov. Ko smo po vojni od agrarne dobili to parcelo, smo rekli, če bomo kdaj imeli kaj več zemlje, jih bomo pa za kozolček posekali. Pa se nam ni izpolnila ta želja in tako hrasti na Poganški ruti še danes stojijo," je pripovedovala Luzarjeva.

Sekala ni, obdolžena je pa. Tudi parcelna številka v predlogu za uvedbo postopka o prekršku se ne ujema s parcelnimi številkami njenih parcel. Ampak, kaj hočeš - oblast je oblast! In tako se je Luzarjeva Albina iz Gabrja v torek, 8. junija, odpravila v mesto k sodniku za prekrške. Ta in ta, od tam in tam, obdolžena tega in tega. Lepo je povedala, da ni nič sekala. Pa je dobila pod nos. "Če niste v svojem, ste mogoče pa v tujem!" Nevajena take arogance je obmolknila. Potem je hotela pokazati posestni list, odločbo in vse papirje, ki jih je prinesla s seboj, pa so ji povedali, da nima kaj govoriti, ampak da mora samo odgovarjati na vprašanja. Ko je na koncu vprašala, kdo ji bo povrnil stroške, ki jih je po nepotrebnem imela, so ji odgovorili: "Če se bo izkazalo, da niste krivi, se pritožite!" Albina pa ne ve, komu se naj pritoži, saj ne ve, kdo jo je v to porinil.

"To je zame največja žalitev v 60 letih mojega življenja," pravi. "Ti ljudje, ki so me po krivem obdolžili in mi skuhali to sramoto, dobivajo za svoje delo dobre plače. Mar tudi za to, da mene, nič krivo, vlačijo po sodišču?! Celo življenje sem se matrala in pošteno živela, pri dvaintridesetih letih sem ostala vdova z dvema otrokoma in očetom, ki je bil dolga leta na postelji. Vse, vse sem prestala, celo življenje pošteno živela, sedaj pa to! Kaj to pomeni? Jaz v tem primeru lahko dokažem, da nisem kriva, če bi bilo treba, bi mi šla cela vas za pričo. Kaj pa, če te obdolžijo nečesa, česar ne moreš ovreči? Si potem kriv? Je tako, da te lahko, kdor hoče, obdolži česar hoče, ti se pa brani? Če dokažeš, da nisi kriv, naj ti bo, če ne moreš, boš pa gor plačal ali kaj? Jaz pa mislim tako: če so lahko našli panje podrtih dreves, bi morali tudi lastnika..."

A s to mučno potjo k sodniku za prekrške, ki jo je Albina Luzar iz Gabrja že opravila, se njena kalvarija še ni končala. Te dni je dobila pisanje, da se mora "zaradi zaslišanja glede nedovoljene sečnje in odmere prometnega davka od prodaje lesa" osebno zglasiti na Republiški upravi za javne prihodke, izpostava Novo mesto. Če se vabilu ne bi odzvala, jo opozarjajo, da lahko odredijo privedbo.

"Tudi tja bom šla, kaj pa hočem. Mislim pa, da bi se mi moral, ko bo vsega konec, nekdo javno opravičiti!"

Kdo?

Pravna država?

Najbrž ni vredno, saj gre samo za veliko moralo majhnega človeka.

A. BARTELJ

Demokratična oblast brez moči?

"Menim, da je toženčev odvetnik ravnal protizakonito"

25. oktobra 1992 je prišel naš prejšnji posvojenec, ki mu je moj mož z oporoko zapustil polovico posestva, okoli 17. ure zvečer z devetimi pajdaši in pajdašicami, med katerimi sta bila njegova dva brata in sestri. Najprej mi je pokazal dopis z žigom ljubljanskega odvetnika Jožeta Stanovnika, s katerim se mu dovoljuje, da lahko odpelje oziroma vzame vse kmetijske stroje, ki so bili vredni več kot dva milijona slovenskih tolarjev. Ker nisem pristala na to, so prinesli kramp in na silo odprli garažna vrata in odpeljali dva traktorja, nakladalko, gnojni trosilec in vse ostale kmetijske stroje. Vzeli so tudi kravo in 400-kilogramskega junca. Ko so odpeljali že vse to, so prišli na moj poziv sevniški policisti, ki so kmalu ugotovili, kje se nahaja vse omenjeno. Ko sem zahtevala, da se mi vrne odvzeta oziroma oropana imovina, so mi policisti iz Sevnice trdili, da za to nimajo zakonske moči.

Do sedaj so bile pri sevniški enoti Novomeškega temeljnega sodišča že tri razprave. Čeprav je obtoženec trdil, da je sam plačal kmetijske stroje in goveda, je bilo dokazano, da sem vse plačala jaz. Zaradi tega je sevniška enota sodišča izdala sklep, da mora obtoženec vse omenjeno vrniti. Na to se je obtoženčev odvetnik pritožil na Višje sodišče v Ljubljani in s tem zadržal izvedbo sklepa, da se mi v času, ko so na višku kmetijska dela, vrnejo nasilno odvzeti poljedelski stroji. Zaradi tega sem se 28. aprila 1993 osebno zglasila na Višjem sodišču v Ljubljani in predložila pismeno prošnjo za pospešitev procesa. V neverjetno kratkem času je Višje sodišče v Ljubljani ugodno rešilo prošnjo meni v prid. Čeprav smo že sredi junija, pa še nisem dobila nazaj nobenega ukradenega kmetijskega stroja, čeprav bi za to morala posredovati sevniška policija. Ta se ni upala vdreti v prostore, kjer sta bila shranjena traktor in nakladalka, čeprav ji to zakon dovoljuje.

Resno se sprašujem, če sem dolžna v bodoče plačati davčno dohodnino tistim, ki nimajo moči, da bi se mi vrnilo tisto, kar je bilo nasilno odvzeto. Kako bom mogla letos izpolniti pogodbene obveznosti pri Kmečki zadrugi Sevnica, če sem brez strojev?

Menim, da je toženčev odvetnik ravnal protizakonito, ko je obtožencu dovolil nasilni rop kmetijskih strojev in goved. Čeprav sem se zaradi tega vprašanja osebno zglasila pri posavskem javnem tožilcu v Brežicah in mi je ta obljubil, da bo tožil odvetnika Jožeta Stanovnika, imam občutek kot kmetica, da vrana vrani ne izkljuje oči. Prav tako se čudim, zakaj mi ni nihče od sosedov priskočil na pomoč, ko me je podnevi ob petih popoldan izropalo deset razbojnikov.

JOŽEFA RATAJC
Zavratec 12, Studenec

Proti ukrepu vlade

Črnomaljski upokojenci se počutijo prizadete zaradi znanih vladnih potez

Predsedstvo območne organizacije stranke upokojencev iz Črnomlja je prejšnji teden obravnavalo delovanje stranke in vprašanja, ki tarejo upokojence. Stranka deluje dobro leto in se je organizacijsko ter kadrovsko utrdila, saj ima nekaj več kot 400 članov. Organi stranke so bili v lanskem letu zelo aktivni, zavzemali so stališča do vseh aktualnih vprašanj upkojencev. Na predsedstvu so poudarili, da se ne strinjajo z ukrepi vlade in parlamenta, ker so ti močno prizadeli upokojence, zlasti zakon o zamrznitvi pokojnin. Ne strinjajo se tudi s proračunskim memorandumom za leto 1993, ki negativno obravnava upokojence, saj uvaja politiko zmanjševanja pokojnin, a dolg vlade do pokojninskega sklada naj bi vračali naslednjih deset ali več let.

Članstvo je bilo na prejšnjih volitvah aktivno, zato tudi rezultati niso izostali, saj je Združena lista imela najboljše izide. Tudi o lokalnih volitvah razmišljajo in se nanje pripravljajo, da bi bili izvoljeni njihovi predstavniki. O vseh teh vprašanjih se bodo pogovorili na seji vodstva stranke ta četrtek.

J. DRAGAŠ

O svoji "resnici"

Zbor sevniških izgnancev

SEVNICA - Prek 15.000 članov združuje Društvo izgnancev Slovenije in k tej nagli rasti članstva so dosti prispevali ravno člani petih krajevnih organizacij DIS v sevniški občini s prek 1.200 člani, med njimi temi tudi KO DIS Sevnica z 212 člani, ki jo vodi Jože Bogovič.

Na zboru sevniških izgnancev pretekli četrtek niso povedali nič takega, česar še ne bi slišali na podobnih sestankih, očitno pa bodo morali še vztrajno ponavljati svoje zahteve po pravičnem moralnem in materialnem zadoščenju za pretrpljeno pot med 2. svetovno vojno, da se bo končno le zganila oblast v Ljubljani. No, tudi tam so bili, po besedah predsednika upravnega odbora DIS Vlada Držiča, zelo lepo sprejeti pri predsedniku državnega zbora Hermanu Rigelniku; če se bo iz te prijaznosti tudi kaj izcimilo, pa bo pokazal čas. Ta pa, pač upoštevaje biološke zakonitosti, ne dela v prid izgnancev. Držič je pozval na zborovanje izgnancev, ki bo 11. julija v Dobovi. Povedal je, da bodo na delovni skupščini DIS predstavili več kot 500 strani obsegajoč zbornik, pretežno delo dr. Toneta Ferenca, ki mu je bil zlasti v pomoč Franc Šetinc in še kakšnih 20 avtorjev.

Bogovič je poudaril, da DIS ostaja nestrankarsko, zato noče biti v igri prestiža in drobiža. DIS se noče vedno znova pojavljati v vlogi moledovalca za npr. vojno odškodnino, saj bi za to morala poskrbeti država, ne pa društvo. Bogovič se je zahvalil za razumevanje občinski borčevski organizaciji, SO, bivšim poslancem, zlasti Francu Pipanu, Dolenjskemu listu in tudi sevniškemu radiju, da je resnica o DIS prodrla dlje. Predsednika Bogoviča pa vseeno čudi, da poslanci sevniške občinske skupščine niso o tej najbolj možični organizaciji v občini vsaj enkrat razpravljali.

P. P.

SLOVENSKA MLADINA SI VELIKO PRIVOŠČI

Oglašam se iz velikega mesta Toronta. Iz slovenskih časopisov sem razbrala, da tudi v Sloveniji mladina uživa, torej hodi v diskoteke in bare. Vendar menim, da bi morali v samostojni Sloveniji narediti več tudi za red, da bi se mladina drugače obnašala. Petnajstletni fantje in dekleta se obnašajo, kot da imajo dvajset let, ter že toliko kadijo, da se jim kadi tudi iz ušes. Tega drugje po svetu ne vidiš. Če hočeš biti pijan, moraš biti star 18 let. Če hočeš kupiti cigareto, moraš biti 19 let star. Ko pripovedujem Kanadčanom, kako je v Sloveniji, ne morejo verjeti. Vendar bo kmalu lahko še hujše.

CATHY PRELOGAR
Toronto

Podnaslov zavaja

Pripomba k poročilu "Mladi so peli v Stični"

Oglašam se na članek, ki je bil objavljen v kulturni rubriki Dolenjskega lista (10. 6. 1993) z naslovom "Mladi so peli v Stični" avtorja S. Pečka. Njegovo poročanje je sicer dokaj korektno, toda podnaslov Revija najboljših mladinskih zborov dolenjske bralce in nepoznavalce zborovskega dogajanja zavaja.

Medobčinska revija naj bi res postala revija najboljših zborov, tako otroških in mladinskih kakor tudi odraslih. Zato potekajo predhodno občinske revije, na katerih strokovni ocenjevalci določijo oz. izberejo tiste zbore, ki naj kot najboljši zastopajo občino na medobčinski reviji. Ta način izbora je uveljavljen po vsej Sloveniji, ker najenostavneje omogoča pregled stanja zborovstva v državi. Zadnja leta pa smo ga v občini Trebnje (in mogoče še kje) obšli, češ da takšen način vzpodbuja otroke in zborovodje k "nezdravi" tekmovalnosti. S tem pa smo postavili tehtanje kvalitete zborovske dejavnosti v občini pod vprašaj.

Izbor zborov za medobčinsko revijo smo v trebanjski občini letos brez selektorja opravili po takem ključu: naprej gre tisti, ki si lahko sam plača stroške in se torej kar sam izbere oz. predlaga. To pa še ne pomeni, da je bil tako izbrani zbor na občinski reviji tudi najboljši.

TATJANA MIHELČIČ

Mokronog caplja za časom

Verjetno ste že opazili hvalevredno zakonitost; bolj nam gre za nohte, bolj nas crkljajo. Potrošnike namreč. Donedavna je kvečjemu kak karikaturist opazil, kako iz trgovine vlečeš v eni roki mulca in vso njegovo kramo skupaj s Pink-panterjem, ki ga je pred hvaležnim občinstvom pravkar izsilil z božjastnim napadom, v drugi pa tri vrečke, dva zavitka, metlico za čiščenje straniščne školjke in ključe od stanovanja. Danes celo prodajalka, ki se zjutraj pripelje s cliom, s širokim nasmehom poskrbi, da te en sam kilogramček soli, ki si ga morda kupil, ne bi na kak način oviral pri odpiranju vrat in bi zaradi tega naslednjič zavil k drugim. In v lekarni, kamor greš navadno samo z receptom, te že pri vratih prestreže tako prijetno čebljanje, da si takoj bolj zdrav. Ali v mesnici, kjer ti mesar brez vsake nervoze odreže natančno tisti kos mesa, o Marija!, ki ga, čeprav je nekulturno, pokažeš s prstom in tudi račun ti odpoje šele, o Marija!, ko se tehtnica umiri.

Kot včasih v Trstu!

Žal pa je z vidika skrbi za narod vse skupaj tudi zahrbtno nevarno. Ljudje smo pač taki, da pri prijaznostih nočemo videti tudi druge plati, in tako nam sploh ne potegne, da je za tem lahko le prebrisan manever, ki hinavsko odpira prostor za celo vrsto pogubnih razvad, začenši z lenobo, ki potem brezpogojno vodi v nesamostojnost in vedno večjo odvisnost. In potem se zgodi, da zanemariš celo tako elementarno civilizacijsko obveznost, kot je spremljanje dnevnega koledarja. Normalno, če pa ima vsak javni prostorček uro, ki se nezmotljivo nasmiha tudi z datumom, in ti ni treba drugega kot le prepisati nasmeh na položnico, ček ali kamor je že treba.

Grozno! Kakšno podpiranje lenobe!

Še sreča, da so firme, ki se zavedajo kompleksnosti problema in se nenehno, čeprav včasih tudi na račun zamere, trudijo, da se vsaj podeželje ne bi v tej smeri zanemarilo. Ne boste verjeli, kako prijetno človeško vzdušje je recimo na semanji dan v Mokronogu, ko se v Ljubljanski banki ali na pošti splete za rožni venec zasopihancev, ki vsak posebej najprej pretelovadi vrat, nato, tudi vsak zase, vpraša: "Gospodična, katerega smo že danes? A že? Veste, da sem mislil, da smo šele predvčerajšnjim!"

To seveda ne velja za Mokronožane, saj se niso imeli še kje razvaditi, če pa že vprašajo, pa to storijo zelo tiho.

STANE PEČEK

RAČUNALNIŠKA SPRIČEVALA - V Zavodu za računalniško izobraževanje - Opus Novo mesto so s podelitvijo spričeval zaključili celoletno računalniško šolo za mlade, ki jo je od lanskega oktobra obiskovalo 47 otrok. V Opusovi šoli in njegovih tečajih je prag računalniške pismenosti prestopilo že prek 600 ljudi, vrsto tečajev pa načrtujejo tudi za poletne počitnice, ko bodo za otroke in odrasle pripravili računalniške delavnice. (Foto: I. V.)

Jože Preskar

V petek popoldne je množica domačinov, prijateljev in nekdanjih soborcev od blizu in daleč pospremila Jožeta Preskarja-Ilijo na njegovi zadnji poti na krško pokopališče. Zvoki domače godbe, zapete žalostinke in zastave upora z besedami slovesa vred, vse je govorilo o bolečini ob odhodu priljubljenega in spoštovanega tovariša, a hkrati tudi o ponosu, da je med nami živel in delal tako ugleden in zaveden človek.

Jože Preskar, sin številne delavsko-obrtniške družine, je zgodaj spoznal krivice starega sveta. Kot čevljarski pomočnik je v Zagrebu s skromnim življenjem prestajal revščino in izkoriščanje. Med naprednimi hrvaškimi delavci je bil aktiven do aprila 1941, ko je postal borec tamkajšnje udarne skupine. Težko preizkušeno Preskarjevo družino so v Krškem nacistični okupatorji hudo kaznovali: njena sinova Tončka in Francija so že 30. julija 1941 ustrelili med prvimi mladimi borci v Dobravi pri Brežicah. V Nemčijo izgnana družina je tam izgubila še mater. Sin Jože je po nalogu vodstva NOB spomladi 1942 prišel s Hrvaškega na Kozjansko.

Tu je Jože Preskar-Ilija postal eden prvih in najprizadevnejših organizatorjev upora proti fašistom. Med drugim je bil sekretar okrožnega komiteja in predsednik okrožnega odbora OF Kozje. Od jeseni 1942, ko je kot prvi predstavnik nove ljudske oblasti vzpostavil stike z 2. četo Kozjanskega bataljona, je bil nepogrešljiv sodelavec vseh poznejših partizanskih enot na Kozjanskem. Njegova moč je bila klena, poštena in vedno prepričljiva beseda, saj so ga ljudje na tem izredno nevarnem in za nemške zavojevalce tako zelo občutljivem delu Slovenije spoštovali prav zaradi njegove doslednje odkritosti, možatosti in neomajne vere v svobodo in bodočnost Slovenije.

Aktivist Ilija je bil človek izrednega spomina, globoko pošten in resnicoljuben. Po končani vojni je delal na okraju v Brežicah in v Krškem. Zaradi svoje odkrite misli in besede je moral prestati še trpljenje na krvavem Golem otoku, od koder se je vrnil domov šele leta 1951. V domači Celulozi je leta 1954 le dobil delo in ostal v tovarni do upokojitve.

Kar so o njem na pogrebu povedali govorniki Stane Kukovičič, Marjan Šeliškar in Vlado Godler-Sine, ostaja verna podoba klenega, vedno vzravnanega Slovenca. Zveza borcev je bila vsekozi ponosna na svojega člana Ilijo, ki se je poslovil od nas v 81. letu življenja. Kot nekdanji borec, povsod cenjen krajan in prijatelj bo ostal v srcih vseh, ki se ga spominjamo z iskreno hvaležnostjo.

T. GOŠNIK

Anton Košir v stodrugem letu

V Črni Potok v Ribniški dolini, kjer je te dni Anton Košir slavil 101. rojstni dan, ni stopila okupatorjeva noga in ne vodi noben kažipot - Spomini na soško fronto

Vasica Črni Potok je tako od rok, da med drugo svetovno vojno ni stopila vanjo ne italijanska ne nemška noga. Noben kažipot ne kaže do nje. Potrebno je bilo precej povpraševanja ob poti pa še nekaj iznajdljivosti, da smo našli Antona Koširja, ki je pred kratkim (12. maja) dopolnil 101 leto.

Bil je takoj pripravljen za pogovor in se je najprej razgovoril o soški fronti. "Dokler ni napadel Italijan, nisem bil potrjen v vojsko. Tako se nas je en voz regrutov odpeljal na nabor v Ribnico 15. maja 1915. Potrjeni smo bili vsi razen enega, ki je imel nogo trdo v kolenu. Z našim 14. regimentom sem štiri dni vadil v Ptuju, potem smo šli v Tirole pa na rusko fronto v Bukovino, od tam pa na italijansko, soško fronto. Prav na vseh svetnikov dan je bil alarm. Kuharji so zbežali, mi pa smo ponoči šli na Kalvarijo na Sabotinu. Prišel je eden višjih in vprašal, če imamo handgranate (ročne bombe) in smo jih potem dali drugi četi, ki je šla v boj. Potem je bil spet alarm, pustili smo nahrbtnike in šli bajonetauf (z bajoneti na puškah) v napad gor po neki stezici. Komanda je bila taka, da bomo, ko bo trobentač zatrobil "šturm", šli na juriš. In res je hornist zatrobil za napad in takrat je Italijan posvetil, da je bilo vse videti kot podnevi, zaregljali so mitraljezi in vsi naši, ki so bili osvetljeni, so popadali. Tudi hornist je visoko dvignil trobento in padel pokošen.

Jaz sem bil bolj majhen in sem bil zadnji. Bil sem med tistimi redkimi, ki nas ni osvetilo in zadelo. Trije smo se znašli v neki jami, ki jo je izkopala topovska granata. Tam me je krogla zadela v desno ramo, prodrla skozi telo in prišla spet ven nekaj pod levo pazduho. Kri se mi je ulila skozi nos in usta, potem me je pa zmanjkalo. Šele po nekaj dneh so me odpeljali v bolnišnico, kjer sem bil štiri mesece in pol, potem pa so me dali v italijansko taborišče pri Genovi."

Tako se spominja oče Anton prve svetovne vojne.

Leta 1923 se je poročil. Žena mu je rodila 6 otrok, od katerih sta dva hitro umrla, eden pa kasneje v Clevelandu v Ameriki. Umrla mu je tudi žena in se je nato drugič poročil. Rodili so se jima še trije otroci. Zdaj je že 30 let vdovec.

Tudi ob začetku druge svetovne vojne je bil vpoklican, a je bil v uniformi le en dan. Med drugo svetovno vojno so nekoč v hišo planili štirje oboroženci in zahtevali od očeta, ki je ravno bral časopis, naj pokaže osebno izkaznico. Dal jo je enemu. Tisti jo je pogledal, rekel le "O, hudič!" in jo vrgel na klop, saj je videl, da je Anton že prestar za mobilizacijo. Tisto so bili partizani, je povedal Anton.

Najtežje je bilo pri hiši v letih 1943 in 1944, ko so partizani "osnažili" vso kaščo in za obvezno oddajo odpeljali še par volov in kravo.

Poleg kmetovanja je oče Anton včasih še malo kolaril. Danes dela bolj malo, za razvedrilo splete še kakšno košaro.

Jedel je vedno le domačo hrano, predvsem krompir, fižol, zelje, žgance, mleko, belo kavo in podobno. Meso je bilo bolj redko na mizi, še enkrat na teden ne. Pravi, da je zdaj že malo bolje, kot je bilo nekdaj, ko so vse kuhali le v peči, saj v kmečkih hišah sploh niso imeli štedilnikov.

Bolan pa oče Anton ni bil in ima v zdravstvenem domu izpolnjeno le eno stran, še to zato, ker je nekoč padel z jablane in si polomil rebra; ko mu je bilo 90 let si je s krožno žago porezal prste; pred nekaj leti pa je bil še na operaciji zaradi kile.

Zadnja leta ga ob rojstnih dnevih obiskuje zdravnica iz Lašč. Za 99. leto mu je dejala, da bosta za 100-letnico zaplesala. Letos pa mu je prinesla medvedka - igračko, češ da se po stotem letu začno leta šteti na novo in je torej star le eno leto. Letos so ga obiskali tudi nekateri strankarski in občinski prvaki. Sam ribniški župan, ki je tudi prišel na obisk, pa je pri tem dejal, da ga je sram, ker ne pozna vseh krajev v občini, ne pozna pa tudi ljudi tako častitljive starosti.

JOŽE PRIMC

OBISK PRI STOLETNIKU - Sto in eno leto je že dopolnil Anton Košir iz Črnega Potoka v ribniški občini. Na fotografiji je v sredini 101-letni oče Anton Košir, na levi je njegov 52-letni sin France, desno pa 44-letna snaha Jožica. Vsi žive skupaj s še 66-letnim gluhonemim sinom Ivanom in tremi vnuki v Črnem Potoku. (Foto: Primc)

Onesnaženje potoka in Kolpe

Ugovor na zapis s tem naslovom (DL 10. junija)

Naj najprej ugovarjam zaradi podpisa pisma, ki se glasi: "Krajani zgornje Kostelske doline, Jože Novak". Menim, da bi morali biti podpisani vsaj trije krajani, da bi bila upravičena oznaka "krajani". Še manj soglašam z vsebino. Ker avtor namiguje na članek, objavljen teden dni poprej in podpisan s kraticama J. P., naj povem, da ga je napisal upokojeni novinar Dolenjskega lista Jože Primc, ki ga že dolga leta poznam kot razsodnega poštenjaka in mu zato kot piscu zaupam.

Sicer pa se take razprtije ne rešujejo v javnih občilih, temveč v krajevni skupnosti ali občini. Ta članek je popolnoma zgrešil smisel in prešel v osebno blatenje zakoncev Alojza in Lilijane Samsa. Kako smešen očitek, da bi rada prišla do hitrega zaslužka na račun turističnih uslug! Le kako more trditi kaj takega, ko sam dobro ve, da je tam skoraj pol leta mrtva turistična sezona. Od tistih dveh, treh steklenic piva, ki jih v mrtvi sezoni popijejo domačini, prav gotovo ne bi bilo mogoče živeti štiričlanski družini, če ne bi bil Alojz zaposlen, da ne govorimo o tem, kdaj bo povrnjen denar, ki ga je vložil.

Sicer mi sam kraj ni dobro znan. Lansko leto sem se prvič mimogrede ustavil v tej okrepčevalnici in se zapletel v pogovor z Alojzom, ki mi je razkrival, kaj vse bi še rad napravil, da bi popestril turistično ponudbo. Ali kaj, ko ni denarja, in povrhu tega mu nekateri še nagajajo! Parkirišče bi lahko z majhnimi stroški uredil ob cesti, a mu ne prodajo zemljišča. Vendar ga to ni ustavilo, za hišo v strmini ureja stopničasto parkirišče, ki mu bo pobralo ogromno denarja. Toda z veliko voljo premaguje tudi te težave.

Tako, gospod Jože Novak, s takimi članki v javnih občilih prav gotovo ne delate propagande Turističnemu društvu Kostel in tudi ne prebivalcem zgornje kostelske doline.

IGNAC JEREB
Jesenice na Gorenjskem

KAMERA ODKRIVA - Belokranjski muzej v Metliki je eden redkih, ki že dlje časa skrbi, da so poti do te kulturne ustanove dobro označene. Predvsem pa, da so njihovi potencialni obiskovalci dovolj pravočasno obveščeni o muzeju. Tako so tablico nabili tudi na tablo na Gorjancih, ki ob vstopu v metliško občino popotnike seznanja z občinami, pobratenimi z Metliko. Nerodno je le to, da nabijalec v svoji veliki vnemi ni opazil, kam kaže puščica. Kljub vsemu za zdaj na srečo še ni prišla nobena prijava, da bi se kdo izgubil, ko je na pobočjih Gorjancev iskal Belokranjski muzej. (Foto: M.B.-J.)

Krajani petih vasi proti odvozu odpadkov

Odločeni so dosledno uresničiti občinski odlok

TREBNJE - Krajani vasi Brezovica, Gomila, Zabrdje, Glinek, Volčje Njive in Zabrdje so zaradi 18. decembra lani sprejetega občinskega odloka, po katerem naj bi gospodinjske odpadke pričeli odvažati tudi iz njihovih naselij (po sklepu Komunale Trebnje naj bi se to zgodilo 1. maja), ostro protestirali, tudi v pismu predsedniku trebanjske vlade Jožetu Rebolju in županu Cirilu Pungartniku 12. maja. S podpisi več kot 90 odst. krajanov so podkrepili svoje nezadovoljstvo zoper, kot pravijo, "nezakonit in izsiljen sklep."

Krajani omenjenih vasi so zvečine mali kmetje. Pravijo, da gospodinjske odpadke odlagajo na odlagališče hlevskega gnoja, da papir in polivinil zažigajo, za steklo pa je KS Mirna

● Po na občini potrjenem načrtu so poleg že omenjenih vasi na novo začeli odvažati odpadke v KS Mokronog (Laknice, Sv. Vrh, Beli Grič in Most), v KS Dolnja Nemška vas (Rodine, Gor. Dobrava), na posebno željo vaščanov Zagorice pa tudi iz te vasi KS Veliki Gaber. V tem polletju bo Komunala začela odvažati smeti iz celotne KS Čatež in še iz nekaterih naselij.

priskrbela kontejnerje. Zatrjujejo še, da imajo s Komunalo slabe izkušnje, saj je, ko ji je dala KS v upravljanje pokopališče, podražila vzdrževanje za 10-krat in še za dan mrtvih ni dostavila peska za posip. Krajani so pri svojem nasprotovanju dobili podporo KS Mirna, kjer so odgovorili, da nič ne vedo, da bi takšno odločitev podprl svet KS. Krajani omenjenih vasi so že zbrali večino prvih položnic za smetarino in jih bodo vrnili Komunali, zagrozili pa so, da bodo še drugače protestirali, če jih bodo silili v odvoz smeti.

Predsednik IS SO Trebnje Rebolj je povedal, da bodo dosledno vztrajali pri uresničevanju decembra lani sprejetega odloka, da postopoma prično obvezno zbiranje, odvoz in urejeno odlaganje odpadkov na območju celotne občine. Le tako naj bi se vendarle rešili številnih črnih odlagališč po vsej občini, ki kazijo in ogrožajo okolje. Direktor Komunale Trebnje, Pavel Jarc, nam je dal v roke listine, ki utemeljujejo postopke komunalcev. Jarc poudarja, da je posebna komisija obiskala vsa gospodinjstva v vaseh, kjer uvajajo odvoz odpadkov, in se s krajani 17. in 24. aprila pogovorila o vseh nejasnostih. Skupaj so določili zbirna mesta, komisija pa je imela s sabo tudi posode za odpadke, ki so jih krajani lahko kupili na tri čeke.

P. P.

SREČANJE INVALIDOV

KOČEVJE - Društvo invalidov iz Kočevja, ki letos praznuje trideseto letnico delovanja, je bilo gostitelj 15. tradicionalnega srečanja invalidov Dolenjske. Potem ko so obiskali Gotenico in Kočevsko Reko, so se invalidi iz občin Ribnica, Grosuplje, Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje zbrali na zaključni prireditvi, ki je bila v gostišču Dallas pri Kočevju. Po besedah Mileta Opačića, predsednika DI iz Kočevja, so se takšna srečanja invalidov pokazala koristna, saj na njih izmenjujejo izkušnje in se dogovarjajo o nadaljnjem sodelovanju. Ob tej priložnosti je občinska skupščina DI Kočevje podelila priznanje za njegov jubilej. Jubilant je podelil priznanja vsem društvom Dolenjske za uspešno sodelovanje.

M. G.

GROZD OREHOV - Tončka Gunde iz Vrhovcev pri Šentjerneju je na naše uredništvo prinesla grozd orehov, v katerem smo našteli kar 13 še zelenih sadežev. Tončka nam je povedala, da tudi najstarejši vaščani njene vasi ne pomnijo, da bi toliko sadežev zraslo skupaj. Ker letos ni bilo pozebe, bo letina orehov dobra in za naslednjo veliko noč ne bo manjkalo potice. (Foto: I. V.)

Materinski dom bo v Straži

V bivšem vrtcu bodo uredili dom za matere - Denarja iz državnega proračuna premalo

NOVO MESTO - Center za socialno delo Novo mesto je v zadnjih letih obravnaval več primerov mater, ki so po rojstvu otroka krajši ali daljši čas potrebovale ustrezno namestitev, primere mladoletnic, ki so se odločile za rojstvo otroka a niso imele urejenih družinskih razmer niti stanovanja, ter žena, ki so morale zaradi nevzdržnih razmer z otroki zapustiti dom. Ker center nima na razpolago stanovanj, ki bi jih lahko ponudil materam v najhujši stiski, so se že večkrat obrnili na občino, ki je sedaj, kot kaže, našla dobro rešitev. Vrtec v Straži so preselili v prostore stare osnovne šole v Vavti vasi. Prostori, v katerih je bil vrtec do sedaj, bi bilo mogoče z manjšimi adaptacijskimi deli urediti v materinski dom. Zakon namreč določa, da je moč materinski dom organizirati kot socialnovarstveni zavod, ustanovi ga država, denar zanj pa je po zakonu zagotovljen iz republiškega proračuna. V novomeškem izvršnem svetu menijo, da ne kaže zamuditi priložnosti, in so projekt Centra za socialno delo podprli. V nekdanjem vrtcu v Straži je možno zagotoviti sobe za 8 mater z otroki, skupno kuhinjo in kopalnico ter družinsko stanovanje za oskrbnika.

Vsebinski koncept materinskega doma v Straži so že poslali na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, ki je Centru za socialno delo predlagalo, naj skuša pridobiti dodatna sredstva od Karitas, prostovoljnih prispevkov in občinskega proračuna, ker so kljub zakonskim obvezam pri ustanavljanju materinskih domov omejeni in ne morejo zagotoviti skoraj 4 milijonov tolarjev, kolikor naj bi stala obnova vrtca.

Materinski dom bo nudil zaščito nosečnicam, mladim materam z dojenčki in pretepenim materam, ki so morale zapustiti zanje in za otroke nevaren dom. V materinskem domu jim bodo pomagali prebroditi življenjske stiske in rešiti osebne probleme ter se postopoma vključiti v normalno, samostojno življenje izven doma.

I. V.

V GASILSTVU NAJ BO PO STAREM

KOČEVJE - Člani 21 prostovoljnih gasilskih društev, ki so vključeni v občinsko gasilsko zvežo, so uspešno izvedli priprave na XII. kongres Gasilske zveze Slovenije, ki bo 26. in 27. junija v Slovenj Gradcu. V razpravah o bodoči organiziranosti gasilstva so se zavzeli, da ostane prostovoljno gasilsko društvo, temeljna oblika gasilske organiziranosti in da mora ostati takšno, kot ga sedaj poznamo, vendar z večjim poudarkom na pospeševanju operativne in izobraževalne dejavnosti. Gasilci menijo, da jim v občinskem proračunu odločno premalo denarja namenjajo za potrebe gasilstva.

V. D.

HIŠE ŠE BREZ UPRAVNIKOV

KOČEVJE - Stanovanjski zakon pravi, da se v hiši z več kot dvema lastnikoma in več kot desetimi stanovanji določi upravnik. V večino stanovanjskih hišah navzlic temu, da bo kmalu minilo dve leti od veljavnosti zakona, nimajo upravnika. Zaradi neurejene opredelitve, katere naloge kdo opravlja, imajo posamezni stanovalci precejšnje težave. Skratka, ne morejo uresničevati odločitve lastnikov stanovanj, skrbi za nemoteno uporabo skupnih prostorov, delov, objektov in naprav v stanovanjskih hišah. Pogrešajo tudi zastopanje pred pristojnimi organi.

V. D.

Televizija se je držala dogovora

Med ljudmi še vlada solidarnost in želja po napredku

Težko kdaj beremo vest o uspehu, tokrat pa moramo narediti izjemo ob uspešno izpeljanem načrtu za ureditev sprejema TV signala na območju vasi Retje in Mali Log. Projekt, zlasti vprašljiv s finančne plati, saj gre za koristi le 62 hiš, je uspelo izpeljati skupinici zagnancev. Pri tem pa ne smemo prezreti naklonjenosti krajevne skupnosti in Televizije Slovenija. Konec preteklega leta je začel obratovati pretvornik v vasi Retje v splošno zadovoljstvo krajanov, tudi tistih, ki plačujejo neredno. Dela na tretjem pretvorniku v Malem Logu pa pravkar potekajo. Z nekoliko zamude, računajo, bo nared v začetku avgusta. Zamudo je pripisati izključno birokraciji.

Vaščani Malega Loga so prvotno računali na kabelski sistem, ki bi ga uredili vzporedno s telefonom, ker pa je razširitev telefonije zatajila, pravkar urejajo napeljavo za klasičen pretvornik.

Pretvornik bo stal okrog 30.000 DEM. Uporabniki bodo prispevali od 100 do 150 mark. Opravili so že ali še bodo zemeljska dela, betoniranje temeljev, postavitev drogov električne napeljave. Zlasti veliko so prispevali posamezniki. Tako je Alojz Bambič brezplačno odstopil zemljišče (največ izkopov gre po njegovem). Brezplačno so zemljišča odstopili še Alojz Baraga, Ivan Knavs in Karol Turk. Vse to je gradnjo pocenilo.

"Akcija je pokazala, da med ljudmi še vlada solidarnost in želja po skupnem napredku," pravi predsednik vaškega odbora Janez Debeljak, ki hkrati poziva vaščane, naj se kljub neugodnemu času udeleže popravljanja podarjenega zemljišča.

A. KOŠMERL

20. SREČANJE LOVSKIH PEVSKIH ZBOROV

V soboto, 12. junija, je bilo v Globokem 20. srečanje pevskih zborov in rogistov iz Slovenije in zamejstva. Zaradi velikega števila pevcev in rogistov smo srečanje priredili pod velikim šotorom na igrišču. Po malici so imeli pevci in rogisti skupno vajo. Po njej so se odpeljali v tri krajevne skupnosti (Kapele, Pišece in Artiče), v katerih so potekali koncerti. Nekaj skupin je ostalo v Globokem, kjer je bil tudi koncert. Po koncertih so se vrnili v Globoko, kjer je bila slavnostna prireditev. Po programu, ki ga je vodila Ida Ostrelič, se je začelo družabno srečanje.

SEBASTIJAN RAČIČ in BRANKA STRGAR

TUDI BOLERO NA SEVNIŠKEM POLETJU

SEVNICA - Spored prireditev sevniškega poletja ob koncu tega tedna postaja vse bolj pester. Novo je to, da bodo v soboto, 19. junija, po 14. reviji gasilskih pihalnih orkestrov Slovenije, ki se bo na Glavnem trgu v Sevnici pričela ob 17. uri, nastopili učenci plesne šole Bolero iz Ljubljane, ki so pobrali že številna priznanja doma in na tujem.

NI DENARJA

METLIKA - V Belokranjskem muzeju so računali, da bodo imeli za investicijsko vzdrževanje stavbe, v kateri muzej že ves čas domuje, se pravi metliškega gradu, letos na voljo vsaj 4 milijone tolarjev. Dva milijona je namreč obljubila metliška občina, vsaj na toliko pa so računali iz republike. Vendar se jim je ta račun podrl, kajti kaže, da iz republike zaradi znanih proračunskih težav ne bo za to nobenega denarja. S tem denarjem so nameravali sanirati južni vogal gradu, ki poka in drsi v dolino. Razpoka je vse večja in stanje vse bolj nevarno. Ker bo občina svoj delež prispevala, bodo s tem denarjem uredili odvodnjavanje na grajskem dvorišču, kar je pogoj za nadaljnjo sanacijo južnega vogala, kar pa bo moralo počakati leto, dve ali na boljše čase.

Naš boj ni le naš

Gospodje, lepa hvala za vse, kar nam vračate

Kot učiteljica bi želela povedati nekaj, kar čutim v sebi kot veliko ponižanje ne samo učiteljev, temveč tudi kot ponižanje otrok in staršev, čeprav se veliko teh tega ne zaveda.

Naš boj ni samo boj za učitelje, ampak tudi (morda celo predvsem) boj za otroke in njihov položaj v družbi, čeprav nam tako vražje očitajo, da smo na otroke pozabili. Pozabili mi - učitelji, katerim pomenijo otroci veliko več kot samo glavni del našega poklica in veliko več, kot pomenijo vsem drugim.

Prevečkrat so vladni gospodje že pokazali, koliko jim ti naši otroci v resnici pomenijo. Prevečkrat smo to starši občutili na lastni koži. Tokrat govorim kot mati, kajti morda so ti gospodje pozabili, da smo tudi učitelji starši.

Naša država niti najmanj na postavlja svojih temeljev na otrocih, na mladini, še manj na dobrem izobraževanju le-teh. Vse, kar se tiče otrok (knjige, igrače, obleka, obutev, cene vrtcev, dodatnega izobraževanja otrok...) - vse je v naši dravi tako drago, da si ne morem kaj, da ne bi razmišljala o tem, da naša država hoče na račun otrok predvsem iztržiti čimveč denarja od staršev. Zanima me, kje je tukaj njihova pedagoška etika in hkrati želja po ohranitvi Slovencev? Prišla sem na žalost do spoznanja, da nas država, ker učitelji delamo z otroki, ki naši državni ne pomenijo nič, tretira kot nepotrebne, zato nas tudi plačuje tako. Torej: če bi delala s katerokoli stvarjo - predmetom, bi bila bolj cenjena in spoštovana kot zdaj, ko delam z otroki, s temi prikupnimi, radovednimi, vendar zelo zahtevnimi bitji!

Mislim, da nam je učiteljem lahko v ponos naš boj za pravice in da dajemo s tem našim otrokom velik zgled, saj jim ne želimo, da postanejo hlapci nekega sistema, ampak jih vzgajamo v poštene in pravične državljane. To pa ne pomeni boj za tisto, kar je pravično, kajti pravice je pri nas zelo malo.

Cene, ki nam jih postavlja vlada, nas žalijo in so zato nesprejemljive. Če hočejo povedati, da nam ne morejo dati teh nekaj tolarjev, ki nam absolutno pripadajo že brez stavke, češ da bomo s tem ogrozili državo, potem se naj najprej ustavijo pri svojih vratih. Učitelj mora dajati zgled otrokom, zato zahtevajo od nas ne le normalnega, ampak idealnega človeka. Oni pa nam dajejo zglede le z velikimi plačami, nam pa ne dajo niti drobtinic. Najprej naj se pri sebi vprašajo, kdo je tisti, zaradi katerega je vlada v finančnih stiskah! Če bodo oni pripravljeni z lastnim žepom reševati državo, sem prepričana, da jo bomo pripravljeni med prvimi tudi mi.

Na koncu: bi rada vprašala: "Ali niste vladni gospodje morda pozabili, da so vam do vaših položajev pomagali priti tudi učitelji - že od 7. leta naprej?" Hvala za vse, kar nam vračate.

MIHAELA SILVESTER
Mirna

Bogati dnevi Novotehne

Potekali v Novem, mestu, Krškem, Trebnjem in Metliki - Zaključek v soboto na Glavnem trgu

NOVO MESTO - Novomeška Novotehna, vse bolj prodorna in širše uveljavljena trgovska firma, letos že tretjič zapovrstjo prireja "Dneve Novotehne". Gre za vrsto prireditev, katerih glavni namen je predstaviti širšemu krogu novosti iz bogatega programa Novotehne in njenih poslovnih partnerjev. Letošnji dnevi Novotehne potekajo od 2. do 20. junija, in to v vseh krajih, kjer ima Novotehna svoje poslovne enote, se pravi v Novem mestu, Krškem, Trebnjem in Metliki.

Poleg ugodne prodaje v Novotehninih trgovinah so pripravili tudi vrsto strokovnih predstavitev in pogovorov. Tako so z Gorenjem Varstrojem, novomeško SŠTZU in ljubljansko fakulteto za strojništvo pripravili dan varilne tehnike, predstavili so proizvodni program več podjetij Končar, Iskre Tenel in tovarne akumulatorjev Vesna iz Maribora. Novotehnin profitni center Avtomobili je v Novem mestu, Krškem, Trebnjem in Metliki pripravil razstavo avtomobilov iz svojega prodajnega programa in v okviru tega so predstavili tudi Citroenovo novost Xantio.

Zaključek Novotehninih dni bo v soboto, 19. junija, na novomeškem Glavnem trgu, kjer pripravljajo za to priložnost veliko prireditev. Glavni trg bo od treh popoldne naprej zaprt za promet. Na tej zaključni prireditvi, ki naj bi razgibala zaspano novomeško družabno življenje konec tedna, bodo nastopali godba na pihala, pevski zbor, plesna skupina, pripravljajo modno revijo italijanske in avstrijske mode, gostja večera pa bo smučarka Nataša Bokal. Na prireditvi bodo izžrebali nagradne kupone, ki jih kupci dobijo pri nakupu v Novotehninih trgovinah v času Novotehninih dni. Poskrbeli so tudi za glasbo in pestro gostinsko ponudbo.

A. B.

● Slovenci smo vedno proti oblasti, nekdaj proti Dunaju, potem Beogradu in zdaj proti Ljubljani. (Rigelnik)

● Ponovne uvedbe revolucionarnega prava si Slovenija zaradi ugleda v svetu ne more privoščiti. (Kristan)

● Človek za to življenje ni dovolj prekanjen. (Brecht)

Dogodki v sliki in besedi

OBISK PARTIZANSKE MATERE - Delegacija sevniške občinske borčevske organizacije, v kateri so bili Slavko Štrukelj, Ivan Mastnak in Anton Možic, je ob 93. rojstnem dnevu in godu obiskala partizansko mater Antonijo Rešeta na Novem Gradu nad Boštanjem ter ji izročila priložnostno darilo in spominsko priznanje OO ZZB NOV Sevnica (na posnetku). Predsednik Štrukelj se je materi Tončki (tudi v imenu sevniške županje) zahvalil za poslanstvo njene družine v boju proti fašističnim osvajalcem in zlasti pri vzpostavljanju slovenske oblasti na osvobojenih ozemljih in po osvoboditvi. Tončka je bila delegatka na Zboru odposlancev slovenskega naroda v Kočevju in na kongresu Slovenske protifašistične ženske zveze v Dobrniču pred 50 leti, njen mož Vinko je padel marca 1945 v partizanih na Pohorju, v partizanih pa je bil tudi Tončkin starejši sin Stane. (Foto: P. Perc)

MLADI KRŠČANSKI DEMOKRATI - V soboto so v Ribnici ustanovili občinski odbor Mladih krščanskih demokratov. Ustanovnega zbora so se udeležili člani krajevnih odborov, predsednik skupščine občine France Mihelič, poslanec v državnem zboru Benjamin Henigman in član IO MKD Slovenije Rok Šteblaj. Za predsednika OO MKD Ribnica so izvolili Tomaža Rusa, za podpredsednika Bojana Henigmana in tajnico Vando Turk. (Foto: M.Glavonjić)

GASILSKO TEKMOVANJE - V nedeljo, 6. junija, je občinska gasilska zveza Novo mesto v sodelovanju z gasilskim društvom Stopiče, ki praznuje letos 80-letnico delovanja, pripravilo gasilsko tekmovanje. Nastopilo je 84 ekip s prek 900 mladimi gasilci in gasilkami. Sodelovalo je 55 gasilskih društev. Nekatera gasilska društva so tekmovala z več desetinami. Tekmovanje je potekalo nemoteno, za kar so poskrbeli gasilci iz Stopič, OGZ Novo mesto, zahvala pa velja tudi osnovni šoli, ki je odstopila prostor in omogočila računalniško obdelavo. Najboljši so prejeli pokale. Rezultati: pionirji 7 - 10 let: 1. Kamence, 2. Otočec, 3. Gabrje; pionirke 7 - 10 let: 1. Orešje, 2. Stranska vas, 3. Mali Podljuben; mladinci 12 - 16 let:1. Ratež, 2. Mirna Peč II, 3. Mirna Peč I; mladinke 12 - 16 let: 1. Dol. Straža, 2. Škocjan, 3. Ratež. (Foto: Slavko Mirtič)

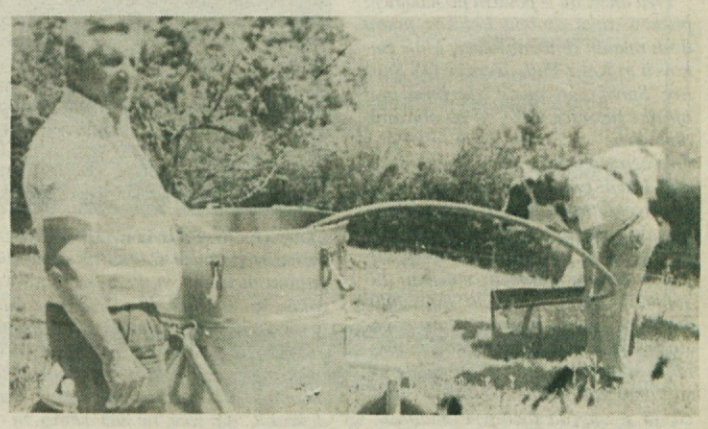

PAŠE LE ŠE ZA TEDEN DNI - Po lanskoletni katastrofalni suši, ki je povzročila v družbenem in zasebnem kmetijstvu v sevniški občini za 269 milijonov tolarjev škode, so po besedah kmetijskega referenta inž. Ivana Kelharja Sevničani dobili od republike pomoči le za okrog 7,4 odst. vrednosti ocenjene škode. Pri Šmidovih v Podgorici 22 pod obronki Lisce pravijo, da so lahko kupili v zadrugi le 1800 kg koruze. Irma Šmid pravi, jih je rešilo le to, ker jim je možev brat iz Polane dal cel silos z okrog 15 kubiki koruzne silaže. Na posnetku: Irmin oče Anton in brat Tonček sta ravno pripeljala vodo za 16 krav molznic, ki se bodo lahko pasle le še kakšen teden, če ne bo izdatnega dežja. (Foto: P. Perc)

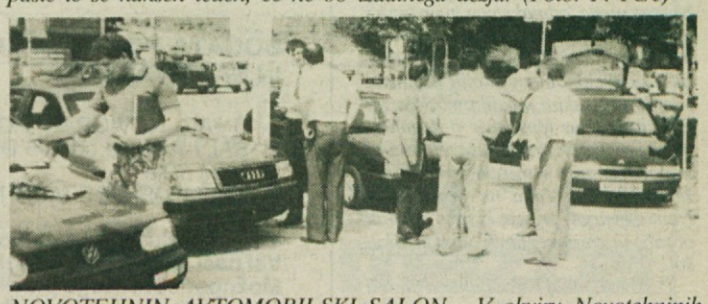

NOVOTEHNIN AVTOMOBILSKI SALON - V okviru Novotehninih dni so v Novem mestu, Krškem, Trebnjem in Metliki pripravili tudi razstavo avtomobilov iz njihovega prodajnega programa. V Novem mestu, pred zavarovalnico Tilia, so si razstavo ogledali tudi najvišji predstavniki Elektrogospodarstva Slovenije, ki je stalen in dober kupec Novotehne. (Foto. A. B.)

MLADI DOPISNIK

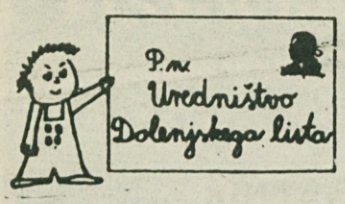

STAVKA

Včasih zaposleni v različnih dejavnostih organizirajo stavko. Stavkajo večinoma zato, ker zahtevajo od vlade večje plače ali druge pravice. Stvari so se tako zapletle, da so se tudi učitelji, ki poučujejo na naši šoli, odločili, da bodo prekinili poučevanje. Opozorilna stavka je bila v sredo in pouk smo imeli samo do enajstih. V petek pa na veliko veselje otrok zaradi stavke pouka ni bilo. Otroci se seveda zavedamo, zakaj učitelji stavkajo, toda prikrajšani smo prav mi.

LEON RIBIČ
3. r., OŠ Krmelj

NAJBOLJŠI BEDNARŠKOVA IN TOMČEVA

METLIKA - Letošnja generacija metliških osmošolcev se je pretekli petek poslovila od osnovne šole z valeto, tokrat pa so prvič pripravili tudi kulturni program za starše, v katerem so se spomnili šole, učiteljev in roditeljev. Letos je končalo v Metliki 8. razred 90 učencev. Več kot 20 jih bo nadaljevalo šolanje na črnomaljski ali novomeški gimnaziji, a tudi večina drugih se je odločila za šolanje v belokranjskih ali novomeških srednjih šolah. 15 se jih je poslovilo od osnovnošolskih klopi z odličnim uspehom. Na prireditvi so proglasili najuspešnejši učenki, ki sta se udeleželi tudi številnih tekmovanj; to sta bili Nina Bednaršek, ki je med drugim osvojila zlato republiško priznanje na tekmovanju iz nemščine in 1. mesto na republiškem tekmovanju v veseli šoli ter Vanja Tome, ki si je na republiškem tekmovanju iz matematike priborila zlato Vegovo priznanje.

DEŽELA GUMBOV

Tretje srečanje v "Deželi gumbov" je bilo 5. junija na jasi parka v Dolenjskih Toplicah. Zbrali so se varovanci in njihovi najbližji ob zaključku male šole in v pozdrav poletju. Za veselo otroško glasbo je poskrbel ansambel "Hop, Cefizelj". Udeleženci srečanja so po svojih željah aktivno sodelovali v delavnicah: Zogica Nogica, Zlata ribica, Krojaček Hlaček ter Picko in Packo. Za pecivo in sadje so poskrbeli sami udeleženci, kupovali pa so za denar - čarobni gumbek. Rdeča nit celotnega srečanja so bili gumbi, po zgodbi Prodajamo za gumbe.

VVE Dolenjske Toplice

DIJAKI NE PODPIRAMO STAVKE

Bliža se konec šolskega leta in približujejo se zaključni izpiti oz. matura. Prav v teh napetih trenutkih za zaključne razrede in tudi za ostale učence so se učitelji in profesorji odločili za stavko. Odločno protestiramo zoper takšno izsiljevanje vlade na račun nas, učencev in dijakov, in pozivamo stavkajoče, da stavko prekinejo. Zavedamo se, da imajo učitelji in profesorji nizke plače za svojo izobrazbo, vendar se za svoje interese ne bi smeli zavzemati na tak način, saj s takšnim početjem škodujejo nam učencem in delujejo proti svojim osnovnim namenom, to je izobraževanju. Tudi učitelji in profesorji morajo nositi del gospodarske krize, ki jo preživljamo. V javnih medijih večkrat zasledimo podatke o tem, kako podpiramo stavko, vendar to ni res, saj nam ni le do tega, da nimamo pouka, temveč se zavedamo tudi posledic te nerazumne stavke.

SKUPINA DIJAKOV
(prosimo, da naslovov ne objavite, ker bi utegnili imeti probleme v šoli)

Srečanje mladih zgodovinarjev

Na osnovni šoli Grm 150 mladih zgodovinarjev in 60 mentorjev iz vse Slovenije

NOVO MESTO - Učenci in učitelji osnovne šole Grm so bili v četrtek in petek gostitelji 150 osnovnošolcev in 60 njihovih mentorjev iz vse Slovenije na 24. srečanju mladih zgodovinarjev in 1. srečanju mladih geologov v organizaciji občinske Zveze prijateljev mladine občine Novo mesto. Na dvodnevno srečanje so mladi prinesli prek 90 raziskovalnih nalog.

Mladi zgodovinarji so za letošnje srečanje raziskovali kulturne spomenike in njihovo sporočilo, mladi geologi pa kamnito tehnično dediščino v domačem kraju. Nalog so se skrbno lotili. Raziskovali so stare gradove, spomenike in cerkve, vodnjake, portale, kmečke domačije, torej kulturno dediščino, ki jo velja ohraniti za jutrišnji dan. Kakšna množica šolarjev je spraševala, raziskovala, zbirala in iskala na podstrešjih in arhivih, knjižnicah in pri ljudeh! Ko so spregovorili še stari dokumenti in orumenele fotografije ter je bilo vse skupaj primerno zloženo, je nastal nov dokument o preteklosti za sedanjost in prihodnost.

Vsako od nalog je pretehtala strokovna komisija in z zlatim znakom nagradila 37 zgodovinskih in 9 geoloških nalog, s srebrnim znakom 30 zgodovinskih in 3 geološke naloge, z bronastim znakom pa 11 prvih in 3 druge raziskovalne naloge. Zanimivo je, da je ob letošnjem srečanju mladih zgodovinarjev in geologov prvič izšel tudi ličen zbornik, v katerem so predstavljene naloge. Zbornik je takšen, da bo lahko služil kot nekakšna kronika posameznih slovenih krajev.

V dveh dneh srečanja so si šolarji in njihovi mentorji dodobra ogledali staro mesto, bili gostje Kapitlja in Dolenjskega muzeja, obiskali Pleterje in Kostanjevico ter ruševine gradu Soteska. Navdušeni so bili nad organizacijo prirediteljev, še posebej šole Grm, kjer so kljub stavki učiteljev vse brezhibno izpeljali. Ostaja pa grenak priokus zaradi organizacije prenočišč za mlade zgodovinarje. Morda je kriva tudi stavka učiteljev, dejstvo pa je, da jim je v Novem mestu uspelo po domovih prenočiti le tetjino slovenskih šolarjev, ostale je prevzel internat Srednje kmetijske šole Grm. Organizatorji pri Zvezi prijateljev mladine so si dober mesec prizadevali zagotoviti primerno bivanje, pa jim je uspelo dobiti le 47 prenočišč pri družinah osnovne šole v Šmihelu, devet prenočišč so zbrali v šoli Grm, po šest pa v Bršljinu in Centru.

J. PAVLIN

SREČANJE KLJUB STAVKI - Novo mesto je bilo letos gostitelj 24. srečanja mladih zgodovinarjev Slovenije. Organizatorji so podprli šolnike v njihovih prizadevanjih za boljši in večji kos kruha, odpoved srečanja pa bi bila zaradi stavke prevelika škoda. Na sliki: ekipa osnovne šole Šmihel pred zagovorom svoje naloge, v kateri so temeljito obdelali svoj šolski okoliš, zapisali vse o bunkerju na Drski, pokopališču v Šmihelu, razvalinah cerkve sv. Roka, cerkve sv. Mihaela, Nikolaja, Florjana in Vida, razvalinah gradu Ruperčvrh, Znančevi hiši in pristavi na Ljubnu. (Foto: J. P.)

SLOVO OD PRIJATELJEV IN ŠOLE - V soboto je 116 osmošolcev štirih razredov osnovne šole Grm s pesmijo "Kje so tiste stezice" številnim staršem, gostom in učiteljem, ki so se zbrali v avli šole, napovedalo prijeten program ob zaključku šolanja. In res so se v kulturnem progamu izkazali kot pravi glasbeniki, pevci in igralci. Prava četa odličnjakov, prav dobrih in dobrih je poleg priznanj za šolski uspeh prejela še vrsto pohval na športnem, naravoslovno-matematičnem in kulturno-umetniškem področju. Letos so prvič podelili tudi priznanja in diplome šole vsem tistim, ki so z pridnostjo in nadarjenostjo dokazali, da šola ne uči samo za šolo, ampak tudi za življenje in delo v skupnosti.

Mlada talenta

Pesniški zbirki na pot

Pred dnevi mi je povsem po naključju prišla v roke drobna knjižica pesmi dveh mladih osnovnošolcev, Mitje Bukovca in Katje Plut, učencev OŠ Šmihel. Sprva sem mislil, da bom bral otroške pesmice, take, ki so običajno objavljene v šolskih listih ali pa v dnevnem časopisju, pač izlive otroških duš. V tem primeru pa je bilo povsem drugače. Otroka, ki si ju predstavljam s fračo v žepu in večno potočenimi koleni, se tu povsem zrelo spogledujeta s svetom odraslih, smislom bivanja, človeško rastjo in ljubeznijo. Izražanje je včasih nenavadno, pogostokrat bizarno, vendar nikoli ne preide v omlednost. Siloviti naboj čutnosti vznemirja pesnika, še bolj pa bralca, ki se zaveda avtorjeve mladosti.

Tu ne morem prezreti vloge obeh mentoric (literarne in likovne), ki sta nesebično pomagali in usmerjali mlada talenta ter ju bodrili pri vsakem dvomu o smiselnosti početja. (Če bi dr. Rugel poznal razmere, bi verjetno spremenil odnos in mišljenje do večine učiteljev in učiteljic.)

Osnovna šola, ki je poleg staršev vzgojila ti mladi duši, stoji na obrobju Novega mesta, odmaknjena in po krivici odrinjena od korit, kjer se pretaka denar in "visoka", novomeška kultura, v provicionalnem okolju Šmihela, z rahlim romskim navdihom. Šola ždi tiho, neopazno (časopisje o dogajanjih in problemih te šole piše zelo malo) in počasi umira v starem poslopju ter že leta in leta čaka na prosvetnega (razsvetljenega) princa, ki bi jo odčaral pozabe in prezira "elitnih" novomeških šol.

Poskusimo vsaj v tem primeru preseči tradicionalno nevoščljivost in zbirko ustrezno predstaviti širšemu krogu ljudi, podobno, kot so 9. junija to storili drugi v mladinski oddaji ljubljanske televizije "Klub klobuk".

I. H.

KOMPAS

LETOVANJE V TUJINI ŽE OD 450 DEM DALJE

BOGATA PONUDBA LETOVANJA V SLOVENIJI IN NA HRVAŠKEM:

— UMAG, NOVIGRAD, POREČ, VRSAR, ROVINJ, OMIŠALJ-POL že od 166 DEM dalje, APP 1/4 že od 425 DEM dalje
— KRIŽARJENJE Z JADRNICO DALMATIA 380 DEM POL

V Novigradu in Rovinju nonstop čuvano parkirišče!
Vsi naši letovalci so dodatno zavarovani z Adriatikom!
Možnost obročnega plačila!
Najugodnejše cene letalskih prevozov

Od 14. 06. do 10. 07. 93 poslujemo vsak dan do 18.00 ure (sobota do 12. ure)

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 17. VI.

SLOVENIJA 1

10.15 - 0.15 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.40 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.30 TEDENSKI IZBOR
11.30 MLADINSKI PEVSKI FESTIVAL CELJE 93
12.00 ANALITIČNA MEHANIKA, 19/52
12.30 DOMAČI ANSAMBLI: CELJSKI INSTRUMENTALNI KVINTET
13.00 POROČILA
14.55 TEDENSKI IZBOR
14.55 PRO & CONTRA
15.55 OPUS
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM: ŽIV ŽAV
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 BESEDE, BESEDE, BESEDE, TV igrica
19.10 RISANKA
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.40 GOZDARSKA HIŠA FALKENAU, nemška naniz., 2/13
21.30 TEDNIK
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
22.45 NOVOPEČENI PRINC Z BEL-AIRA, 1. epizoda amer. naniz.
23.10 KENNEDYJI IZ MASSACHUSET SA, amer. nadalj., 1/6

SLOVENIJA 2

15.15 - 0.55 Teletekst
15.30 Video strani - 15.50 Tedenski izbor: Ilona in Kurti (avstrijski film); 17.25 Sova (ponovitev): V športnem duhu (amer. naniz., 11/15); 17.50 Tajni uslužbenec (zadnji del angl. nadalj.) - 18.45 Že veste? - 19.15 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Poslovna borza - 20.10 Znanost - 20.35 Dokumentarec meseca: Popolni torzo - 21.15 Umetniški večer: Ex libris: Iz zgodovine slovenskega sadjarstva; 22.15 Kronika Molierfesta; 22.30 Ves svet je oder (angl. dok. serija, 6/13) - 23.25 Sredozemske igre: košarka, finale (posnetek)

PETEK, 18. VI.

SLOVENIJA 1

8.45 - 0.50 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.35 TEDENSKI IZBOR
9.35 BATMAN, 24. epizoda
10.00 LETALIŠČE, amer. film
12.05 ŽE VESTE
12.35 ZNANOST
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
13.15 UMETNIŠKI VEČER - EX LIBRIS
14.15 KRONIKA MOLIERFESTA
14.30 VES SVET JE ODER, 6/13
15.25 DOKUMENTAREC MESECA
16.14 OSMI DAN, ponovitev
17.00 DNEVNIK 1
17.10 TOK, TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 BESEDE, BESEDE, BESEDE, TV igrica
19.10 RISANKA
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 FORUM
20.30 VELIKA MAHINACIJA, amer. film
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 SOVA
22.50 LJUBEZEN DA, LJUBEZEN NE, 6. epizoda amer. naniz.
23.15 KENNEDYJI IZ MASSACHUSETSA, amer. nadalj., 2/6
23.55 NOTRANJI GLASOVI, amer. nadalj., 4/4

SLOVENIJA 2

15.45 - 2.05 Teletekst
16.00 Video strani - 16.35 Tedenski izbor: Gozdarska hiša Falkenau (nemška naniz., 2/13); 17.25 Sova (ponovitev) - 18.45 Znanje za znanje: Učite se z nami - 19.15 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Stalin (angl. dok. serija, 1/3) - 21.05 Moški, ženske - 22.05 Homo turisticus - 22.35 Erigon (posnetek gledal. predstave) - 0.35 Sredozemske igre: atletika (posnetek)

SOBOTA, 19. VI.

SLOVENIJA 1

8.15 - 1.10 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.50 TEDENSKI IZBOR:
8.50 RADOVEDNI TAČEK
9.05 OSCAR JUNIOR
9.15 KLUB KLOBUK, kontaktna oddaja za otroke
10.50 PET PRIJATELJEV, 12/13
11.15 TOK, TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
12.05 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 TEDNIK
13.45 MOŠKI, ŽENSKE
15.10 VELIKA MAHINACIJA, ponovitev amer. filma
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PO SLEDOVIH NOETOVIH SINOV, nemška dok. oddaja, 1/2
18.00 REGIONALNI PROGRAMI - LJUBLJANA
18.45 TV MERNIK
19.00 RISANKA
19.10 ŽREBANJE 3 x 3
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 UTRIP
20.30 TVARIETE
21.35 POGLEJ IN ZADENI
22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.20 SOVA:
HAZARDER BOB, franc film (ČB)

SLOVENIJA 2

13.15 - 1.55 Teletekst
13.30 Video strani - 14.00 Tedenski izbor: Človek in glasba: Beethoven (8. oddaja); 14.50 Sova (ponovitev): Ljubezen da, ljubezen ne (6. epizoda); 15.20 Kennedyji iz Massachusetsa (amer. nadalj., 2/6) - 16.00 Športna sobota: košarka NBA; Sredozemske igre, atletika; kolesarska dirka - 18.45 Divji svet živali (angl. poljudnoznan. serija, 8/25) - 19.15 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Studio City - 21.10 Pogubno okolje (angl. nadalj., 2/3) - 22.05 Kronika Molierfesta - 22.20 Sobotna noč: Nočni videomeh - 23.15 3. evropska noč jazza (prenos)

NEDELJA, 20. VI.

SLOVENIJA 1

7.15 - 23.50 TELETEKST
7.30 VIDEO STRANI
7.55 OTROŠKI PROGRAM
7.55 ŽIV ŽAV, ponovitev
8.45 HUCKLEBERRY FINN IN NJEGOVI PRIJATELJI, 15/26
9.10 NONNI IN MANNI, nemška nadalj., 4/6
10.00 SLOVENSKA LJUDSKA GLASBILA IN GODCI: VIOLINSKE CITRE
10.30 TV KONFERENCA
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 SLOVENCI V ZAMEJSTVU
12.30 ŠENTVID PRI STIČNI:
24. TABOR SLOVENSKIH PEVSKIH ZBOROV
13.45 POROČILA
13.50 VIDEOMEH
15.10 STALIN, angl. dok. serija, 1/3
16.05 SPLOŠNA PRAKSA, avstral. naniz., 1/11
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROTI NEZNANEMU, amer. film
19.00 RISANKA
19.10 LOTO
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ZRCALO TEDNA
20.30 NEDELJSKIH 60
21.30 NA POTI Z DR. STINGLOM, 8/12
22.05 DNEVNIK 3, VREME
22.30 SOVA
HAL ROACH PREDSTAVLJA, amer. naniz., 15/29 (ČB)
KENNEDYJI IZ MASSACHUSETSA, amer. nadalj., 2/6

SLOVENIJA 2

10.45 - 23.55 Teletekst
Opomba: Športna nedelja: 15.25 Sred. igre
11.00 Video strani - 11.10 Tedenski izbor: Velika pričakovanja (angl. nadalj., 1/6); 12.00 Tvariete; 13.00 Poglej in zadeni - 15.25 Športna nedelja - 19.18 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Alpe-Donava-Jadran - 20.30 Ubijalci stare gospe (angl. film) - 22.00 Pozdrav poletju (prenos iz Križank) - 23.00 Športni pregled

PONEDELJEK, 21. VI.

SLOVENIJA 1

10.15 - 0.05 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.50 TEDENSKI IZBOR
10.50 BATMAN, 25. epizoda amer. naniz.
11.15 DIVJI SVET ŽIVALI, 8/25
11.40 ZNANJE ZA ZNANJE
12.10 PO SLEDOVIH NOETOVIH SINOV, nemška dok. oddaja, 1/2
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
ALPE-DONAVA-JADRAN
ŠPORTNI PREGLED
KRONIKA MOLIERFESTA
POZDRAV POLETJU
15.55 HOMO TURISTICUS
16.25 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 PARI, TV igrica
19.10 RISANKA
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 GOSPODARSKA ODDAJA:
10000 OBRATOV
20.55 OMIZJE
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
SO LETA MINILA, angl. naniz., 3/13
KENNEDYJI IZ MASSACHUSETSA, amer. nadalj., 4/6

SLOVENIJA 2

13.45 - 23.20 Teletekst
14.00 Video strani - 14.10 Tedenski izbor: TV konferenca, Forum, TV mernik, Utrip, Zrcalo tedna, Nedeljskih 60, Obzorja duha (ponovitve) - 17.40 Sova (ponovitev): Hal Roach predstavlja (15/29); 18.00 Kennedyji iz Massachusetsa (amer. nadalj., 3/6) - 18.50 Podjetniška mreža - 19.20 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Sedma steza - 20.30 H. Pintar: Stari časi (angl. drama) 21.40 R & R - 22.10 Koncert big banda RTV (2. del)

TOREK, 22. VI.

SLOVENIJA 1
9.45 - 0.20 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 TEDENSKI IZBOR
10.10 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
10.40 PODJETNIŠKA MREŽA
11.40 STARI ČASI, angl. drama
13.00 POROČILA
15.15 TEDENSKI IZBOR
15.15 SOBOTNA NOČ
16.10 SEDMA STEZA
16.30 PORABSKI UTRINKI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
HUCKLEBERRY FINN, 16/26
OSCAR JUNIOR
LISICA ZVITOREPKA, portugalska risanka
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 PARI, TV igrica
19.10 RISANKA
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.40 BOBENČEK
21.45 KRONIKA, kanadska dok. serija, 10/12
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
ALO, ALO, angl. naniz., 16/18
KENNEDYJI IZ MASSACHUSETSA, amer. nadalj., 5/6

SLOVENIJA 2

15.15 - 23.45 Teletekst
Opomba: 20.55 košarka Slovenija - Belgija
15.30 Video strani - 15.50 Tedenski izbor: Gospodarska oddaja; Slovenci v zamejstvu - 17.25 Sova (ponovitev): So leta minila (angl. naniz., 3/13); Kennedyji iz Massachusetsa (amer. nadalj., 4/6) - 18.45 Iz življenja za življenje - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Poslovna borza - 20.10 Michelangelova pomlad (koprodukcijska nadalj., 1/5) - 21.00 Osmi dan - 21.50 Videošpon - 22.30

SREDA, 23. VI.

SLOVENIJA 1

9.45 - 0.05 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.30 TEDENSKI IZBOR
10.30 BATMAN, 26. epizoda
10.55 VIDEOŠPON
11.35 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
12.05 KRONIKA, 10/12
12.30 NA POTI Z DR. STINGLOM, 8/12
13.00 POROČILA
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
15.30 TEDENSKI IZBOR
MICHELANGELOVA POMLAD, koprodukcijska nadalj., 1/5
16.20 SVET POROČA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PLEMENITI TOM, angl.-poljski film
18.45 PARI, TV igrica
19.10 RISANKA
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.35 FILM TEDNA
KRAPAČUK, belgijsko-franc.-španski film
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
V ŠPORTNEM DUHU, amer. naniz., 12/15
KENNEDYJI IZ MASSACHUSETSA, amer. nadalj., 6/6

GLASBA JE ŽIVLJENJE

Še nekaj dni nas loči od poletja in še teden dni do šolskih počitnic, ko bodo vsaj šolarji brezskrbno zadihali. Avtorji oddaje Glasba je življenje si ne bomo privoščili daljšega dopusta, tako da vas tudi poleti vabimo na naša sobotna srečanja.

Ta teden z veseljem napovedujem gosta za našo glasbeno zasliševalno mizo. To bo nihče drug kot pesnik Ciril Zlobec. Srečanje z njim bo prav gotovo doživetje, saj s svojo pretehtano in lepo slovensko besedo zadovolji okus še tako zahtevnega poslušalca.

Kot otrok je Ciril Zlobec igral na piščalke, ki si jih je, pastirček, delal sam. Priljubljeno otroško glasbilo so bile takrat orglice. Najbrž ne veste, da je Zlobec napisal besedilo za slovensko popevko Poletna noč, ki je v izvedbi Marjane Deržaj postala velika uspešnica. Zlobec pa je hotel ostati kot avtor besedila anonimen, ker je bilo takrat sramotno, če je pesnik napisal tekst za popevko. Vendar je ta pesem na Slovenski popevki zmagala in povedali so tudi, kdo je avtor teksta. To je pesnika Zlobca izučilo in nikoli več ni napisal besedila za popevko.

Kot do vseh stvari v življenju je Ciril Zlobec strpen tudi do glasbe. Pred nobeno glasbo si ne maši ušes, vendar pravi, da mu je najbližja klasična glasba. To rad posluša, pomirja ga in mu daje občutek notranjega lagodja. Pogosto gre na koncert.

Torej - v soboto vabljeni na poslušanje oddaje Glasba je življenje.

Simona H2O

Avto za mladostne poslovneže

Renault začel proizvajati clio club med

Junija je Renault v Franciji in še v nekaterih evropskih državah začel prodajati posebno izvedenko clia; gre za serijo, ki so jo izpeljali iz clia RN in jo poimenovali club med. Ime so si sposodili pri znanem klubu Mediterranee. Clio club med je namenjen zlasti mladostnim, dinamičnim poslovnim ljudem.

Clio club med bo na voljo v dveh karoserijskih različicah, s troje in petero vrati, poganjali pa ga bojo trije različni motorji: 1,2-litrski bencinski s 1.171 ccm in z močjo 43 kW (60 KM); 1,4-litrski bencinski, 1.390 ccm, 57,5 kW (80 KM), ter 1,9-litrski dizelski motor prostornine 1.870 ccm in moči 47 kW (65 KM).

Clio club med bo naprodaj v beli, modri, rdeči, zeleni barvi in v dveh odtenkih sive, notranja oprema bo modrozelena. Od zunanje opreme bodo serijsko vgrajena obarvana stekla, okrasni profili, s kakršnimi je opremljen renault 19 RT, s pomičnimi vogalnimi stekli (samo pri izvedenki s troje vrati), ter z odbijači v barvi karoserije z dodatnimi žarometi. Med notranjo opremo velja omeniti deljivost zadnje klopi v razmerju 1/3 - 2/3, elektronsko krmiljen mehanizem za dviganje in spuščanje prednjih stekel, centralno zaklepanje vrat z daljinskim upravljanjem ter žep za shranjevanje predmetov na hrbtni strani prednjih sedežev. Pri vseh izvedenkah te posebne serije bodo na voljo trije elementi dodatne opreme: strešno okno z ročnim odpiranjem, servo krmilni mehanizem ter avto radio. Računajo, da bo clio club med še okrepil že tako uspešne prodajne rezultate modela clio na francoskem in evropskem tržišču.

V štirih letošnjih mesecih zavzema Clio v Evropi s 4,2-odst. deležem tržišča vseh znamk osebnih avtomobilov (176.344 prodanih avtomobilov) 5. mesto in je tik za Ford Fiesto, ki ima 4,4-odst. delež tržišča vseh znamk.

DE časopis slovenskih delavcev

Nanj se resda lahko naročite tudi pisno, toda zakaj bi se trudili: pokličite

(061) 321-255

in poskrbeli bomo, da boste dobili časopis, brez katerega je vaše delo v (kateremkoli) sindikatu vsaj težje, če že ne nemogoče

MEDLE

ROLETARSTVO • IZDELOVANJE ŽALUZIJ
KOVINSKI PREDMETI

68000 NOVO MESTO • Žabja vas 47 • telefon: (068) 23-673

Se priporočamo!

KZ "KRKA"
PE AGROSERVIS
POT NA GORJANCE 8 NOVO MESTO

VINOGRADNIKI IN SADJARJI!

Sezona škropljenja vinske trte ter sadnega drevja je tu. Med vami je še nekaj takih, ki si niste priskrbeli ustreznih pesticidnih škropilnic. Zato vas obveščamo, da imamo v novomeškem Agroservisu še na zalogi po zelo ugodnih cenah:

- **atomizer (škropilnice po ital. licenci, ki jih izdeluje firma Zupan iz Maribora**
  200-litrska škropilnica po 123.480 tolarjev
  300-litrska škropilnica po 137.812 tolarjev
- **nahrbtne motorne škropilnice OLEOMAC po 8.512 tolarjev**
- **nahrbtne ročne škropilnice ital. proizvodnje: bakrene po 8.512 tolarjev, plastične po 5.063 tolarjev**
- **nahrbtni žvepljalnik po 8.825 tolarjev**

Za košnjo trave po vinogradih in sadovnjakih pa imamo vedno na voljo nahrbtne kosilnice OLEOMAC po 56.651 tolarjev, nahrbtne kosilnice KAWASAKI po 64.103 tolarjev.

Iz programa GARDENA vam nudimo razne zalivalke in škropilnike. Imamo tudi zastopstvo za priključke iz programa GORENJE-MUTA.
Nudimo vam razne motokultivatorje, kosilnice in ostalo za vrtičkarje.

Za vse druge informacije se oglasite v trgovini Agroservis, kjer vam jih bodo radi dali prijazni trgovci.
Za obisk se priporoča trgovina Agroservis.

AVTO ŠOLA DUAL EXPRES
☎ 24-413

Bliža se konec šolskega leta.
Za vse tiste, ki bi želeli počitnice kombinirati s koristnim delom, bomo organizirali pospešene tečaje iz Cestno prometnih predpisov za A, B, C, in E kategorije.
Tečaj se bo zagotovo končal do konca meseca junija, predavanja pa bomo izvedli v dopoldanskem času, da boste imeli dovolj časa za kopanje ipd. Prijavite se lahko vsi, ki še niste dopolnili 18 let in niste mlajši od 16 let.
Tečaj bo dopoldne od 8. do 12. ure, v centru Novega mesta, Glavni trg 30 (nad slaščičarno), s pričetkom v torek, 22. junija 1993. Prijavite se lahko na naš naslov ali po tel. (068) 24-413 ali kar na samem tečaju!

Na podlagi Zakona o financiranju javne porabe (Ur. list RS, št. 48/90, 34/91, 30/92 in 7/93) in Odredbe o določitvi parkirnih površin, na katerih se plačuje parkirnina v občini Brežice (Ur. list RS št. 8/92), in sklepa Izvršnega sveta z dne 26. 5. 1993 objavlja Sekretariat za urejanje prostora in varstvo okolja občine Brežice

javni razpis

za izbiro najugodnejšega izvajalca za pridobitev pobiranja parkirnin v mestu Brežice.

Pogoji:
— zagotovitev pobiranja parkirnine na 183 parkirnih mestih v skladu z odredbo v času od 6.00 do 16.00 ure ob delavnikih in od 6.30 do 12.00 ure ob sobotah;
— cena parkiranja 30,00 SIT do 1 ure;
— razmerje delitve prihodka od parkirnin med naročnikom in izvajalcem ponudi izvajalec sam (brutto oziroma netto, opredelitev do plačila prometnega davka)
— ponudnik naj pismeno predstavi svoj način pobiranja parkirnine
— za tiskanje obrazcev o pobiranju parkirnine poskrbi občina.

Pismene ponudbe naj vsebujejo podatke o ponudniku in pogoje, ki jih nudi.
Z izvajalcem, ki bo ponudil najugodnejše pogoje oziroma najuspešnejši način pobiranja parkirnine, bo podpisana pogodba, s katero se bodo uredila medsebojna razmerja.
Ponudbe poslati na naslov: OBČINA BREŽICE, SEKRETARIAT ZA UREJANJE PROSTORA IN VARSTVO OKOLJA, Cesta prvih borcev 18, ali oddati neposredno v vložišče občine Brežice v zaprtih in zapečatenih ovojnicah z oznako **»Ne odpiraj« — parkirnine.**
Veljale bodo tiste ponudbe, ki bodo prispele v vložišče občine Brežice vključno sedmi dan po objavi razpisa do 10.00 ure.
Odpiranje ponudb bo komisijsko istega dne ob 11.00 uri v sejni sobi občine Brežice.
O izidu razpisa bodo ponudniki obveščeni v roku 8 dni od dneva, ko bo najugodnejšega ponudnika izbral Izvršni svet občine Brežice.

Svet
OSNOVNE ŠOLE ŠMIHEL, p.o.
NOVO MESTO
Šmihel 2

razpisuje v skladu z 78. členom Statuta delovno mesto

POMOČNIKA RAVNATELJA, brez učne obveznosti, z izkušnjami na predmetni stopnji

Kandidat mora izpolnjevati pogoje, ki jih določa Zakon o osnovni šoli, ter imeti organizacijske in strokovne sposobnosti za usmerjanje in vodenje inovativnega pedagoškega dela zavoda. Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta. Začetek dela je 1. 9. 1993. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v 8 dneh po objavi razpisa z oznako »za razpis«.
Kandidate bomo obvestili v 15 dneh po končanem postopku.

ZARJA, d.d., NOVO MESTO
Prešernov trg 8
NOVO MESTO

objavlja prosto delovno mesto

gradbenega tehnika — za opravljanje del vzdrževanje stanovanj.

Od interesentov pričakujemo, da izpolnjujejo naslednje pogoje:
— končana srednješolska izobrazba gradbeno-tehnične smeri z opravljenim strokovnim izpitom
— najmanj eno leto delovnih izkušenj pri opravljanju del v gradbeni operativi.

Interesenti naj pisne ponudbe pošljejo na ZARJO, d.d., Novo mesto, Prešernov trg 8, v roku 8 dni po objavi.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 20 dneh po izbiri.

Poziv za prijave interesentov za nakup vrstne hiše na lokaciji Spodnji grič II, Krško.

Podatke o variantah gradnje, okvirnih cenah dobite v Savaprojektu Krško, tel. (0608) 22-402 - ga. Kranjc ali g. Drmič.

Informativni dan bo organiziran dne 18. junija od 10. do 16. ure v prostorih Savaprojekta, CKŽ 51.

Dokončna odločitev o gradnji, obsegu in cenah bo sprejeta po zaključku roka okvirnih prijav glede na širino interesa.

- *Vse dobro potrebuje devet let, da dozori. (Horac)*
- *Zdravstvo si bo največ miru v čakalnicah pridobilo s tem, da dela tako, kot piše na vratih. (Voljč)*
- *Ni pomembno, če nacionalist ne zna slovensko, bistveno je, da ima rad slovenski narod. (Poljšak)*
- *Samo tisti, ki nič ne ljubijo in nič ne sovražijo, niso v sponah. (Dhamapada)*

UGODNO
RAČKA, d.o.o.
68000 Novo mesto
tel/fax: (068)21-058

PC RAČUNALNIK
386 sx/33/80 M

- OSNOVNA PLOŠČA 386sx/33
- SVGA KARTICA 512 KB
- AT I/O CARD (2s/2p)
- AT (IDE) BUS KRMILNIK
- GIBKI DISK 5 1/4", 1,2 MB
- TRDI DISK CONNER 80 MB
- OHIŠJE MINI TOWER +200 W
- TIPKOVNICA CHICONY
- VGA MONOCHROM MONITOR
- 1 M DRAM MEMORY

samo 88.697 sit
(s prometnim davkom)

SREDNJA EKONOMSKA ŠOLA
Ulica talcev 3/A
NOVO MESTO

razpisuje delovna mesta:

2 učiteljev angleškega jezika,
1 učitelja nemškega jezika,
2 učiteljev matematike (stanovanje),
2 učiteljev strokovno-teoretičnih predmetov, dipl.ekon.
1 učitelja psihologije (polovična učna obveznost),
1 učitelja kemije in poznavanja blaga (polovična učna obveznost).

Kandidati naj pošljejo prijave z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Srednja ekonomska šola, Novo mesto, Ulica talcev 3/a.

VZGOJNO-VARSTVENA ORGANIZACIJA
NOVO MESTO, p. o.
Ragovska 18
68000 NOVO MESTO

razpisuje v skladu s 77., 111. in 112. členom statuta prosta dela s posebnimi pooblastili:

1. **PEDAGOŠKEGA VODJE**
2. **VODJE ZDRAVSTVENO HIGIENSKEGA REŽIMA IN VZGOJNO-VARSTVENIH DRUŽIN**

POGOJI:
pod 1.:
Za pedagoškega vodjo je lahko imenovan, kdor izpolnjuje splošne, z zakonom določene pogoje za ravnatelja in posebne pogoje, ki so:
— vzgojitelj predšolskih otrok, pedagog, psiholog, specialni pedagog, učitelj,
— najmanj 5 let delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu, od tega najmanj 2 leti dela pri vzgoji in varstvu predšolskih otrok;

pod 2.:
Za vodjo zdravstveno higienskega režima in vzgojno-varstvenih družin je lahko imenovan, kdor ima ustrezna znanja in izkušnje s teh področij in višjo ali najmanj srednjo strokovno izobrazbo ter najmanj 5 let delovnih izkušenj.

pod 1. in 2.:
— opravljen strokovni izpit
— da ima strokovne in organizacijske sposobnosti, kar dokazuje s svojim dosedanjim delom
— da je pri svojem pedagoškem delu dosegel rezultate, iz katerih izhaja, da bo lahko uspešno opravljal razpisana dela
— 4-letni mandat prične 1. 9. 1993.

Prošnje z dokazili o izpolnjevaju pogojev in opisom dosedanjega dela pošljite na naš naslov do 24. 6. 1993.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 8 dneh od sprejetja sklepa sveta zavoda VVO.

URADNI ZASTOPNIK ZA VOZILA MAZDA V SLOVENIJI

Y.C.C. d.o.o.
Stara cesta 25, 64000 Kranj
☎ salon: 064/214 766
☎ servis: 064/222 626

NEKAJ PRIMEROV IZ NAŠE PONUDBE

	cena do reg. v DEM	polog 35 %	obrok 36 mesecev
MAZDA 121 1,3i	20.090	7.030	460
MAZDA 323 1,6i	27.970	9.790	640
MAZDA 626 1,8i	36.630	12.820	838

POLOG JE NA VAŠO ŽELJO VIŠJI ALI NIŽJI !
DOBAVA ZA VSE MODELE NAJVEČ 14 DNI !

Y. C. C. mazda

NAJUGODNEJŠI POGOJI LEASINGA ALI KREDITA V DRŽAVI!

SLOVENSKA FONDACIJA

Slovenska 54, 61000 LJUBLJANA
SLOVENIJA, tel.: 061-114-352
ž.r.: 50100-678-46561

Dobro je biti pomemben,
še pomembneje je biti dober!

PRIDRUŽITE SE SLOVENSKI FONDACIJI!

Hvala!

SLOVENSKA FONDACIJA
SLOVENSKA 54, LJUBLJANA
Žiro račun št.: 50100-678-46561

PRISTOPNA IZJAVA

S podpisom pristopne izjave postajam član-ica SLOVENSKE FONDACIJE

Ime in priimek: _____ Datum in kraj rojstva: _____

Naslov stalnega bivališča: _____ Državljanstvo: _____

Poklic: _____

Članarino v znesku najmanj 500,00 SIT in/ali svoj prispevek za programe Slovenske fondacije bom:

a) nakazal-a v znesku _____ SIT na žiro račun: 50100-678-46561 ali Podpis:

b) vplačal-a osebno pri Slovenski fondaciji.

NOUA

D N E V I '93 NOVOTEHNE

OD 2. DO 20. JUNIJA DO 30% POPUSTA

Ne zamudite izredne priložnosti v prodajalnah NOVOTEHNE. Cene so znižane skoraj vsemu tehničnemu blagu!

- *Material široke potrošnje*
- *Gradbena keramika*
- *Bela tehnika*
- *Akustika*
- *Orodje*
- *Barve*

UGODNE CENE, STROKOVNO SVETOVANJE, ORGANIZIRAN PREVOZ!

Popust velja pri gotovinskem nakupu nad 3000 SIT. Nakup je možen na čeke 1 + 4 in na potrošniško posojilo. V prodajalnah bomo v tem obdobju organizirali predstavitve proizvodnih novosti poslovnih partnerjev.

Vsi, ki boste ceneje nakupovali, boste za vsak nakup nad 3000 SIT prejeli kupon in hkrati sodelovali v nagradni igri.

Nagrade:

- *Motorno kolo 90 ccm - scooter*
- *Pralni stroj Gorenje*
- *Kolo*
- *Električno ročno orodje Black&Decker*
- *Mali gospodinjski aparati Gorenje*

NAJ ŽIVIJO DNEVI NOVOTEHNINI

Obiščite poslovalnice Novotehne v Novem mestu, Metliki, Trebnjem ali Krškem.

NOVOTEHNA

NOUA

DNEVI NOVOTEHNE '93

Z A K L J U Č N A P R I R E D I T E V
v soboto 19. junija 1993, ob 19. uri na Glavnem trgu v Novem mestu.

I Z V A J A L C I K U L T U R N E G A P R O G R A M A:

- *GODBA NA PIHALA IN MEŠANI PEVSKI ZBOR*
- *PLESNA SKUPINA*
- *MODNA REVIJA ITALIJANSKE IN AVSTRIJSKE MODE*
- *GOST VEČERA NATAŠA BOKAL*
- *NAGRADNO ŽREBANJE*
- *GLASBA IN PESTRA GOSTINSKA PONUDBA*

O B I Š Č I T E N A S I N P R O S L A V I T E V E Č E R Z N A M I !

NOVOTEHNA

Želite priti do lastnega doma?

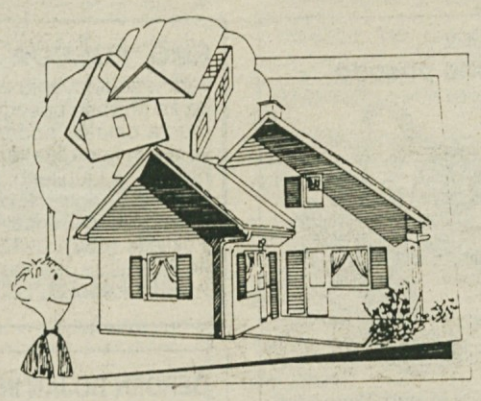

Ste podjetni in si želite svoj lastni poslovni ali delovni prostor?

Razmislite

GIP »PIONIR« zbira interesente za nakup stanovanj in poslovnih prostorov v Krškem in sicer:

na **Zdolski cesti 27** pripravljamo:
— adaptacijo objekta s 6 stanovanji in 2 garažama,
— dozidavo objekta s 6 stanovanji in 2 lokaloma.

Vemo, da tovrstna naložba zahteva premišljeno odločitev, zato so vam naši strokovnjaki pripravljeni pomagati in svetovati.

Informacije:
GIP »PIONIR« Novo mesto
predstavništvo Krško, tel.: (0608) 21-966
prodaja Novo mesto tel: (068) 323-686, 321-826

Gradimo skupaj!

PIONIR
GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

INTERALTA, d.o.o.

Iščemo zastopnike za prodajo PVC oken in vrat našega proizvodnega programa za naslednja mesta in okolico:
Novo mesto, Kočevje in Krško

Prednost bodo imela podjetja, obrtniki in posamezniki z izkušnjami in možnostjo organiziranja lastne montaže izdelkov.
Pismene prijave na naslov: **Interalta, Stegne 21 c, Ljubljana, tel. (061) 192-510.**

Občina Brežice, Sekretariat za občo upravo in družbene dejavnosti

objavlja na podlagi 20. člena Zakona o financiranju javne porabe (Ur.l.RS št. 48/90, 34/91, 30/92 in 7/93)

javni razpis
za nabavo opreme pisarniških prostorov Šolskega računovodskega servisa pri OŠ Brežice

1. Investitor: Občina Brežice, 68250 Brežice, Cesta prvih borcev 18.

2. Predmet razpisa in orientacijska vrednost:
   - zavese 6 kom.
   - vrtljivi stoli 7 kom.
   - vgrajene omare 2 kom.
   - stenske police 3 kom.
   - računalniške mizice 2 kom.
   - pomivalno korito (ozko) 1 kom.
   - preproge 6 kom.

   Orientacijska vrednost navedene opreme je 250.000,00 SIT.

3. Informacije lahko ponudniki dobijo pri vodji Šolskega računovodskega servisa.

4. Merila za izbor najugodnejšega ponudnika:
   - cena za razpisana dela,
   - eventualne druge ugodnosti ponudnika.

5. Predvideni rok izvajanja del - avgust 1993

6. Interesenti morajo oddati ponudbe do 24.6.1993, in sicer do 10. ure, na naslov: Občina Brežice, Sekretariat za občo upravo in družbene dejavnosti, 68250 Brežice, Cesta prvih borcev 18, kjer bo ob isti uri v sobi št. 4 tudi odpiranje ponudb. Ponudbe morajo biti oddane v zaprti kuverti z oznako "Ne odpiraj - ponudba na javni razpis za ŠRS".

7. Ponudniki bodo o izidu razpisa obveščeni v roku osmih dni od dneva odpiranja ponudb.

IZVRŠNI SVET SKUPŠČINE OBČINE TREBNJE

objavlja na podlagi 10. člena Pravilnika o dodeljevanju posojil in subvencij za pospeševanje razvoja obrtništva, podjetništva in kmetijstva (Uradni list RS, št. 36/92)

RAZPIS
za pridobitev sredstev za pospeševanje razvoja obrtništva, podjetništva in kmetijstva v občini Trebnje

1. Skupni znesek razpisanih sredstev znaša 2,600.000,00 SIT

2. Sredstva za razvoj bodo uporabljena za naslednje namene:
a) OBRT IN PODJETNIŠTVO
- nakup, graditev, prenova, adaptacija v stanovanjskem objektu, namenjenem za poslovno dejavnost in obrtnih delavnic
- nakup opreme
- odpiranje novih delovnih mest, razširitev in posodobitev obstoječih proizvodnih in storitvenih kapacitet
- pridobivanje novih programov
- pridobivanje projektne dokumentacije

b) KMETIJSTVO
- graditev, prenova in adaptacija objektov kmetije
- razširitev in posodobitev ter pridobivanje novih zmogljivosti v osnovni dejavnosti
- razširitev in posodobitev ter pridobivanje novih zmogljivosti za dopolnilne dejavnosti na kmetiji

3. Prosilci za sredstva za razvoj so lahko:
a) OBRT IN PODJETNIŠTVO
- samostojni obrtniki
- podjetja v zasebni lasti
- občani, ki so pri pristojnem občinskem upravnem organu vložili zahtevo za izdajo obrtnega dovoljenja oziroma za izpolnjevanje pogojev za opravljanje podjetniške dejavnosti na podlagi priglasitve v sodni register in priložili predpisane dokumente za ustanovitev obratovalnice oziroma podjetja

b) KMETIJSTVO
- zasebni kmetijski proizvajalci
- občani, ki izpolnjujejo pogoje za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji
- vsi občani, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, prednost pa imajo kmetje, katerim kmetijstvo pomeni edini poklic

4. Sredstva se prednostno dodeljujejo prosilcem po naslednjem prioritetnem vrstnem redu:
a) OBRT IN PODJETNIŠTVO za dejavnosti
- ki zagotavljajo nova delovna mesta
- ki dopolnjujejo proizvodne in druge programe gospodarstva v občini
- ki zagotavljajo boljšo oskrbo storitvenih dejavnosti, preskrbe prebivalstva in turistično ponudbo
- ki so ekološko neoporečne
- ki uvajajo sodoben tehnološki proces

b) KMETIJSTVO
- razvoj družinske kmetije glede na starostno strukturo, velikost kmetije, možnost dodatne zaposlitve
- da imajo že pridobljeno investicijsko dokumentacijo
- kmetije, ki razvijajo dopolnilne dejavnosti

5. Sredstva za razvoj se namenijo za subvencioniranje realne obrestne mere (r) za posojila, ki jih odobrijo poslovne banke in druge finančne institucije, za investicije, ki ustrezajo namenom iz tega pravilnika.

6. Višina dodeljenega bančnega posojila ne sme presegati 30% predračunske vrednosti naložbe, s tem da imajo prosilci za preostali del predračunske vrednosti zagotovljena lastna sredstva ali druge vire.

7. Prosilec lahko vloži zahtevo za subvencioniranje realne obrestne mere (r), če znaša višina predračunske vrednosti naložbe največ 100.000 DEM v tolarski protivrednosti.
Iz sredstev občinskega proračuna se subvencionira realna obrestna mera (r) bančnega posojila v fiksnem znesku, obračunava pa se v višini 7 odstotnih točk, vendar ne več od polovice višine realne obrestne mere (r) bančnega posojila. Čas trajanja subvencioniranja je odvisen od višine dodeljenih sredstev.

8. Izvršni svet SO Trebnje, banka in prosilec sklenejo pogodbo, v kateri se določi, da prosilec najprej poravna vse svoje obveznosti, glavnico in obresti banki, ki ga je kreditirala, potem pa se na zahtevo banke povrne prosilcu subvencionirani del obresti.

9. Rok za vložitev prošenj je 30 dni od dneva objave razpisa v časopisu Dolenjski list.
Prošnje za sredstva s potrebno dokumentacijo vlože prosilci na naslov:

Skupščina občine Trebnje
Sekretariat za družbeno planiranje in gospodarstvo

Nepopolnih vlog komisija ne bo obravnavala.

10. Prošnja za posojilo mora vsebovati:
ime, priimek oz. oznako imena podjetja ali obratovalnice, naslov, naziv in opis investicije, predračunsko vrednost in finančno konstrukcijo investicije ter višino zaprošenega bančnega posojila.

11. Prošnji mora biti priložena naslednja dokumentacija:
a) potrdilo o vpisu obratovalnice v register obratovalnic oz. potrdilo, da je investitor vložil zahtevo za izdajo obrtnega dovoljenja oz. dovoljenja za izpolnjevanje pogojev za opravljanje podjetniške dejavnosti na podlagi priglasitve v sodni register ter priložil vse predpisane dokumente za ustanovitev obratovalnice oziroma podjetja;
b) potrdilo o pokojninskem zavarovanju kot kmet oz. odločbo o statusu kmeta;
c) potrdilo o plačilu vseh zapadlih davkov in prispevkov;
d) sklep banke ali druge finančne organizacije o odobritvi posojila;
e) dokazila glede na namen posojila:
- pri nakupu poslovnih prostorov kupoprodajna pogodba, overjena na sodišču,
- pri gradnji ali adaptaciji poslovnih prostorov in gospodarskih objektov kmetije gradbeno dovoljenje oz. odločba o priglašenih delih in predračun, zemljiško-knjižni izpisek, izjava lastnika oz. upravljalca prostorov, da dovoli nameravana dela, in najemna pogodba, ki mora biti sklenjena najmanj za dobo vračanja posojila oz. subvencioniranja obrestne mere,
- pri nakupu opreme in nadomestnih delov za generalno popravilo: predračun ali račun in kupoprodajno pogodbo, pri nakupu generalno obnovljene opreme pa še pismena garancija izvajalca generalnega popravila, s katero zagotavlja življenjsko dobo opreme.

12. Izvršni svet SO Trebnje bo sprejel sklep o dodelitvi subvencij najkasneje v 30 dneh po dnevu poteka roka za vložitev prošenj.

Sklep o dodelitvi posojila se posreduje prosilcem najkasneje v 8 dneh po sprejemu.

Krka, tovarna zdravil, p.o., Novo mesto

Komisija za cenitev in odprodajo razpisuje

javno licitacijo

za odprodajo rabljene gostinske opreme.
Licitacija bo v
ponedeljek, 21. junija, ob 14. uri na Strugi.

Nisem do klenega zrna dozorel,
nisem kot kres na obzorju še gorel,
prehodil sem še premalo poti.
T. Šifrer

Nepričakovano nas je zapustil

JOŽE URBANČIČ

učenec prvega letnika strojne šole

Za tabo bo ostala boleča vrzel.

Učenci in delavci Srednje tehniške in zdravstvene šole Novo mesto.

ZAHVALA

V 59. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, brat, stric in boter

RUDI ŠTIMPFEL

iz Šmarjeških Toplic 32

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, g. župniku za opravljen obred, vsem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih in pokojnega spremili na njegovi zadnji poti. Hvala za izrečeno sožalje, prelepo cvetje, sveče in sv. maše. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Niti zbogom nisi rekel smrt te vzela je prerano,
niti roke nam podal, a v naših srcih boš ostal.

V cvetu mladosti nam je kruta usoda v komaj 17. letu starosti vzela našega ljubega sina, brata, vnuka, nečaka, bratranca

JOŽETA URBANČIČA

iz Leskovca 2, Šentjanž

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani in nam pomagali v najtežjih trenutkih, sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za sočustvovanje,ustno ali pisno sožalje ter podarjeno cvetje in sv. maše. Še posebej se zahvaljujemo Gorjancem Novo mesto, Mercatorju Gradišče Trebnje, STZŠ Novo mesto ter govorniku in nekdanjim sošolcem in sošolkam iz OŠ Šentjanž. Zahvala tudi gospodu župniku za opravljen obred, pevcem ter vsem, ki ste dragega Jožeta pospremili do njegovega preranega groba.

Žalujoči: mami, ati, brat Boštjan in ostalo sorodstvo

U G O D N O

FINET *sistemi* - *sistemi nove generacije*

tel.: (063) 701-225 fax: (063) 701-033: strojna oprema, programska oprema, grafika, multimedija, računalniške mreže, komunikacije, svetovanje

TIP RAČUNALNIKA	RAM	40 MB	85 MB	120 MB	170 MB	240 MB	425 MB
386 SX 25	1 MB	97200	105240	115920	122400	149400	
386DX 33/64 KB	2 MB	113880	119880	131880	138000	165360	239760
386DX 40/128 KB	2 MB	116880	122880	134880	141000	168360	242760
486DX 33/256 KB	4 MB		189600	200400	205200	232800	307080
486DX2 50/256 KB	4 MB		208800	220200	225000	252600	326280
486DX2 66/256 KB	4 MB		235200	246000	250800	267840	351600

DISKETE	DS/DD	DS/HD
BASF EXTRA 3.5"	144	227
BASF EXTRA 5.25"	90	138

Cene so v tolarjih!

OSNOVNA KONFIGURACIJA

osnovna plošča, delovni spomin *** MB RAM, AT BUS kontroler, 2 x ser. in 1 x par. izhod, disketni pogon 1.2 MB, trdi disk QUANTUM (CONNER), VGA gr. kartica TRIDENT 512 KB, VGA MONO monitor 14" PHILIPS, ohišje mini tower z LED displayem, tipkovnica CHICHONY s SLO znaki

tedenski koledar

Četrtek, 17. junija - **Adolf**
Petek, 18. junija - **Bogdan**
Sobota, 19. junija - **Romana**
Nedelja, 20. junija - **Cvetka**
Ponedeljek, 21. junija - **Alojz**
Torek, 22. junija - **Urška**
Sreda, 23. junija - **Kresnička**

LUNINE MENE
20. junija ob 3.52 - **mlaj**

kino

BREŽICE: 17. in 18.6. (ob 20.30) ter 19. in 20.6. (ob 18.30 in 20.30) ameriška komedija Beethoven.

ČRNOMELJ: 18.6. (ob 19. in 21. uri) ter 19.6. (ob 21. uri) in 20.6. (ob 20. uri) ameriška ljubezenska melodrama Večno mlad.

KRŠKO: 20.6. (ob 18. in 20. uri) ameriška znanstvenofantastična drama Iztrebljevalec.

METLIKA: 18. in 20.6. (21. uri) ameriški vestern Neoproščeno.

NOVO MESTO: Od 17. do 21.6. (ob 17.30, 19. uri in 20.30) ameriška družinska komedija Beethoven.

kmetijski stroji

AGROIZBIRA KRANJ nudi vse vrste rezervnih delov za traktorje Ursus, Zetor, Tomo Vinkovič, Univerzal, IMT, BCS kosilnice, akumulatorje Vesna in Topla. Cene ugodne. Dele pošiljamo tudi po pošti. Pokličite nas na ☎ (064) 324-802! 2326

ŽITNE KOMBAJNE Fahr M 1000, M 1002 in M 66 prodam. Franc Tomše, Dobeno 4, Brežice. 2400

KOSILNICO BCS 622 na petrolej, dobro ohranjeno, ugodno prodam. ☎ (068)64-437. 2413

TRAKTOR IMT 539, letnik 1982, prodam. Rajko Lekše, Brezovica, Šentjernej. 2420

TRAKTOR DEUTZ, 18 KS, s hidravliko in kardanom, prodam. Avgust Udvanc, Bela Cerkev 10, Šmarješke Toplice. 2425

TRAKTOR TOMO VINKOVIČ 420 in Z 750, letnik 1984, prodam. ☎ 42-485. 2428

ŽITNI KOMBAJN diesel, širine 2.20, prodam. ☎ 40-847. 2436

STAREJŠI TIP BCS, bencin in mešalec SIP 2050, malo rabljen, ter novo kabino za deutza prodam. ☎ (068)49-054. 2449

kupim

ALI RUŠITE STARO HIŠO? Kupim vse staro pohištvo, tudi v zelo slabem stanju. Pogledam, plačam, odpeljem. ☎ 87-430. 2399

motorna vozila

Z 750, rahlo karambolirano, v voznem stanju, ugodno prodam. Jožica Pirc, Dolšce 22, Kostanjevica. 2375

JUGO 45, letnik 1985, prodam za 1.800 DEM. Kulovec, Uršna sela 11, ☎ 65-740. 2376

ALFO 75, letnik 1990, ter **R4 GTL**, letnik 1988/89, prodam. ☎ (068) 28-915.

AMI
Ljubljanska 27
Novo mesto (BTC)
tel. (068) 26-010

Rent-a-car

R4, Uno, R5, Clio, R 19 16V, R 21, Trafic furgon, Citroen 8+1.

Prodaja avtomobilov Renault in Fiat.

ADRIATIK

Podjetje za trgovino, turizem in promet d.o.o.
Brežice, Valvazorjeva 37
Tel./fax. (0608) 62-220
Mobitel. (0609) 612-999

OPEL CORSA, model 93, dobavni rok 5 — 7 dni, ugodno posojilo, leasing.

Na zalogi tudi ostali modeli vozil!

OSEBNO VOZILO ALEKO 2141, letnik 11/89, garažiran, prvi lastnik, bele barve, prodam. ☎ (0608)75-091. 2377

LADO RIVO 1300, letnik 1988, prodam. ☎ 65-173. 2381

R 4, starejši letnik, v brezhibnem stanju, registriran do 5/94, prodam. ☎ (0608)41-411, interna 48, od 7. do 14. ure. 2383

GOLF JX, letnik 1988, bel, ugodno prodam. ☎ (068)42-391. 2389

R 4 GTL, letnik 1988, prodam. ☎ 27-897. 2391

GOLF JXD, 11/88, tornado, rdeče barve, prodam. Obrh 18, Dolenjske Toplice, ☎ 65-573. 2392

R 4 GTL ugodno prodam. ☎ 73-167. 2394

EMINENT
Dol. Kamence 25a
Novo mesto

— Prodaja novih in rabljenih vozil
— Odkup razbljenih vozil
— Leasing, krediti

Delovni čas od 7. — 12. in od 13. — 17. ure.
Tel. fax (068) 23-902.

PROLES, d.o.o., Prapreče 1, Šentjernej

Prodajamo lesne odpadke, cena 1.000 SIT za prostorninski meter.

---

126 P, letnik 1990, prodam. ☎ 22-384. 2395

Z 750, letnik 1985, registriran do aprila 1984, prodam. Anton Novak, Slavka Gruma 66, Novo mesto, ☎ 27-552, zvečer. 2396

GOLF JX, letnik 1987, prodam. Tratnik, Drska 57, Novo mesto. 2397

R 5 KAMPUS, 12/89, 67.000 km, prodam. ☎ (0608)69-172. 2401

LADO RIVO, letnik 1988, 35.000 km, prodam. ☎ 44-688. 2403

ŠKODO 105 S, letnik 1988/99, prodam. ☎ (068)86-265. 2406

R 5 CAMPUS, letnik 1990, prodam. ☎ 22-661. 2407

R 4 GTL, letnik 1984, registriran do 15.5.1994, prodam. ☎ 27-831, popoldan. 2409

Z 101 GTL, letnik 1983, registrirano do 27.2.1994, prodam. Milčinović, Grič 6, Kostanjevica. 2412

126 P, letnik 1986, ugodno prodam. ☎ 24-275. 2415

JUGO 45 A, letnik 1986, prodam. ☎ (068)47-343, popoldan. 2416

GOLF D, letnik 1988, prodam. Apolo Cvetanovski, Cesta brigad 14, Novo mesto. 2417

LADO RIVO 1300, 54.000 km, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (068)22-362.

R 4 GTL, letnik 1991, registriran do 3/94, in R 4 TL, letnik 1983, registriran do 10/93, prodam. ☎ 27-691 ali 84-547. 2431

JUGO 60, 7/90, prodam. ☎ 78-294, zvečer. 2432

GOLF JX D, letnik 1985, registriran do 2/94, prodam. ☎ (068)42-432, popoldan. 2434

NAPRODAJ DVA AVTOMOBILA: R 4 GTL, letnik 12/86, in kombi Z 900 AK, letnik 1987. ☎ 323-560 ali 25-574. 2435

UREJANJE dokumentacije za pridobitev italijanskih pokojnin, delovne dobe, gradbene dokumentacije! Ponudbe pod šifro: **ITALIJA.**

R 4 GTL, letnik 1988, in VW 1300 prodam. ☎ 42-631. 2437

GOLF D, letnik 1987, ugodno prodam. ☎ (068)44-246. 2441

V ODLIČNEM STANJU prodam R 18, letnik 1985, registriran do 3/94. ☎ 23-709. 2447

126 P, letnik 1987, prodam. ☎ 26-034, popoldne. 2452

MARUTI SUZUKI, l. 1991, registriran do septembra, kasko zavarovan, garažiran, prevoženih 6000 km, prvi lastnik, prodam za 8800 DEM. ☎ (068)57-374.

obvestila

NESNICE, mlade jarkice pasme hisex, rjave, stare 4 mesece, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije (kličite od 17. do 22. ure) vsak dan: Jože Zupančič, Otovec 12, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostilna Jože Cetin, Mostec 46, Dobova, ☎ (0608)67-578, Zdenka Janežič, Slepšek 9, Mokronog, ☎ (068)49-567. 1550

DOLENJSKI LIST
Vaš četrtkov prijatelj

ELEKTRONIK TRGOVINA IN SERVIS
Kettejev drevored 5, pri športni dvorani, Novo mesto

Vam nudi vso belo tehniko in akustiko Gorenje in Quelle na 25 obrokov

	na mesec
— pralni stroj že za	33 DEM
— hladilniki in zamrzovalniki že za	24 DEM
— štedilniki že za	29 DEM
— glasbeni stolpi že za	27 DEM

— Obroki se plačujejo v SIT po srednjem tečaju banke Slovenije na dan plačila.

Z nakupom v ELEKTRONIKU se vključujete v nagradno igro.

NAGRADE:
1. BARVNI TV
2. VIDEOREKORDER
3. 10 nagrad: MALI GOSPODINJSKI APARATI

Jarkice, rjave, bele za zakol ali nadaljnjo rejo po ugodni ceni prodajamo vsak dan. Tel. (0608) 89-132.

BETONAL d.o.o.
TREBNJE, Kolodvorska 1

V Betonalu Trebnje vam nudimo:

— **vse vrste svežih betonov s prevozom in vgradnjo**
— **peske s prevozom**
— **cementne izdelke (škarpniki, talne plošče, vinog. stebri, razne kanalete, cvetličniki)**
— **posojamo opažne plošče**

tel. (068) 45-650
45-651
fax. (068) 45-652

Se priporočamo!

Agro d.o.o.
Prodajalna SEJALEC

C. kom. Staneta 3, Novo mesto
tel. (068) 24-132

Nudimo vam:
— vsa zaščitna sredstva za varstvo rastlin — tudi v malih embalažah
— 100% učinkovito napravo za uničevanje voluharja
— kameno moko — KPMG — bio gnojilo
— vsa vrtna semena, domača in uvožena iz Italije; semena trav, detelj, repe, kolerabe in ostale strniščne posevke
— vrtno orodje GARDENA — komplet sistem za zalivanje vrta — cevi 20, 25, 30 in 50 m
— škropilnice od 0,5 do 16 l, žvepljalnike
— zalivalke PVC za vrt 10 l stanejo 500 SIT
— hrano in opremo za pse, muce, papige, kanarčke, hrčke, akvarijske ribice

Akcijska prodaja motornih žag ALPINA, TOMOS, STIHL, vrtnih kosilnic, kosilnic na laks — prodaja na 4 obroke brez obresti; čeki 1 + 3

• Kompresorji od 25 — 500 litrov
• Snegolovi — enostavna montaža, možna tudi v naši izvedbi
KOP LONGAR,
tel. (068) 84-647

RAŠ
RAČUNALNIŠKI INŽENIRING

— *finančno-informativni sistem*
— *materialno poslovanje*
— *veliko drugih računovodskih programov*

ter
prodaja, inštalacije in servisiranje računalniške opreme
in
prodaja programskih paketov svetovnih proizvajalcev

(Podrobne informacije na telefon: (063) 27-217 fax: (063) 28-511 (Zlatko Gruber)

UGODNO
Prodaja krav molznic. Pokličite na tel. (068) 88-147 po 20. uri vsak dan.

Pooblaščeni servis SINGER za gospodinjske in industrijske šivalne in pletilne stroje:

— popravila v garanciji
— popravila šivalnih in pletilnih strojev tudi drugih znamk
— rezervni deli zagotovljeni

Tel. (068) 43-790

ZRNO d.o.o.
Gmajna 6, Raka
tel. (0608) 75-086

umetna gnojila:
kan 875 sit/vreča
urea 845 sit/vreča
NPK 15x15x15 1.050 sit
NPK 7x20x30 1.250 sit

gradbeni material:
cement ANHOVO 450 498 sit/vreča
apno 319 sit/vreča
modelarna opeka 41 27 sit/kom.
armat. mreža 9/6 3.499 sit/kom.
arm. mreža 10/6 4.341 sit/kom.
arm. mreža za tlake 1.210 sit/kom.

SEP za fasado 34 sit/kg
klinker zidak 40,84 sit/kom.
silikatna opeka 22.79 sit/kom.
hrastov lamelni parket extra kl. 958 sit/m²
betonski blok 25 60,78 sit/kom.

Zelo ugodna ponudba shiedel dimnikov, klinkerja ter bogata in kvalitetna izbira italijanskih ploščic.

Odprto od 8. do 17. ure, sobota od 7. do 12. ure.

Likalnik z uparjalno posodo

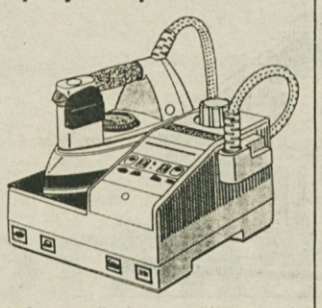

Informacije in naročila po tel. (068) 44-948, vsak dan po 16. uri.
Možnost plačila na 5 obrokov!

BISTRO Valentinc
IGOR BRULC
V. Bučna vas 35, Novo mesto, tel. 068/25-113

Ljubitelje piva in ostale vabimo v četrtek od 18. do 19. ure na pokušino Gösser piva.

Vabljeni!

MANA
turistična agencija
PARTIZANSKA 7, NOVO MESTO
tel. 068-28 136

Počitnice na morju
• Slovenija • Istra • Tujina

Za lastne programe in programe
— KOMPAS HOLIDAYS
— EMONA GLOBTOUR
— TELEWINGS

podaljšujemo možnost rezervacij z ugodnimi plačilnimi pogoji — tudi na obroke — do 15. julija!

IGRALNI AVTOMATI:
Prodaja pokerjev 5x5, jolly card, as in sadje. Na zalogi tudi AMERIŠKA PIKADA ŠKORPIJON s tekmovalno tarčo in vsemi igrami. Ugodne cene! Vse novo in z garancijo!
LAMBO ELEKTRONIKA
Turnerjeva 22
62000 MARIBOR
tel./fax. 062/211-504
del. čas: pon.-pet. 8. — 16. ure

EMO POSODA d.o.o.
vabi k sodelovanju zastopnike za prodajo posode na domu za celotno področje Slovenije in koordinatorje zastopnikov za Ljubljano, Maribor, Mursko Soboto, Novo mesto, Koper, Novo Gorico, Kranj. Pokličite (063) 32-112, interno 245, ali se osebno oglasite v EMO, v sobi št. 12.

GERDEN BOJAN IN NEDA
Notranja oprema
Ljubljanska 48
61295 Ivančna Gorica

razpisuje naslednja dela:

1. 3 pohištvene mizarje
— pogoji IV. stopnja izobrazbe, 5 let delovnih izkušenj, poskusna doba 3 mesece

2. 1 priučenega mizarja
— pogoj 3 leta delovnih izkušenj, poskusna doba 1 mesec

Lastnoročno napisane prijave z dokazili pošljite do vključno 5. julija 93. Kandidate bomo o odločitvi obvestili do 26. 7. 93.

DANEX Art®
Likovna dejavnost, trgovina in storitve Novo mesto d.o.o.
Lobetova 10, Novo mesto
tel (068) 322-024/235, fax 322-338
SLOVENIJA

Italijansko okvirjanje slik

— darilni butik
— galerija
— nakup slik do 9 obrokov brez obresti

DANEX ART
Ljubljanska 27 (BTC)
Novo mesto

Z ozvočenjem poljubne jakosti in veliko fonoteko različne glasbe popestrim vrtno veselico, ohcet, ali gostišče spremenim za konec tedna v diskoteko. Naročila na tel.: 064-85552 ali čez vikend: Kostanjevica, Kambičev trg 2b, pri Belingar.

ŽALUZIJE, ROLETE in lamelne zavese izdelujemo in montirano po konkurenčnih cenah. ☎ (068)44-662. 2387

V SPOMIN

21. junija mineva 20 let, kar je prenehalo biti srce našega dragega

TINETA OPALKA
iz Cirja pri Raki

Hvala vsem, ki se ga spominjate!

Vsi njegovi

V 78. letu je umrla

VERONIKA KOCJAN
rojena Pižmoht
iz Brezovice pri Mirni

Pokojno smo pokopali v soboto, 12. junija, 1993 na pokopališču pri Sv. Heleni. Radi se je bomo spominjali.

Vsi njeni

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: ***Dolenjski list Novo mesto, p.o.***
UREDNIŠTVO: ***Drago Rustja*** *(direktor in glavni urednik),* ***Marjan Legan*** *(odgovorni urednik),* ***Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dorniž, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj*** *(urednik Priloge) in* ***Pavel Perc.***
IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka ***85 tolarjev;*** *naročnina za 2. trimesečje* ***1.050 tolarjev;*** *za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd.* ***2.100 tolarjev;*** *za tujino letno* ***40 USD*** *ali* ***70 DEM*** *oz. druga valuta te vrednosti.*
OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase ***1.500 tolarjev,*** *na prvi ali zadnji strani* ***3.000 tolarjev;*** *za razpise, licitacije ipd.* ***1.700 tolarjev.*** *Mali oglas do deset besed* ***950 tolarjev,*** *vsaka nadaljnja beseda* ***95 tolarjev.***
ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: ***52100-603-30624.*** *Devizni račun št.:* ***52100-620-970-25731-128-4405/9*** *(LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).*
NASLOV: ***Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni:*** *uredništvo in računovodstvo* ***(068) 323-606, 324-200;*** *ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij* ***323-610;*** *mali oglasi in zahvale* ***324-006; telefax 322-898.***
Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.
Računalniški časopisni stavek ***Dolenjski list Novo mesto, p.o.*** *Prelom in filmi:* ***Grafika Novo mesto, p.o.*** *Tisk:* ***Ljudska pravica, Ljubljana.***

posest

VINOGRAD z zidanico prodam. ☎ 65-213. 2378

MANJŠO KMETIJO ali gospodarsko poslopje s pripadajočim zemljiščem na območju med Novim mestom, Mirno Pečjo, Dvorom, Kočevskimi Poljanami in Uršnimi seli kupim. ☎ 84-624. 2380

LERAN d.o.o

Novo mesto, Lebanova 24

POSREDUJEMO

pri nakupu in prodaji nepremičnin, ocenjujemo, svetujemo

Prodamo:
- več stanovanj v Novem mestu, Šmarjeških Toplicah, Soteski, Črnomlju — zamenjamo dvosobno stanovanje za trisobno
- hiše v Novem mestu, Otočcu, Ratežu, Smolenji vasi, Mokronogu, Črnomlju, Dol. Toplicah, vse primerne za poslovne dejavnosti, v račun vzamemo stanovanja
- poslovne prostore v središču Novega mesta in Črnomlju, trgovino z mešanim blagom in picerijo v Novem mestu
- vikende in zidanice v Šmavru pri Trebnjem, v Gadovi peči, Tanči gori, Semiču, Brezovici pri Metliki. V račun vzamemo stanovanja in avtomobile
- parcele za gradnjo z dovoljenji v Semiču, Smolenji vasi, Brusnicah in Suhadolu
- kmetijska zemljišča v Ravniku pri Šentrupertu, Rihpovcu pri Trebnjem, Semiču, Raki, povsod z možnostjo gradnje zidanic
- oddamo v najem poslovne prostore v Novem mestu

Tel. (068) 22-282 od 8. do 19. ure.

NA PROMETNEM KRAJU prodam zazidljivo parcelo z dvoriščem, 200 m2. ☎ 45-293. 2384

V BRESTANICI ob stari cerkvi ugodno prodam starejšo enonadstropno hišo z garažo, telefonom in vrtom. ☎ (061)340-126. 2398

PARCELO, 2 km iz Metlike v smeri Grabrovec, cca 25 a, primerno za ljubiteljsko kmetovanje, prodam. ☎ (068)57-299. 2402

NA MIRNI na mirnem kraju prodam hišo, manjše gospodarsko poslopje z nekaj zemlje in z gozdom. Možna tudi obrt. ☎ (066)58-951, zvečer. 2404

HIŠO v centru Črnomlja prodam. ☎ (061)340-296. 2430

prodam

KRAVO SIVKO po izbiri prodam. ☎ 25-334, 78-321. 2374

MEBLOV TROSED, raztegljiv, in usnjen fotelj, zelo dobro ohranjen, prodam. ☎ 25-779. 2379

SPALNICO in kavč prodam. ☎ 59-225. 2382

LESIJE, tribarvne škotske ovčarje, mladičke z rodovnikom, izredno lepe, ugodno prodam. ☎ 25-986. 2388

NA ZALOGI IMAMO manjše število italijanskih kombiniranih vozičkov s kombinacijo stolčka k mizi in sedeža za avto. Po želji pošljemo prospekt. Cena je 15.600,00 SIT na dva obroka. ☎ (068) 26-331. 2390

KRAVO, sivo, brejo 8 mesecev, staro 7 let, prodam. ☎ 85-621. 2393

NOVO sedežno garnituro prodam. ☎ (068)26-791. 2405

RABLJENO KOTNO sedežno garnituro z raztegljivo posteljo za dve osebi in dva fotelja prodam. ☎ (068)21-180.

DVE KOZI z mladiči prodam. ☎ 45-095. 2411

PO UGODNI CENI prodam dve posamezni postelji z jogijem, dve učilni mizi, dva vrtljiva stola ter predsobno omaro. ☎ 23-305. 2418

SIVO KRAVO, staro 7 let, prodam. Slavko Čelič, Koroška vas 5, Novo mesto. 2421

PRVOVRSTEN CVIČEK, srebrna medalja iz Kostanjevice! Pri večjih količinah ugodna cena! ☎ (068)23-905. 2422

PRIKOLICO za osebni avto prodam. ☎ 45-244. 2423

KRAVO, brejo 6 mesecev, prodam. ☎ 27-396. 2424

POCENI prodam polnilno linijo za polnjenje brezalkoholnih pijač od 0.2 l do 1 l. ☎ (064)49-342. 2426

RABLJENI REZERVNI DELI za golf, jugo, R 4 TL, GTL, kadett, Z 101, Z 750, 126 P! ☎ 27-177. 2427

NAGROBNE SVEČE z dostavo na dom ugodno prodam. ☎ (068)22-690. 2433

KROŽNO ŽAGO in poravnalnik, rezkar in krožno žago prodam. ☎ (068)60-408, po 20. uri. 2444

SONČNE KOLEKTORJE IMP 90 x 190 cm prodam po znatno nižji ceni. ☎ (068)84-582. 2445

KOZE Z MLADIČI prodam. Oven, ☎ 26-107. 2446

razno

V SREDIŠČU Novega mesta najamem poslovni prostor od 50 - 80 m2. ☎ (068)28-591, po 18. uri. 2450

službo dobi

TAJNICO, po možnosti s prakso iščemo. Pisne ponudbe na naslov: MAWI, d.o.o., trgovina na veliko Lebetova 41, Novo mesto.

KV ZIDARJA, po možnosti z voziškim izpitom B kategorije, in enega delavca zaposlim. Bojan Florjančič, Gor. Karteljevo 28, Novo mesto, ☎ 23-218, zvečer. 2373

DEKLE za delo v okrepčevalnici, lahko pripravnica, iščem. ☎ 85-150, interna 23. 2386

NUDIMO VAM dobro plačano honorarno delo. Pogoja sta: nekaj prostega časa in volja do dela. Pismene ponudbe pod šifro: »ENKRATNA PRILOŽNOST« 2451

SNAŽILKO za čiščenje trgovine dvakrat tedensko iščemo. ☎ 21-861 od 7. do 19. ure.

Z ZELO zanimivimi artikli za dom in družino vas vabimo v naš prodajni sistem. Dokažete se lahko tudi kot organizator. Prodaja poteka tudi preko video kasete. ☎ (068)84-654. 2410

V KRŠKEM ponujam delo - čiščenje stanovanjske hiše in pošteno plačilo delavnemu deketu. Kandidatinje naj pokličejo na ☎ (0608)32-607, od 14.30 - 15.30 ure! 2429

HONORARNO ZAPOSLIMO prijazno dekle za delo v kava baru. ☎ 84-631. 2438

DEKLETA ALI FANTE za delo na letnem gostinskem vrtu zaposlimo. ☎ 22-366. 2440

stanovanja

V NOVEM MESTU vzamem v najem stanovanje. Možen tudi odkup na kredit. ☎ (068)28-150.

Garsonjero ali enosobno stanovanje v Novem mestu vzamem v najem. Tel. (068) 26-089.

V PROMETNEM KRAJU oddam stanovanje s posebnim vhodom in kopalnico. Prednost imajo upokojenci. ☎ 45-293. 2385

ENOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu oddam. Šifra: »PREDPLAČILO« 2414

LEPO DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam. ☎ (068) 26-704. 2439

TUJCEM ODDAM dvosobno stanovanje v Novem mestu. ☎ 27-857, od 6.30 - 8. ure. 2442

IZOBRAŽEN PAR išče dvosobno stanovanje v Novem mestu. ☎ 24-044.

ZAHVALA

V 82. letu nas je zapustila naša mama, stara mama in tašča

MARIJA RAVNIK

iz Brezovice pri Stopičah

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče. Posebno zahvalo smo dolžni g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

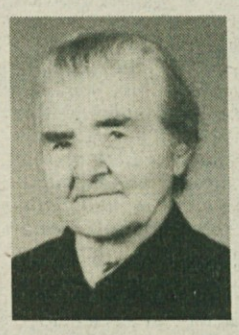

ZAHVALA

V 93. letu nas je zapustila naša draga mama

ŠTEFANIJA GOLOB

z Drejčetove poti 26

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in sodelavcem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani. Posebna hvala dr. Starcu, dr. Kvasiču in osebju interne bolnice za lajšanje bolečin, pevcem in g. župniku za lepo opravljen obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil dragi mož, ata, stari ata, brat, stric in bratranec

ANTON TURK st.

iz Podhoste 25
pri Dolenjskih Toplicah

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in sv. maše. Posebna zahvala podjetjema Adria Caravan in GG Novo mesto, pevcem ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

Podhosta, 9.6.1993

ZAHVALA

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

V 21. letu starosti nas je zapustil naš dragi

BORUT MLINAR

iz Novega mesta

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali in nam izrekli sožalje. Hvala vsem, ki so počastili njegov prerani grob s cvetjem in svečami. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 65. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil naš mož, oče, stari ata, tast, brat, stric in svak

BRANKO PETRUNA

gozdarski tehnik v pokoju
iz Črnomlja

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo osebju bolnice Novo mesto, uslužbencem GG Črnomelj, Hotela Lahinja, SEŠ Novo mesto in SŠ Črnomelj, SŠTU Metlika ter OŠ Mirana Jarca in OŠ Loka, govorniku za poslovilne besede ter g. kaplanu za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 45. letu življenja nas je mnogo prezgodaj zapustila naša draga

PEPCA ŠAŠEK

rojena Volčjak

iz Jugorja 11

V neizmerni bolečini ob izgubi naše pokojnice smo spoznali, koliko je vredno sočustvovanje in pomoč. Zato se zahvaljujemo vsem, ki ste nam na kakršenkoli način pomagali. Hvala interni bolnici Novo mesto, MKI Cikava, starešinam in vojakom ČOP - a, samopostrežbi Azalea, Krki Novoterm, OŠ Brusnice, vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem, pevcem ter g. Anici za ganljive besede. Lepa hvala družini Kralj in g. župniku za opravljen obred slovesa.

Žalujoči: mož, otroci, mama, brat, tašča in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 92. letu nas je tiho zapustila naša draga mama, stara mama, babica, prababica, tašča, sestra in teta

AMALIJA LUŽAR

rojena Logar

iz Krmelja

V globoki žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, maše ter vsem, ki ste jo spremili k zadnjemu počitku. Najlepša hvala patronažni sestri za obiskovanje, g. Flajsovi pa za poslovilne besede, izrečene ob zadnjem slovesu. Posebna hvala g. župniku za obiske na domu in lepo opravljen obred. Še enkrat vsem skupaj iskrena in prisrčna hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Ati, utihnil tvoj je mili glas,
obstalo zlato je srce.
Le sledi ostale so povsod,
od dela tvojih pridnih rok.
Rad si delal, rad živel,
družino svojo rad imel.
Zdaj, ko te več med nami ni,
vemo, koliko nam pomenil si.

V 53. letu starosti naju je zapustil dragi mož in oči

ŠTEFAN FERENAC

iz Stranske vasi

Ob boleči izgubi in z bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje in darovali cvetje. Lepa hvala g. župniku za opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke, govorniku za poslovilne besede in GD Stranska vas. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Marija, sin Štefan ter ostalo sorodstvo

V SPOMIN

Utihnil tvoj je glas,
žalost, bolečina domujeta pri nas.
Nihče ne verjame, kako boli,
ko tebe, dragi mož in očka, od nikoder ni.
V naši hiši je praznina,
v srcih naših bolečina.

18. junija bo minilo žalostno leto, kar je prenehalo biti plemenito srce našega dragega moža in očija

VINKA KEŽMANA

iz Bregane, Ul. M. Langa 9

Vsem, ki obiskujete njegov grob ter prižigate sveče, iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

Jesenice na Dolenjskem, 20.6.1993

ZAHVALA

Niti zbogom nisi rekel
niti roke nam podal.
Smrt te vzela je prerano,
a v srcih naših boš ostal.

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, sina in brata

MIRKA ČERNIČA

iz Podgore pri Straži

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, pokojniku darovali cvetje, vence in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Lepa hvala zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka Splošne bolnice Novo mesto za lajšanje bolečin v času zdravljenja. Posebna zahvala tovarni prikolic Adria karavan N. m. za podarjene vence, sodelavcem za denarno pomoč, podjetju Kovinar N. m., Tovarni obutve N. m. za podarjene vence, pevcem iz Žužemberka za zapete žalostinke, g. Slavku za poslovilne besede in g. župniku za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

portret tega tedna

Darja Cimerman

Vztrajnost, pridnost, natančnost, redoželjnost, inovativnost, prepričanje v svoj prav ob tem, da zna prisluhniti ljudem okrog sebe, to so odlike, po katerih poleg intelektualnih sposobnosti poznajo učiteljico razrednega pouka na metliški osnovni šoli Darjo Cimerman vsi, ki z njo delajo, njeni učenci in njihovi starši. Začela je sicer v otroškem vrtcu kot vzgojiteljica, a ker jo je študij veselil, se mu je odločila posvetiti se kljub družini in naporni službi. Toda šele devet let potem, ko je že končala Pedagoško akademijo, ji je uspelo dobiti službo v šoli. To pa se ji je zdel že tako dolg čas in tako velik razkorak med tistim, kar se je naučila med študijem, in tistim, kar se je po skoraj desetletju v resnici dogajalo v osnovni šoli, da je znova začela študirati. Tokrat na Pedagoški fakulteti, katere dislocirani oddelek za izredni študij so prav tisto leto odprli v Novem mestu. Kar 90 vedoželjnih bodočih profesorjev se je vpisalo takrat. A te dni, ko Cimermanova kot prva v razredu čaka na zagovor diplomske naloge, jih je le še 24.

Prav to, da je po štirinajstih letih dela v vrtcu prišla v šolo nevajena tradicionalnega šolskega dela in z drugačnim razumevanjem otroške duše, je gotovo vtisnilo pečat njenemu šolskemu pedagoškemu delu. Ne zanika, da je bil zanjo šok, ko je morala s številkami oceniti znanje prvošolčkov, saj so do tedaj vedno ocenjevali le njo. Zato ni naključje, da so zamisli dekanke Pedagoške fakultete dr. Cvete Razdevšek-Puško o opisnem vrednotenju učenčevega dela prav pri njej naletela na plodna tla. V iztekajočem se šolskem letu je prva in edina v Beli krajini po temeljitih pripravah, analizah in anketah zaorala ledino v ocenjevanje otrok brez številk. "Otroci prestopijo šolski prag z željo po znanju in samopotrjevanju. Če jim zlasti slednje s številčnimi ocenami že na začetku njihove učne poti poteptamo, smo padagogi njim in sebi naredili medvedjo uslugo. Prednost opisnih ocen je prav v tem, da ne vključujejo le znanja, ampak tudi prizadevnost, sodelovanje, delovne navade. Z njimi otroka ne potlačim in uničim, ampak ga spodbudim ter mu hkrati povem, kaj mora narediti, da bo še boljši," pojasni Cimermanova.

Da je na pravi poti, pove že odziv otrok, ki nikoli v vsem šolskem letu niso vprašali, koliko je njihovo znanje vredno v številkah. Dokaz več, da jih ocenjevanje po novem spodbuja pri njihovem delu, hkrati pa so neobremenjeni, ker vedo, da se učijo za znanje, in ne za ocene. A tudi zadovoljstvo staršev, saj bi jih 90 odst. svetovalo svojim znancem, da vključijo otroke v takšen razred. In ne nazadnje vsi tisti starši, ki jo ustavljajo na cesti ter sprašujejo, ali bi prihodnje leto smel tudi njihov otrok postati njen učenec.

V Darjini naravi je, da ji je stopanje po utečenih poteh tuje. Neprestano želi odkrivati nekaj novega, a le tisto, o čemer je trdno prepričana in za kar je motivirana. Moralnih motivacij ima pri svojih somišljenikih med starši in učenci, pri ravnatelju, psihologinji in ožjih sodelavkah na šoli veliko. Finančnega zadoščenja za obilo vloženega truda, številne neprespane noči, vedno nova iskanja in preskakovanja ovir pa ni od nikoder. "Takšna je pač šolska politika," zamahne z roko. "Vseeno sem zadovoljna, da se bodo že jeseni, ko bo v Beli krajini več oddelkov z opisnim ocenjevanjem, na mojih izkušnjah lahko učili tudi drugi."

M. BEZEK-JAKŠE

Tone Kraševec: "V leteče krožnike nikoli nisem verjel, vendar to, kar sva z ženo videla, prav gotovo niso bile sanje."

NLP nad Paho?

V soboto ponoči sta ga dolj časa opazovala zakonca Kraševec

JELŠE PRI OTOČCU - "Ne smete napisati imena, prijatelji v službi bi se mi lahko smejali. Vendar povem vam, tako kot tukaj stojim, ni me bilo strah, le nekomu moram povedati, kaj se je v soboto ponoči sprehajalo na našem nebu. NLP (neznani leteči predmeti) ne vozijo le po Gorenjski, tudi Dolenjska je zanje zanimiva," je dan po dogodku pripovedoval rahlo vznemirjen Tone Kraševec, delavec Novoterma, doma iz Jelš pri Otočcu, ko smo ga komajda prepričali, da dovoli v naš časopis zapisati svoje ime.

Z ženo Mileno sta to sobotno noč "skočila" na pivo v bližnjo otoško restavracijo. Vrnila sta se nekako ob eni uri. Ko sta stopila iz avta, sta začudena zazrla nad Paho svetlobo, ki je sprva spominjala na proti nebu obrnjene avtomobilske žaromete. Čudno svetlobo sta zatem pripisala še Kresni noči v Mokronogu, pa ognjemetu in še čemu. V času ugibanja se je svetloba z neverjetno hitrostjo premaknila v smeri Črešnjic in Trške Gore. "Šele tedaj sva videla, da je vse skupaj kot nekakšna ovalna pahljača s svetlečimi se polji. Ko se je neznana svetloba ustavila, sva jasno videla lepo nakazana svetleča okna, ki so žarela kot ogledalca v diskoteki. Po nekaj sekundah se je svetli predmet spet pognal proti Pahi. To sprehajanje po nebu se je zatem kar nekajkrat ponavljalo, tako da nisva čakala konca marveč sva prej odšla spat," pripoveduje Tone Kraševec z željo, da bi se oglasil še kdo, ki je to sobotno noč na nebu spremljal enak pojav.

J. P.

Da ne bo biser pozabljen

Najpomembnejše je, da bo krajinski park Lahinja, prvi tovrstni zavarovani park v Beli krajini, živel

ČRNOMELJ - Potem, ko so v začetku letošnjega leta v Ljubljani predstavili krajinski park Lahinja, enkraten vzorec belokranjskega sveta v zgornjem toku reke Lahinje, so številni, zlasti pa šolniki, klicali na novomeški Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine ter se zanimali za obisk. Prav strokovnjakinja s tega zavoda Mira Ivanovič je skupaj s sodelavci z veliko truda in z ljubeznijo rešila ta belokranjski biser pred enostransko načrtovanimi posegi v prostor.

Pretekli teden so z otvoritvijo razstave o prvem zavarovanem krajinskem parku v Beli krajini, ki bo v črnomaljskem kulturnem domu odprta do 24. junija, želeli spodbuditi Belokranjce k ohranjanju naravne in kulturne dediščine. Hkrati pa pridobiti nekoga, ki bi poskrbel, da bo 212 hektarov velik park živel. Kajti velika škoda bi bila, če bi potem, ko je črnomaljska občinska skupščina leta 1988 razglasila park za naravno znamenitost - zanj ima velik posluh poleg omenjenega zavoda tudi ministrstvo za kulturo - počasi potonil v pozabo. Zato je potrebna neprestana in dobra prezentacija znamenitosti Lahinje s pritoki ter močvirji Nerajske in Lahinjske Luge. A tudi številnih kraških pojavov, značilnih za plitvi kras, kot so vodoravna kraška jama, udorna vrtača, kraško polje s številnimi izviri in ponorom, termalni izvir ter bogato kulturnozgodovinsko dediščino, floro in fauno.

Kot zagotavlja Ivanovičeva, namreč lahko le širše družbeno spoznanje, primerna predstavitev in popularizacija zavarovanemu območju zagotovijo ohranitev naravnih, kulturnih in krajinskih vrednot, omejitev uničevalnih in motečih posegov v prostor ter takšen razvoj, da bo ob spoštovanju vrednot parka prinesel krajanom napredek. K takšni predstavitvi nedvomno sodi pričujoča razstava kakor tudi video film, vodnik ter tri razglednice z motivi iz parka.

M.B.-J.

BOGATA DEDIŠČINA - Mira Ivanovič z novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine ima veliko zaslug za ohranitev zgornjega toka Lahinje, ki je postal prvi zavarovani belokranjski krajinski park. Z razstavo v Črnomlju, po kateri je ob otvoritvi popeljala obiskovalce Ivanovičeva (na fotografiji), so želeli predstaviti bogastvo naravne in kulturne dediščine tega malega, a izjemnega dela Bela krajine, kar jim je zelo uspelo. (Foto: M.B.-J.)

TRUPLO V KRAŠKI JAMI

RIBNICA - Ribniški jamarji so 12. junija našli v tako imenovani Pikčevi jami pri Žlebiču truplo, ki je ležalo skoraj popolnoma v vodi. Na institutu za sodno medicino v Ljubljani so 14 junija ugotovili, da gre za 55-letnega D. J. iz Dolenjih Lazov, ki so ga pogrešali domači od 3. julija lani, in da ne gre za nasilno smrt.

PHANTASMAGORIA

ČRNOMELJ - V Mladinskem kulturnem klubu Bele krajine v Črnomlju bo v soboto, 19. junija, koncert rock skupine Phantasmagoria iz Zagreba. Vabljeni!

TONČKOV DOMU V NAJEMU GPS

SEVNICA - Gostinsko podjetje Sevnica (GPS) je bilo najugodnejši ponudnik v konkurenci 5 gostincev, ki so se oglasili na natečaj Planinskega društva Lisca Sevnica - Krško za prevzem Tončkovega doma na 948 m visoki priljubljeni izletniški točki posavskih in zasvskih planincev. GPS bo 3. julija pripravilo tudi poseben zabavni spored ob prevzemu Tončkovega doma v najem za 15 let. V nogometni tekmi se bodo na Lisci pomerili posavski politiki in gospodarstveniki.

Skrajni čas za raziskavo belokranjske noše

Kmalu bo izšla mapa belokranjskih noš, delo dr. Marije Makarovič

ČRNOMELJ - V prenovljeni Špeličevi hiši v soseščini bolj znane črnomaljske cerkve sv. Duha so pred tednom dni v okviru jurjevanja odprli razstavo o nastajanju mape belokranjskih noš. To je bila prva razstava v omenjeni hiši, s katero je Črnomelj pridobil pomembne prostore za različne kulturne prireditve.

Izsledki raziskav, ki jih je etnologinja dr. Marija Makarovič opravila v zadnjih letih v Poljanski dolini, na adlešiško-gribeljskem in semiškem koncu, bodo predstavljeni v šestem zvezku ciklusa raziskav pod naslovom "Slovenska ljudska noša v besedi in podobi". Kot je ob otvoritvi povedala strokovna sodelavka za folklorno dejavnost pri ZKO Slovenije Meta Benčina, bi zvezek že izšel, če bi pravočasno sprejeli republiški proračun. Za nadomestek so Črnomaljcem s pričujočo razstavo ponudili vsaj delček dolgotrajne raziskave, ki se je po mnenju dr. Makarovičeve, ki je razstavo ob igranju tamburašev iz Radenc tudi odprla, zavlekla prav zato, ker je belokranjska noša že skoraj izumrla.Zato je bil že skrajni čas, da so jo raziskali, saj je tista, ki se je ohranila do danes, le še približno skrojena. Sicer pa njena dolžnost ni bila, da razišče zgolj izgled noše, ampak tudi, kaj vse je ljudem pomenila. Na raziskovanjih jo je spremljala akademska slikarka Jana Dolenc, ki je po pričevanjih ljudi verno slikala noše. V delu, ki bo izšlo v kratkem, sta poskušali z dr. Makarovičevo združno podati popolno podobo posebne ljudske noše v delu Bele krajine.

M.B.-J.

Dr. Marija Makarovič na otvoritvi razstave o predstavitvi nastajanja mape noš v Beli krajini

Club Lukna

petek, 18. junija

POP DESIGN

PREDTEKMOVANJE ZA PTUJSKI FESTIVAL

ČATEŽ - Za letošnji festival slovenske domače glasbe Ptuj '93, ki bo 3. in 4. septembra v Ptuju, se je prijavilo rekordno število ansamblov, zato bodo v tem mesecu opravili dvoje predtekmovanj, na katerih bodo izbrali udeležence festivala. Prvo predtekmovanje bo ta petek, 18. junija, ob 19. uri v motelu Čatež v organizaciji Studia Brežice posavskega radia. Za nastop v Ptuju se bodo potegovali naslednji ansambli: Rubin iz Novega mesta, ansambel Jožeta Skubica iz Grosupljega, Savica iz Bohinja, Planika iz Kranja, Cik-cak iz Škofij, Fantje s klančka iz Kamnice, Zlate strune iz Rogaške Slatine, Blegoš iz Škofje Loke in Fantje izpod Vurbenka iz Vurbenka.

Kaj je na sliki?

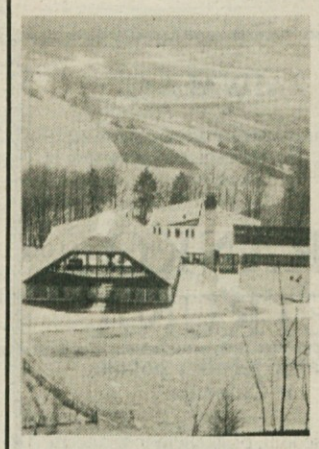

*3.000 SIT ZA PRAVILEN ODGOVOR - "Ta rega ali žaba za smeti se šopiri zraven poslovne stavbe Begrad na Zadružni cesti v Črnomlju" je na dopisnico zapisala izžrebana **Jožica Mišica, Trubarjeva 9, p. Črnomelj,** ki bo po pošti prejela denarno nagrado za uganko prejšnjega tedna. Prejeli smo veliko odgovorov, predvsem iz Bele krajine, vendar vas je več kot polovica napisala, da žaba stoji v metliškem parku na Trgu svobode. Če res, nismo preverjali, slikali smo namreč tisto v Črnomlju. Sodelujte v naši nagradni igri in morda bo ponedeljek, ko bomo žrebali, vaš srečen dan. Izpolnjene kupone pošljite na dopisnici na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, Novo mesto, do ponedeljka, 21. junija.*

Kje smo jo slikali? .....

Moj naslov: .....

.....

Kupone pošljite na dopisnici na naslov:
Dolenjski list, p.p. 130, 68000 Novo mesto

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Učitelji naj bi bili dovolj plačani - Rozmanovi odgovarjajo Borisu Udoviču - Psom vstop prepovedan, otroci pa se lahko vozijo z motorji -Kje je avtomobil, vplačan februarja?

Drago Simonič iz Krškega je povedal, da je pred kratkim poslušal oddajo, v kateri je dr. Ljubo Bavcon dejal, da Slovenci ne bi bili nič bolj bogati, če bi vzeli pokojnino 3.000 oficirjem nekdanje JLA. Bralec se sprašuje, od kod te pokojnine, ko pa mnogi naši ljudje prejemajo veliko nižje kot oficirji, kljub temu, da so se upokojili s polno delovno dobo in celo življenje trdo delali. Drago predlaga, da bi moral imeti vsakdo tolikšno pokojnino, kolikor je prispeval za to družbo, pa bi se izognili marsikateri krivici.

S. T. iz Suhe krajine je potožil čez šolnike. Njihova OŠ Prevole ima okrog 80 učencev, pouk pa imata dva razreda skupaj. Dejal je, da njihovi učitelji prihajajo v šolo kasneje kot otroci. Tamkajšnji starši ne razumejo, zakaj morajo njihovi otroci obiskovati celodnevno šolo, saj kljub temu, da so cele dneve v šoli, zelo površno ali pa sploh ne naredijo nalog, domov pa knjig in zvezkov tudi ne prinašajo, da bi starši lahko videli, kaj so v šoli že postorili in česa ne. Tudi zaradi tega bralec meni, da stavka učiteljev ni bila upravičena in da so za svoje delo dobro plačani.

Na besede Borisa Udoviča iz prejšnje številke Dolenjskega lista, ki smo jih zapisali v tej rubriki, so se odzvali **Rozmanovi iz Prečne.** Rozmanovi pravijo, da jim ne "smrdi" obratovanje Lukne, ampak jih moti grobo ravnanje B. Udoviča in njegovih gostov, ki jim brez dovoljenja zaparkirajo njihovo dvorišče in onesnažujejo okolico. To, kar pravi Udovič, so Rozmanovi vzeli za grdo žalitev in blatenje, saj fanta nista nikoli razdejala njegovega dvorišča, še manj pa vznemirjala njegovega psa. V zvezi z Lukno nas je poklicala tudi **bralka iz Straže,** ki je dejala, da oba Rozmanova fanta zelo dobro pozna in meni, da to, kar je pisalo o njiju, ne drži. Dejala je, da sta fanta zelo olikana, versko vzgojena in tisto z orožjem zagotovo ne more biti res.

S. K. iz Straže je poklicala, da bi se javno zahvalila g. Božičevi in ostalim učiteljicam iz OŠ Vavta vas za pomoč njeni hčerki. Pavel iz Križev pri Kostanjevici je menil, da nam niti narava niti država zadnje čase nista naklonjeni. "Pravijo, da smo pravna država, pa nikogar ne vprašajo, če so krajani pripravljeni sprejeti jedrske odpadke medse. Potem pa se ljudje razjezijo in okrog ušes jih dobijo tisti, ki so za vse skupaj še najmanj krivi," je razložil.

Vito Vidmar iz Gornjega Grada, ki je bil v teh dneh v Krškem, se je sprehajal po levem bregu Save, kjer je šola. Na zelo lepem šolskem igrišču je videl tablo, ki opozarja, da je sprehajanje in zadrževanje psom prepovedano. Po vsem tem, kar je videl, pa bi bila tam verjetno veliko bolj upravičeno opozorilna tabla s povsem drugačno vsebino. Nadobudna mladina je namreč z motorji brez dušilca na veliko vozila po atletski stezi. Opazil je tudi, da je na cesti v bližini šole omejena hitrost, vendar je skorajda noben voznik ne upošteva. Vendar je znano, da se ljudje zganemo šele takrat, ko se najhujše že pripeti. Gospoda Vidmarja pa ni zbodla le tabla, mladi motoristi in hitrostne dirke mimo šole, ampak tudi kvantaštvo osnovnošolske mladine."Takšnega preklinjanja še svoj živi dan nisem slišal," je dejal.

Božo Mervar iz Novega mesta je opozoril na povsem druge probleme. Njegov sin je namreč že februarja, ko je bila reklamna prodaja Citroenovih vozil, vplačal Citroenov avtomobil, vendar ga še sedaj ni dobil, zadnji dobavni rok se je stekel sredi aprila. Naš bralec se sprašuje, zakaj ga še vedno razstavljajo. Ker je imelo takšne ali podobne težave že več Cimosovih kupcev in je del teh problemov pomagalo reševati tudi Zveza potrošnikov Slovenije, ki ima sedež v Ljubljani na Linhartovi 13, predlagamo, da pokliče njihovo pisarno (061)129-141 v ponedeljek ali sredo med 10. in 12. uro in v sredo med 16. in 18. uro, kjer bodo svetovali, kaj lahko stori oz. kakšne so v tem primeru njegove pravice.

J. D.

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Ta četrtek vas bo med 19. in 21. uro pri telefonu 23-304 čakala socialna delavka.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

*Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med **20. in 21. uro na telefon (068)323-606.** Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.*

HALO — ALO PIZZA!

☎ (068) 24-415

ZARADI VAS

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado NATAŠI KOREN iz Tržišča. Nagrajenki čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

1 (5) Avemarijo zvoni - ALPSKI KVINTET
2 (1) Cvetoče lipe - ANS. TONIJA ISKRE
3 (8) Najlepša leta - JOŽE SKUBIC IN SLAPOVI
4 (2) Spet sva skupaj - HMELJARSKI INSTR. KVINTET
5 (3) Na mnoga leta - ANS. MIRO KLINC
6 (4) Kmetova pesem - BRATJE IZ OPLOTNICE
7 (6) Ko jih bom štel 64 - ANS. VESNA
8 (7) Ženinu - FANTJE IZ VSEH VETROV
9 (-) Brhko dekle - ANS. ROBERTA PRAPROTNIKA
10 (9) Moja domovina - IGOR IN ZLATI ZVOKI

Predlog za prihodnji teden: Naših 20 let - ANS. FRANCA MIHELIČA

KUPON ŠT. 24

Glasujem za: .....

Moj naslov: .....

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto